Energimarknad i förändring

Årsredovisning inklusive
Hållbarhetsredovisning 2012

VATTENFALL

Innehåll

Vattenfall i korthet	3
Årets resultat	4
Intervju med koncernchefen	5–6
Viktiga händelser 2012	7–8
Mål och utfall	9–10
Utmanande marknadsförhållanden	11–14
Strategi för ändrade marknadsförhållanden	15–18
På väg mot hållbar energiproduktion	19–22
Rörelsesegmentet Generation	23–27
Rörelsesegmentet Distribution & Sales	28–31
Bolagsstyrningsrapport	32–39
Styrelse	40–41
Koncernledning	42–43
Förslag till årsstämma	44
Risker och riskhantering	45–50
Koncernens finansiella rapporter inklusive kommentarer	51–59
Koncernens noter	60–97
Moderbolagets finansiella rapporter	98–101
Moderbolagets noter	101–110
Revisionsberättelse	111
Kombinerad bestyrkanderapport	112
Kvartalsöversikt	113–114
Flerårsöversikt	115–116
Definitioner och beräkningar av nyckeltal	117–119
Fakta om Vattenfalls marknader	120–122
Innehållsförteckning enligt GRI	123–124

Styrelsen och verkställande direktören för Vattenfall AB (publ), organisationsnummer 556036-2138, avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för 2012, omfattande sidorna 4, 7-8 samt 19-110. Förvaltningsberättelsen omfattar sidorna 4, 7-8 samt 19-50.

Resultatrapport enligt GRI

Resultatrapporten enligt GRI finns tillgänglig på www.vattenfall.com/sustainability, tillsammans med mer information om Vattenfalls hållbarhetsarbete.

Finansiellt kalendarium

24 april 2013	Årsstämma
3 maj 2013	Delårsrapport för januari–mars
23 juli 2013	Delårsrapport för januari–juni
29 oktober 2013	Delårsrapport för januari–september
4 februari 2014	Bokslutskommuniké för 2013

Investor Relations kontaktpersoner

Klaus Aurich,
klaus.aurich@vattenfall.com

Anna Viefhues,
anna.viefhues@vattenfall.com

Annika Winlund,
annika.winlund@vattenfall.com

Telefon 08-739 50 00

Prognoser och framtidsinriktad information

Detta dokument innehåller framtidsinriktad information som baseras på Vattenfalls nuvarande förväntningar. Även om Vattenfalls ledning bedömer att dessa förväntningar är rimliga kan ingen garanti lämnas att dessa förväntningar kommer att visa sig korrekta. Den framåtriktade informationen innefattar risker och osäkerheter som på ett väsentligt sätt kan påverka framtida resultat. Informationen baseras därvid på vissa antaganden, inklusive sådana som hänför sig till ekonomiska förhållanden i allmänhet på bolagets marknader och efterfrågenivån på bolagets produkter. Utfallet kan komma att variera väsentligt jämfört med vad som framgår i den framtidsinriktade informationen, beroende på bland annat förändrade förutsättningar avseende ekonomi, marknad och konkurrens, lagkrav och andra politiska åtgärder och variationer i valutakurser, jämte andra faktorer som omnämns i årsredovisningen.

Omslag

Omslaget visar uppförandet av Vattenfalls vindkraftspark Ormonde i Storbritannien.

Produktion: Vattenfall AB och Intellecta Corporate AB.
Foto: Vattenfall AB; Lars Thornblad.

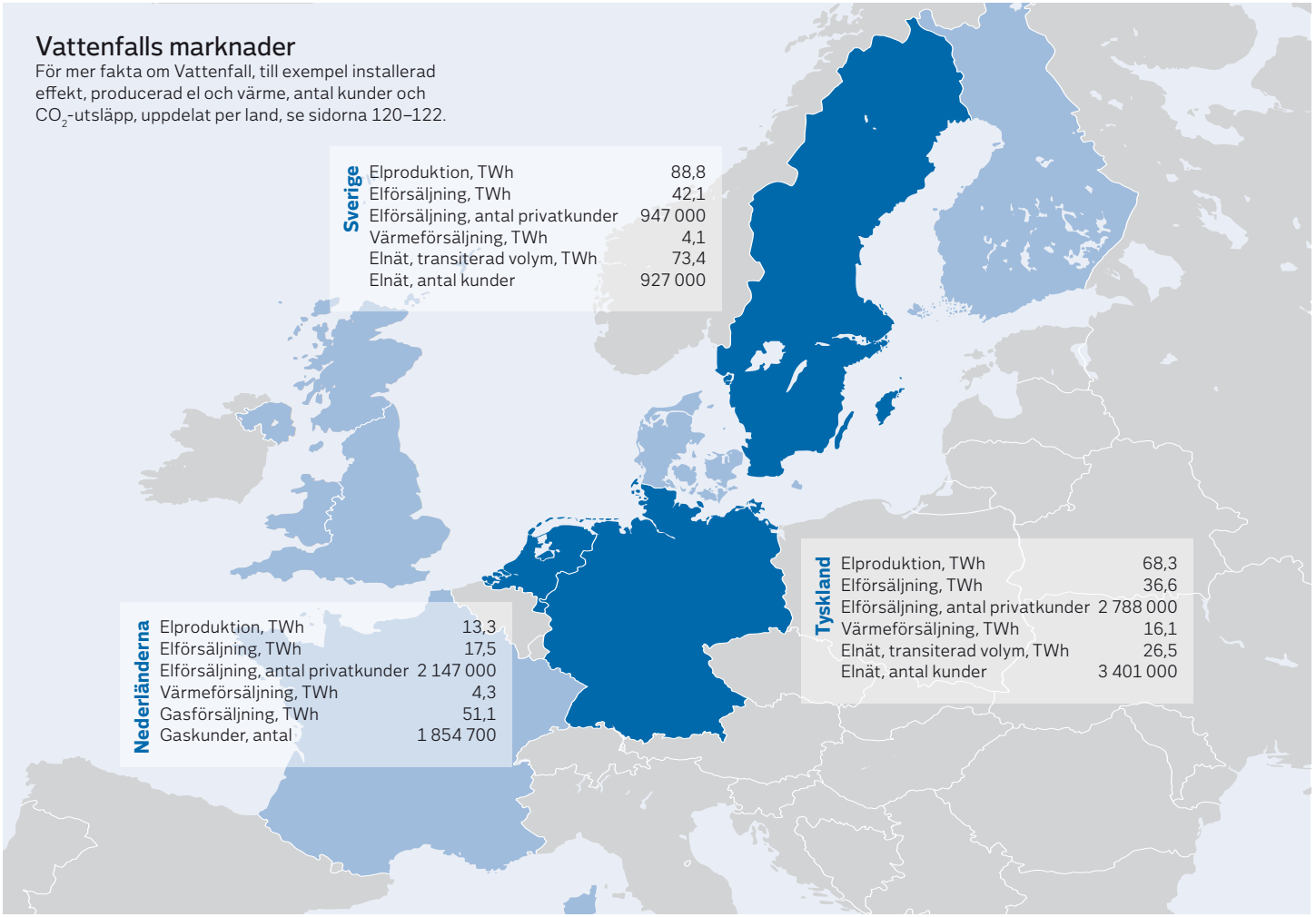
Copyright 2013, Vattenfall AB, Solna.

Vattenfall i korthet

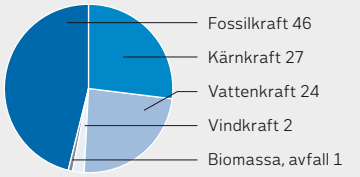
Vattenfall är en av Europas största elproducenter och den största värmeproducenten. Vattenfalls huvudprodukter är el, värme och gas. Inom el och värme är Vattenfall verksamt i alla delar av värdekedjan: produktion, distribution och försäljning. Inom gas agerar Vattenfall inom försäljning. Dessutom bedriver Vattenfall energihandel. Koncernen har cirka 33 000 anställda. Moderbolaget Vattenfall AB ägs till 100% av svenska staten. Under 2012 bedrevs verksamhet i Norden, Tyskland och Nederländerna, samt i Frankrike och Storbritannien.

Vattenfalls marknader

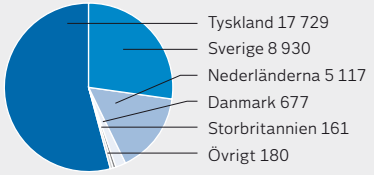
För mer fakta om Vattenfall, till exempel installerad effekt, producerad el och värme, antal kunder och CO_2-utsläpp, uppdelat per land, se sidorna 120–122.

Elproduktion 2012, %

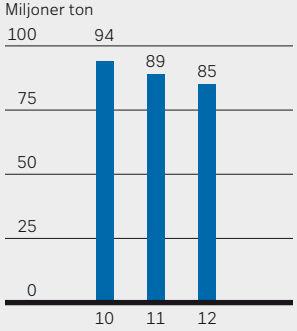

Antal anställda per land, personår

Utsläpp av CO_2

Miljoner ton

Motsvarande Vattenfalls ägarandel i anläggningarna (el och värme).

Årets resultat

- **Nettoomsättningen för 2012 minskade med 7,6% till 167 313 MSEK (181 040). För jämförbara enheter, det vill säga exklusive avyttrade verksamheter i Belgien, Finland och Polen, ökade omsättningen med 2%.**
- **Det underliggande rörelseresultatet[1] minskade med 9,9% till 27 747 MSEK (30 793). Det underliggande rörelseresultatet för jämförbara enheter minskade med 1,6% till 27 693 MSEK (28 148).**
- **Det redovisade rörelseresultatet ökade med 12,8% till 26 175 MSEK (23 209).**
- **Årets resultat (efter skatt) ökade med 65,4% till 17 224 MSEK (10 416), varav sänkt bolagsskattesats i Sverige bidrog med 3,5 miljarder SEK.**
- **Elproduktionen ökade under 2012 med 7,3% till 178,9 TWh (166,7). 2012 blev ett rekordår för Vattenfalls svenska elproduktion.**

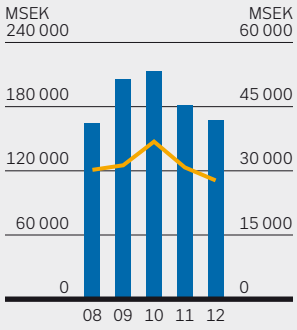
1) Rörelseresultat exklusive jämförelsestörande poster

2) Omräkningskurs 8,582 SEK/EUR. Värden i EUR visas endast för att underlätta jämförelse mellan SEK och EUR.

Nyckelfakta

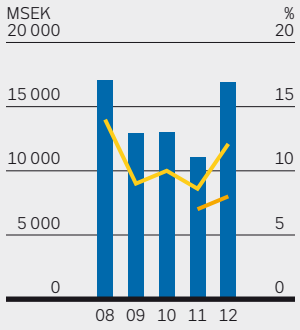
	2012	2011	Förändring, %	2012, MEUR[2]	2011, MEUR[2]
Nettoomsättning, MSEK	167 313	181 040	-7,6	19 496	21 095
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA), MSEK	54 488	54 538	-0,1	6 349	6 355
Rörelseresultat (EBIT), MSEK	26 175	23 209	12,8	3 050	2 704
Underliggande rörelseresultat[1], MSEK	27 747	30 793	-9,9	3 233	3 588
Resultat före skatter, MSEK	18 301	14 298	28,0	2 132	1 666
Årets resultat, MSEK	17 224	10 416	65,4	2 007	1 214
Internt tillförda medel (FFO), MSEK	34 419	38 256	-10,0	4 011	4 458
Totala tillgångar (balansomslutning), MSEK	528 364	524 558	0,7	61 567	61 123
Nettoskuld, MSEK	111 907	141 089	-20,7	13 040	16 440
Justerad nettoskuld, MSEK	153 943	176 031	-12,5	17 938	20 512
Avkastning på sysselsatt kapital, %	8,4	7,3	—		
Avkastning på eget kapital, %	12,1	8,6	—		
Skuldsättningsgrad, netto, %	72,1	101,6	—		
Internt tillförda medel (FFO)/justerad nettoskuld, %	22,4	21,7	—		
Elproduktion, TWh	178,9	166,7	7,3		
Elförsäljning, TWh	202,3	203,0	-0,3		
Värmeförsäljning, TWh	30,3	41,0	-26,1		
Gasförsäljning, TWh	52,4	53,8	-2,6		
Antal anställda, personår	32 794	34 685	-5,5		
CO_2-utsläpp, miljoner ton	85,0	88,6	-4,5		

Omsättning och underliggande rörelseresultat

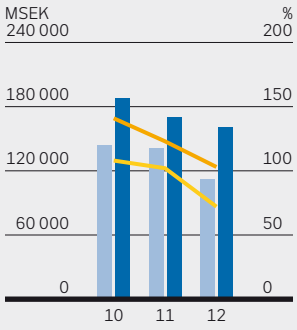
Omsättning (vänster skala)
Underliggande rörelseresultat (höger skala)

Årets resultat och avkastning

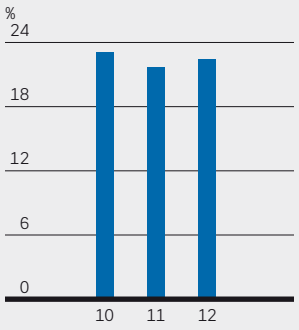
Årets resultat hänförbart till ägare till moderbolaget
Avkastning på eget kapital, %
Avkastning på sysselsatt kapital, %

Skuldsättning

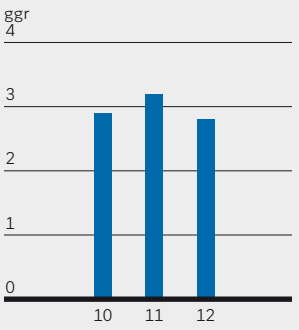
Nettoskuld
Totala räntebärande skulder
Skuldsättningsgrad, %
Skuldsättningsgrad, netto, %

FFO/justerad nettoskuld

Se sidan 55 för beräkning av justerad nettoskuld.

Justerad nettoskuld/EBITDA

”Detta är det nya normala”

Intervju med Øystein Løseth, koncernchef

Hur summerar du året som gått?
2012 var ett tufft år för hela den europeiska energisektorn och branschen står inför betydande utmaningar. Efterfrågan var fortfarande låg till följd av den ekonomiska recessionen. Samtidigt tillkommer ny kapacitet framför allt inom förnybar energiproduktion, vilket har lett till låga elpriser. Låga marginaler på elproduktion baserad på naturgas har satt ett hårt lönsamhetstryck på våra gaskraftverk, som för ett par år sedan betraktades som en mycket god långsiktig investering. Tidigare marknadsprognoser har omkullkastats och det som betraktades som ”normalt” gäller inte längre. Detta är det nya normala.

Hur har detta påverkat resultatet?
Vi har lyckats möta de sämre marknadsförutsättningarna med god tillgänglighet i våra produktionsanläggningar och lägre kostnader. Tidigare års prissäkringar på terminsmarknaden har till stor del kompenserat de lägre marknadspriserna. Jag är därför nöjd med att för år 2012 kunna rapportera ett underliggande rörelseresultatet som för jämförbara enheter, det vill säga exklusive avyttrade verksamheter, uppgick till 27,7 miljarder SEK - nästan i nivå med 2011.

Vilka faktorer låg bakom er rekordhöga elproduktion 2012?
Våra stora satsningar på att förbättra tillgängligheten inom våra kärnkraftverk har givit resultat. Kärnkraftproduktionen var 15% högre än året innan. För Forsmark var 2012 det tredje bästa produktionsåret någonsin och Ringhals uppnådde sin högsta produktion sedan 2008. Vattenkraften hade ett rekordår under 2012. Tack vare välfyllda vattenmagasin och hög tillgänglighet i kraftverken producerade vi under året mer el från vattenkraft än någonsin.

Vad har ni gjort för att bemöta allt tuffare förhållanden på marknaden?
Framför allt har vi fortsatt att framgångsrikt genomföra vår strategi och vidtagit en rad ytterligare åtgärder för att öka lönsamheten. Vi har i rätt tid reducerat vår skuldbörda genom de avyttringar som vi beslutade 2010 och vi har minskat den årliga kostnadsnivån med 6 miljarder SEK ett år snabbare än planerat, vilket motsvarar cirka 11% av den definierade kostnadsbasen.

Den nya funktionella organisationsstrukturen som infördes 2011 har fungerat väl som plattform för eftersträvade effektiviseringsåtgärder. Vi har under året kunnat konstatera att vi bör kunna uppnå ytterligare synergieffekter inom framför allt centrala funktioner och staber. Det nya kostnadsbesparingsprogrammet på 3 miljarder SEK som lanserades under hösten 2012 är därför huvudsakligen inriktat mot dessa funktioner. Vi har även ökat fokus på att förbättra effektiviteten inom hela koncernen. Vi arbetar systematiskt med tillgängligheten i våra produktionsanläggningar för att säkerställa att vi har en fortsatt motståndskraft i de bistra tiderna. Genom vår ökade anpassningsförmåga kan vi möta nya marknadsutmaningar oavsett vilka de är.

Säkerhet är ett av era kärnvärden. Vad betyder det?
Säkerhet innebär att vi bryr oss om våra medarbetares, leverantörers, kunders och samhällets välbefinnande. Det är därför tillfredsställande att LTIF (Lost Time Injury Frequency) minskat markant från 3,3 till 2,3 under 2012. Hög säkerhet på våra anläggningar medför även en högre tillgänglighet, speciellt inom kärnkraftsverksamheten.

Hur går ni vidare med genomförandet av strategin?
Under året har vi gjort en anpassning av vår strategi för att möta de allt tuffare marknadsförutsättningarna. Det är dock ytterst angeläget att vi ytterligare ökar vår flexibilitet genom att uppnå en kultur där ständiga förbättringar, Operational excellence, är en del av vardagen. Och att vi ständigt arbetar smartare – inte för att vi måste utan för att vi kan.

Jag vill också betona vilken styrka det är för Vattenfall att ha verksamhet inom sex olika energikällor. Det ger oss en god flexibilitet, samtidigt som det gör oss betydligt mindre sårbara. Därför är alla sex energikällor viktiga för oss.

Under året har svenska staten satt nya ekonomiska mål för Vattenfall. Vad kommer det att innebära för verksamheten?
De nya ekonomiska målen är frukten av ett konstruktivt arbete tillsammans med vår ägare. De är rimliga och realistiska och anpassade till de nya marknadsförutsättningarna men är ändå en fortsatt utmaning och ansträngning för oss att uppnå. Arbetet har också möjliggjort en ökad insikt om våra utmaningar och de variabler som påverkar vår lönsamhet. Vi har även satt upp tydliga hållbarhetsmål, vid sidan av de finansiella.

Under året har ni stått inför utmaningar inom den nederländska verksamheten.
I likhet med våra övriga marknader har efterfrågan på el sjunkit i Nederländerna på grund av den ekonomiska recessionen. Elpriserna har fallit och marginalerna inom den gasbaserade elproduktionen, så kallade clean spark spreads, har kraftigt försämrats. Till följd av dessa ändrade marknadsförhållanden gjorde vi under tredje kvartalet nedskrivningar av goodwill och produktionstillgångar inom Business Unit Thermal Power, huvudsakligen i Nederländerna, med sammanlagt 8,6 miljarder SEK.

Vattenfall eftersträvar en ledande nordisk position. Vad innebär det?
Vi är övertygade om att en stark position på den nordiska marknaden möjliggör för oss att vara den stabila och effektiva leverantör av energi som våra kunder förutsätter. För att uppnå en än mer effektiv energihantering och en än mer välfungerande energimarknad till gagn för alla, är ökade förbindelser för överföring av el från och till Sverige samt inom och mellan de europeiska länderna en förutsättning. Vi är därför angelägna att främja en sådan utveckling och avser göra vad vi kan för att ytterligare bidra till att åstadkomma detta.

Vattenkraften har en central roll inom energiproduktionen i Norden. Vilken påverkan kan nya regelverk få?
Vattenkraften hade ett rekordår under 2012. Vi är dock oroade av de pågående politiska processerna i Sverige, dels vad gäller den svenska tolkningen av EU:s ramdirektiv för vatten, dels den pågående utredningen om vattenverksamheter. De riskerar att leda till omfattande anpassning och ombyggnation av vattenkraftanläggningarna vilket skulle kunna innebära ett betydande produktionsbortfall på upp till 10% av den befintliga svenska vattenkraftsproduktionen. Vi hoppas dock att den nationella hanteringen balanserar en stark biologisk mångfald med en fortsatt hög tillgänglighet i produktionen av detta hållbara och rena energislag med eftersträvad flexibilitet genom sin reglerkraft.

Hur ser du på kärnkraftens framtid i Sverige?
Vi tror att kärnkraften har en viktig roll i den framtida energimixen i Sverige, och vi har därför intensifierat arbetet för att klargöra förutsättningarna för nya kärnkraftreaktorer i Sverige. För att uppnå tydlighet i vilka kriterier som måste vara uppfyllda för att kunna göra en sådan investering, har vi lämnat en formell ansökan till Strålsäkerhetsmyndigheten för att därmed möjliggöra för myndigheten att bygga upp lämplig expertis och resurser för att kunna vägleda oss i detta. Detta innebär att vi om några år kommer ha en bättre grund för att kunna ta ställning till eventuella investeringsbeslut.

Vattenfall har också ambitionen att vara ledande i omställningen till förnybar energi. Hur förverkligar ni den ambitionen?
Tillgång på energi är central för all utveckling i samhället, så självklart bidrar vi som energiföretag till hållbar utveckling. Men samtidigt påverkar all energiproduktion både miljö och samhälle. Vi försöker därför alltid minimera påverkan i allt vi gör. Vår syn på hållbar utveckling och hållbart företagande handlar om detta och att försöka leda utvecklingen mot en framtida hållbar energiproduktion.

De ändrade marknadsförutsättningarna gör det till en större utmaning att frigöra tillräckligt mycket kapital för de nyinvesteringar som krävs för att uppnå målen. Vi är dock övertygade om att vi kommer uppnå detta och har därför satt som nytt hållbarhetsmål att Vattenfalls tillväxttakt inom förnybar energiproduktion ska vara högre än den genomsnittliga tillväxttakten för energimarknaderna i norra och mellersta Europa. Vi analyserar därtill i vilken mån vi kan öka tillväxttakten i energiproduktion med låga CO_2-utsläpp genom samarbete med andra aktörer. Jag vill poängtera att Vattenfall inte kommer att investera i nya kolkraftverk förrän det finns ett politiskt ramverk på plats kring CCS (Carbon capture and storage, avskiljning och lagring av koldioxid) och tekniken är färdigutvecklad och kommersiellt gångbar. Omställningen till energiproduktion baserad på förnybar energi är en långsiktig process som kommer att ta tid men vi är säkra på att det är rätt väg.

Hur fortsätter ni att reducera utsläppen av koldioxid?
Vi fastställde redan 2010 att vi ska reducera våra CO_2-utsläpp från 94 miljoner ton 2010 till 65 miljoner ton till 2020. Vi har påbörjat den reduceringen och har idag utsläpp om 85 miljoner ton. Utsläppen stiger dock under 2013 och 2014 när nya gas- och koleldade anläggningar tas i drift (bland andra Boxberg, Magnum och Moorburg) för att sedan vända nedåt igen. Genom vår nuvarande produktionsplanering kan vi nå ned till drygt 80 miljoner ton, och vi kommer genomföra ytterligare åtgärder för att säkerställa fortsatt reduktion ned till 65 miljoner ton. Vi ser aktivt över alternativ hur detta kan uppnås och vilket sätt som är det bästa möjliga för Vattenfall.

”Vi ska reducera våra CO_2-utsläpp till 65 miljoner ton till 2020”

Hur ser utvecklingen inom elförsäljningen ut?
Vi är nöjda med den positiva utvecklingen av kundnöjdhet som vi har haft i Sverige, Nederländerna och Tyskland. Våra kunder har naturligtvis kunnat glädjas åt de lägre elpriserna, främst inom Sverige, vilket positivt påverkat deras upplevelse, men vi ser även att vårt ökade fokus på att hjälpa våra kunder till en mer effektiv energianvändning genom nya produkter och tjänster, ger ett mervärde. Vi är väl medvetna om vårt ansvar att som en stor aktör inom energiområdet bidra till den positiva samhällsutveckling som en högre energieffektivisering innebär, och ser vårt fokus som ”Smart Energy Enabler” som uppskattat och angeläget.

Vilka är de största utmaningarna för Vattenfall under 2013?
Med förväntad fortsatt låg efterfrågan på el och stort utbud är utmaningarna för Vattenfall betydande. Men med de åtgärder vi nu vidtar, bland annat reducering av antalet anställda med 2 500, är jag övertygad om att vi behåller handlingsfrihet och initiativ för att driva och anpassa vår verksamhet oavsett vilken riktning morgondagens energimarknad tar. Vår långsiktiga strategi ligger fast. Jag ser därför med tillförsikt på våra möjligheter att uppfylla de mål som vår ägare och vi själva ställt upp.

Øystein Løseth
Koncernchef

Viktiga händelser 2012

Q1

Försäljning av verksamheter i Finland
Försäljningen av Vattenfalls finska eldistribution- och värmeverksamhet slutfördes i januari 2012. Köpare var LNI Acquisition Oy. Försäljningen resulterade i en realisationsvinst om 8,1 miljarder SEK.

Försäljning av biomassaprojekt
Vattenfall träffade avtal om att sälja sin minoritetsandel i det liberianska biomassaprojektet Buchanan Renewables Fuel. Projektet utvecklades inte enligt planerna och volymen biobränsle blev lägre än förväntat. I samband med försäljningen gjorde Vattenfall nedskrivningar och reserveringar med totalt 1,3 miljarder SEK under första kvartalet.

Q2

Försäljning av minoritetspost i Vattenfalls el- och värmenät i Hamburg
Hamburgs stad förvärvade under året 25,1% av Vattenfalls el- och värmenät för 463,1 MEUR. De gemensamt ägda bolagen heter numera Vattenfall Stromnetz Hamburg GmbH och Vattenfall Wärme Hamburg GmbH. Vattenfall erhöll likvid under kvartal 2 och 4.

Hemweg 9 anslöts till elnätet
I Nederländerna anslöts det nya gaskombikraftverket Hemweg 9 (440 MW) till elnätet i maj. Det ersätter en äldre anläggning på samma plats.

Begäran om skiljeförfarande
Vattenfall ansökte i maj om skiljeförfarande till ICSID (International Centre for Settlement of Investment Disputes) i Washington angående tyska regeringens beslut sommaren 2011 att stänga bland andra Vattenfalls kärnkraftverk Krümmel och Brunsbüttel. Ansökan skickades in tillsammans med kärnkraftsbolagen Krümmel och Brunsbüttel, vilka ägs av Vattenfall och E.ON. Detta är första steget innan en formell ansökan om skiljedom kan göras. Bolagen Krümmel och Brunsbüttel har också lämnat in klagomål till den tyska författningsdomstolen.

Invigning av vindkraftsparken Ormonde
Den 19 september invigdes Vattenfalls vindkraftspark Ormonde (150 MW) i Irländska sjön.

Vattenfall Europe AG blir Vattenfall GmbH
Den 17 september fusionerades Vattenfalls tyska dotterföretag Vattenfall Europe AG in i moderbolaget Vattenfall Deutschland GmbH som samtidigt bytte namn till Vattenfall GmbH. Vattenfall GmbH ägs till 100% av Vattenfall AB. Som ett resultat av fusionen upphörde kontrollavtalet (Beherrschungsvertrag) från 2008 mellan Vattenfall Europe AG och Vattenfall AB att gälla.

Q3

Analys av ersättning av kärnkraftsreaktorer i Sverige
Den 31 juli lämnade Vattenfall in en ansökan till SSM, Strålsäkerhetsmyndigheten, för att få klarhet i vilka villkor som gäller för ny kärnkraft. Ansökan är nödvändig för att undersöka villkoren som sätts av SSM vilket behövs för att fullfölja Vattenfalls analysarbete. Läs mer på sidan 26.

Första elleveransen från Diemen 34
I augusti levererades den första elen från det gaseldade kraftverket Diemen 34 i Nederländerna. Kraftverket har en installerad effekt på 435 MW el och 260 MW värme.

Nedskrivning av produktionstillgångar
Vattenfall beslutade skriva ned bokfört värde på goodwill och produktionstillgångar inom Business Unit Thermal Power, huvudsakligen i Nederländerna, med sammanlagt 8,6 miljarder SEK, varav 3,5 miljarder SEK är hänförligt till goodwill och 5,1 miljarder SEK till stenkol- och gaskraftverk.

Byte av tryggandeform för de svenska tjänstepensionerna
Vattenfall har beslutat att återgå till att helt trygga de förmånsbestämda tjänstepensionerna i Sverige i balansräkningen under posten ”Avsatt till pensioner”, det vill säga till den ordning som gällde före 1999 innan Vattenfalls Pensionsstiftelse bildades. Totalt kommer cirka 7 miljarder SEK successivt att utbetalas från stiftelsen till Vattenfall AB och dess dotterföretag. Ändringen av tryggandet påverkar inte Vattenfalls justerade nettoskuld. Ändringen påverkar inte heller företagets åtagande att betala framtida pensioner till anställda.

Invigning av nytt block i Boxberg
Vattenfalls nya Block R (675 MW) vid det brunkolseldade kraftverket Boxberg i östra Tyskland invigdes i oktober 2012. Beslut om investeringen fattades 2006.

Q4

Vattenfall omorganiserar
Från och med 1 november förändrades Vattenfalls organisation. En ny Business Division Nuclear Power bildades samtidigt som produktionsenheten inom vindkraft integrerades med övriga energislag i Business Division Production. För att tydliggöra strukturen och undvika onödiga överlappningar har projekt- och nybyggnadsverksamheten inom före detta Business Division Renewables respektive Business Division Asset Development slagits samman till en ny Business Division; Sustainable Energy Projects. Vattenfall har därmed två rörelsesegment, Generation samt Distribution and Sales.

Nya ekonomiska mål och hållbarhetsmål
På en extra bolagsstämma 28 november fastställdes nya ekonomiska mål för Vattenfall. Samtidigt presenterade bolaget sina nya hållbarhetsmål. Läs mer på sidorna 9-10.

Mål och utfall

Vattenfalls uppdrag är att generera marknadsmässig avkastning genom att bedriva energiverksamhet så att bolaget tillhör ett av de bolag som leder utvecklingen mot en miljömässigt hållbar energiproduktion. Under året har Vattenfalls ägare, den svenska staten, fastställt nya ekonomiska mål för bolaget och Vattenfalls styrelse har beslutat om särskilda mål för Vattenfalls hållbarhetsarbete.

De nya ekonomiska målen beslutades på en extra bolagsstämma 28 november 2012 och föranleddes av väsentligt ändrade marknadsförhållanden jämfört med år 2006 då de tidigare målen fastställdes. De nya målen ska, precis som de tidigare, utvärderas över en konjunkturcykel, vilket kan definieras som 5-7 år. Målen ska säkerställa att Vattenfall skapar värde och genererar en marknadsmässig avkastning, att bolaget strävar mot en effektiv kapitalstruktur och att den finansiella risken hålls på en rimlig nivå.

Det övergripande syftet med lönsamhetsmålet är att uppnå värdeskapande för bolagets ägare. Värdeskapande är definierat som avkastning på sysselsatt kapital minus bolagets kapitalkostnad (kostnaden för eget kapital och lånat kapital). Kapitalkostnaden har beräknats till 6,8% av ägaren. Det långfristiga lönsamhetsmålet på 9% av sysselsatt kapital motsvarar en avkastning på eget kapital på drygt 10%. Utöver de av ägaren fastställda finansiella målen har Vattenfall även definierat ett antal Key Performance Indicators (KPI:s) för alla Business Divisions. Dessa följs upp i form av styrkort (balanced scorecards).

Ekonomiska mål

	Lönsamhet	Kapitalstruktur		Utdelningspolicy
Mål	Avkastning på sysselsatt kapital: 9%	FFO/justerad nettoskuld 22–30%	Skuldsättningsgrad på 50-90%	Utdelningen ska långsiktigt uppgå till mellan 40 och 60% av årets resultat efter skatt (oförändrat)
Definition	Rörelseresultat/genomsnittligt sysselsatt kapital. Sysselsatt kapital defineras som balansomslutning minus finansiella tillgångar och icke räntebärande skulder.	Internt tillförda medel/justerad nettoskuld	Nettoskuld/eget kapital	Utdelning/Årets resultat efter skatt hänförbart till ägare till moderbolaget
Utfall 2012	8,4%	22,4%	72,1%	Förslag till årsstämman: Utdelning på 6,8 miljarder SEK, motsvarande 40% av årets resultat efter skatt

Tidigare mål

Definition	Avkastning på eget kapital: 15% (resultat efter skatt/genomsnittligt eget kapital)	Kassaflödesräntetäckningsgraden efter ersättningsinvesteringar ska uppgå till 3,5–4,5 gånger	Långsiktig rating i kategorin "Single A" från såväl Moody's som Standard & Poor's	Utdelningen ska långsiktigt uppgå till 40–60% av resultatet efter skatt
Utfall 2012	12,1%	3,0 gånger	Moody's: A2 (negativ outlook) Standard & Poor's: A- (stabil outlook)	Se ovan

Vattenfalls hållbarhetsmål beslutades av styrelsen i oktober 2012 och utgår från samma områden som EU:s 2020-mål; det vill säga minskade CO_2-utsläpp, ökad förnybar produktion samt förbättrad energieffektivisering. Den svenska staten har ställt krav på att alla statliga bolag ska ha infört hållbarhetsmål för sin verksamhet senast vid utgången av 2013.

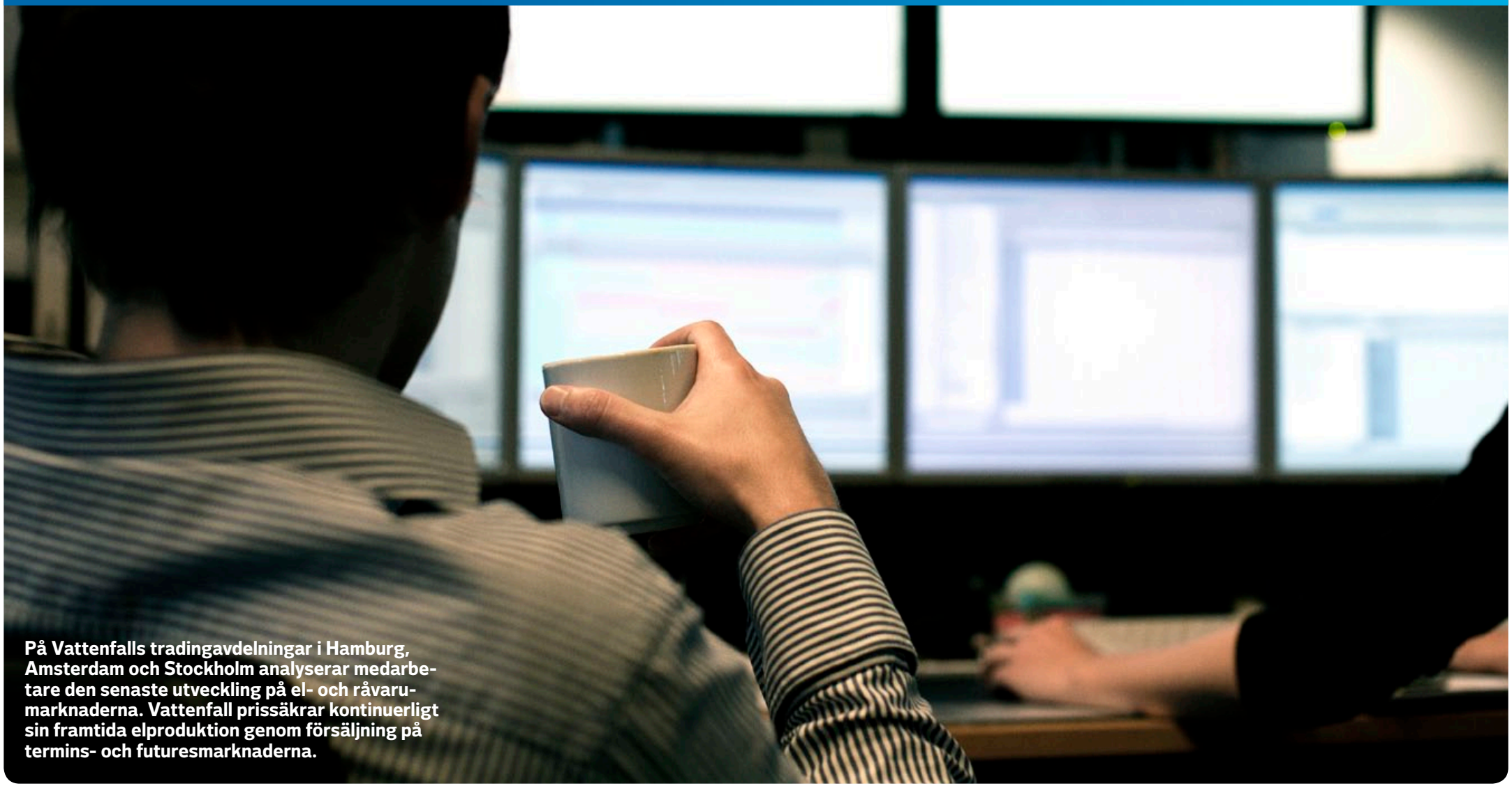
Vattenfall har delat in arbetet med hållbarhetsfrågor i sju fokusområden, enligt ägarens definition av hållbart företagande: Miljö, affärsetik, antikorruption, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, mångfald och jämställdhet. Alla områden är viktiga för företaget ur hållbarhetssynpunkt, men Vattenfall har valt att sätta sina hållbarhetsmål inom miljöområdet eftersom det är där företagets verksamhet har störst påverkan. En viktig del i Vattenfalls strategiska inriktning, som beslutades år 2010 var Vattenfalls ambition att minska bolagets CO_2-utsläpp från 94 miljoner ton 2010 till 65 miljoner ton 2020. Vattenfalls totala CO_2-utsläpp under 2012 uppgick till 85 miljoner ton. Minskningen från 2011 (89 miljoner ton) förklaras främst av avyttringen av den polska verksamheten. CO_2-utsläppen förväntas dock öka under 2013 och 2014 på grund av färdigställandet av nya kol- och gaseldade anläggningar, däribland stenkolskraftverket Moorburg utanför Hamburg, Block R vid det brunkolseldade kraftverket i Boxberg i östra Tyskland samt några gaskraftverk i Nederländerna.

Hållbarhetsmål

	Lägre koldioxidutsläpp	Förnybar elproduktion	Energieffektivisering
Mål	Vattenfall ska minska bolagets CO_2-utsläpp till 65 miljoner ton i absoluta utsläpp till 2020.	Vattenfalls tillväxttakt inom installerad förnybar kapacitet ska vara högre än den genomsnittliga tillväxttakten för 10 definerade länder i norra och mellersta Europa. Målet börjar följas upp den 1 januari 2013.	Målen ska sättas så snart EU-direktiven för energieffektivisering har omvandlats till konkreta, nationella mål i de länder där Vattenfall verkar.
Kommentar	Målet är ett slutmål för utgången av 2020. De årliga CO_2-utsläppen kommer att rapporteras fram till dess, samt Vattenfalls strategi för att minska utsläppen. CO_2-utsläppen avser motsvarande Vattenfalls ägarandel i respektive anläggning (el och värme).	Målet mäts årligen som tillväxttakt i installerad kapacitet. Förnybar energi definieras som vind och biomassa. Vattenkraft inkluderas ej. De 10 länderna är: Finland, Sverige, Norge, Danmark, Tyskland, Polen, Nederländerna, Belgien, Frankrike och Storbritannien.	Vattenfall ska också hjälpa bolagets kunder att minska energianvändningen genom att erbjuda tjänster och produkter inom energieffektivisering.
Utfall 2012	CO_2-utsläppen under 2012 uppgick till 85 miljoner ton.		

Marknads- och prisutveckling

Förhållandena på Europas energimarknader fortsätter att vara utmanande. Energisektorn pressas av låga priser, låg efterfrågan på el som en följd av den ekonomiska recessionen samt överskott på produktionskapacitet. Den kraftigt ökade andelen förnybar energi på marknaden, främst vindkraft och solenergi, har inte bara bidragit till lägre elpriser utan ställer också ökade krav på integration i energisystemet, såsom utbyggnad av kabelförbindelser.

På Vattenfalls tradingavdelningar i Hamburg, Amsterdam och Stockholm analyserar medarbetare den senaste utveckling på el- och råvarumarknaderna. Vattenfall prissäkrar kontinuerligt sin framtida elproduktion genom försäljning på termins- och futuresmarknaderna.

Utmanande marknadsförhållanden

De europeiska energimarknaderna blir alltmer påverkade av den ökade andelen förnybar energi. Under 2012 hade även osäkerheten om den globala ekonomiska tillväxten en inverkan på el- och råvarupriserna.

Lägre elpriser under 2012

Jämfört med 2011 var spotpriserna i genomsnitt 17% lägre i Tyskland och 8% lägre i Nederländerna. Mild väderlek och en ökad elproduktion från förnybar energi bidrog till de lägre elpriserna. I Tyskland ökade den installerade kapaciteten av solenergi med 7,6 GW och vindkraftskapaciteten med 2 GW under året. Totalt i Tyskland uppgår den installerade kapaciteten av solenergi till 32 GW och av vindkraft till 31 GW. Den förnybara elproduktionen är väderberoende, vilket gör att prisbildningen på marknaden alltmer styrs av komplexa väderförhållanden som vindstyrkor och molnighet.

De nordiska spotpriserna var i genomsnitt 34% lägre jämfört med 2011, främst på grund av en stark hydrologisk balans. Sammanlagt tillkom 1 GW ny vindkraft i Norden under 2012.

Medan spotpriserna vanligtvis styrs av vädret och utbudet på elproduktion på kort sikt, ger terminspriserna en indikation om prisutvecklingen på längre sikt. Under året sjönk terminspriserna i Norden med 18% och i Tyskland med 12% jämfört med 2011.

Bruttomarginalerna för gasbaserad elproduktion (så kallade clean spark spreads) försämrades kraftigt under 2012 och låg nära eller under noll i Tyskland en stor del av året. I Nederländerna låg marginalerna strax över noll. Kolkraftverk, i synnerhet kraftverk eldade med brunkol, hade högre vinstmarginaler, eftersom anskaffningspriset för kol var billigare än för gas, inklusive kostnaden för CO_2-utsläppsrätter. På sikt kan den ökade utvinningen av skiffergas komma att leda till prispress på naturgas och ett förbättrat konkurrensläge för gasbaserad elproduktion.

Överskott på produktionskapacitet

Det finns en viss överkapacitet på den nordiska elmarknaden, huvudsakligen på grund av ökad produktion av förnybar energi. Under 2010 uppgick överkapaciteten till cirka 28 TWh (jämfört med en årlig förbrukning av el på cirka 380 TWh). Fortsatt utbyggnad av förnybar energi, framförallt vindkraft samt det nya kärnkraftverket Olkiluoto 3 (1 600 MW) i Finland (som planeras att vara klart 2015/2016) beräknas leda till ytterligare överkapacitet på medellång sikt.

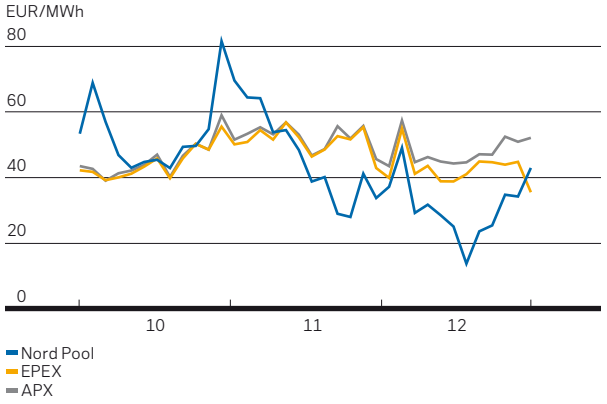
I Tyskland minskade den konventionella produktionskapaciteten med 8,5 GW genom stängningen av åtta tyska kärnkraftverk under sommaren 2011. Stängningen har dock inte påverkat prisnivåerna i någon högre grad på grund av ökad kapacitet från förnybar energi, nettotillväxt av konventionell produktionskapacitet (4 GW) i Tyskland och Nederländerna samt ökad import av el.

”Lägre priser på el och CO_2-utsläppsrätter under 2012”

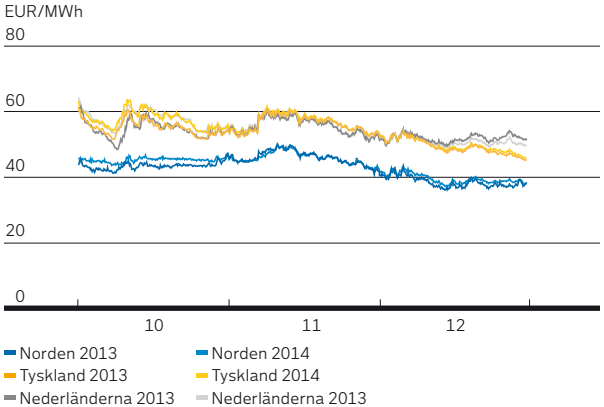
Lägre priser på CO_2-utsläppsrätter

Den ekonomiska recessionen har lett till en betydligt lägre industriproduktion och lägre efterfrågan på el, i synnerhet i de södra delarna av Europa, vilket bidragit till en kraftig minskning av CO_2-utsläppen. Detta har i kombination med en

Nordiska, tyska och nederländska elspotpriser, månadssnitt

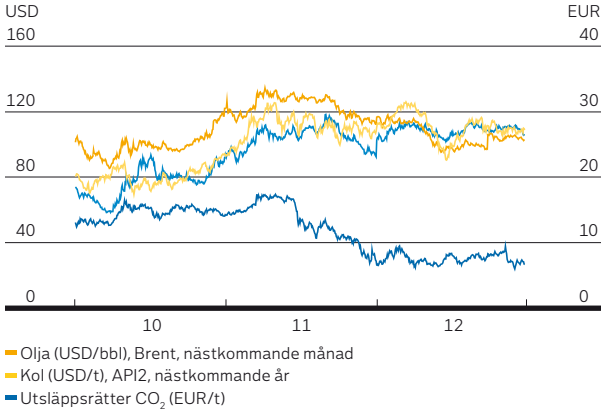

Nordiska, tyska och nederländska elterminspriser

Källa: Nasdaq OMX Commodities, European Energy Exchange (EEX) och APX.

Prisutveckling olja, kol, gas och CO_2-utsläppsrätter

ökning av förnybar energi, ett lägre utnyttjande och i vissa fall stängning av fossileldade kraftverk med höga marginalkostnader (framförallt i Storbritannien och södra Europa) samt en hög andel utsläppskrediter från klimatprojekt i utvecklingsländer (så kallade CDM-projekt) lett till ett stort överskott av utsläppsrätter och därmed historiskt sett låga CO_2-priser.

Det ackumulerade överskottet av CO_2-utsläppsrätter beräknas fortsätta växa till nästan 2 miljarder ton till år 2014, vilket motsvarar de totala CO_2-utsläppen inom EU ETS-systemet under ett år. Nu diskuteras förslag på politiska åtgärder för att stärka styrmedlets funktion.

Priset på CO_2-utsläppsrätter var i genomsnitt 7,6 EUR/ton under 2012, vilket är 41% lägre än 2011. Detta har lett till lägre kostnader för produktion baserad på fossila bränslen och därmed lägre elpriser generellt.

Krav på ökade investeringar i förnybar energi

Energisektorn står inför ett enormt investeringsbehov under de närmaste åren till följd av de politiska målen att öka andelen förnybar energi. EU:s mål att 20% av energikonsumtionen ska komma från förnybara energikällor till år 2020 (2010: 12,5%) – och minst 55% år 2050 – kräver stora investeringar av energibolag och länder. Även småskaliga investeringar, som sameldning av biomassa i stenkolseldade kraftverk, är kostsamma och kommer att kräva subventioner.

Integration av oregelbunden elproduktion

Förnybar energi som vindkraft och solenergi är starkt väderberoende, vilket innebär att elproduktionen blir oregelbunden. Det är därför viktigt att andra energikällor kan täcka behovet av el under perioder med exempelvis svag vind. Integrationen av den oregelbundna elproduktionen kan underlättas dels genom att förstärka distributionsnäten och bygga ut kabelförbindelser för att balansera ut produktionen över större geografiska områden, dels genom att styra efterfrågan och förändra konsumenternas beteende (till exempel lägre elanvändning under perioder med hög efterfrågan). Vattenfall har en bred kompetens vad gäller integration av oregelbunden elproduktion tack vare arbetet med virtuella kraftverk inom värmeverksamheten och den egna verksamheten inom förnybar energi.

Marknadsregleringar med störst påverkan

Vattenfalls verksamhet påverkas även av flera olika marknadsregleringar och lagstiftningsförslag. Det finns en trend mot ökad reglering av de europeiska energimarknaderna Ett exempel är Tyskland, där Energiewende ändrat förutsättningarna för landets energibolag. Utformningen av nationella stödsystem är också en viktig förutsättning för Vattenfalls investeringar. All energiproduktion av förnybara energikällor (förutom vattenkraft) är i dagsläget beroende av stödsystem för att konkurrera med konventionella teknologier.

EU 20-20-20

EU:s klimat- och energipaket kallas populärt 20-20-20 och innebär att fram till 2020 ska

- förnybar energi stå för 20% av EUs energikonsumtion
- koldioxidutsläppen ska minska med 20% (jämfört med 1990 års nivå)
- energiförbrukningen ska effektiviseras med 20%

Energiewende – vad innebär den för Vattenfall?

Energiewende (som kan översättas med ”energiomställning”) syftar på omvändningen av den tyska energipolitiken efter olyckan vid kärnkraftverket Fukushima i Japan i mars 2011. Efter kärnkraftsolyckan beslöt den tyska regeringen sommaren 2011 att stänga åtta av Tysklands kärnkraftverk med omedelbar verkan och att alla landets kärnkraftverk skulle stängas senast 2022.

För närvarande har den förnybara energiproduktionen i Tyskland en installerad effekt på ungefär 70 GW (huvudsakligen vindkraft och solenergi), vilket ger en andel på ungefär 25% av den totala elproduktionen under 2012. Målet är att öka andelen förnybar el av elproduktionen till minst 35% år 2020. Den förnybara energiproduktionens installerade effekt beräknas då vara ungefär 117 GW, vilket överstiger den nuvarande efterfrågan under timmarna med högst elförbrukning i Tyskland (70 GW).

Energiewende kommer att kräva stora investeringar i bland annat förnybar produktionskapacitet men också i nya högspänningsledningar för att hantera den kraftiga ökningen av oregelbunden förnybar produktion. Beräkningar visar att det behövs över 4 500 kilometer nya högspänningsledningar för att transportera den förnybara energin som produceras i de norra och östra delarna av Tyskland (huvudsakligen vindkraft) till de södra och västra delarna av landet som förbrukar mest el. Som jämförelse byggdes under perioden 2007–2011 bara 90 kilometer nya högspänningsledningar i Tyskland. Dessutom kräver en ökad produktion av vindkraft och solenergi större flexibilitet hos de konventionella kraftverken vad gäller möjligheten att snabbt öka respektive minska produktionen. Framförallt i områden med stor vindkraftsproduktion i kombination med låg efterfrågan och otillräcklig överföringskapacitet.

Energiewende innebär för närvarande betydande kostnader för alla elkonsumenter. Detta beror huvudsakligen på stödprogrammen för förnybar energi (då dessa teknologier ännu inte producerar el till en kostnad som konkurrerar med konventionella metoder) och ökningen av elnätsavgifterna för att finansiera investeringarna och uppgraderingen av elnäten.

I Tyskland uppgår den installerade kapaciteten av solceller till 32 GW.

Några av de marknadsregleringar som har störst påverkan på Vattenfall i en nära framtid är:

- **Tilldelningen av nätkoncessioner** för eldistribution i Hamburg och Berlin, som Vattenfall för närvarande innehar, löper ut i slutet av 2014. I Berlin har anbudsförfarandet påbörjats och Vattenfall har lämnat anbud på att fortsätta driva nätverksamheten. I Hamburg kommer anbudsförfarandet påbörjas först efter en folkomröstning, som hålls samtidigt som parlamentsvalet i slutet av september. Folkomröstningen gäller frågan om stadens elnät ska återgå i kommunal ägo. Det är ännu inte beslutat om en folkomröstning ska hållas även i Berlin.
- **Framtiden för EU:s system med utsläppshandel (ETS).** Diskussioner pågår inom EU om en möjlig minskning av utsläppsrätter på marknaden för att på så sätt öka priset och de ekonomiska incitamenten för att sänka CO_2-utsläppen. Det framtida priset på koldioxid har en stor inverkan på elpriserna och därigenom även på Vattenfall. För närvarande är incitamenten för att sänka CO_2-utsläppen mycket små, vilket är en nackdel sett ur ett klimatperspektiv.
- Vidare har **EU:s ramdirektiv för vatten** införts i svensk lag. En strikt tillämpning av lagen kan leda till ökade krav på åtgärder för att mildra de miljöeffekter som orsakas av vattenkraftproduktion, som till exempel påverkan på den biologiska mångfalden. Samtidigt pågår en vattenverksamhetsutredning på initiativ av den svenska regeringen. Effekterna av både EU:s vattendirektiv och följderna av utredningen riskerar att leda till ett produktionsbortfall på cirka 10% av Sveriges befintliga vattenkraftproduktion.

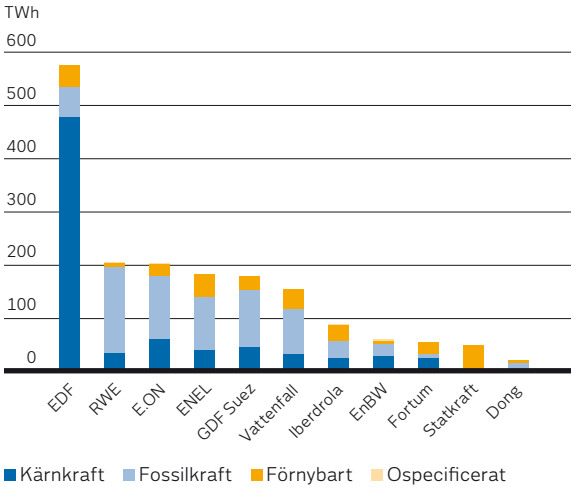
Fortsatt omställning till en hållbar energiproduktion

Sammanfattningsvis kan sägas att marknadsförhållandena för Vattenfall och energisektorn är fortsatt utmanande. Såväl utbud och efterfrågan som regleringar påverkar Vattenfall i hög grad. Bolaget har dock i jämförelse med andra europeiska aktörer en fördel genom att vara ägt av svenska staten samt genom sin starka marknadsposition i de relativt stabila nordeuropeiska länderna. Vattenfalls verksamhet inom sex olika energikällor medför också en god flexibilitet och gör bolaget mindre sårbart.

“Vattenfall är Nordens största elproducent och nummer 3 i Tyskland och Nederländerna“

Vattenfalls marknadspositioner

Europas största elproducenter 2011

Figuren visar Europas största elproducenter, med produktionen 2011 uppdelad på kraftslag. Vattenfall är Europas sjätte största elproducent.

Elproduktion

Vattenfall är med en marknadsandel på 17% Nordens största elproducent genom kraftverken i Sverige, Danmark och Finland. Fortum och Statkraft är 2:a respektive 3:e största elproducenten i Norden.

I Tyskland är Vattenfall 3:e största elproducent, efter E.ON och RWE. Även i Nederländerna är Vattenfall nummer 3 efter Electrabel (GDF Suez) och Essent (RWE). Totalt är Vattenfall den 6:e största elproducenten i Europa.

Lönsamheten i energibolagens produktionsverksamhet beror främst på bruttomarginalen (skillnad mellan elpriset och produktionskostnaden, vilket i sin tur beror på kraftslag, ålder på anläggningarna) samt kapitalkostnad.

Elförsäljning

På försäljningsmarknaden konkurrerar Vattenfall förutom med elproducenter även med ett stort antal elhandelsbolag. I Norden har Vattenfall runt 7% marknadsandel (försäljning till privatkunder). I Tyskland är Vattenfalls kunder koncentrerade till städerna Hamburg och Berlin, där Vattenfall har en marknadsandel på runt 80% av alla privatkunder. I Tyskland totalt har Vattenfall en marknadsandel på cirka 8%. I Nederländerna säljer Vattenfall för närvarande el under varumärket ”Nuon – part of Vattenfall”. Vattenfalls varumärke kommer successivt att införas på den nederländska marknaden. Nuon har en marknadsandel på knappt 30% av elförsäljningen till privatkunder i Nederländerna.

Priset är den viktigaste konkurrensfaktorn men paketlösningar och skräddarsydda lösningar för kundernas energibehov blir allt viktigare. Lönsamheten styrs främst av bolagens förmåga att säkra marginaler mellan inköp och försäljning av el samt att ha en kostnadseffektiv försäljningsorganisation.

Värmeförsäljning

Vattenfall är en ledande aktör inom fjärrvärmebranschen i Tyskland och bland de fem främsta i Sverige, Nederländerna och Danmark.

Strategi för ändrade marknadsförhållanden

Marknadsförhållandena för Vattenfall och energisektorn är fortsatt utmanande. Såväl utbud och efterfrågan som regleringar påverkar Vattenfall i hög grad. Vattenfall har under 2012 anpassat strategin för att möta de ändrade förutsättningarna på marknaden.

En stark position i de relativt stabila nordeuropeiska länderna samt verksamhet inom sex olika energikällor medför en god flexibilitet och gör Vattenfall mindre sårbart.

Vattenfall har en fortsatt ambitiös tillväxtstrategi inom förnybar elproduktion och planerar investera 19 miljarder SEK i nya vindkraftsparker de närmaste fem åren. Bilden visar en förmonterad rotor redo att lyftas på ett av vindkraftsparken Ormondes vindkraftverk.

Fyra strategiska fokusområden

Enligt ägarens uppdrag ska Vattenfall generera en marknadsmässig avkastning genom att bedriva energiverksamhet. Detta ska göras på ett sätt så att Vattenfall är ett av de bolag som leder utvecklingen mot en miljömässigt hållbar energiproduktion.

I grunden ligger den strategi som beslutades 2010 fortfarande fast. På ett antal punkter har dock de förutsättningar som då gällde förändrats och vissa antaganden som utgjorde basen för strategin gäller inte längre. Marknadsutsikterna har fortsatt att försämras genom än större grad av överkapacitet, lägre förväntningar på framtida elpriser och lägre marginaler. Dessutom gäller sedan 2011 helt nya energipolitiska förutsättningar i Tyskland, som en följd av beslutet att avveckla landets kärnkraft. Vattenfall har därför modifierat och anpassat strategin och fyra punkter står i fokus de närmaste åren: Fokus på Operational excellence, fokus på fortsatt stark och lönsam nordisk position, fler åtgärder för att minska bolagets CO_2-utsläpp samt fortsatt tillväxt inom förnybar energi. Dessa punkter presenteras närmare nedan.

Den övergripande uppgiften för Vattenfall är nu att framgångsrikt och snabbt genomföra nödvändiga förändringar. Strategin delades 2010 in i två faser, en konsolideringsfas till och med 2013 och därefter en tillväxtfas. Denna indelning gäller inte längre på grund av ändrade marknadsförhållanden. I stället för att planera för tillväxt i generella termer måste Vattenfall för överskådlig framtid fokusera på

Med uppdraget som utgångspunkt och mot bakgrund av kraftigt försämrade marknadsförutsättningar beslutade Vattenfall 2010 om en ny strategisk inriktning:

- Effektivisering och kostnadsreducering
- Stärkt balansräkning genom minskad skuldsättning
- Reducerat investeringsprogram
- Fokusering på huvudmarknaderna Sverige, Tyskland och Nederländerna
- Avyttring av tillgångar utanför huvudmarknaderna
- Ökad tillgänglighet i produktionen
- Minskade CO_2-utsläpp till 65 miljoner ton år 2020
- Övergång från geografisk till funktionell verksamhetsstyrning och organisation

Under de två senaste åren har Vattenfall framgångsrikt levererat på strategin genom följande åtgärder:

- Besparingsprogrammet på 6 miljarder SEK har uppnåtts redan vid utgången av 2012, ett år tidigare än planerat
- Balansräkningen har stärkts och nettoskuldsättningen har sänkts med cirka 30 miljarder SEK jämfört med den 31 december 2010
- Investeringsprogrammet har reducerats men är fortfarande starkt och konkurrenskraftigt
- Fokus på Sverige, Tyskland och Nederländerna har uppnåtts i och med att verksamheter i Belgien, Finland och Polen avyttrats
- Tillgängligheten i produktionen har förbättrats. 2012 uppgick den totala tillgängligheten i Vattenfalls kärnkraftverk till 83%, mot 72% under 2011
- CO_2-utsläppen har minskats från 94 miljoner ton 2010 till 85 miljoner ton, varav knappt sex miljoner ton hänför sig till avyttrad verksamhet i Polen
- En ny verksamhetsbaserad organisation infördes 1 januari 2011 och anpassades i november 2012

Fyra strategiska fokusområden:

- Förstärkt fokus på operational excellence och kostnadsbesparingar
- Fortsatt stark och lönsam nordisk position
- Fler åtgärder för att sänka bolagets CO_2-utsläpp
- Fortsatt tillväxt inom förnybar energiproduktion

de befintliga tillgångarna utöver sin tillväxt inom förnybar energi.

Utgångsläget är dock relativt bra. Vattenfall har en väl balanserad produktionsportfölj, både vad avser geografisk spridning, energislag och koldioxidexponering. Hälften av produktionen genererar inga eller bara små koldioxidutsläpp. Bolagets likviditetssituation är god men kostnadsbasen är för hög och kassaflödet måste förbättras. Storleken på investeringarna måste anpassas till bolagets finansiella resurser för att möjliggöra tillväxtinvesteringar inom förnybar energi.

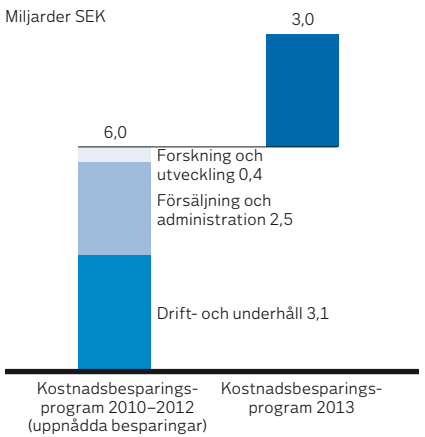
1 Förstärkt fokus på Operational excellence och kostnadsbesparingar

Dagens snabba förändringstakt ställer höga krav på organisationers förmåga att på kort tid anpassa verksamheten till nya förutsättningar. Operational excellence syftar till att förbättra effektiviteten inom hela koncernen, såväl inom de operativa verksamheterna som inom Staff Functions. Det handlar om att mäta och utvärdera arbetssätt och processer och om att skapa en företagskultur där ständiga förbättringar eftersträvas.

Det kostnadsbesparingsprogram på 6 miljarder SEK som introducerades 2010 har varit framgångsrikt. Besparingsmålet uppnåddes redan 2012, ett år tidigare än den ursprungliga planen. Besparingarna har främst uppnåtts genom lägre kostnader inom inköp, standardisering av processer och rutiner, ökad processeffektivitet och ökat fokus på personalkostnader. För 2013 har Vattenfall beslutat att reducera kostnaderna ytterligare, med ett nytt mål att spara 3 miljarder SEK jämfört med 2012. Besparingsmålen ligger på 15-30% för Staff Functions samt Shared services och 3-5% för Business Divisions. Detta kommer att kräva en minskning av antalet anställda.

En ny Staff Function för Operational excellence har inrättats som ska främja kunskapsöverföring mellan Vattenfalls olika verksamheter och bidra till en kultur där ständiga förbättringar ska vara en del av den dagliga verksamheten.

Kostnadsbesparingsprogram 2010-2013

Totala kostnadsbesparingar 2010-2013: 9 miljarder SEK

2 Fortsatt stark och lönsam nordisk position

Norden är ett naturligt fokusområde för Vattenfall givet bolagets starka marknadsposition. Vattenfall har idag en ledande position på den nordiska marknaden i alla delar av värdekedjan och avser ytterligare stärka sin ställning i Norden. Bolaget ska vara en pålitlig, säker och respekterad aktör och vara ledande i utvecklingen av förnybara energikällor i Norden när marknadsförutsättningarna är de rätta. Vattenfall ska även utveckla samarbeten och utnyttja tillfällen att göra kompletterande investeringar i Norden.

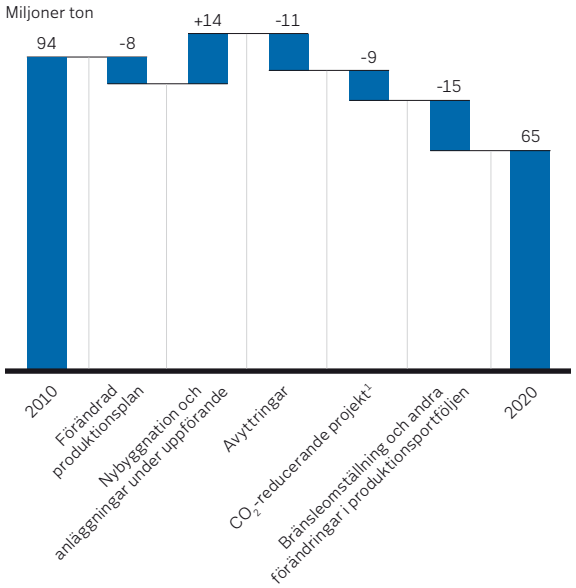
En av de viktigaste faktorerna för Vattenfalls strategi i Norden är hur utbud och efterfrågan kommer att utvecklas. Det finns redan idag viss överkapacitet på den nordiska marknaden och den förväntas öka ytterligare genom fortsatt utbyggnad av förnybar energi. Samtidigt förväntas endast en svag ökning i efterfrågan.

För att hantera den framtida överkapaciteten i Norden är det viktigt att knyta samman energimarknaderna med ökad kapacitet för kraftöverföring, såväl inom som mellan länder. När är en allt större del av energiförsörjningen utgörs av väderberoende förnybar energi, är det är helt nödvändigt med fler kablar för att säkra försörjningstryggheten. Ökad överföringskapacitet mellan Norden, den europeiska kontinenten och/eller Storbritannien är bra för såväl samhället, konsumenterna som för Vattenfall.

Vattenfall har en stor andel vattenkraft i Norden vilket ger en konkurrensfördel när vattentillgången är god. Omvänt gäller att energiförsörjningen är sårbar när det är ont om vatten vilket leder till högre marknadspriser på el. Ju mer integrerad elmarknaden är, desto bättre blir även förutsättningarna för den förnybara energin. Därför är Vattenfall positivt inställt till att stödja investeringar i nya kabelförbindelser.

Vattenfalls plan för att minska bolagets CO_2-utsläpp

Motsvarande Vattenfalls ägarandel i respektive anläggning (el och värme)

1) Till exempel sameldning av biomassa och stenkol.

3 Fler åtgärder för att sänka bolagets CO_2-utsläpp

Vattenfall ska vara ett av de bolag som leder utvecklingen mot en miljömässigt hållbar energiproduktion. Målet att sänka bolagets CO_2-utsläpp är en viktig del för att uppnå denna vision och bolaget fortsätter att arbeta med metoder för att nå målet till 65 miljoner ton till 2020.

Tysklands förändrade energipolitik med beslutet att fasa

ut landets kärnkraft, den så kallade Energiewende (se även sidan 13), ställer Vattenfall inför en ny utmaning i bolagets strävan att nå det uppställda målet att minska CO_2-utsläppen. Hittills har Vattenfall vidtagit åtgärder som sänkt bolagets CO_2-utsläpp till 85 miljoner ton 2012. Det behövs ytterligare åtgärder för att sänka utsläppen ner till 65 miljoner ton och Vattenfall avser att utveckla handlingsalternativ för att säkerställa att målet nås till 2020.

Några exempel på åtgärder är sameldning av biomassa i stenkolseldade anläggningar eller byte av bränsle när äldre anläggningar fasas ut (koleldade anläggningar ersätts av gas- eller biobränsleeldade anläggningar). Vattenfall räknar även med lägre antal drifttimmar i de befintliga koleldade anläggningarna (och därmed lägre CO_2-utsläpp) på grund av den ökade andelen förnybar energi i systemet.

CO_2-utsläppen förväntas dock öka under 2013 och 2014 på grund av färdigställandet av nya kol- och gaseldade anläggningar, däribland stenkolskraftverket Moorburg utanför Hamburg, block R vid det brunkolseldade kraftverket Boxberg samt några gaskraftverk i Nederländerna. Vattenfall avser fortsätta driva de befintliga kolkraftverken så länge de är ekonomiskt konkurrenskraftiga. Att stänga ner lönsamma kraftverk skulle innebära kapitalförstörelse. Däremot kommer inga livstidsförlängningar i befintliga verk att göras eller några nya investeringar i kolkraftverk förrän det finns ett positivt ramverk på plats kring CCS (Carbon Capture and Storage, avskiljning och lagring av koldioxid) och tekniken är färdigutvecklad och kommersiellt gångbar.

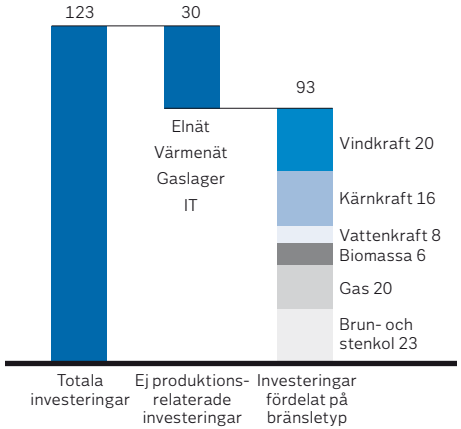
4 Fortsatt tillväxt inom förnybar energiproduktion

Vattenfall har en fortsatt ambitiös tillväxtstrategi inom förnybar elproduktion. Samtidigt begränsas dock utrymmet för nyinvesteringar av de sämre marknadsförhållanden för hela energibranschen. Där det är lämpligt kan tillväxtprojekt komma att genomföras i partnerskap med andra företag. Det kan också bli aktuellt att bjuda in externa finansiärer som delägare i redan genomförda investeringar i vindkraft. Det är viktigt för att utnyttja skalfördelar – Vattenfall har en organisation med dokumenterad förmåga att genomföra många och stora investeringar i förnybar produktion.

Vattenfall har som mål att bolagets tillväxttakt inom förnybar energiproduktion ska vara högre än genomsnittet för energimarknaderna i norra och mellersta Europa. Läs mer om Vattenfalls hållbarhetsmål på sidan 10.

Investeringsplanen för 2013–2017

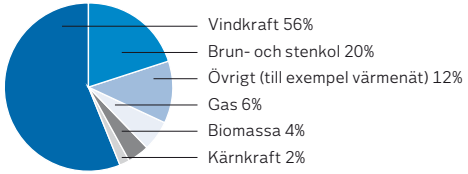
Totala investeringar 2013–2017

28% avser tillväxtinvesteringar

Vindkraft största andelen av tillväxtinvesteringarna

Vattenfalls investeringsplan för 2013-2017

Vattenfalls investeringsplan för de kommande fem åren (2013-2017) omfattar 123 miljarder SEK, en sänkning från föregående femårsperiod (2012-2016) med 24 miljarder SEK.

Av det totala investeringsbeloppet avser 93 miljarder SEK produktion av el och värme. Resterande belopp går främst till investeringar i el- och värmenät och IT. Investeringar i ny kapacitet, så kallade tillväxtinvesteringar, utgör 35 miljarder SEK (28% av totala investeringar). Resterande belopp går till underhålls- och ersättningsinvesteringar.

Av tillväxtinvesteringarna utgör 21 miljarder SEK (62%) investeringar i tekniker med låga CO_2-utsläpp (vind-, vatten- och kärnkraft samt biomassa). Vindkraft är den största enskilda kategorin inom tillväxtinvesteringarna. Under de närmaste fem åren avser Vattenfall investera 19 miljarder SEK i ny kapacitet, ungefär lika mycket i landbaserad som i havsbaserad vindkraft. Investeringar i fossila energislag utgör 9 miljarder SEK (26%) av tillväxtinvesteringarna. Till största del utgör dessa investeringar i kraftverken Moorburg (stenkol) och Magnum (naturgas). Investeringarna beslutades under 2006 respektive 2007 och kommer att slutföras senast 2015. Övriga tillväxtinvesteringar (4 miljarder SEK) är allokerade till utbyggnad av fjärrvärmeledningar.

På väg mot hållbar energiproduktion

En säker och stabil tillgång till energi är en grundförutsättning för att samhället ska fungera. Men all energiproduktion har påverkan på miljön. Vattenfall har därför ett stort ansvar att arbeta med hållbarhetsfrågor i alla delar av verksamheten, från inköp av bränsle till produktion, distribution och försäljning av el, värme och gas.

Montering av rotorbladen på ett av vindkraftsparken Zuidlobs vindkraftverk. Vindkraftsparken, väster om Zeewolde i Nederländerna, planeras tas i drift under våren 2013.

Vattenfalls hållbarhetsarbete baseras på FN:s Global Compacts principer, förväntningar av intressenter och direktiv från ägaren.

Under året har Vattenfalls hållbarhetsarbete utvecklats ytterligare. Såväl styrning som innehåll har lyfts upp och en ny rådgivande och koordinerande enhet har bildats, där alla hållbarhetsfrågor samlats. Vattenfalls styrelse beslutade under hösten 2012 om nya hållbarhetsmål bredvid de ekonomiska målen. Läs mer på sidorna 9-10.

Sju hållbarhetsområden

Hållbarhetsarbetet är uppdelat i sju områden, se figur nedan. Samtliga områden granskas ordentligt för att se vad som kan göras bättre och för att fastställa tydliga målsättningar.

Intressentanalyser visar att miljö är det område där det finns flest synpunkter kring Vattenfalls hållbarhetsarbete. Det är också det område där Vattenfalls verksamhet har störst påverkan.

Omvärldens förväntningar

Att lyssna på, förstå och balansera olika krav och önskemål från intressenter är av största vikt för att företaget ska kunna driva verksamheten på bästa sätt.

Vattenfall för därför ständigt en dialog med sina olika intressentgrupper. Bolaget tar löpande del av och försöker bemöta frågor, farhågor och förslag, genom möten och kontakter, besök på skolor och universitet eller genom olika debatter inom media och politik.

Vattenfall har identifierat nio primära intressentgrupper som alla har intresse för och/eller påverkas av bolagets verksamhet. Att känna till intressenternas prioriteringar och önskemål inom de sju fokusområdena gör det lättare att också identifiera områden med förbättringspotential.

“En hållbar utveckling tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.”

Vattenfalls beskrivning av hållbarhet baseras på Brundtlandskomissionens definition från 1987.

Vattenfall gör därför regelbundet en så kallad *väsentlighetsanalys*, senast under hösten 2012, där intressenter intervjuas om vilka frågor de anser vara viktiga för Vattenfall att arbeta med och hur bolagets arbete inom olika områden uppfattas. Eftersom Vattenfall är ett svenskt statsägt bolag läggs det i analysen primärt fokus på de svenska intressentgrupperna, då de i egenskap av såväl intressenter som aktieägare har extra stor betydelse för verksamheten.

Analysen bekräftar att de sju områden Vattenfall fokuserar på är relevanta, varav miljö, affärsetik och antikorruption är viktigast bland företagets intressenter.

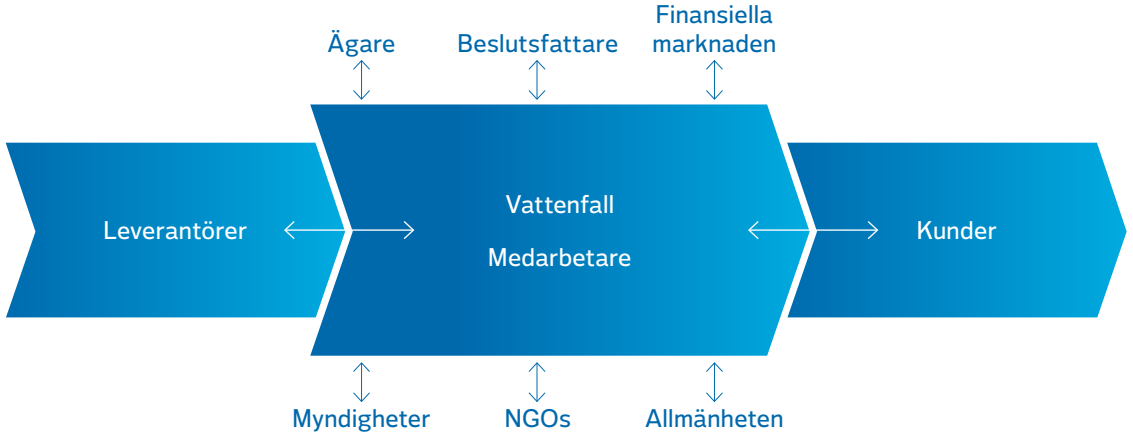
Genomgången visar vidare att Vattenfalls arbete inom

Sju hållbarhetsområden

Vattenfalls nio intressentgrupper

Att lyssna på, förstå och balansera olika krav och önskemål från intressenter är av största vikt för att företaget ska kunna driva verksamheten på bästa sätt.

antikorruption, arbetsvillkor och mänskliga rättigheter upplevs som bra, medan intressenterna anser att arbetet inom hållbarhetskommunikation, miljö och affärsetik har förbättringspotential. Dessa resultat är centrala då de ligger till grund för såväl prioritering som planering för bolagets fortsatta hållbarhetsarbete.

Mer information om Vattenfalls hållbarhetsarbete generellt finns på www.vattenfall.com/sustainability. Där finns även de specifika resultaten av intressentanalysen samt ytterligare information om vad som görs inom de sju fokusområdena.

Byggandet av det stenkolseldade kraftverket Moorburg utanför Hamburg.

Nolltolerans för olyckor

Arbetsmiljö och säkerhet är ett viktigt hållbarhetsområde. Säkerhet är ett av Vattenfalls tre kärnvärden och företaget tillämpar nolltolerans för både arbetsplatsrelaterade olyckor och sjukfrånvaro. Målet är att samtliga anställda ska ha en säker, hälsosam och motiverande arbetsmiljö. 2012 års mål, där LTIF (Lost Time Injury Frequency, den arbetsrelaterade sjukfrånvaron) skulle sjunka med minst 15%, överträffades med marginal och sjönk från 3,3 till 2,3, vilket är över 30%.

Högt ställda krav på arbetsmiljö och säkerhet gäller även för företagets leverantörer, som genom att skriva under Vattenfalls uppförandekod för leverantörer uppmanas följa bolagets riktlinjer.

Olika program har inletts under året i syfte att öka medvetenhet och kunskap i ämnet och flera produktionsanläggningar har genomfört egna initiativ.

Ett exempel är byggandet av kraftverket Moorburg utanför Hamburg. På den stora byggarbetsplatsen arbetar över 2 000 personer och mer än 17 olika nationaliteter. Ett omfattande säkerhetsarbete har genomförts under året. Säkerhetsrutinerna har översatts till 17 språk och samtliga anställda och konsulter har genomgått en heldags säkerhetsträning. Samtliga berörda har också tagit del av en elektronisk instruktionshandledning och måste årligen genomgå ett säkerhetstest för att få tillträde till anläggningen.

Mer information om Vattenfalls arbete med arbetsmiljö och säkerhet finns på www.vattenfall.com/sustainability.

Miljöfrågornas påverkan på Vattenfall

Vattenfalls verksamhet har betydande miljöpåverkan gällande utsläpp till luft, vatten och mark, resurshantering, biologisk mångfald och kärnkraftsäkerhet. Den största enskilda miljöpåverkan från Vattenfalls verksamhet sker vid produktionen av el och värme i kraftverk. Exempel på detta är:

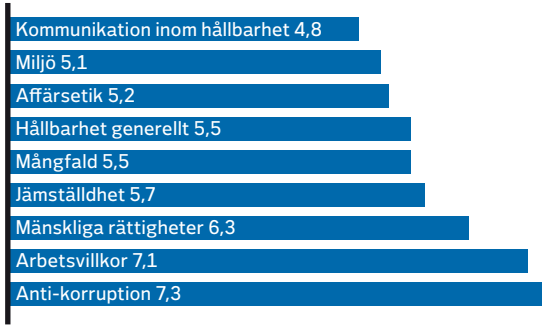
- Vattenkraftsproduktion, vindkraftsproduktion, brunkolsbrytning och elnätsverksamhet påverkar främst vatten- och markanvändning
- Kärnkraftsverksamheten påverkar miljön främst genom hanteringen av radioaktivt avfall
- Förbränningsanläggningar påverkar främst i form av av olika typer av utsläpp till luft
- Övrig miljöpåverkan kommer främst från produktion av avfall, fasta restprodukter och användning av vatten för kylning av kraftverk

Väsentlighetsanalys 2012

Under hösten 2012 genomförde Vattenfall en väsentlighetsanalys, se sidan 20.

Intressentgrupperna som intervjuades är verksamma inom forskning, myndigheter, företag (kunder och samarbetspartners), branschorganisationer, frivilligorganisationer, konsulter, ägare, politiker och investerare. Förutom frågor kopplade till Vattenfalls sju fokusområden, ställdes frågor om Vattenfalls hållbarhetsarbete generellt, samt om hur kommunikationen av företagets hållbarhetsarbete uppfattas.

På en skala från mycket dåligt (1) till mycket bra (9) bedömdes Vattenfall enligt figuren:

Arbetet med en förbättrad uppförandekod för leverantörer påbörjades under 2012.

Vattenfalls etikarbete

Vattenfall försöker arbeta etiskt hållbart inom alla delar av verksamheten, inte bara inom den egna verksamheten utan även i samarbetet med bolagets cirka 47 500 underleverantörer.

Vattenfall har en uppförandekod för leverantörer som fastställer vilka krav som ställs och hur bolaget ska arbeta med hållbarhetsfrågor inom leverantörsledet. Under 2012 beslutade Vattenfall att förbättra uppförandekoden för leverantörer ytterligare. Samtidigt ska ett system för att granska och följa upp leverantörerna skapas. Den nya uppförandekoden för leverantörer ska implementeras fullt ut under 2013.

För mer information om Vattenfalls arbete inom etikområdet, se www.vattenfall.com/sustainability.

Stärkt företagsansvar för kolbrytning

Vattenfall har tillsammans med ett antal andra stora europeiska energibolag bildat initiativet Bettercoal, med syfte att förbättra företagens ansvar inom leveranskedjan för stenkol, med särskilt fokus på själva gruvorna. Under året formaliserades initiativet som en global icke-vinstdrivande organisation.

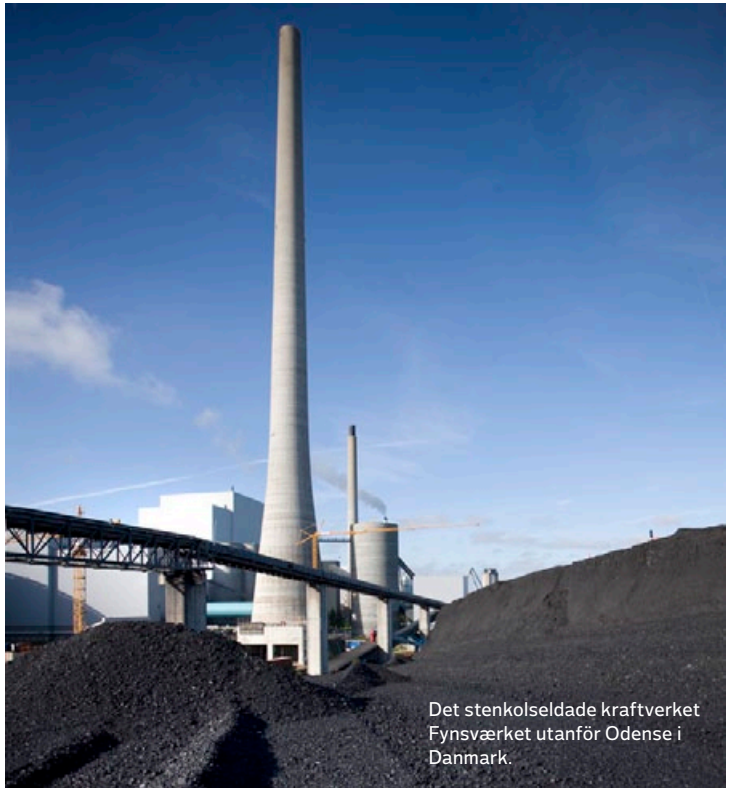
Bettercoal försöker etablera branschnormer för kolbrytning och fastställa principer och bestämmelser som företag som arbetar med kolbrytning förväntas följa.

Dessa principer kan sedan ligga till grund för gruvföretagens egenkontroll och för oberoende tredjepartskontroller som utförs på plats i gruvorna för att sedan följas upp genom interna förbättringsprogram.

Ett utkast av principerna finns på Bettercoals hemsida, www.bettercoal.org. Under hösten 2012 har olika organisationer, fackföreningar och gruvföretag gett värdefull feedback via en särskild webbplats och på samrådsmöten som ägt rum i Europa, Sydafrika, Ryssland och Colombia. De färdigställda riktlinjerna ska presenteras under våren 2013.

Som ensam aktör är möjligheterna att påverka leverantörers arbetssätt begränsade. Men tillsammans med andra företag inom branschen och genom att tillsammans lyfta och diskutera frågan fortsätter arbetet mot en globalt accepterad standard för inköp av kol.

Mer information finns på: www.bettercoal.org

Det stenkolseldade kraftverket Fynsværket utanför Odense i Danmark.

Separat resultatrapport inom hållbarhet

Vattenfall har sedan 2008 signerat FN:s Global Compacts tio principer inom mänskliga rättigheter, arbetsrätt, antikorruption och miljö särskilt riktade åt företag. Vattenfall rapporterar sitt hållbarhetsarbete enligt Global Reporting Initiative (GRI) sedan 2003.

GRI används för att få fram mätbara resultat och för att kunna presentera öppen, tydlig och jämförbar information. Vattenfall har sedan 2011 valt att rapportera enligt GRI:s nivå B, istället för som tidigare A, vilket innebär att bolaget därmed begränsar antalet redovisade indikatorer för att istället öka fokus på de som är relevanta och väsentliga.

GRI-delen redovisas separat på www.vattenfall.com/sustainability och följer GRI-strukturen med hänsyn till miljö, samhälle och ekonomi. Vidare innehåller den en beskrivning av bolagets styrningsstruktur och ledningssystem. Hållbarhetsinformationen samt GRI-delen granskas av bolagets revisor. Se sidorna 123-124 för innehållsförteckning enligt GRI.

Rörelsesegmentet Generation

Rörelsesegmentet Generation omfattar utveckling och byggande av produktionsanläggningar, produktion av el och värme samt försäljning av el på grossistmarknaden. Det består av fyra Business Divisions; Sustainable Energy Projects, Production, Nuclear Power samt Asset Optimisation and Trading och bidrar med nästan tre fjärdedelar av Vattenfalls underliggande rörelseresultat. Resultatet påverkas främst av marknadspriser och efterfrågan på el, marknadspriser på bränslen och CO_2-utsläppsrätter, tillgänglighet i kraftverken och kostnadsstruktur i produktionen.

Turbinöversyn under revisionen av reaktor 1 vid Forsmarks kärnkraftverk. Här placeras så kallade mätklackar ut för att förbereda mätning av hur rotorn sitter i förhållandet till innerhuset i turbinen. Rotorn ska sitta i centrum och noggrannheten är på en tiondels millimeter.

Ökad elproduktion under 2012

2012 var ett bra produktionsår där rekordhög vattenkraftsproduktion och hög tillgänglighet i kärnkraftverken kompenserade för de lägre elpriserna, främst i Norden.

Vattenfalls energislag

Vattenfalls produktionsverksamhet baseras huvudsakligen på kraftslagen brunkol, stenkol, naturgas, kärnkraft, vattenkraft och vindkraft. Under året producerades 178,9 TWh el, 7% mer än under 2011. Den svenska vattenkraftsproduktionen var rekordhög och tillgängligheten i kärnkraftverken ökade markant.

Vattenfalls brunkolsverksamhet

Vattenfalls brunkolseldade anläggningar producerade 55,3 TWh el under året vid anläggningarna Jänschwalde (3 000 MW), Boxberg (2 575 MW), Schwarze Pumpe (1 600 MW) och Lippendorf (1 800 MW, varav 900 MW tillhör Vattenfall). Jänschwalde och Schwarze Pumpe ligger i delstaten Brandenburg, medan Boxberg och Lippendorf ligger i Sachsen. Vattenfall äger gruvorna där brunkolen bryts (med undantag för Lippendorf) och de ligger i nära anslutning till kraftverken.

I oktober invigdes Vattenfalls nya block R på 675 MW vid kraftverket Boxberg. Blocket använder den modernaste tekniken för att förbättra anläggningens effektivitet och minska CO_2-utsläppen. Verkningsgraden på nästan 44% är den högsta möjliga med dagens teknik. Investeringsbeslutet om att bygga block R togs 2006.

Tillstånd för brunkolsbrytning

Det är viktigt att säkra tillstånden för brunkolsbrytning i gruvorna Welzow och Nochten samt att öppna dagbrottet Jänschwalde Nord för att säkerställa tillgångar för Vattenfalls brunkolsanläggningar i framtiden. Betydande framsteg har gjorts under året i förhandlingarna med delstaterna Brandenburg och Sachsen som utfärdar tillstånden. Tillståndsprocessen bedöms vara klar i mitten av 2013 (Nochten) respektive mitten av 2014 (Welzow).

Ökade kostnader för CO_2-utsläpp

Under 2012 släppte Vattenfall ut totalt 85 miljoner ton CO_2 varav den största delen kommer från de brunkolseldade anläggningarna. Under perioden 2008–2012 har Vattenfall fått fria utsläppsrätter motsvarande 61 miljoner ton CO_2 per år. Från och med 2013 kommer den kostnadsfria tilldelningen av utsläppsrätter i stort sett att upphöra, vilket beräknas öka Vattenfalls kostnader med 4-5 miljarder SEK per år. För mer information om Vattenfalls CO_2-utsläpp per land, se sidorna 120–122.

Vattenfall anser fortfarande att CCS-tekniken (Carbon Capture and Storage, avskiljning och lagring av koldioxid) är den bästa metoden att sänka bolagets CO_2-utsläpp. Men eftersom allmänhetens stöd saknas har Vattenfall beslutat avbryta CCS-demonstrationsprojektet Jänschwalde i östra Tyskland. Provdriften vid pilotanläggningen i Schwarze Pumpe fortsätter dock.

Stenkols- och gasdrivna anläggningar

Under 2012 producerade Vattenfalls anläggningar drivna med stenkol och gas 25,7 TWh. Bruttomarginalerna för gasbaserad elproduktion (så kallade clean spark spreads) har försämrats och legat strax över, eller till och med under noll, under större delen av året, vilket har minskat lönsamheten och drifttimmarna. Dessutom ökade kostnaderna på grund av en ny skatt (13,8 EUR/ton) på stenkolbaserad elproduktion i Nederländerna. Som en konsekvens av dessa faktorer skrev Vattenfall ned bokfört värde på goodwill och produktionstillgångar inom Business Unit Thermal Power, huvudsakligen i Nederländerna, med sammanlagt 8,6 miljarder SEK under tredje kvartalet 2012.

Nya gas- och stenkolseldade anläggningar

Under året har Diemen 34 och Hemweg 9 i Nederländerna tagits i bruk. Diemen 34 har en installerad effekt på 435 MW el och 260 MW värme, och levererade el till elnätet för första gången i augusti 2012. Dessutom togs den nya fjärrvärmeledningen mellan städerna Diemen och Almere i bruk i april 2012. Värmeledningen (180 MW) är den största i Nederländerna. Hemweg 9 (440 MW) ersatte ett äldre gaseldat kraftverk på 600 MW på samma plats och togs i full drift i november 2012. Investeringsbeslut om Diemen och Hemweg togs under första halvåret 2010.

Gaskombikraftverket Magnum i Eemshaven i Nederländerna (1 311 MW) beräknas att tas i drift under sommaren 2013. Investeringsbeslut om att bygga Magnum togs under 2007 (innan Vattenfall förvärvade N.V. Nuon Energy).

Det stenkolseldade kraftverket Moorburg utanför Hamburg i Tyskland (1 640 MW) beräknas tas i drift under 2014. Investeringsbeslut om Moorburg fattades 2006.

Ökad tillgänglighet inom kärnkraften

Under 2012 producerade Vattenfalls kärnkraftsanläggningar 48,9 TWh, vilket är ungefär 30% av Sveriges totala elproduktion.

För att öka tillgängligheten har Vattenfall utvecklat och förbättrat rutinerna för revisioner inom ett antal områden. Till exempel har så kallade ”Readiness Reviews” införts, för att säkerställa att alla inblandade personer är behöriga att arbeta med revisionerna.

Säkerhet har högsta prioritet i all Vattenfalls kärnkraftsverksamhet. Under åren 2003-2012 har över 30 miljarder SEK investerats av Vattenfall och övriga delägare för att höja säkerheten, förlänga kärnkraftverkens livslängd och åstadkomma effekthöjningar. Under 2012 fortsatte arbetet med att uppnå Vattenfalls mål att nå världsklass inom kärnkraftssäkerhet och kärnkraftsdrift till år 2014. Som ett

Finansiellt resultat

Belopp i MSEK	Helår 2012	Helår 2011	Förändring, %
Nettoomsättning	118 956	128 840	-4,7
Extern nettoomsättning[1]	61 159	61 167	—
Underliggande rörelseresultat	20 484	22 579	-9,3
Antal anställda	16 928	17 428	-3,0

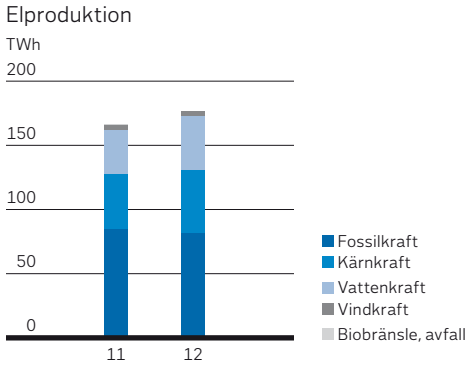
1) Exklusive koncerninterna transaktioner.

Det underliggande rörelseresultatet försämrades med 2,1 miljarder SEK. Det förklaras i huvudsak av genomsnittligt lägre erhållna elpriser, främst på den nordiska marknaden. Bränslekostnaderna var högre, främst inom gas, vilket påverkade resultatet negativt. Från och med 2012 har kostnader för Staff functions, med undantag för finansverksamhet, utallokerats till rörelsesegmenten. Ökad vattenkraft- och kärnkraftproduktion påverkade rörelseresultatet positivt.

Elproduktion och värmeförsäljning

Belopp i MSEK	2012	2011	Förändring, %
Värmeförsäljning, TWh	9,9	9,3	6,5
Elproduktion[1], TWh	167,8	151,6	10,7
– varav vattenkraft	42,2	34,5	22,3
– varav kärnkraft	48,9	42,5	15,1
– varav fossilkraft	72,7	70,8	2,7
– varav vindkraft	3,6	3,4	5,9
– varav biobränsle, avfall	0,4	0,4	—
Elförsäljning, TWh	79,5	65,1	22,1

1) Av elproduktionen 2012 disponerar Vattenfall 150,1 TWh (135,9) medan resten tillfaller minoritetsägare respektive avgår som ersättningskraft.

Under 2012 producerade Vattenfalls anläggningar totalt 178,9 TWh el, 7,3% mer än under 2011, tack vare rekordhög produktion av el från den svenska vattenkraften och högre tillgänglighet i kärnkraftverken. Fossilkraftproduktionen inom rörelsesegmentet Generation ökade med 2,7% till 72,7 TWh. I Tyskland ökade produktionen till 55,3 TWh (53,7) tack vare hög tillgänglighet i brunkolskraftverken och idrifttagandet av Boxberg block R.

Kärnkraftsproduktionen ökade under året med 15% och uppgick till 48,9 TWh (42,5). Den sammanlagda tillgängligheten för Vattenfalls kärnkraftverk var 83% (72) under 2012. Det är den högsta genomsnittliga nivån på fem år, men ändå under Vattenfalls mål på 90% tillgänglighet. Kärnkraftverket Forsmark hade ett mycket bra produktionsår, med en tillgänglighet på 89,3% (86,2) och producerade 24,6 TWh (23,6). 2012 var det tredje bästa produktionsåret sedan anläggningen togs i drift 1980. Kärnkraftverket Ringhals uppnådde sin högsta produktion sedan 2008. Reaktorn Ringhals 3 satte ett historiskt produktionsrekord om drygt 8,3 TWh och en tillgänglighet på 91%.

Vattenfalls vattenkraftverk producerade rekordhöga 42,2 TWh (34,5) under 2012, tack vare hög ingående fyllnadsgrad, god tillrinning speciellt under vårmånaderna och hög tillgänglighet i kraftverken. Elproduktionen från vindkraft uppgick till 3,6 TWh (3,4). Ökningen beror främst på att den havsbaserade vindkraftsparken Ormonde i Storbritannien tagits i drift under året.

Värmeförsäljningen minskade med 26% till 30,3 TWh (41,0), främst på grund av att de polska och finska verksamheterna avyttrades. Dessa bidrog med 12,2 TWh värme under 2011.

Tillgängligheten vid Ringhals kärnkraftverk under en kall vinterdag 2012. Tillgängligheten i reaktorn Ringhals 3 satte produktionsrekord under 2012 med en tillgänglighet på 91%.

exempel har säkerhetssystemen förbättrats genom tillgång till ytterligare reservkraft för nödfall. Däremot krävs ytterligare förbättringar vad gäller arbetsmiljön. Medan Ringhals har uppvisat exceptionellt goda resultat utan olyckor som omfattar egen personal, finns det fortfarande utrymme för förbättringar i Forsmark. Ett särskilt fokusområde är arbetsmiljön för underleverantörer.

Under hela 2012 fortgick särskild tillsyn av Ringhals. Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, noterade i sin granskningsrapport i november 2012 att Ringhals lagt stora resurser på åtgärdsprogram och utvecklats i positiv riktning. SSM vill dock vara övertygade om att förändringarna blir varaktiga innan den särskilda tillsynen kan hävas.

Förbättring av det fysiska skyddet

I oktober omhändertogs Greenpeaceaktivister sedan de tagit sig förbi det yttre skyddet på kärnkraftverken Forsmark och Ringhals. Reaktorsäkerheten var inte äventyrad vid någon tidpunkt. Med anledning av denna händelse presenterades vid ett möte med SSM ett antal åtgärder på lång och kort sikt för att ytterligare stärka det fysiska skyddet.

Forsmark och Ringhals har under flera år gjort betydande investeringar i det fysiska skyddet och dessa satsningar kommer att fortsätta. SSM lämnade en rapport till regeringen i januari 2012 avseende de svenska kärnkraftverkens fysiska skydd. Rapporten rekommenderade ytterligare åtgärder för att förhindra potentiella fientliga handlingar på kärnkraftverken. Detta arbete fortsätter under 2013 och kan då leda till ytterligare krav från SSM.

Europeiska stresstester

Under 2012 fortsatte EU:s stresstester. Under våren granskades en nationell rapport från SSM i en ”peer-review”-process inom ENSREG (den europeiska gruppen av tillsynsmyndigheter inom kärnsäkerhet). Den nationella rapporten fastslår att de svenska kärnkraftverken uppfyller dagens krav. SSM har sammanställt en nationell åtgärdsplan som presenterades i slutet av 2012, där exempelvis mobila system för att möjliggöra agerande vid flera parallella händelser vid flera olika reaktorer nämns som en framtida åtgärd.

Andra åtgärder gäller ytterligare reservlösningar för elförsörjning samt förstärkta krisorganisationer.

Rekordår för vattenkraften

Vattenfalls vattenkraftverk producerade 42,2 TWh under 2012. De svenska kraftverken producerade den högsta volymen någonsin tack vare god vattentillgång framförallt under vårmånaderna.

Inom vattenkraften är de pågående politiska processerna avseende dels en tolkning av EU:s ramdirektiv för vatten, dels den pågående vattenkraftsutredningen av central betydelse. Under året har Vattenfall därför medverkat i diskussionen kring dessa processer tillsammans med myndigheter, departement och andra intressenter. Vattenfall har även startat ett program för biologisk mångfald i utbyggda vatten för att undersöka hur den biologiska mångfalden kan stärkas i utbyggda älvar samtidigt som vattenkraftens produktionsförmåga bibehålls.

Under 2012 fortsatte Vattenfall att investera i åtgärder för att öka dammsäkerheten och tillgängligheten i kraftverken ytterligare. Förnyelseprojektet i Bergeforsen (uppförande av nytt utskov) fortskrider enligt plan och beräknas vara slutfört 2014. För att säkerställa elproduktionen under 2012 i ombyggnadsprojektet i Akkats kraftverk, valde Vattenfall att flytta fram starten av den avslutande fas två i projektet med ett år till 2013. Projektet, som innebär att det nära 40 år gamla aggregatet på 150 MW kommer att ersättas med två nya aggregat på vardera 75 MW, beräknas slutföras 2016. Det första aggregatet har redan tagits i drift.

Nya vindkraftsparker installerade

Under 2012 producerade Vattenfalls vindkraftsparker 3,6 TWh el. Totalt har Vattenfall fler än 900 vindkraftverk i drift i Sverige, Danmark, Tyskland, Nederländerna och Storbritannien.

Två nya landbaserade vindkraftsparker

Vindkraftsparken Swinford i Storbritannien driftsattes fullt ut i september 2012. Vindkraftsparken har 11 vindkraftverk och en sammanlagd installerad effekt på 22 MW. I Nederländerna kommer installationen av den landbaserade vindkraftsparken Zuidlob, väster om Zeewolde, att slutföras under våren 2013. Vindkraftsparken har 36 vindkraftverk och har en sammanlagd installerad effekt på 122 MW.

Ny havsbaserad kapacitet

I september invigde Vattenfall den havsbaserade vindkraftsparken Ormonde, som är bolagets mest avancerade. Vindkraftsparken består av 30 vindkraftverk utanför Barrow-in-Furness i Irländska sjön med en sammanlagd effekt på 150 MW.

Den havsbaserade vindkraftsparken DanTysk (80 vindkraftverk med en sammanlagd effekt på 288 MW) i Nordsjön, 70 km från ön Sylt, planeras att tas i drift i början av 2014. DanTysk är ett joint venture-samarbete mellan Vattenfall och Stadtwerke München. Byggandet av transformatorstationen påbörjades i april 2012 och den kommer att stå på plats i Nordsjön under sommaren 2013.

Driftoptimiering av Vattenfalls anläggningar

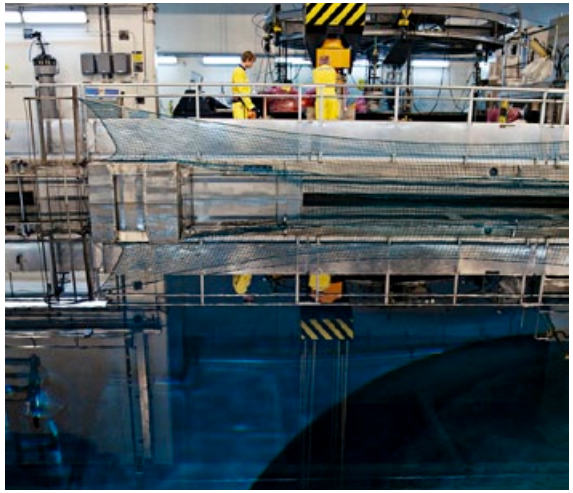
Inom rörelsesegmentet Generation sker också en central driftoptimering av alla Vattenfalls produktionstillgångar. Driften av anläggningarna optimeras beroende på det prognosticerade elpriset och kraftverkens rörliga produktionskostnader. Produktionskostnaderna påverkas i sin tur främst av vilket bränsle som används och kostnaden för eventuella CO_2-utsläpp.

Den producerade elen säljs på grossistmarknaden, till elbörser och bilaterala motparter. För att minska påverkan av marknadsprisernas fluktuationer på Vattenfalls resultat,

Vattenfalls tyska kärnkraftverk

I november 2012 påbörjade Vattenfall processen för tillståndsprövning för att stänga och montera ned det tyska kärnkraftverket Brunsbüttel. En så kallad omedelbar nedmontering ger möjlighet att utnyttja den befintliga personalens erfarenhet och kunskap maximalt. Förutsättningen för att Vattenfall ska välja en omedelbar nedmontering är tillgång till en förvaringsplats för låg- och medelaktivt radioaktivt avfall. Tillståndsprövningsprocessen har inletts vid det ansvariga departementet i delstaten Schleswig-Holstein och beräknas ta några år.

Nedmonteringsbeslutet är en följd av den tyska regeringens beslut sommaren 2011 att fasa ut landets kärnkraft. För att erhålla en rimlig kompensation för de ekonomiska förlusterna ansökte Vattenfall och kärnkraftsbolagen Krümmel och Brunsbüttel om skiljeförfarande till ISCID (International Centre for Settlement of Investment Disputes) i Washington. Bolagen Krümmel och Brunsbüttel har också lämnat in ett klagomål till den tyska författningsdomstolen.

Ersättning av kärnkraft i Sverige

Vattenfall räknar med att strax över 20 TWh kärnkraftsproduktion från äldre reaktorer kommer att fasas ut i Sverige mellan 2025 och 2035. Det är en betydande andel av landets elproduktion som, i motsats till vattenkraft och vindkraft, inte är beroende av väder- och vindförhållanden. Om det saknas ersättningskraft eller långsiktig planering kan utfasningen orsaka pristurbulens och osäkerhet på elmarknaden.

2010 beslöt Sveriges riksdag att befintliga reaktorer ska kunna ersättas med ny kärnkraftskapacitet. Under 2012 har Vattenfall därför fördjupat bolagets analys och påbörjat såväl studier som formella processer för att klargöra förutsättningarna för en investering i ersättningsreaktorer. Bland annat har en ansökan om ersättningskraft lämnats in till Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM). Syftet med Vattenfalls studier är att göra det möjligt för bolaget att inom 8-10 år ta ställning till eventuella investeringar i ersättningsreaktorer.

Det intensifierade undersökningsarbetet innebär inte att ett beslut om ny kärnkraft redan har fattats eller kommer att fattas av Vattenfall inom de närmaste åren. De fysiska förutsättningarna på de potentiella platserna måste analyseras på djupet och tillgången till teknisk expertis, personal och resurser inom kärnkraftsområdet måste också kartläggas. Finansieringen av en sådan omfattande investering kräver också en analys av olika alternativ och möjliga samarbetspartner.

prissäkrar Vattenfall stor del av sin framtida elproduktion på terminsmarknaden. Vattenfall prissäkrar även inköp av till exempel CO_2-utsläppsrätter och bränsle. Dessutom bedriver Vattenfall handel för egen räkning i begränsad omfattning. Vattenfalls styrelse har fastställt riskmandat för både prissäkring och handel för egen räkning. Se även sidorna 46-47 för beskrivning av riskmandat och prissäkringar.

Forskning och utveckling (FoU) inom Vattenfall

Målet för Vattenfalls FoU-portfölj är att stödja Vattenfalls ambition att ställa om produktionsportföljen mot produktion med låga CO_2-utsläpp. FoU-arbete utförs även kring ökad flexibilitet i befintliga värme- och vattenkraftverk, tillsammans med utveckling av nätverksamheten, för att göra det möjligt för Vattenfall att klara utmaningarna som följer med en växande andel oregelbunden energiproduktion. Vattenfalls FoU-kostnader under 2012 låg på ungefär 0,3% (0,6 %) av koncernens nettoomsättning.

Tillståndspliktig verksamhet

Vattenfall har under året bedrivit tillståndspliktig verksamhet enligt respektive lands lagstiftning i Sverige, Finland, Danmark, Tyskland, Nederländerna och Storbritannien. Moderbolaget Vattenfall AB bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt den svenska miljöbalken. Denna verksamhet utgörs i huvudsak av både tillstånds- och anmälningspliktiga anläggningar för el- och värmeproduktion. Vattenfalls övriga tillståndspliktiga verksamheter, vilka utgör en väsentlig del av verksamheten, bedrivs huvudsakligen i dotterföretag.

Brunkolsbrytning vid Vattenfalls kraftverk i Jänschwalde

Ökad flexibilitet vid produktion i brunkolskraftverk

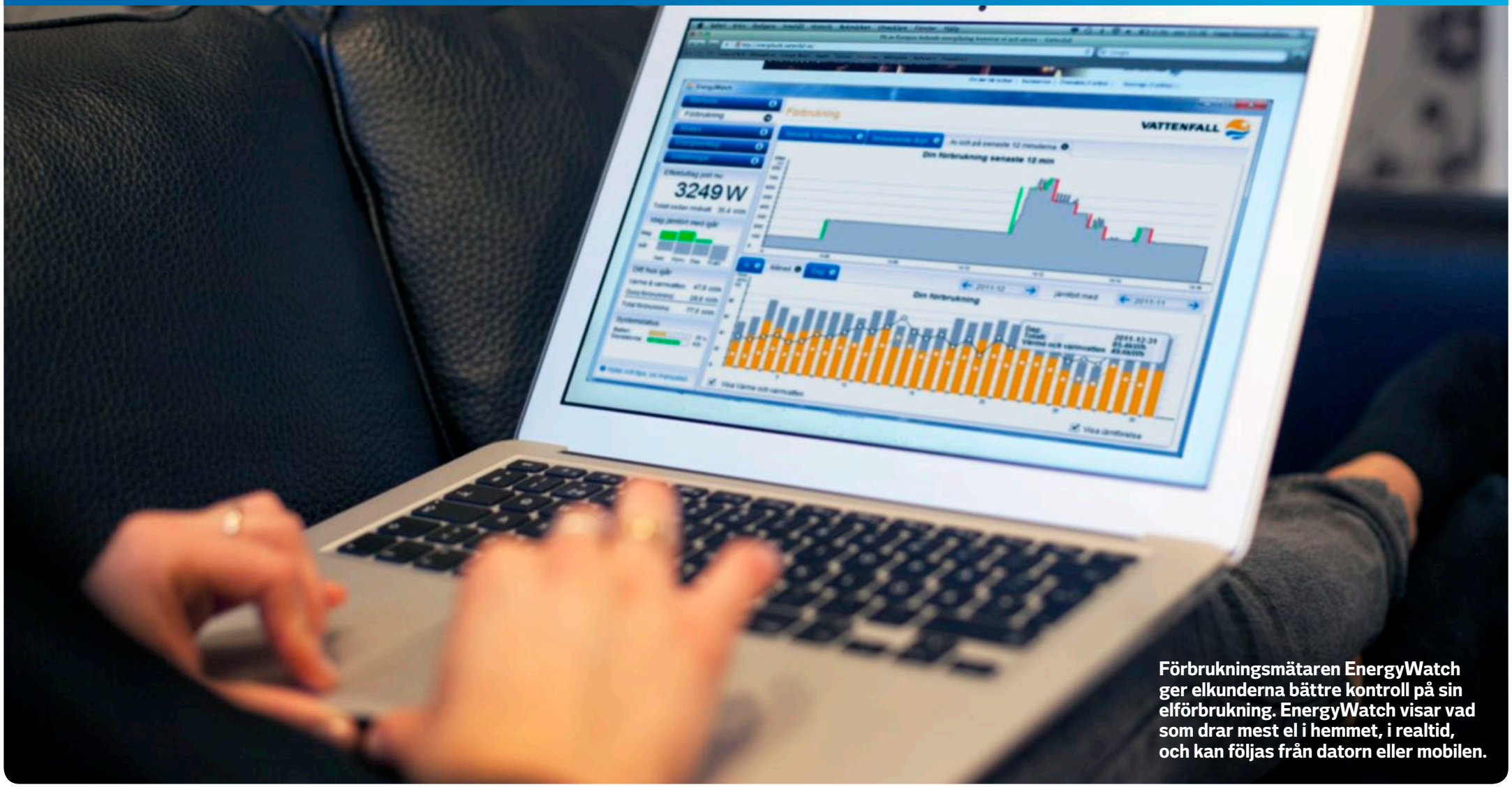
Vattenfall utvärderar för närvarande olika alternativ för hur man ska utveckla teknik för torkning av brunkol, i syfte att öka flexibiliteten i kraftverken och minska den tekniska minimilasten. För närvarande måste pannan i ett brunkolseldat kraftverk stödjas av eldningsolja eller helt stängas av om den tekniska minimilasten faller under en viss tröskel (mellan 40 och 50% av full last). Att använda torr brunkol är ett sätt att ytterligare minska minimilasten, samtidigt som man kan undvika dyra bränslen med tillhörande CO_2-utsläpp.

För att öka kunskapen kring teknik för torkning av brunkol, utvecklar Vattenfall en ny torrkolsbrännare som kommer att provas vid brunkolskraftverket i Jänschwalde. Ytterligare provningar kommer att göras i en brännare i pilotanläggningen i Schwarze Pumpe, med start 2013. Vattenfall undersöker även tekniker för termisk och kemisk energilagring och hur man kan integrera dessa tekniker i befintliga kraftverk. De senaste resultaten är positiva och de första praktiska resultaten kan förväntas under 2014.

Rörelsesegment Distribution and Sales

Rörelsesegmentet Distribution and Sales ansvarar för Vattenfalls samtliga relationer med slutkunder, som till exempel inom el-, värme- och gasförsäljning samt el- och värmedistribution. Rörelsesegmentets andel av Vattenfalls underliggande rörelseresultat uppgår till drygt en fjärdedel.

Resultatet för rörelsesegmentet påverkas av bland annat vinstmarginaler, kostnadseffektivitet och tariffer för den reglerade verksamheten. En förutsättning för verksamheten är nöjda kunder och säker leverans av el och värme.

Förbrukningsmätaren EnergyWatch ger elkunderna bättre kontroll på sin elförbrukning. EnergyWatch visar vad som drar mest el i hemmet, i realtid, och kan följas från datorn eller mobilen.

Smarta energilösningar

Den förändrade energimarknaden kräver ständig anpassning av produkter och erbjudanden för att tillgodose kundernas behov. Efterfrågan på smarta lösningar på kundernas energibehov kommer att öka – oavsett om kunden är en hel stad, ett stort industriföretag eller en privat kund.

Med totalt 6,2 miljoner slutkunder inom elförsäljning i sju länder och försäljning på totalt 122,8 TWh el, 52,4 TWh gas och 20,4 TWh värme har Vattenfall en stark marknadsposition på alla sina huvudmarknader. Vattenfall vill agera som en ”Smart Energy Enabler”, vilket innebär att erbjuda kunderna smarta energilösningar och möjlighet att agera mer miljömedvetet. Utöver försäljning av el, gas och värme erbjuder Vattenfall bland annat paketlösningar med laddningstationer för elbilar, installation av solcellsanläggningar, lösningar för energieffektivisering i småhus och energirådgivning.

Hög konkurrens på elmarknaden

Slutkundsmarknaden inom el kännetecknas av hög konkurrens med många leverantörer, olika kombinationsmöjligheter av el- och gasavtal samt olika tilläggstjänster. Det är enkelt att byta elleverantör, vilket skärper konkurrensen ytterligare. Elpriset är ett av de viktigaste urvalskriterierna för privatkunder men energieffektiviseringstjänster har blivit en allt viktigare del av produkterbjudanden på marknaden. Företagskunderna efterfrågar främst kundanpassade långsiktiga avtal med fasta priser.

I Sverige uppgår Vattenfalls marknadsandel till 27% av privatkundsmarknaden. I Tyskland har Vattenfall en marknadsandel på runt 80% av privatkundsmarknaden i städerna Berlin och Hamburg. I Tyskland totalt har Vattenfall en marknadsandel på cirka 8%. I Nederländerna säljer Vattenfall för närvarande el under varumärket ”Nuon – part of Vattenfall”. Vattenfalls varumärke kommer successivt att införas på den nederländska marknaden. Nuon har en marknadsandel på knappt 30% av privatmarknaden för elförsäljningen i Nederländerna.

Vattenfalls gasförsäljning är främst koncentrerad till Nederländerna där Vattenfall har en marknadsledande position, strax under 30%. Vattenfall levererar sedan slutet av 2011 även gas till kunder i Tyskland.

Förbättrad lönsamhet inom privatkunder

Under 2012 har lönsamheten förbättrats avsevärt inom elförsäljning till privatkunder. Vattenfall har bytt prissättningsstrategi från att vara prisledande till att erbjuda bästa värde för varje kund i form av avtal, service, miljöprofil och tilläggstjänster. Samtidigt har antal kunder varit stabilt och de flesta kunder väljer att teckna om sitt elavtal när det löper ut. Dessutom har de administrativa kostnaderna minskats. Kundnöjdheten har ökat under året, speciellt i Tyskland, Finland och Sverige.

Kundanpassade företagslösningar

Under året fördjupade Vattenfall sitt samarbete med många industrikunder, främst genom kundanpassade erbjudanden utöver leverans av el och gas. Till exempel erbjuder Vattenfall olika verktyg för kontroll och övervakning av energiförbrukning, riskhantering och marknadsinformation. Vattenfalls miljövarudeklarationer i Norden (se sidan 30) är uppskattat bland kunderna. Under året har försäljningen av kombinerade el- och gasprodukter till tyska industrikunder ökat, speciellt till fastighets- och byggbolag. Vattenfall fortsätter att stödja kunder som verkar i flera länder. Ett

Finansiellt resultat, el- och värmeförsäljning och elproduktion

Belopp i MSEK	Helår 2012	Helår 2011	Förändring, %
Nettoomsättning	130 671	155 299	-15,9
Extern nettoomsättning[1]	123 495	144 575	-14,6
– varav Distribution	14 216	17 965	-20,9
– varav Värme	14 785	17 481	-15,4
Underliggande rörelseresultat	7 855	10 496	-25,2
- varav Distribution	5 428	5 067	7,1
- varav Värme	2 727	4 509	-39,5
Gasförsäljning, TWh	52,4	51,6	1,6
Värmeförsäljning, TWh	20,4	31,7	-35,6
Elförsäljning, TWh	122,8	137,9	-10,9
– varav privatkunder	29,5	34,0	-13,2
– varav återförsäljare	22,0	28,7	-23,3
– varav företagskunder	71,3	74,8	-4,7
Elproduktion[2], TWh	11,1	15,1	-26,5
– varav fossilkraft	9,0[3]	14,2	36,6
– varav biobränsle, avfall	2,1[3]	0,9	133,3
Transiterad volym exkl produktionstransitering	99,9	118,8	-15,9
Antal anställda	11 235	12 166	-8,3

Det underliggande rörelseresultatet försämrades med 2,6 miljarder SEK främst beroende på förlorat resultatbidrag från avyttrade verksamheter i Belgien, Polen och Finland. Enheten B2C (Business to Consumers) förbättrade sitt resultat tack vare bättre marginaler. Affärsenheten Värme uppvisar en försämring främst till följd av genomsnittligt lägre elpriser. Från och med 2012 har kostnader för Staff functions, med undantag för finansverksamhet, utallokerats till rörelsesegmenten.

Gasförsäljningen till slutkund ökade till 52,4 TWh (51,6). Ökningen beror främst på kallare väder. Den avyttrade belgiska verksamheten bidrog med 3,2 TWh under 2011.

Värmeförsäljningen minskade med 11,3 TWh till 20,4 TWh (31,7). Minskningen beror på att de avyttrade polska och finska verksamheterna bidrog med 12,2 TWh under 2011. Elproduktionen minskade med 4,0 TWh till 11,1 TWh (15,1) främst på grund av avyttring av den polska verksamheten (3,7 TWh).

Elförsäljningen till privatkunder minskade med 4,5 TWh till 29,5 TWh (34,0) främst på grund av avyttringen av den polska och belgiska verksamheten (4,3 TWh). Försäljningen till återförsäljare minskade med 6,7 TWh till 22,0 TWh (28,7) varav 4,8 TWh i Tyskland och 1,2 TWh i Norden. Försäljningen till företagskunder minskade med 3,5 TWh till 71,3 TWh. Den polska och belgiska verksamheten bidrog med 7,3 TWh 2011. Försäljningen till franska företagskunder ökade till 10,7 TWh (6,7).

1) Exklusive koncerninterna transaktioner.

2) Av elproduktionen 2012 disponerar Vattenfall 11,1 TWh (15,1) medan resten tillfaller minoritetsägare respektive avgår som ersättningskraft.

3) Korrigerad jämfört med tidigare publicerad information (Bokslutskommunikén 2012).

exempel är den tyska kemikoncernen BASF där affären ursprungligen omfattade endast Tyskland men har utökats att omfatta BASF:s verksamhet i Belgien, Nederländerna och Frankrike.

Ledande aktör inom fjärrvärme

Vattenfall är en ledande aktör inom fjärrvärmebranschen i Tyskland och bland de fem främsta i Sverige, Nederländerna och Danmark. Under 2012 sålde Vattenfall 20,4 TWh fjärrvärme. Under året har ett flertal nya avtal inom värmeförsäljning tecknats, bland annat med olika fastighetsbolag i Uppsala och Berlin. I Nederländerna tecknade Vattenfall tre nya, större koncessionsavtal omfattande leverans av värme och el, ett i Waalsprong-Waalfront och två i Amsterdam-området (Zeeburgereiland och Houthaven). De två sistnämnda avtalen ingår i ett samarbetsprojekt med Amsterdam stad.

Investeringar i elnätsverksamheten

Eldistribution är en monopolverksamhet som regleras av nätmyndigheterna i respektive land och är legalt och funktionellt åtskild från Vattenfalls konkurrensutsatta verksamhet. Vattenfall har 4,3 miljoner nätkunder i Sverige och Tyskland. Elförsörjning med hög kvalitet och hög tillgänglighet är några av de viktigaste kraven från nätkunderna. Vattenfall fortsätter med de omfattande investeringar i elnätsverksamheten som påbörjades i mitten av 1990-talet för att vädersäkra elnäten och därigenom skapa en hög tillgänglighet för samtliga elnätskunder.

Den ökande mängden förnybar energi, framförallt i form av vindkraft, samt kundernas behov av ytterligare information om sin elanvändning driver utvecklingen av så kallade intelligenta elnät. Vattenfall bedriver därför ett omfattande utvecklingsarbete inom området intelligenta elnät och genomför stora moderniseringar och utbyggnader för att möta framtidens krav från kunder och myndigheter.

Vattenfall Eldistribution AB har liksom hälften av de övriga svenska nätbolagen överklagat beslutet om tillåtna intäkter för perioden 2012-2015 från Energimarknadsinspektionen. Under året har den legala processen fortsatt i förvaltningsrätten. I oktober lämnade Energimarknadsinspektionen sitt svar på överklagandet där de medgav förändringar som ger något bättre förutsättningar för finansieringen av elnätsverksamheten.

Nära 100% av Vattenfalls elproduktion i Sverige är miljövarudeklarerad. Bild från Tuggens kraftstation i Umeälven, ungefär 20 kilometer nedströms från Lycksele i norra Sverige.

Elens miljöpåverkan – unik produkt

Vattenfall är unik på den nordiska marknaden med att erbjuda certifierade miljövarudeklarationer av el. Nära 100% av Vattenfalls elproduktion i Sverige är miljövarudeklarerad. Det betyder att det finns detaljerad information om vilken miljöpåverkan i form av till exempel CO_2-utsläpp produktionen av elen har. Miljöpåverkan analyseras ur ett livscykelperspektiv, vilket inkluderar elproduktionens hela värdekedja, från produktion av bränsle och konstruktion av anläggningar till hantering av avfall.

Vattenfall fick 1999 som första företag i världen en miljövarudeklaration certifierad enligt EPD®systemet (Environmental Product Declarations) för den el som genererades av vattenkraftverken i Lule älv. Sedan dess har Vattenfalls övriga vattenkrafts-, kärnkrafts- och vindkraftsproduktion certifierats. EPD är ett systematiskt verktyg som garanterar kvalitetssäkrad information om till exempel utsläpp, resursförbrukning och påverkan på biologisk mångfald. Miljövarudeklarationen verifieras och certifieras av en oberoende tredje part.

EPD-deklarerad el har blivit en viktig tilläggstjänst för Vattenfall, och har stärkt Vattenfalls konkurrensfördel. EPD-märkt el är den enda produkten på den nordiska marknaden som visar miljöpåverkan av elleveranser ur ett livscykelperspektiv. Miljövarudeklarationerna för vattenkraft, vindkraft och kärnkraft finns att ladda hem från Vattenfalls hemsida. Vattenfall arbetar för närvarande med att certifiera hela vindkraftsproduktionsportföljen för att kunna erbjuda en EPD på alla sina huvudmarknader.

Införande av timvis mätning
I Sverige infördes möjligheten för alla elkunder som valt timbaserat rörligt elpris att få timvis mätning från och med 1 oktober 2012. Den nya lagen innebar omfattande förändringar av mätarsystemen i Sveriges nätbolag. Vattenfall Eldistribution AB genomförde under året nödvändiga investeringar och ombyggnader i mätutrustningen för att på kort varsel kunna svara upp till efterfrågan.

Kontrollera elförbrukningen online

I Sverige och Finland erbjuder Vattenfall ett webbaserad verktyg, EnergyWatch, som visar kundens elanvändning i realtid. Genom att identifiera olika elförbrukare i hemmet hjälper den kunden att kontrollera sin förbrukning och kostnad för energi. Den uppmätta elanvändningen sparas och kan sammanställas i olika jämförelser. EnergyWatch fungerar via en datainsamlingsbox som kopplas till elmätaren. Till EnergyWatch finns även en app att ladda ner som ger information om elförbrukning direkt i mobilen.

I Nederländerna marknadsför Vattenfall en liknande produkt: ”E-manager” där kunden får information i realtid om sin el- och gasanvändning via en webbsida eller direkt i mobilen via en app. Man kan även kan styra elanvändningen genom att sätta på och stänga av apparater med hjälp av mobilen. E-managern möjliggör också för hushållen att jämföra sin el- och gasanvändning mot liknande hushåll eller att sätta upp specifika mål avseende energisparande.

Nätkoncessioner i Hamburg och Berlin
Nätkoncessionerna för eldistribution i Hamburg och Berlin, som Vattenfall för närvarande innehar, löper ut i slutet av 2014. I Berlin har anbudsförfarandet påbörjats och Vattenfall har lämnat anbud på att fortsätta driva nätverksamheten. I Hamburg kommer anbudsförfarandet påbörjas först efter en folkomröstning, som hålls samtidigt som parlamentsvalet i slutet av september 2013. Folkomröstningen gäller frågan om stadens elnät ska återgå i kommunal ägo. Det är ännu inte beslutat om en folkomröstning ska hållas även i Berlin.

Nya produkter och tjänster

Vattenfall har under året vidareutvecklat produkter och kunderbjudanden för att anpassa sig till förändringarna på energimarknaden. Till exempel är slutkundsmarknaden allt mer på väg mot fler ”prosumers”, det vill säga kunder som både producerar och konsumerar el.

Direkt försäljning av el från vindparker
Från och med 1 januari 2012 är det möjligt för producenter av förnybar energi i Tyskland att sälja den producerade elen direkt till elbörsen, istället för att få ett fast pris vid inmatningen till elnätet. Vattenfall erbjuder sedan årsskiftet tjänsten till producenter av el från vindkraftsparker, solcellsanläggningar och kraftvärmeverk som eldas med biomassa.

Fler produkterbjudanden inom solenergi
Under året har Vattenfall tagit fram en rad produkter baserade på solenergi. Till exempel erbjuder Vattenfall svenska privatkunder nyckelfärdiga system där montering och installation ingår. Kunden kan välja mellan solfångare som värmer upp kranvattnet eller solceller för elproduktion. Vattenfall erbjuder sig att köpa tillbaka all överskottsel som produceras, för elbörsens timspotpris minus en mindre avgift. I Amsterdam har Vattenfall tillsammans med Amsterdams kommun och nätoperatören Liander startat ett pilotprojekt med tre bostadsrättsföreningar. Projektet syftar till att sätta upp solcellspaneler på gemensamt ägda tak, som till exempel hos bostadsrättsföreningar.

Laddningsstationer till elbilar
2008 tog Vattenfall initiativ till ett industriellt partnerskap med Volvo Personvagnar. Under året startade försäljningen av den första serien på 1 000 bilar av Volvos och Vattenfalls V60 laddhybrid, vilken såldes slut snabbt. I Sverige, Tyskland och Nederländerna erbjuder Vattenfall laddtjänster till bilen, men även till elbilar av övriga leverantörer. Privatpersoner kan till exempel köpa ett baspaket, med installation av en väggmonterad laddbox.

Förutom Vattenfalls lösningar för hemmaladdning av elbilar, utvecklar Vattenfall också laddningslösningar för offentliga platser. Till exempel har Vattenfall installerat ett antal offentliga laddningsstationer i Amsterdam, Berlin och Hamburg. Med ett laddningsabonnemang får kunden ett kort som gör det möjligt att använda stationerna.

Samarbete med städer
Antalet städer som sätter upp sina egna ambitiösa klimatmål utöver EU:s mål och nationell lagstiftning ökar och Vattenfall stödjer städerna Amsterdam, Berlin, Hamburg och Uppsala, i deras arbete för en hållbar energianvändning. För Vattenfall handlar det framförallt om att på ett intelligent och hållbart sätt producera och lagra energi, ge rådgivning om smart energianvändning samt att utveckla nya produkter och tjänster som hjälper kunderna att nyttja energin från både el- och värmeproduktion mer effektivt.

Koldioxidneutral värme
I Uppsala erbjuder Vattenfall större företagskunder produkten Koldioxidneutral värme. Kunderna får information om minskningen av CO_2-utsläpp i relation till deras förbrukning vilket de kan använda för att visa på koldioxidminskning i deras egen verksamhet. Praktiskt fungerar det så att Vattenfall ersätter den icke-förnybara andelen avfall i det lokala fjärrvärmeverket med en ökad andel biomassa i den totala bränslemixen. För 2012 innebar försäljningen en minskning av koldioxidutsläppen med 6 300 ton.

I Hamburg och Berlin erbjuder Vattenfall produkten Naturlig värme. Kunderna kan välja att helt eller delvis få fjärrvärme producerad av förnybara energikällor (träbränsle, avfall och metangas).

Bolagsstyrningsrapport

På de följande sidorna lämnas information om bolagsstyrning, enligt lag och Svensk kod för bolagsstyrning, för räkenskapsåret 2012. Bolagsordning, tidigare bolagsstyrningsrapporter samt material från de senaste bolagsstämmorna finns på Vattenfalls webbplats www.vattenfall.se under "Bolagsstyrning". Här finns även länkar till svenska statens ägarpolicy och till Svensk Kod för Bolagsstyrning.

Under 2012 lanserades en ny uppförandekod. Reglerna i koden baseras på områdena hälsa och säkerhet, människor, kunder och leverantörer, affärsetik, kommunikation, informationssäkerhet, företagsresurser samt miljö.

Allmänt om Vattenfalls bolagsstyrning

Moderbolaget i Vattenfallkoncernen, Vattenfall AB, är ett svenskt publikt aktiebolag med säte i Solna. Den svenska aktiebolagslagen gäller därmed för Vattenfall AB. Styrelsen utses av årsstämman. Styrelsen utser i sin tur en VD, som sköter den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar.

Vattenfall är helägt av svenska staten och därför är vissa bestämmelser i Svensk kod för bolagsstyrning ("Koden") inte tillämpliga för Vattenfall. Se särskilt avvikelser från Koden i tabellen nedan.

Årsstämma

Årsstämma i Vattenfall AB ska enligt lag hållas årligen inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Årsstämman utser styrelse och revisorer samt beslutar om ersättning till dem, fastställer resultaträkning och balansräkning, beslutar om disposition av bolagets resultat, beviljar ansvarsfrihet för styrelse och VD samt beslutar i andra ärenden enligt lag eller bolagsordning.

Vattenfall höll sin årsstämma den 25 april 2012. Utöver ovanstående punkter redogjorde styrelsen för efterlevnaden av gällande riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare, varefter stämman beslutade om oförändrade riktlinjer. Riksdagsledamöter gavs rätt att ställa frågor, enligt bestämmelsen i Vattenfalls bolagsordning. En öppen frågestund arrangerades efter stämman, i enlighet med statens ägarpolicy. Stämman var öppen för allmänheten och direktsändes över Internet. En inspelad version, protokoll och övrigt material finns på www.vattenfall.se under "Bolagsstyrning".

Extra bolagsstämma

Vattenfall AB höll en extra bolagsstämma den 28 november 2012. På förslag av ägaren beslutade stämman om ändrade ekonomiska mål för lönsamhet och kapitalstruktur. Stämman fastställde gällande utdelningspolicy. En närmare beskrivning av de ekonomiska målen finns på sidan 9. Dessutom ändrades bolagsordningen så att styrelsen har sitt säte i

Viktiga interna och externa regelverk för Vattenfall

Externa regelverk:

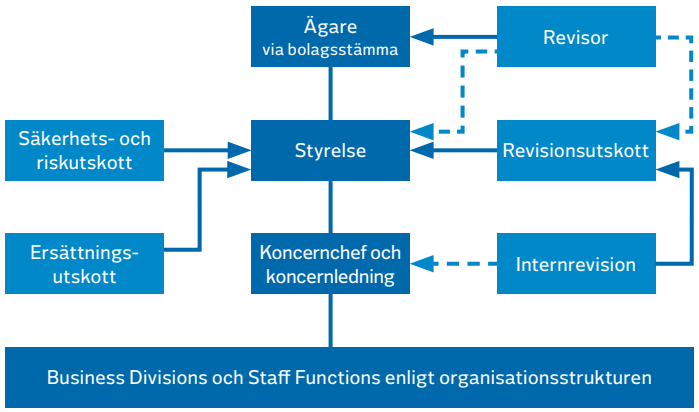
- Svenska och utländska rättsregler, särskilt aktiebolagslagen och årsredovisningslagen
- Svenska statens ägarpolicy och övriga ägardirektiv
- Svensk Kod för Bolagsstyrning ("Koden")
- Börsregler[1]

Interna regelverk:

- Bolagsordningen
- Styrelsens arbetsordning, inklusive VD-instruktion och instruktion om rapportering till styrelsen
- Vattenfall Management System (VMS) och andra interna styrdokument

1) Vattenfall följer de börsregler som gäller för bolag som har räntebärande instrument registrerade på Nasdaq OMX Stockholm och på andra marknadsplatser

Styrnings- och rapportstruktur

Avvikelser från Koden

Vattenfall avviker från följande bestämmelser i Koden, eftersom de inte är tillämpliga för Vattenfall på grund av ägarförhållandena.

Kodbestämmelse	Beskrivning	Motivering och vald lösning
1.4 Ordförande vid årsstämma	Valberedningen ska lämna förslag till ordförande	Vattenfall saknar, på grund av ägarstrukturen, en valberedning. Val av ordförande sker vid stämman enligt aktiebolagslagens bestämmelser och svenska statens ägarpolicy.
2. Valberedning	Bolaget ska ha en valberedning	Nomineringsprocessen för styrelse och revisorer följer svenska statens ägarpolicy. Referenserna till valberedningen i punkt 1.3, 1.4, 4.6, 8.1 och 10.2 är därmed inte heller tillämpliga. Information om ledamöter som föreslås för nyval eller omval lämnas dock på webbplatsen enligt punkt 2.6.

Solna istället för i Stockholm och att bolagsstämma kan hållas i Stockholm eller Solna. En inspelad version , protokoll och övrigt material finns på www.vattenfall.se under "Bolagsstyrning".

Styrelsens sammansättning

Tillsättning av styrelse

För företag helägda av svenska staten tillämpas enhetliga och gemensamma principer för en strukturerad nomineringsprocess. Dessa principer ersätter Kodens regler för beredning av beslut om nominering av styrelseledamöter och revisorer.

Finansdepartementet koordinerar processen för att nominera styrelse. En arbetsgrupp analyserar kompetensbehovet utifrån bolagets verksamhet, situation och framtida utmaningar samt respektive styrelses sammansättning. Därefter fastställs eventuella rekryteringsbehov och rekryteringsarbetet inleds. När processen avslutats ska gjorda nomineringar offentliggöras enligt Koden, dock redogörs inte för ledamöternas oberoende. De ledamöter som valts av årsstämman får introduktionsutbildning av Vattenfall.

Ytterligare bestämmelser om nominering av styrelse framgår av statens ägarpolicy, som finns publicerad i verksamhetsberättelsen för företag med statligt ägande, utgiven av Regeringskansliet.

Styrelseledamöter

Enligt Vattenfalls bolagsordning ska styrelsen, utöver arbetstagarrepresentanterna, bestå av lägst fem och högst tio ledamöter utan suppleanter. Styrelseledamöterna väljs årligen av årsstämman, som även ska utse styrelseordföranden.

Vattenfalls styrelse bestod under år 2012 fram till årsstämman av sju stämmovalda ledamöter och för tiden därefter av åtta stämmovalda ledamöter. Lars G Nordström var styrelsens ordförande. För tiden fram till årsstämman var Christer Bådholm vice ordförande. Arbetstagarorganisationerna har enligt lag rätt att utse tre ledamöter och tre suppleanter och har utnyttjat denna rättighet.

Ingen person från koncernledningen ingår i styrelsen. Tre styrelseledamöter och en suppleant är kvinnor. En ledamot (Eli Arnstad) är utländsk medborgare. Ledamöternas genomsnittsålder under 2012 var 55 år, räknat på styrelsens sammansättning efter årsstämman. Information om styrelseledamöterna finns på sidorna 40–41.

Styrelsens arbete

Styrelsens uppgifter

Styrelsens grundläggande uppgifter framgår av aktiebolagslagen och Koden. Styrelsen fastställer varje år en arbetsordning och ett antal instruktioner. Arbetsordningen och instruktionerna reglerar bland annat rapporteringen till styrelsen, arbetsfördelningen mellan styrelsen och VD respektive styrelsens utskott, ordförandens uppgifter, formerna för styrelsemöten samt utvärderingen av styrelsens och VD:s arbete.

Av styrelsens arbetsordning framgår att styrelsen bland annat ska godkänna större investeringar, förvärv och avyttringar samt fastställa centrala policyer och instruktioner. Styrelsen ska även godkänna vissa viktigare avtal, inklusive avtal mellan Vattenfall och VD, vice VD och sådana övriga personer inom koncernen vilka årsstämman definierat som ledande befattningshavare. Styrelsens uppgifter omfattar såväl Vattenfall AB som Vattenfallkoncernen.

Ordföranden leder styrelsens arbete och ansvarar för att ledamöterna får erforderlig information.

Styrelsemöten

Enligt styrelsens arbetsordning ska åtta till tolv ordinarie möten hållas varje år. Utöver de ordinarie mötena sammankallas styrelsen vid behov. Arbetsordningen anger att agendan ska innehålla följande ärenden vid varje ordinarie möte:

- Viktigare affärshändelser sedan förra mötet
- Ekonomisk rapport
- Säkerhetsläget i koncernens kärnkraftsanläggningar

Dessutom finns bland annat följande ärenden på agendan varje år:

- Strategisk plan, affärsplan, investeringsplan och kommunikationsplan
- Riskexponering och riskmandat
- Strategiska personalfrågor
- Koncernens forsknings- och utvecklingsverksamhet

Investeringar följs upp och analyseras av styrelsen tre år efter att styrelsen beslutat dem.

Styrelsen håller dessutom ett antal styrelseseminarier varje år. Vid dessa seminarier får styrelsen mer detaljerad information och diskuterar Vattenfalls långsiktiga utveckling, strategi, konkurrenssituation och riskhantering.

Styrelsen har under 2012 sammanträtt elva gånger, inklusive det konstituerande mötet. Styrelsen har bland annat haft följande ärenden på agendan:

- Koncernens strategi och organisation
- Ekonomiska mål och hållbarhetsmål
- Program för "Operational excellence"
- Utveckling av riskhantering inom hedging- och tradingverksamheten
- Investeringar i vind-, värme- och kärnkraftsverksamheten
- Biomassaprojekt i Liberia
- Arbete med analys av eventuell ersättningskärnkraft i Sverige
- Avvecklingen av tyska kärnkraftsverksamheten
- Analys av handlingsalternativ för reducering av CO_2-utsläpp
- Hållbarhetsmål

Utvärdering av styrelsens och VD:s arbete

Styrelsen utvärderar styrelsearbetet och VD en gång per år, med syfte att utveckla styrelsens arbetsformer och effektivitet. Utvärderingen sker under ledning av ordföranden och avrapporteras till styrelsen. Den senaste utvärderingen inleddes hösten 2012 och avrapporterades i början av 2013.

Styrelsens utskott

Styrelsen har inom sig inrättat ett revisionsutskott, ett ersättningsutskott samt ett säkerhets- och riskutskott och har fastställt arbetsordningar för utskotten. Styrelsen har till varje utskott utsett tre stämmovalda styrelseledamöter, varav en är ordförande. Styrelsen kan dessutom, vid behov, inom sig inrätta andra styrelseutskott eller tillfälliga arbetsgrupper för beredning av ärenden inom mer avgränsade områden.

Utskotten rapporterar sitt arbete till styrelsen vid nästa ordinarie styrelsemöte genom att utskottens ordförande avger en rapport och genom att tillhandahålla protokoll från utskottsmötena. Utskotten är, med undantag för vissa frågor inom revisionsutskottet, endast beredande organ.

Revisionsutskott

Revisionsutskottets viktigaste uppgifter är att:

- Övervaka Vattenfalls finansiella rapportering
- Övervaka effektiviteten i Vattenfalls interna kontroll, internrevision och riskhantering med avseende på den finansiella rapporteringen
- Hålla sig informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen

- Granska och övervaka revisorns opartiskhet och självständighet och därvid särskilt uppmärksamma om revisorn tillhandahåller bolaget andra tjänster än revisionstjänster
- Övervaka hanteringen av marknads- och kreditrisker
- Biträda vid upprättandet av förslag till bolagsstämmans beslut om revisorsval
- Årligen utvärdera de externa revisorernas arbete

Revisionsutskottet ska kontinuerligt träffa Vattenfall AB:s externa och interna revisorer för att fastslå internrevisionen och informera sig om externrevisionens planering, inriktning och omfattning. Revisionsutskottet ska även diskutera samordningen mellan den externa och interna revisionen och synen på bolagets risker.

Utskottet har rätt att för styrelsens räkning besluta om internrevisionens budget, Internal Audit Charter och internrevisionsplanen samt riktlinjer för vilka andra tjänster än revision som Vattenfall får upphandla av koncernens revisorer.

CFO, Chief Risk Officer (CRO) och chefen för internrevision är föredragande i revisionsutskottet. Bolagets externa revisorer är närvarande vid samtliga ordinarie möten och rapporterar sina iakttagelser från revisionen.

Ersättningsutskott
Ersättningsutskottets viktigaste uppgifter är att:
- Bereda styrelsens beslut i frågor om ersättningsprinciper, ersättningar och andra anställningsvillkor för koncernledningen och övriga ledande befattningshavare
- Följa och utvärdera tillämpningen av de riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare som årsstämman enligt lag ska fatta beslut om samt gällande ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i bolaget

I arbetsuppgifterna ingår även att:
- Fungera som beredande organ för att säkerställa implementeringen och efterlevnaden av riktlinjerna
- I förekommande fall bereda de särskilda skäl som finns för att i ett enskilt fall avvika från riktlinjerna
- Bereda styrelsens redovisning av ersättningar till ledande befattningshavare i årsredovisningen och inför årsstämman bevaka/följa upp revisorernas granskning

VD är föredragande i ersättningsutskottet.

Säkerhets- och Riskutskott
Säkerhets- och riskutskottet har till syfte att stärka Vattenfalls risk- och säkerhetsarbete samt -kultur. Utskottets viktigaste uppgifter är att:
- Svara för beredningen av styrelsens arbete med att övervaka och kvalitetssäkra säkerhets- och riskarbetet, inklusive fokusområdena kärnkraftsäkerhet, dammsäkerhet och miljö
- Årligen granska och, när utskottet anser det lämpligt, lämna förslag rörande koncernens strategi, identifiering och hantering rörande ovan beskrivna säkerhets- och riskfrågor
- Övervaka och granska utvecklingen av koncernens riktlinjer och instruktioner och övergripande ramverk för hantering och kontroll av säkerhets- och riskfrågor
- Granska och lämna rekommendationer rörande riskbenägenhet och riskexponering inom koncernen

CRO är föredragande i säkerhets- och riskutskottet. Sedan juni 2012 redovisar kärnkraftsverksamheten och Chief Nuclear Safety Officer (CNSO) varje kvartal en rapport om kärnkraftssäkerheten inför utskottet.

För närmare beskrivning av Vattenfalls risker och riskhantering, se sidorna 45–50.

Riktlinjer för ersättning till styrelsen
Styrelsens och styrelseutskottens arvode bestäms av årsstämman med utgångspunkt i statens ägarpolicy. Information om styrelsens arvode 2012 finns i koncernens Not 53.

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare
Vattenfall AB tillämpar Regeringskansliets ”Riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande”.

Årsstämman 2012 godkände att Vattenfall avviker från riktlinjerna avseende tillämpningen på befattningshavare i dotterföretag, på så sätt att i stället för aktiebolagslagens definition av ledande befattningshavare ska ledande befattningshavare definieras utifrån att de har en signifikativ påverkan på koncernens resultat. Med användning av den internationella rankningsmodellen IPE (International Position Evaluation) ska chefer med befattningar från IPE 68 och däröver anses vara ledande. Inför årsstämmans beslut lämnade styrelsen en motivering beträffande avvikelsen. Motiveringen finns i Årsredovisningen för 2011 på sidan 56.

Enligt stämmans definition omfattades år 2012 sammanlagt 20 personer exklusive VD av bestämmelserna om avtal med ledande befattningshavare. Vidtagna åtgärder rörande avtalen med dessa befattningshavare har löpande återrapporterats till ersättningsutskottet och styrelsen, som även beslutat om ingående av sådana avtal. Ersättningarna till de ledande befattningshavarna samt efterlevnaden av de beslutade riktlinjerna beskrivs närmare i koncernens Not 53.

Förslaget till riktlinjer inför årsstämman 2013 framgår av sidan 44.

Revisorer
Av statens ägarpolicy framgår att ägaren har ansvaret för val av revisorer och att revisorer utses på årsstämman. Revisorerna väljs numera för en mandatperiod om ett år, i enlighet med aktiebolagslagens huvudregel. Enligt Vattenfalls bolagsordning ska bolaget ha en eller två revisorer med eller utan en eller två revisorssuppleanter eller ett registrerat revisionsbolag som revisor.

På årsstämman 2012 omvaldes revisionsbolaget Ernst & Young AB till revisor med auktoriserade revisorn Hamish Mabon som huvudansvarig revisor. Han är även revisor i bland annat Hexagon AB, Dustin AB och Ambea AB. Revisorn har inget uppdrag i bolag som påverkar oberoendet som revisor i Vattenfall.

Revisionsutskottet har godkänt riktlinjer för hur upphandling av andra tjänster än revision ska ske från revisorn. Konsultationerna från Ernst & Young AB under 2010–2012 har främst gällt skatte- och redovisningsfrågor samt särskilda insatser i anslutning till avyttring av dotterföretag, som inte längre utgör kärnverksamheten.

Revisorn avrapporterade sin bokslutsgranskning för 2011 till hela styrelsen vid styrelsemötet den 20 februari 2012 (utan att någon person från ledningen var närvarande) och rapporterade även sina iakttagelser vid styrelsemötet den 12 december 2012.

Riksrevisionen kan enligt Lagen om revision av statlig verksamhet med mera förordna en eller flera revisorer att delta i den årliga revisionen. Ingen sådan revisor har varit förordnad under 2012.

Koncernens revisionskostnader beskrivs närmare i koncernens Not 22 samt i moderbolagets Not 19.

Intern styrning
Kärnvärden och vision
Vattenfalls kärnvärden är Säkerhet, Prestation och Samarbete (Safety, Performance and Cooperation). Vattenfalls

vision är att utveckla en hållbar och bred europeisk energiportfölj med långsiktig och ökande vinst med betydande tillväxtmöjligheter. Samtidigt ska Vattenfall vara ett av de företag som leder utvecklingen mot en miljömässigt hållbar energiproduktion.

Styrande affärsetik
Styrelsen beslutade under 2012 att lansera en ny uppförandekod (Code of Conduct) som är mer konkret och tydlig. Information om uppförandekoden har lämnats genom flera tillkännagivanden på intranätet av VD samt andra ledande befattningshavare, artiklar i Vattenfalls personaltidning och genom att publicera ”veckans dilemma” på intranätet, där svaren kan hämtas från uppförandekoden. Detta har hjälpt att göra uppförandekoden väl känd bland medarbetarna. Reglerna i den nya uppförandekoden bygger på åtta principer inom områdena hälsa och säkerhet, människor, kunder och leverantörer, affärsetik, kommunikation, informationssäkerhet, företagsresurser samt miljö. Den innehåller även tydliga referenser till Vattenfall Management System, där bestämmelserna i uppförandekoden preciseras. Vattenfalls uppförandekod finns publicerad på www.vattenfall.se.

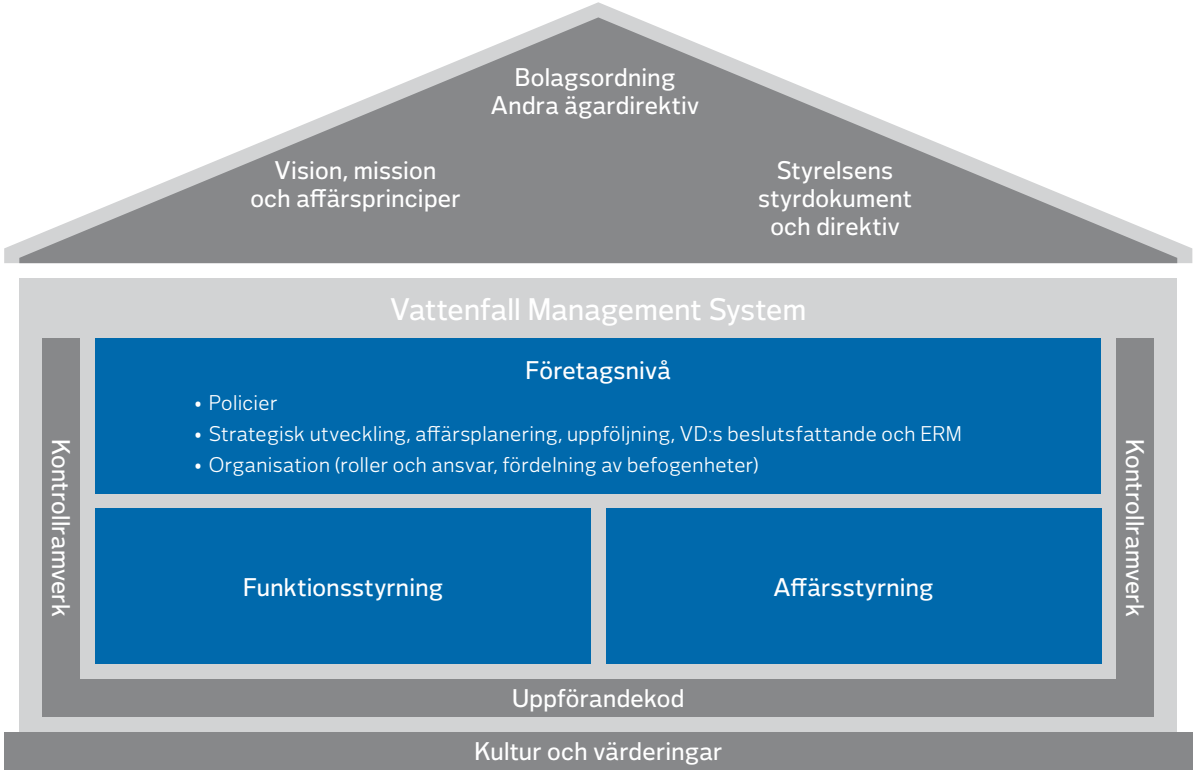
Det finns möjlighet att rapportera incidenter genom en whistleblowing-funktion med lokalt tillsatta externa ombudsmän (advokater) som anställda, konsulter och leverantörer kan vända sig till vid misstankar om allvarliga oegentligheter som anmälaren inte vill rapportera via normala rapporteringsvägar.

Koncernchef och koncernledning
VD, som också är koncernchef för Vattenfallkoncernen, ansvarar för den löpande förvaltningen i enlighet med aktiebolagslagen. Koncernchefen har inrättat beslutsorgan för styrningen av koncernen och fattar beslut självständigt eller med stöd av beslutsorganen. De viktigaste av dessa är koncernledningen (EGM) och Vattenfalls riskkommitté (VRC).

Koncernledningen fokuserar på koncernens övergripande inriktning och beslutar – inom ramen för koncernchefens mandat från styrelsen – i frågor av vikt för koncernen, exempelvis vissa investeringar. VRC fattar bland annat beslut som rör riskmandat och kreditgränser samt utövar tillsyn över ramverket för riskhantering. Båda organen bereder ärenden som ska avgöras av styrelsen.

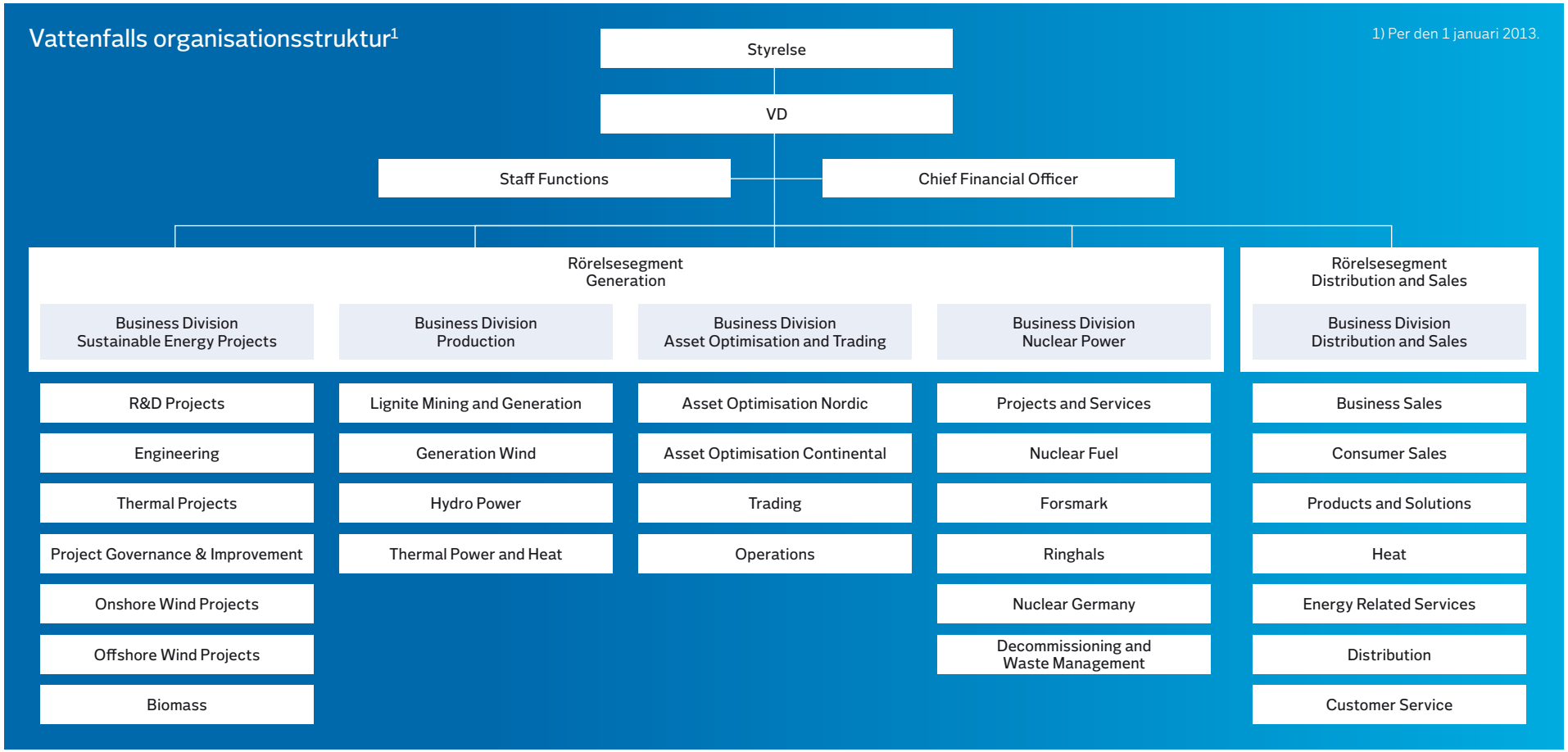
Information om medlemmarna i koncernledningen finns på sidorna 42–43.

Struktur för VMS och andra styrande dokument

Vattenfalls ledningssystem (VMS)
VMS är det ramverk som säkerställer att Vattenfalls styrning följer såväl formella krav som kraven från styrelse, VD, affärsverksamhet och staber. VMS är dokumenterat i bindande styrdokument. Dessa består av policier, instruktioner och processdokument på tre olika nivåer: Företagsnivå, funktionsnivå och affärsnivå. Vissa centrala dokument godkänns av styrelsen för Vattenfall AB. VMS är ett integrerat ledningssystem som gäller för hela Vattenfallkoncernen, med de begränsningar som kan följa av rättsliga krav, till exempel rörande åtskillnaden av eldistributionsverksamheten (så kallad ”unbundling”). Vattenfalls miljöledningssystem är integrerat i VMS.

Särskilda rutiner finns för att ledningssystemet ska bli gällande även i dotterföretagen. Beträffande de tyska dotterföretagen har det kontrollavtal (”Beherrschungsvertrag”) som funnits mellan Vattenfall AB och det tyska holdingbolaget Vattenfall Europe AG blivit överflödigt och upphört att gälla i september 2012, i samband med en ändring av bolagsstrukturen inom den tyska verksamheten.

Organisation
Vattenfalls styrningsmodell är verksamhetsstyrd och baserad på värdekedjan för el respektive värme (produktion, distribution och försäljning). Verksamheten består av två byggstenar:

- Affärsverksamhet, indelad i två rörelsesegment. Dessa består av landsöverskridande Business Divisions, som har fullständigt ansvar för styrningen av sina affärsverksamheter, vilka utförs i Business Units.
- Funktionsområden, organiserade i staber (Staff Functions), som leder, styr och stödjer affärsverksamheten. Funktionsområdena är centraliserade och samordnade. De har inom sitt ansvarsområde befogenheter som omfattar hela koncernen.

Indelningen i Business Units framgår av organisationsschemat. Varje enhet är definierad i VMS, särskilt vad gäller ansvarsområden, beslutsbefogenheter och riskmandat.

Intern kontroll avseende finansiell rapportering

I detta avsnitt beskrivs de viktigaste inslagen i Vattenfalls system för intern kontroll och riskhantering i samband med den finansiella rapporteringen, enligt årsredovisningslagen och Koden. Vattenfalls ramverk för denna kontroll bygger på COSO-ramverket, som utvecklats av the Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. Se även riskavsnittet, sidorna 45–50.

Kontrollmiljö
Styrelsen har enligt aktiebolagslagen och Koden det övergripande ansvaret för den interna kontrollen avseende finansiell rapportering. Styrelsens revisionsutskott bereder ärenden om intern kontroll avseende finansiell rapportering åt styrelsen.

Kontrollmiljön utgår från den ansvarsfördelning mellan styrelse och VD som fastställts i styrelsens arbetsordning samt de rapporteringskrav som styrelsen ställer. Styrelsen har även fastställt Vattenfalls uppförandekod, som omfattar de övergripande uppföranderegelerna för medarbetarna.

VMS innehåller styrdokumenten för bland annat roller och ansvar, befogenheter, beslutsprocesser, riskhantering och intern kontroll. I VMS anges vilka beslutande och rådgivande organ som finns inom koncernen, utöver dem som följer av lag.

Med dessa utgångspunkter har kontrollmiljön utvecklats ytterligare under året, se avsnittet om intern styrning på sidan 36.

Riskbedömning
På övergripande nivå behandlar styrelsen årligen koncernens process för riskbedömning och riskhantering. Styrelsens revisionsutskott bereder ärenden för utvärdering och övervakning av risker och kvalitet i den finansiella rapporteringen. Revisionsutskottet har fortlöpande och regelbunden kontakt med koncernens intern- och externrevision. Övriga risker av operationell karaktär som utvärderas och övervakas på styrelsenivå bereds främst av styrelsens säkerhets- och riskutskott.

Koncernens riskhantering och rapportering är centralt samordnad via Vattenfalls riskkommitté. En kontinuerlig process (Enterprise Risk Management) gör det möjligt att kvantifiera och jämföra risker, både finansiella och icke-finansiella.

I VMS ingår ett ramverk för intern kontroll där risker avseende materiella fel i den finansiella rapporteringen har identifierats och definierats. Staff Function CFO utför analyser av risker i finansiell rapportering och ansvarar för uppdatering av ramverket.

De externa och interna revisorerna diskuterar Vattenfalls risksituation i samband med planeringsarbetet för den årliga revisionen

Kontrollaktiviteter och uppföljning
Vattenfall tillämpar en modell med "Tre försvarslinjer" för hantering och kontroll av risker. Den första linjen är Business units, som har ansvaret att hantera risker. Riskorganisationen utgör andra linjen och ansvarar för övervakning och kontroll av risker. Internrevisionen och externrevisionen utgör den tredje linjen. Internrevisionen är en oberoende och objektiv säkrings- och rådgivarfunktion som utför granskning och tillsyn av första och andra försvarslinjen.

Chief Risk Officer (CRO) ansvarar för organisationen av riskhantering inom koncernen och informerar regelbundet styrelsens revisionsutskott samt säkerhets- och riskutskottet.

Internrevisionen utvärderar och föreslår förbättringar avseende effektiviteten i Vattenfalls risk management, interna kontroller samt styrprocesser. Detta gäller även för efterlevnaden av Vattenfalls styrdokument, inklusive uppförandekoden. Funktionen är direkt underställd styrelsen och revisionsutskottet. Chefen för internrevision rapporterar administrativt till VD samt informerar ledningarna för Business units och övriga enheter om de granskningar som har genomförts.

Styrelsen övervakar och behandlar koncernens ekonomiska situation vid varje ordinarie styrelsesammanträde. Koncernledningen har regelbundna uppföljningsmöten med cheferna för Business Divisions och Staff Functions avseende det ekonomiska utfallet. Det interna ramverket för intern kontroll innefattar processer för självutvärderingar, uppföljningar, rapporteringar och förbättringar av kontrollaktiviteterna, med syfte att förebygga, upptäcka och korrigera fel i den finansiella rapporteringen. Skriftliga bekräftelser av att interna och externa bestämmelser har följts ingår som en del i dessa processer.

Information och kommunikation
Koncernens styrdokument finns tillgängliga för alla anställda via Vattenfalls intranät. Redovisnings- och rapporteringsprinciperna är fastställda i en gemensam manual för hela koncernen. Uppdateringar och förändringar i dessa principer kommuniceras löpande via intranätet och vid möten med företrädare för koncernens Business Divisions och Staff Functions.

Rapporteringen och återrapporteringen till styrelsen och koncernledningen sker som en del i uppföljningen. Internrevision och CRO redogör även för sina iakttagelser inför styrelsens revisionsutskott respektive säkerhets- och riskutskott.

Den finansiella rapporteringen omfattar delårsrapporter, bokslutskommuniké samt årsredovisningen. Utöver dessa rapporter lämnas finansiell information till koncernens externa intressenter via pressmeddelanden och Vattenfalls webbplatser, i enlighet med bland annat den svenska lagen om värdepappersmarknaden.

Styrelsens sammansättning och närvaro

Namn	Funktion	Utskottsuppdrag	Närvaro på styrelsemöte	Närvaro på utskottsmöte
Lars G Nordström	Styrelsens ordförande	Ersättningsutskottet	11 av 11	6 av 6
Carl-Gustaf Angelin	Arbetstagarledamot	–	11 av 11	–
Eli Arnstad	Styrelseledamot	Säkerhets- och riskutskottet (fr.o.m 25 april såsom ordf.)	11 av 11	5 av 5
Lennart Bengtsson	Arbetstagarledamot, suppleant,	–	10 av 11	–
Gunilla Berg[1]	Styrelseledamot	Revisionsutskottet, fr.o.m 25 april	7 av 8	6 av 6
Johnny Bernhardsson	Arbetstagarledamot	Säkerhets- och riskutskottet	11 av 11	5 av 5
Håkan Buskhe[1]	Styrelseledamot	Säkerhets- och riskutskottet	7 av 8	3 av 4
Christer Bådholm[2]	Styrelseledamot, styrelsens vice ordförande	Säkerhets- och riskutskottet (ordf.) t.o.m 25 april	3 av 3	1 av 1
Ronny Ekwall	Arbetstagarledamot	Revisionsutskottet	11 av 11	7 av 8
Håkan Erixon	Styrelseledamot	Revisionsutskottet (ordf.) Säkerhets- och riskutskottet, t.o.m 25 april	11 av 11	RevU: 8 av 8 S&RU: 1 av 1
Lone Fønss Schrøder[2]	Styrelseledamot	Revisionsutskottet, t.o.m 25 april	1 av 3	1 av 2
Lars-Göran Johansson	Arbetstagarledamot, suppleant	–	9 av 11	–
Jan-Åke Jonsson[1]	Styrelseledamot	Ersättningsutskottet, fr.o.m 25 april	8 av 8	3 av 3
Patrik Jönsson	Styrelseledamot	Revisionsutskottet, Ersättningsutskottet t.o.m 25 april, Säkerhets- och riskutskottet fr.o.m 25 april	10 av 11	RevU: 8 av 8 ErsU: 3 av 3 S&RU: 4 av 4
Jeanette Regin	Arbetstagarledamot, suppleant	–	8 av 11	–
Cecilia Vieweg	Styrelseledamot	Ersättningsutskottet (ordf.)	10 av 11	6 av 6

1) Invald vid årsstämman 2012

2) Avgick vid årsstämman 2012

Styrelse

Eli Arnstad, Lars G Nordström

Ronny Ekwall, Lennart Bengtsson, Carl-Gustaf Angelin

Cecilia Vieweg, Patrik Jönsson

Lars G. Nordström
Styrelseordförande
Född 1943. Studier i juridik. Invald i juni 2011.
Ledamot i ersättningsutskottet.
Andra uppdrag: Ordförande för Finsk-Svenska Handelskammaren. Ledamot i styrelserna för Nordea Bank, Viking Line Apb och Svensk-Amerikanska Handelskammaren. Ledamot av Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA). Hederskonsul för Finland i Sverige.
Tidigare befattningar: Styrelseledamot i TeliaSonera (2006–2010). Styrelseordförande för Kungliga Operan (2005–2009). VD och koncernchef för Posten Norden AB (2008–2011). Olika ledande befattningar på Nordea (1993–2007), däribland som VD och koncernchef för Nordea Bank AB (2002–2007). Olika befattningar på Skandinaviska Enskilda Banken (1970–1993), däribland som vice VD (1989–1993).

Eli Arnstad
Född 1962. Studier i offentlig rätt och statsvetenskap. Invald 2008.
Ledamot i säkerhets- och riskutskottet (ordförande).
Verkställande chef för SpareBank 1 SMN.
Andra uppdrag: Ledamot i styrelsen för Universitetet för miljö- och biovetenskap i Ås i Norge. Styrelseledamot i Norges fotbollsförbund.
Tidigare befattningar: Oberoende konsult (2008–2012). VD för Enova SF (2001–2007).

Gunilla Berg
Född 1960. Civilekonom. Invald 2012.
Ledamot i revisionsutskottet.
Vice VD och CFO för Teracom-koncernen.
Andra uppdrag: Styrelseledamot i Alfa Laval och Lundbergs.
Tidigare befattningar: Vice VD och CFO för SAS (2002–2009). Vice VD och CFO för KF-koncernen (1997–2001). Olika befattningar inom AGA-koncernen (1987–1997).

Håkan Buskhe
Född 1963. Civilingenjör, licentiatexamen med inriktning mot transport och logistik. Invald 2012.
Ledamot i säkerhets- och riskutskottet.
VD och koncernchef för Saab AB.
Andra uppdrag: Styrelseledamot i Teknikföretagen.
Tidigare befattningar: VD och koncernchef för E.ON Nordic AB och E.ON Sverige AB (2008–2010). Vice VD för E.ON Sverige AB (2007–2008). Senior Vice President på E.ON Sverige AB (2006–2007). Koncernchef för Schenker North (2002–2006). VD för Schenker-BTL AB (2000–2002).

Håkan Erixon
Född 1961. Civilekonom. Invald 2011.
Ledamot i revisionsutskottet (ordförande).
VD för H.Erixon & Co AB.
Andra uppdrag: Styrelseledamot i Saab Automobile Parts AB. Ledamot av Nasdaq OMX Stockholm AB Bolagskommitté. Styrelseledamot i Alfvén & Didrikson Invest AB.
Tidigare befattningar: Ämnessakkunnig Corporate Finance på Regeringskansliet, vilket innefattade arbete för Riksgäldskontoret (2007–2010). Styrelseledamot i Carnegie Investment Bank AB (2008–2009). Styrelseledamot i Vasakronan AB (2007–2008). Olika befattningar på UBS Investment Bank Ltd, London (1997–2007), däribland vice ordförande inom divisionen Investment Banking. Olika befattningar på Merrill Lynch International Ltd, London (1992–1997). Kansallis-Osake-Pankki, London (1991–1992). Citicorp Investment Bank Ltd, London (1989–1991).

Gunilla Berg, Jan-Åke Jonsson

Håkan Buskhe, Håkan Erixon

Lars-Göran Johansson

Jeanette Regin, Johnny Bernhardsson

Jan-Åke Jonsson
Född 1951. Examen i företagsekonomi/informationssystem. Invald 2012.
Ledamot i ersättningsutskottet.
Andra uppdrag: Styrelseordförande för Bythjul Norden AB, Polstiernan Industri AB, Västkustens affärsänglar AB och Datachassi AB. Styrelseledamot i Castellum AB och Opus Prodox AB (publ).
Tidigare befattningar: Olika befattningar på Saab Automobile AB (2002–2011), senast som VD och koncernchef (2005–2011). Executive Director och Vehicle Line Executive – Commercial vehicles på General Motors Europe (1997–2002). Olika befattningar på Saab Automobile AB (1975–1997).

Patrik Jönsson
Född 1971. Ekonomie magister. Invald 2010.
Ledamot i revisionsutskottet och säkerhets- och riskutskottet.
Kansliråd vid Enheten för statligt ägande på Finansdepartementet.
Andra uppdrag: Styrelseledamot i Svevia AB.
Tidigare befattningar: Investeringsanalytiker på Bure AB (2001–2003). Managementkonsult på Brögger & Partners (2000–2001).

Cecilia Vieweg
Född 1955. Jur. kand. Invald 2009.
Ledamot i ersättningsutskottet (ordförande).
Medlem av Electrolux koncernledning med ansvar för juridik, immateriella rättigheter, riskhantering och säkerhet.
Andra uppdrag: Styrelseledamot i Teknikföretagen. Ledamot i Aktiemarknadsnämnden.
Tidigare befattningar: Chefsjurist på Volvo Personvagnar AB 1992–1998. Bolagsjurist på AB Volvo 1990–1992.

Arbetstagarrepresentanter, ledamöter

Carl-Gustaf Angelin
Född 1951. Civilingenjör. Invald 2003. Arbetstagarledamot för Akademikerrådet.
Anställd på Vattenfall sedan 1988, för närvarande inom Business Division Distribution and Sales.

Johnny Bernhardsson
Född 1952. Ingenjörsutbildning kompletterad med ekonomistudier. Invald 1995. Arbetstagarledamot för Unionen. Anställd på Vattenfall sedan 1970, för närvarande som controller inom Vattenfall Business Services.
Andra uppdrag: Ordförande för European Works Council.

Ronny Ekwall
Född 1953. Elingenjör. Invald 1999. Representant för SEKO Facket för Service och Kommunikation. Anställd på Vattenfall sedan 1977 som montör.

Arbetstagarrepresentanter, suppleanter

Lennart Bengtsson
Född 1958. Tvåårig mekanisk gymnasial utbildning, samt en nätverksteknisk utbildning inom IT. Invald 2011. Arbetstagarledamot för SEKO Facket för Service och Kommunikation. Anställd på Vattenfall sedan 1979, för närvarande som IT-tekniker.

Lars-Göran Johansson
Född 1953. Gymnasial utbildning. Invald 2008. Arbetstagarledamot för Ledarna.
Anställd på Vattenfall sedan 1971 som arbetsledare och tekniker.

Jeanette Regin
Född 1965. Gymnasial utbildning samt tvåårig utbildning på vårdlinjen. Invald 2011. Arbetstagarledamot för Unionen. För närvarande chef för kundtjänst/kontorsservice på Gotlands Energientreprenad (ett dotterföretag inom Vattenfallkoncernen).

Ledamöter som lämnat styrelsen under 2012:

Christer Bådholm, invald 2002, och **Lone Fønss Schrøder,** invald 2003, lämnade styrelsen den 25 april 2012.

Koncernledning

Ingrid Bonde, Øystein Løseth

Stefan Dohler, Tuomo Hatakka, Peter Smink

Øystein Løseth
Född 1958. Civilingenjör, examen i ekonomi.
VD och koncernchef för Vattenfall AB sedan den 12 april 2010. Olika befattningar inom energisektorn i Norge, Storbritannien och Nederländerna, däribland medlem av koncernledningen för Statkraft från 2002 till 2003. Började på Nuon N.V. i Amsterdam 2003 som VD för Nuon Energy Sourcing. Blev medlem av företagsledningen för Nuon N.V. 2006 och utsågs till koncernchef i april 2008. Under 2012 hade Øystein Løseth inte några väsentliga aktieinnehav i företag med vilka Vattenfall har affärsförbindelser.

Ingrid Bonde
Född 1959. Civilekonom.
Finanschef och ställföreträdande koncernchef sedan den 14 maj 2012.
Mångårig erfarenhet av finansbranschen, både från offentlig sektor och det privata näringslivet, senast som generaldirektör för Finansinspektionen (2002–2008) och VD och koncernchef för AMF (2008–2012).

Anders Dahl
Född 1957. Civilingenjör.
Senior Vice President, Business Division Distribution and Sales.
Anställd hos Vattenfall sedan 2002. Produktionsdirektör för Vattenfalls polska kraftvärmeverksamhet 2002–2005. Chef för Business Unit Wind 2005–2010. Chef för Business Division Renewables 2010–2012.

Stefan Dohler
Född 1966. M.Sc. Aerospace Engineering, MBA.
Senior Vice President, Business Division Asset Optimisation and Trading.
Anställd hos Vattenfall (HEW) sedan 1998. 2008–2010 Chef för nätverksamheten, Vattenfall Europe AG. Styrelseordförande för Distribution- and Transmission-System Operators. 2011–2012 Vice President Finance, Business Division Production.

Tuomo Hatakka
Född 1956. Ekonomutbildning.
Senior Executive Vice President, Business Division Production.
Vice VD för Vattenfall AB.
Anställd hos Vattenfall sedan 2005. Chef för Business Group Poland 2005–2007. Chef för Business Group Central Europe 2008–2010.

Olof Gertz
Född 1963. Magisterexamen i personal- och arbetslivsfrågor.
Senior Vice President, Human Resources.
Anställd hos Vattenfall sedan mars 2012. Verksam inom DeLaval-koncernen 1994–2012, bland annat som Senior Vice President Human Resources och medlem av koncernledningen 2001–2012.

Torbjörn Wahlborg, Anne Gynnerstedt

Olof Gertz, Anders Dahl

Anne Gynnerstedt
Född 1957. Jur. kand.
Senior Vice President, chefsjurist och styrelsens sekreterare.
Anställd hos Vattenfall sedan januari 2012. Chefsjurist, styrelsens sekreterare och medlem av koncernledningen på SAAB AB 2004–2012. Chefsjurist och medlem av ledningsgruppen på Riksgäldskontoret 2002–2004. Bolagsjurist på SAS 1990–2002.

Peter Smink
Född 1965. Ekonomiexamen samt studier i redovisning.
Senior Vice President, Business Division Sustainable Energy Projects.
Anställd hos Vattenfall (Nuon) sedan 2001. Tillförordnad Chief Financial Officer mellan oktober 2011 och maj 2012. Head of Control för Vattenfalls Business Division Asset Development och CFO och medlem av koncernledningen på N.V. Nuon Energy 2011. Verksam inom N.V. Nuon Energy på ett flertal chefsposter sedan 2001.

Torbjörn Wahlborg
Född 1962. Civilingenjör.
Senior Executive Vice President, Business Division Nuclear Power, Vice VD för Vattenfall AB.
Anställd hos Vattenfall sedan 1990. Befattningar inom Vattenfalls polska verksamhet sedan 1997, som landschef 2008–2009. Chef för Business Group Nordic 2010. Chef för Business Division Distribution and Sales 2010–2012.

Personer som lämnat koncernledningen under 2012:

Elisabeth Ström (Senior Vice President, Staff Function External Relations and Communications), lämnade Vattenfall i juli 2012 och koncernledningen i maj 2012.

Harald von Heyden (Senior Vice President, Business Division Asset Optimisation and Trading), lämnade Vattenfall i juni 2012.

Andreas Regnell, Senior Vice President Strategy and Sustainability, och **Huib Morelisse**, CEO N.V. Nuon Energy är sedan maj respektive oktober 2012 inte längre medlemmar i koncernledningen.

Förslag till årsstämman

Förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare

Årsstämman beslutade den 25 april 2012 att fastställa styrelsens förslag till riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare. Styrelsen föreslår att årsstämman 2013 beslutar att fastställa styrelsens förslag till oförändrade sådana riktlinjer.

Styrelsens förslag till riktlinjer överensstämmer med regeringens riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i bolag med statligt ägande, beslutade av regeringen den 20 april 2009 (www.regeringen.se), med nedanstående avvikelse.

Vattenfall avviker, enligt beslut vid årsstämman 25 april 2012, från riktlinjerna avseende tillämpningen på ledande befattningshavare i dotterföretag på så sätt att i stället för aktiebolagslagens definition av ledande befattningshavare, ska ledande befattningshavare definieras utifrån att de har en signifikativ påverkan på koncernens resultat. Med användning av den internationella rankningsmodellen IPE (International Position Evaluation) ska chefer med befattningar från IPE 68 och däröver anses vara ledande.

Styrelsen säkerställer att ersättningarna följer de av stämman beslutade riktlinjerna enligt följande. Innan beslut fattas om ersättning och andra anställningsvillkor för en ledande befattningshavare ska skriftligt underlag föreligga som utvisar bolagets totala kostnad. Beslutsförslaget ska beredas av styrelsens ersättningsutskott för att därefter beslutas av styrelsen. Bolagets revisorer ska granska att beslutade ersättningsnivåer och övriga anställningsvillkor inte överskridits och, enligt aktiebolagslagen, årligen senast tre veckor före årsstämman skriftligen yttra sig i frågan om beslutade riktlinjer har följts.

Styrelsens motivering beträffande avvikelser från riktlinjerna

Avvikelsen, som beslutades av ägaren vid årsstämman 2012, innebär att en vedertagen rankingmodell används istället för den svenska aktiebolagslagens definition på ledande befattningshavare i dotterföretagen. Styrelsen anser att följande särskilda skäl finns att avvika från riktlinjerna.

Vattenfall styr, i likhet med andra internationella koncerner, sin verksamhet utifrån den affärsmässiga inriktningen (via affärsområden) och inte utifrån den legala bolagsstrukturen. Inom Vattenfallkoncernen finns av affärsmässiga och legala skäl mer än 300 dotterföretag. Ett mycket stort antal befattningshavare skulle därmed anses vara ledande vid en tillämpning av regeringens riktlinjer i dotterföretag, utan att de har någon signifikativ påverkan på koncernens resultat.

Den föreslagna avvikelsen speglar dessa omständigheter. Avgörande i detta sammanhang är dotterföretagets storlek i form av omsättning, antal anställda och antal led i värdekedjan, jämte kraven på innovation, kunskap, strategisk/visionär roll och internationellt ansvar hos befattningshavaren.

Den internationella rankingmodellen IPE (International Position Evaluation) används som stöd för att på ett systematiskt sätt kunna fastställa vilka positioner som kan anses vara ledande. Styrelsens slutsats är att förutom koncernledningen ska befattningshavare med befattningar från IPE 68 och däröver anses vara ledande inom koncernen.

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står balanserade vinstmedel inklusive årets resultat på sammanlagt 73 196 152 198 kronor.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:

till aktieägarna utdelas	6 774 000 000 kronor
överföres till ny räkning	66 422 152 198 kronor

Förslaget till utdelning motsvarar utdelning med 51,44 kronor per aktie. Utdelningen föreslås utbetalas den 2 maj 2013.

Styrelsens yttrande enligt aktiebolagslagen 18 kap 4 §

Baserat på moderbolagets och koncernens finansiella ställning, resultat och kassa finner styrelsen att den föreslagna utdelningen inte medför någon väsentlig begränsning av moderbolagets eller koncernens förmåga att göra eventuella nödvändiga investeringar eller att fullgöra sina förpliktelser på kort och lång sikt. Mot bakgrund av det ovanstående finner styrelsen förslaget om vinstutdelning om 6 774 000 000 kronor noga övervägt och försvarligt. Styrelsen finner vidare att den föreslagna utdelningen följer ramarna för fastställd utdelningspolicy (sidan 9).

Styrelsens och verkställande direktörens försäkran vid undertecknande av årsredovisningen för år 2012

Undertecknade försäkrar att koncern- och årsredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS, så som de har godkänts av EU-kommissionen för tillämpning inom EU, respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av moderbolagets och koncernens ställning och resultat, samt att förvaltningsberättelsen för moderbolaget och koncernen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av moderbolagets och koncernens verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm den 20 mars 2013

Lars G. Nordström
Ordförande

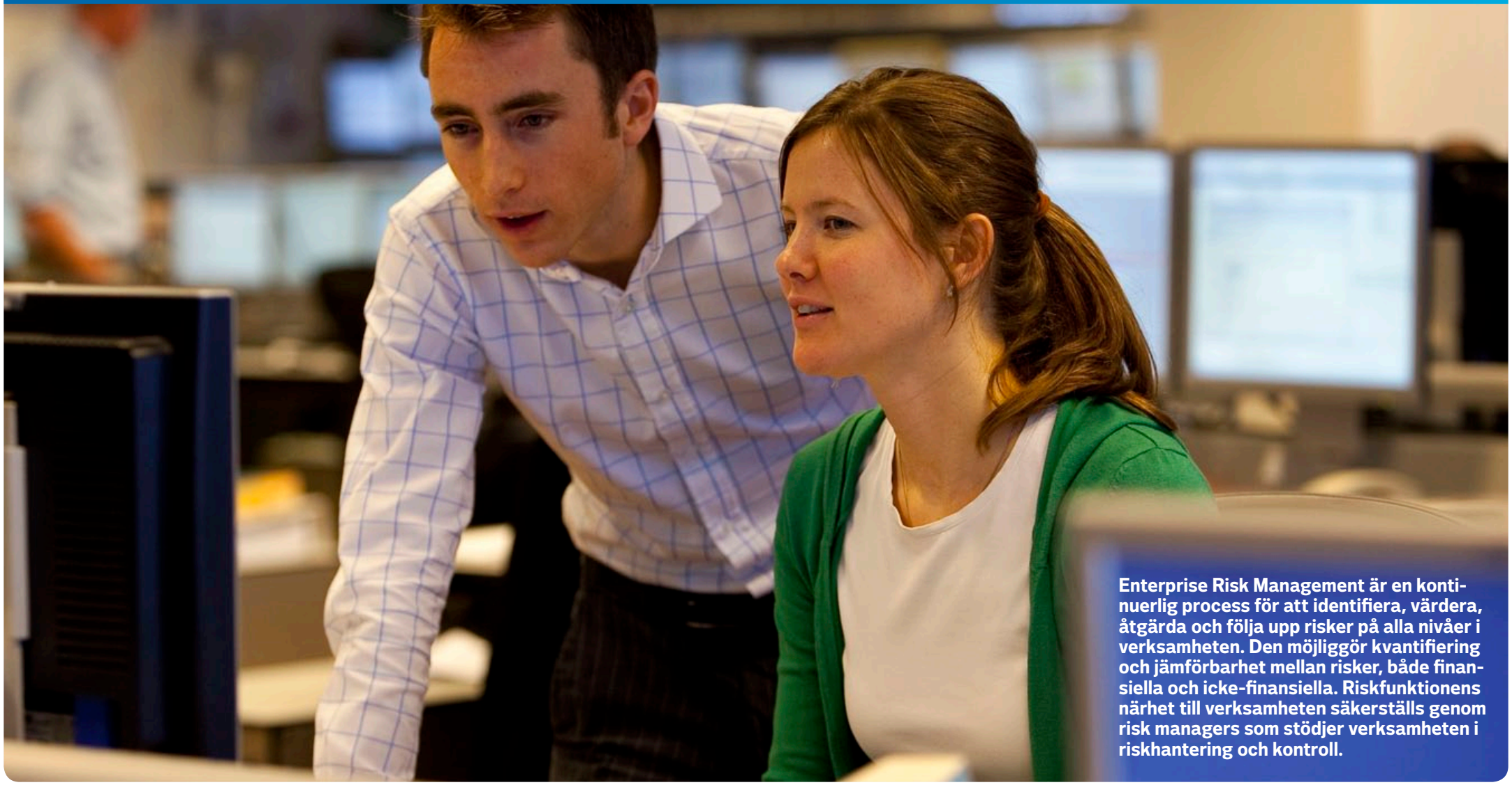
Carl-Gustaf Angelin · Eli Arnstad · Gunilla Berg · Johnny Bernhardsson · Håkan Buskhe

Ronny Ekwall · Håkan Erixon · Jan-Åke Jonsson · Patrik Jönsson · Cecilia Vieweg

Øystein Løseth
VD och koncernchef

Risker och riskhantering

Transparens, kontroll och riskbaserad styrning är ledord i en riskmedveten organisation. Vattenfall tillämpar ett medvetet och balanserat risktagande där affärstransaktioner granskas från både lönsamhets- och riskperspektiv. En väl avvägd riskhantering ger utrymme för att tillvarata affärsmöjligheter. I enlighet med svensk kod för bolagsstyrning samt styrelsens arbetsordning säkerställer Vattenfalls ramverk för riskhantering en god genomlysning av Vattenfalls risker och en acceptabel riskexponering.

Enterprise Risk Management är en kontinuerlig process för att identifiera, värdera, åtgärda och följa upp risker på alla nivåer i verksamheten. Den möjliggör kvantifiering och jämförbarhet mellan risker, både finansiella och icke-finansiella. Riskfunktionens närhet till verksamheten säkerställs genom risk managers som stödjer verksamheten i riskhantering och kontroll.

Vattenfalls riskramverk

Vattenfalls riskramverk består av policy, instruktioner och processer, som säkerställer att risk hanteras på ett lämpligt sätt. Ansvarsfrågor och den interna kontrollmiljön gällande risk beskrivs närmare i Bolagsstyrningsrapporten, se sidan 38. Vattenfall har under året låtit expertis granska riskramverket, vilket konstaterades hålla hög standard.

Enterprise Risk Management inom Vattenfall

I Vattenfalls verksamhet uppstår olika typer av risker. Enterprise Risk Management, ERM, är en kontinuerlig process för att identifiera, värdera, åtgärda och följa upp risker på alla nivåer i verksamheten redan i ett tidigt skede. ERM möjliggör kvantifiering av och jämförbarhet mellan risker, både finansiella och icke-finansiella. Detta ger ett stöd till beslutsfattare och har lett till ökad transparens och riskmedvetenhet i företaget. Vattenfall baserar ERM på COSO:s (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) standarder och genomför processen samordnat med den finansiella rapporteringen. Sedan vidtas lämpliga riskåtgärder utifrån Vattenfalls risktolerans, som att undvika, reducera, dela eller acceptera risken. Nedan beskrivs valda exempel på risker som Vattenfall är exponerad för.

Finansiell risk

Vattenfalls finansiella risker uppstår både på råvarumarknaden och på den finansiella marknaden. Vattenfalls styrelse har tilldelat VD ett riskmandat för koncernen som fördelas vidare till Business Units. Under 2012 har strukturen för riskmandaten granskats och anpassats för att förbättra riskstyrningen av verksamheten. En maximal förlust (max loss) på årsbasis för handel med råvaror begränsas till ett belopp som motsvarar cirka 1,5% av eget kapital, och för treasury-verksamheten är motsvarande belopp cirka 1,0% av eget kapital. I genomsnitt utnyttjas cirka 25–30% av tillåten exponering under dessa begränsningar.

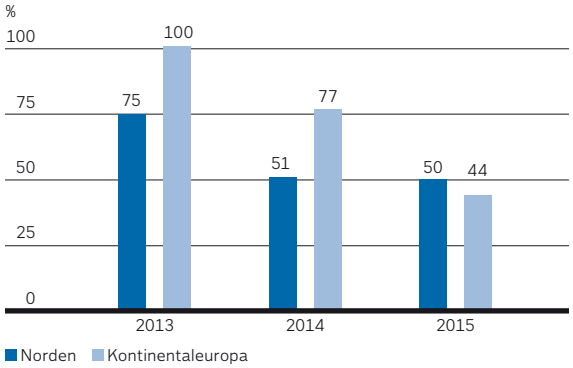
Inom Vattenfall värderas större delen av riskexponeringen inom proprietary trading (handel för egen räkning) utifrån marknadsvärden (mark-to-market). I de fall det inte går att fastställa några marknadspriser används prismodeller (mark-to-model). Mark-to-model positioner förekommer framförallt i anläggnings- och försäljningsrelaterade portföljer, se Not 47. Hanteringen av sådana värderingsmodeller är strängt reglerad och ett godkännande krävs av riskorganisationen innan de används.

Enterprise risk management

Generell översikt av Vattenfalls riskexponering	Exempel på risker	Exempel på riskåtgärder
Finansiell risk: Finansiell risk (kort till medellång sikt)	Elprisrisk Bränsleprisrisk Volymrisk Kreditrisk Likviditetsrisk Ränterisk Valutarisk Prisrisk i aktier	Prissäkring av el och bränsle Effektiv förvaltning av skuldportföljen Analys och val av motparter Riskmandat
Operationell risk: Risker i anläggningar och infrastruktur samt personal- och organisationsrisker (kort till lång sikt)	Anläggningsrisk Säkerhetsrisk Personalrisk Juridisk risk	Underhåll och förnyelse Optimerad asset management Försäkringar Hög processäkerhet Intern styrning och kontroll Kompetensförsörjning och planering
Strategisk risk: Risk för ändrad politisk styrning, opinionsförändringar, förändringar i regelverk samt risk vid val av teknik (medel till lång sikt)	Politisk risk Investeringsrisk Hållbarhetsrisk	Aktiv omvärldsbevakning Diversifierad och hållbar produktionsportfölj Scenarioarbete i strategiprocessen

Bilden ovan illustrerar Vattenfalls generella riskstruktur och indikerar en relativ nettoexponering/påverkan på värdet av Vattenfalls produktions- och distributionsportfölj, efter att lämpliga riskåtgärder har genomförts.

Prissäkringsgrad för den planerade elproduktionen, per 31 december 2012

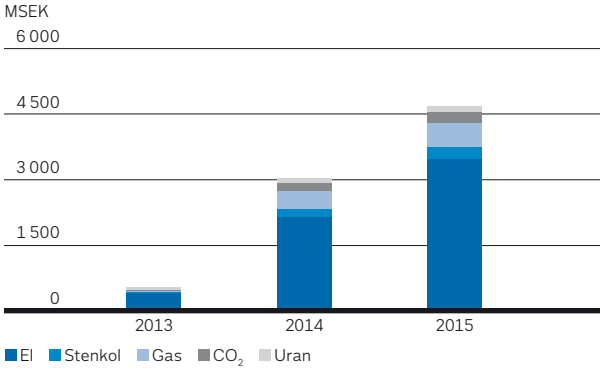
Genomsnittliga säkringspriser, per 31 december 2012

EUR/MWh	2013	2014	2015
Norden	45	42	41
Kontinentaleuropa	55	52	50

I 2011 års årsredovisning redovisades prissäkringsgrad och genomsnittliga priser för åren 2012, 2013 och 2014 enligt följande: I Norden: 2012: 76%, pris 45 EUR/MWh, 2013: 52%, pris 46 EUR/MWh, 2014: 25%, pris 43 EUR/MWh.

För Kontinentaleuropa redovisades: 2012: 98%, pris 55 EUR/MWh, 2013: 52%, pris 58 EUR/MWh, 2014: 13%, pris 60 EUR/MWh.

Känslighetsanalys – påverkan av prisrörelser (+/–10%) på rörelseresultatet

Marknadsnoterade risker

	+/– 10% påverkan på Vattenfalls rörelseresultat före skatt , MSEK[1]			Observerad årsvolatilitet[2], %
	2013	2014	2015	
El	+/– 410	+/– 2,200	+/– 3,500	9–17
Stenkol	–/+ 7	–/+ 190	–/+ 260	11–12
Gas	–/+ 40	–/+ 420	–/+ 570	11–12
CO_2	–/+ 20	–/+ 180	–/+ 260	49–50
Uran	–/+ 0	–/+ 30	–/+ 60	

1) +/- Innebär att en prisuppgång påverkar röreleresultatet positivt och -/+ vice versa.

2) Observerad årsvolatilitet 2012 för dagliga prisrörelser för varje råvara, baserad på terminskontrakt under perioden 2013 – 2015. Volatiliteten avtar normalt ju längre bort i tid kontrakten avser.

Känslighetsanalysen visar den påverkan som variationer i marknadspriset kan ha på Vattenfalls rörelseresultat. Exponeringen av Vattenfalls prissäkringar av el- och bränslepriser bevakas dagligen. Effekten av prisrörelser blir större ju högre del av exponeringen som ännu inte är prissäkrad. Exponeringen för nästkommande år är i högre grad prissäkrad än den exponering som beräknas infalla om tre år.

Fundamentalt är Vattenfall en nettosäljare av el (lång position) och nettoköpare i råvaror (kort position), vilket betyder att en uppgång i elpriserna skulle påverka Vattenfalls rörelseresultat positivt. Däremot skulle ökade råvarupriser påverka rörelseresultatet negativt. Analysen görs med antagandet att riskerna är oberoende av varandra och baseras på 252 handelsdagar på ett år. Priser och positioner är per 31 december 2012.

Till exempel ger en prisrörelse på +10% på elpriset en effekt på resultatet med +410 MSEK för 2013. Observerade årsvolatiliteter för 2012 är angivna i kolumnen längst till höger.

Elprisrisk

Priset på el påverkas av fundamentala faktorer såsom utbud (till exempel vattentillgång, tillgänglig produktions- och transmissionskapacitet) och efterfrågan (elkonsumtion som i sin tur påverkas av bland annat väderlek och konjunktur) samt bränslepriser och priset på CO_2-utsläppsrätter.

Vattenfall prissäkrar sin elproduktion och elförsäljning med hjälp av fysiska och finansiella terminskontrakt samt långa kundavtal. Se diagrammet ovan för prissäkringsgrad av Vattenfalls planerade elproduktion. De långa kundavtalen avser tidshorisonter där möjlighet till prissäkring inte finns på den likvida delen av terminsmarknaden och sträcker sig till år 2023. Den totala säkrade volymen för perioden 2016–2023 är 67 TWh, där större delen är säkrad i början av perioden med fallande volym över tid.

Vattenfalls riskkommitté beslutar hur mycket av den framtida elproduktionen som ska prissäkras, inom de från styrelsen givna mandaten. För att mäta elprisriskerna tillämpar Vattenfall bland annat Value at Risk (VaR), Gross Margin at Risk och olika former av stresstester.

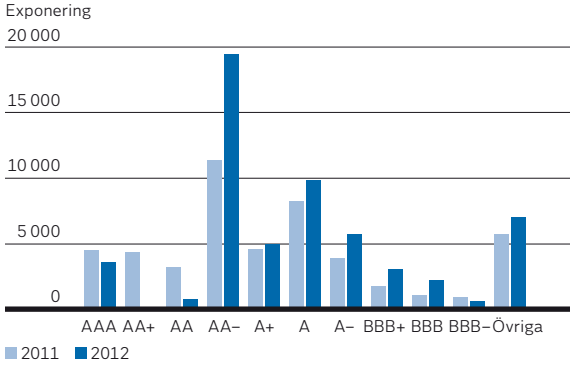
Bränsleprisrisk

Bränsleprisrisken minimeras genom analys av de olika råvarumarknaderna samt diversifiering av avtalen avseende prismodell och villkor. För den stenkols- och gaseldade elproduktionen sker prissäkringen av el och bränsle samordnat för att säkra en bestämd bränslekostnad och därmed bruttomarginalen för elproduktionen. För de brunkolseldade anläggningarna uppstår ingen bränsleprisrisk eftersom Vattenfall äger egna brunkolsgruvor. Prisrisken för uran är begränsad, eftersom uran utgör en liten andel av den totala produktionskostnaden för kärnkraft.

Volymrisk

Inom produktionsverksamheten för vattenkraft hanteras volymrisken genom analyser och prognoser av exempelvis nederbörd och snösmältning. Volymrisk uppstår även inom försäljningsverksamheten som avvikelser mellan förväntad och faktiskt levererad volym till kund. Det finns en korrelation mellan el- och bränslepriser och producerad elvolym, vilket är inkluderat i beräkningen av priskänsligheten i känslighetsanalysen, se sidan 47.

Kreditexponering, MSEK, per ratingklass

I diagrammet ingår de motparter som Vattenfall har där exponeringen är större än 50 miljoner SEK per motpart, per ratingklass enligt Standard & Poor's ratingskala. Motparter med en exponering större än 10 miljoner SEK måste prövas av Vattenfalls kreditriskavdelning. Mindre exponeringar än så anses sammantaget ha en så stor diversifieringseffekt att nettorisken för Vattenfall bedöms vara låg.

Upphandlings- och värmeexponeringar ingår ej. Försäljningsexponeringarna i Benelux är exkluderade i jämförelsevärdena för 2011.

Övriga finansiella tillgångar (som varken är förfallna eller nedskrivna) anses vara av god kreditvärdighet. Posten "Övriga" i diagrammet utgörs huvudsakligen av motparter som omfattas av policy/limit undantag, framförallt gällande långa försäljningsavtal samt undantag avseende ingångna avtal vilka Vattenfall har övertagit i samband med förvärv.

Låneprogram och kreditfaciliteter

MSEK 2012 (2011)	Valuta	Rambelopp		Förfall		Utnyttjad andel, %		Bokförd extern skuld	
Låneprogram									
Företagscertifikat	SEK	15 000	(15 000)	—		—	(11)	—	(1 581)
Euro Commercial Paper	EUR	2 000	(2 000)	—				—	(—)
Euro Medium Term Note	EUR	15 000	(15 000)	—		66	(66)	92 230	(96 047)
Bekräftade kreditfaciliteter									
Revolving Credit Facility[1]	EUR	2 550	(2 550)	2016	(2016)				
Multi Option Credit Facility	EUR	1 300	(1 300)	2013	(2012)	8	(10)	—	(—)

1) Backup-facilitet för kortfristig upplåning.

Bekräftade kreditfaciliteter utgörs av en Revolving Credit Facility på 2,55 miljarder EUR med förfall 20 januari 2016 samt en 12-månaders rullande Multi Option Facility på 1,3 miljarder EUR (outnyttjat 1,2 miljarder EUR) tecknad i augusti 2011. En revolving credit facility på 1 miljard EUR med förfall i februari 2013 avslutades första kvartalet 2012. De största emissionerna av lån av benchmark-karaktär visas i Not 40. Nominella belopp.

Kreditrisk

Kreditrisker förekommer inom Vattenfalls råvaruhandel, försäljning, finansverksamhet och investeringar. Vattenfalls kreditriskhantering omfattar analys av bolagets motparter, rapportering av kreditriskexponering samt förslag på riskreducerande åtgärder (som till exempel införskaffande av säkerheter). Kreditexponering per ratingklass visas i diagrammet ovan.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk avser risk för att inte kunna följa prissäkringsstrategin på grund av otillräcklig likviditet på till exempel el- och bränslemarknaderna. Denna risk hanteras bland annat genom så kallad proxy-hedging och genom att säkerställa ett optimalt antal handelsmotparter.

Likviditetsrisk avser också risken att Vattenfall inte har möjlighet att finansiera sitt kapitalbehov. Likviditetsrisken hanteras genom flera typer av låneprogram och kreditfaciliteter (se ovan) vilket säkerställer kapitaltillgänglighet och flexibilitet. Förfalloprofilen för Vattenfalls lån visas i diagrammet intill samt i Not 40.

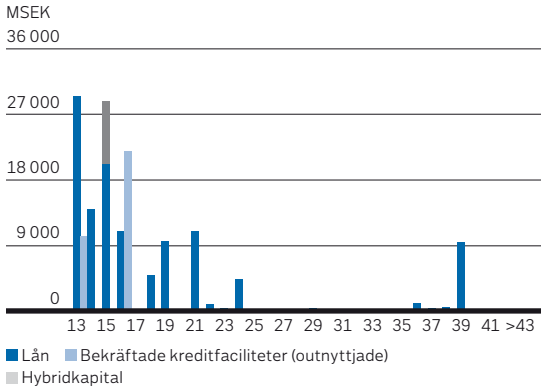
Koncernen har ett definierat mål för den kortfristiga kapitaltillgängligheten. Målet är att likvida medel eller bekräftade kreditfaciliteter motsvarande lägst 10% av koncernens omsättning eller minst kommande 90 dagars låneförfall ska finnas tillgängligt. Detta mäts regelbundet och målet har uppfyllts med god marginal under hela 2012. Därutöver simuleras olika likviditetsutfall genom olika stresstester.

Vattenfall har förbundit sig att upprätthålla finansiell stabilitet. Även om kreditbetyg (rating) inte längre är ett specifikt mål från ägaren har Vattenfall ambitionen att behålla en rating i kategorin "Single A" från både Moody's och Standard & Poor's.

Ränterisk

Vattenfall kvantifierar ränterisken i låneportföljen genom

Förfalloprofil i låneportföljen 2012

Förfallostrukturen för låneportföljen exklusive lån från minoritetsägare och intresseföretag (21 183 MSEK). Det har inte skett några stora förändringar under 2012 jämfört med föregående år. Ytterligare information kring lånens förfallostruktur redovisas i Not 40.

Återstående räntebindningstid för låneportföljen 2012 (2011)

MSEK	Skuld		Derivat		Summa	
< 3 mån	12 201	(6 685)	46 870	(22 925)	59 072	(29 610)
3 mån–1 år	19 283	(1 860)	-31 625	(18 504)	-12 342	(20 364)
1 år–5 år	53 864	(86 244)	1 709	(-33 073)	55 573	(53 171)
> 5 år	44 010	(44 602)	-20 094	(-11 946)	23 916	(32 656)
Summa	**129 359**	**(139 392)**	**-3 140**	**(-3 590)**	**126 219**	**(135 802)**

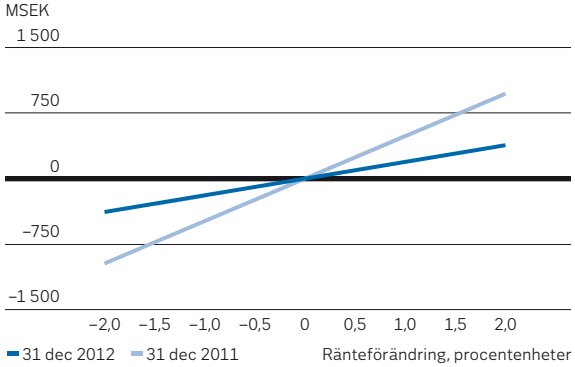
I låneportföljen ingår lån och räntederivat i syfte att styra durationen i upplåningen. Negativa belopp förklaras av användningen av derivat såsom ränteswappar och ränteterminer. Summan av derivat är inte lika med noll på grund av valutaeffekter. Exklusive lån från minoritetsägare och intresseföretag (vilka uppgick till 21 183 MSEK). Den genomsnittliga finansieringsräntan uppgick per den 31 december 2012 till 3,41% (3,75%). 2011 års uppgifter är justerade jämfört med tidigare publicerade värden (i 2011 års årsredovisning redovisades värdena exklusive Hybridkapital). Nominella belopp.

Låneportföljen uppdelad per valuta, MSEK, 2012 (2011)

Ursprunglig valuta	Skuld		Derivat		Summa	
CHF	4 088	(4 229)	-4 088	(-4 229)	—	—
DKK	—	—	—	—	—	—
EUR	97 189	(105 101)	16 561	(20 963)	113 750	(126 064)
GBP	14 200	(14 422)	-10 516	(-14 418)	3 684	(4)
JPY	3 709	(4 558)	-3 709	(-4 558)	—	—
NOK	2 657	(2 617)	-2 657	(-2 617)	—	—
PLN	33	(22)	—	—	33	(22)
SEK	7 483	(8 442)	1 269	(1 270)	8 751	(9 711)
Summa	**129 359**	**(139 392)**	**-3 140**	**(-3 590)**	**126 219**	**(135 802)**

Tabellen visar låneportföljens valutarisk samt de valutor som Vattenfall är exponerad mot. Skulden och därmed valutarisken, har minskat jämfört med 2011. Ovanstående belopp är exklusive minoritetsägare och intresseföretag (vilka uppgick till 21 183 MSEK). 2011 års uppgifter är justerade jämfört med tidigare publicerade värden (i 2011 års årsredovisning redovisades värdena exklusive Hybridkapital, men inklusive lån från minioritetsägare och intresseföretag). Nominella belopp.

Räntekänslighet

Diagrammet visar hur ränteförändringar påverkar koncernens räntekostnader och ränteintäkter under en 12-månaders period givet koncernens räntebindningsstruktur. Inklusive derivat och hybridkapital, exklusive lån från minoritetsägare och intressebolag. Nominella belopp.

måttet duration, vilket beskriver genomsnittlig räntebindningstid. Durationen ska ha en normtid på fyra år med en tillåten variation på +/- ett år. Normtiden bestäms baserat på rådande finansieringsbehov och önskad räntekänslighet i räntenettot. Durationen i koncernens låneportfölj uppgick vid årsskiftet till 3,32 inklusive Hybridkapital (2011: 4,25). Se tabellen ovan för den återstående räntebindningstiden för Vattenfalls låneportfölj.

Valutarisk

Vattenfall exponeras för valutarisker genom valutakursförändringar av framtida betalningsflöden – så kallad transaktionsexponering – samt genom värderingen av nettotillgångar i utländska dotterföretag, så kallad omräkningsexponering (eller balansexponering).

Vattenfalls låneportfölj per valuta framgår av tabellen ovan. Valutaexponeringen i upplåningen begränsas med hjälp av räntevalutaswappar. Vattenfall eftersträvar en jämn förfallostruktur i derivaten. Derivattillgångar och derivatskulder redovisas i Not 30.

Vattenfall har en begränsad transaktionsexponering eftersom större delen av produktion, distribution och försäljning av el sker på respektive lokal marknad. Känsligheten för valutakursförändringar är därmed också relativt låg. All transaktionsexponering som överstiger ett nominellt värde motsvarande 10 miljoner SEK ska valutasäkras omedelbart när den uppstår.

Målet för säkring av omräkningsexponeringen är att över tid matcha låneportföljens valutafördelning med valutafördelningen i koncernens kassaflöde (internt tillförda medel, FFO). Vattenfalls största exponering är i EUR (154 265 MSEK), av detta belopp var vid årsskiftet 43,7% säkrat. För mer information se Not 49.

Vid en förändring av valutakurserna med exempelvis 5% skulle koncernens egna kapital påverkas med cirka 5,2 miljarder SEK (6,4), där en förstärkning av de valutor som anges i tabellen i Not 49 ger en positiv förändring.

Prisrisk i aktier

Vattenfall är även utsatt för en viss prisrisk i aktier. Denna exponering visas i koncernens Not 25 och avser i huvudsak Vattenfalls aktieinnehav i det polska energibolaget Enea S.A. I detta fall skulle en förändring av aktiekursen på exempelvis 5% påverka totalresultatet med 140 miljoner SEK.

Operationell risk

Vattenfall är genom sin verksamhet exponerad mot flertalet operationella risker till exempel inom anläggningar, infrastruktur, personal och organisation.

Koncernens rörelseintäkter/-kostnader fördelade per valuta i % 2012 (2011)

Valuta	Intäkter		Kostnader	
EUR	66	(67)	70	(76)
SEK	27	(25)	16	(16)
PLN	2	(-)	2	(1)
DKK	1	(5)	1	(6)
Övriga	4	(3)	11	(1)
Summa	**100**	**(100)**	**100**	**(100)**

Värdena är beräknade utifrån en statistisk sammanställning av externa rörelseintäkter/-kostnader. Förändringar i lager samt investeringar ingår inte i sammanställningen.

Anläggningsrisk
Vattenfalls största anläggningsrisker är förknippade med driften av anläggningar för el- och värmeproduktion. En viktig del av det fortlöpande riskhanteringsarbetet är ett rullande besiktningsprogram, en kontinuerlig kontroll av tillstånd och effektivt underhåll.

Kärnkraftsäkerhet och dammsäkerhet är särskilda fokusområden för Vattenfalls säkerhets- och riskutskott. Vattenfalls Chief Nuclear Safety Officer (CNSO) granskar kärnkraftsäkerheten på koncernnivå. Ambitionen är att bli världsledande när det gäller kärnkraftsäkerhet, genom en stark säkerhetskultur, kompetent personal och genom att etablera tydliga och effektiva processer. Detaljerade analyser av Vattenfalls kärnkraftsanläggningar uppdateras löpande i samråd med säkerhetsmyndigheterna i respektive land och ligger till grund för ett kontinuerligt förbättringsarbete.

Inom vattenkraften har Vattenfalls större anläggningar med störst konsekvens i händelse av haveri uppgraderats och dammanläggningarna har förstärkts för att hantera vattenflöden och vattennivåer som är så höga att de har en sannolikhet på 1/10 000.

Risker förknippade med operativa tillgångar omfattar inte bara elproduktion utan även maskinskador i exempelvis Vattenfalls brunkolsdagbrott samt skador på distributionsnätet. I Norden arbetar Vattenfall kontinuerligt med att ersätta kraftledningar ovan mark med nedgrävda kablar för att göra elnäten mindre sårbara. Detta arbete har redan i allt väsentligt slutförts för de tyska näten.

Vattenfall skyddar sig mot ekonomiska förluster i den mån det är möjligt genom försäkringar. Information om Vattenfalls ansvarsförbindelser, inklusive dammansvar och egendomsförsäkring samt ansvar för Vattenfalls kärnkraft, beskrivs i Not 51.

Säkerhetsrisk
Vattenfall arbetar med skadeförebyggande och -begränsande säkerhetsåtgärder i syfte att skydda koncernens tillgångar, IT-system, information, personal och för att säkra den fortlöpande verksamheten. Vattenfall säkerställer att tillgångar och information skyddas från oegentligheter och bedrägerier bland annat genom den så kallade ”four eyes principle”, som innebär att minst två personer måste godkänna alla beslut utom där särskilda undantag föreligger.

Personalrisk
Vattenfall arbetar med förebyggande åtgärder och tillämpar bästa praxis i sitt arbete med hälsa och säkerhet. Vattenfalls produktionsanläggningar har en hög processäkerhet för att garantera säkerheten för både medarbetare och samhället.

Vidare arbetar Vattenfall strukturerat med kompetensförsörjning och kompetensplanering på både kort och lång sikt.

Juridisk risk
Vattenfall förebygger juridiska risker bland annat genom att juristavdelningen medverkar i de löpande affärsprocesserna samt i beslutsprocesser. Vattenfalls chefsjurist lämnar regelbundet en rapport om pågående tvister till styrelsen.

Strategisk risk

Vattenfall är exponerad mot en mängd olika faktorer som är svåra att påverka. För att hantera strategisk risk arbetar Vattenfall med scenarioanalys och omvärldsbevakning, samt riskspridning i produktions- och distributionsportföljen, både vad gäller marknader och energislag.

Politisk risk
Vattenfall bedriver en aktiv omvärldsbevakning och håller kontakt med beslutsfattare för att gardera sig mot politiska risker. Vattenfall tillhör dessutom olika nationella och internationella branschorganisationer för att tillvarata bolagets intressen.

Investeringsrisk
Vattenfall är ett mycket kapitalintensivt företag med ett omfattande investeringsprogram.

Företaget tillämpar en gedigen projektstyrningsprocess där riskbedömning är en integrerad del. En oberoende granskning av åtaganden och transaktioner utförs av riskfunktionen inför investeringsbeslut. Förutom en strategisk investeringsinriktning, uppdateras årligen en detaljerad femårsplan över investeringsprojekt för att ge koncernledningen underlag för investeringsbeslut.

Hållbarhetsrisk
På initiativ från ägaren har Vattenfall delat upp hållbarhetsfrågorna i sju områden: Miljö, mänskliga rättigheter, arbetsförhållanden, jämställdhet, mångfald, affärsetik och anti-korruption. Under året har integrationen av hållbarhetsaspekter i den löpande verksamheten ökats. Såväl styrning som innehåll har lyfts upp på koncernnivå och en ny rådgivande och koordinerande enhet har bildats för att säkerställa att Vattenfall hanterar området hållbarhet på bästa sätt.

Koncernens resultaträkning

Belopp i MSEK, 1 januari-31 december	Not	2012	2011
Nettoomsättning	7, 8, 9	167 313	181 040
Kostnader för sålda produkter[1]	10	-131 698	-144 492
Bruttoresultat		**35 615**	**36 548**
Övriga rörelseintäkter	11	10 755	7 169
Försäljningskostnader		-6 376	-6 838
Administrationskostnader		-11 029	-10 912
Forsknings- och utvecklingskostnader		-879	-1 099
Övriga rörelsekostnader	12	-2 047	-1 691
Andelar i intresseföretags resultat	8, 27, 56	136	32
Rörelseresultat (EBIT)[2]	8, 13, 14, 15, 21, 22	**26 175**	**23 209**
Finansiella intäkter[3, 5]	16	2 636	3 843
Finansiella kostnader[4, 5]	17	-10 510	-12 754
Resultat före skatter		**18 301**	**14 298**
Skatter	19	-1 077	-3 882
Årets resultat[6]		**17 224**	**10 416**
Årets resultat hänförbart till:			
Ägare till moderbolaget		16 936	11 083
Innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsintressen)	20	288	-667
Summa		**17 224**	**10 416**
Resultat per aktie			
Antal aktier i Vattenfall AB, tusental		131 700	131 700
Resultat per aktie, före och efter utspädning, SEK		128,60	84,15
Utdelning, MSEK		6 774[6]	4 433
Utdelning per aktie, SEK		51,44[6]	33,66

Belopp i MSEK, 1 januari-31 december	2012	2011
Tilläggsinformation		
Resultat före avskrivningar (EBITDA)	54 488	54 538
Finansiella poster, netto exkl diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar samt avkastning från Kärnavfallsfonden	-6 180	-7 893
Underliggande rörelseresultat	27 747	30 793
1) Varav avskrivningar och nedskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar	-27 712	-30 737
2) Varav avskrivningar och nedskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar	-28 313	-31 329
2) Vari ingår jämförelsestörande poster avseende:		
Realisationsvinster/förluster, netto	8 010	4 722
Nedskrivningar och avvecklingskostnader avseende tyska kärnkraftverk	—	-10 513
Andra nedskrivningar och återförda nedskrivningar, netto, avseende immateriella och materiella anläggningstillgångar	-8 648	-402
Orealiserade marknadsvärdeförändringar för energiderivat	729	-1 690
Orealiserade marknadsvärdeförändringar av varulager	-395	-541
Omstruktureringskostnader	-824	—
Andra jämförelsestörande poster	-444	840
Summa jämförelsestörande poster i Rörelseresultatet vilka även utgör skillnaden mellan Rörelseresultat och Underliggande rörelseresultat	**-1 572**	**-7 584**
3) Vari ingår avkastning från Kärnavfallsfonden	1 430	1 948
4) Vari ingår räntedel i pensionskostnad	-1 012	-1 043
4) Vari ingår diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar	-3 124	-2 966
5) Jämförelsestörande poster redovisade som finansiella intäkter och kostnader, netto	-1 090	-1 508
6) Föreslagen utdelning		

Kommentarer till Koncernens resultaträkning

Omsättning
Koncernens nettoomsättning för 2012 minskade med 13,7 miljarder SEK jämfört med 2011. Minskningen förklaras i huvudsak av Vattenfalls avyttrade verksamheter i Belgien, Finland och Polen. Exklusive dessa avyttringar ökade nettoomsättningen med 2%.

Underliggande rörelseresultat
Det underliggande rörelseresultatet för 2012 minskade med 3,0 miljarder SEK, vilket i huvudsak förklaras av:
- Negativa priseffekter till följd av genomsnittligt lägre erhållna elpriser, främst på den nordiska marknaden (-5,5 miljarder SEK)
- Positiva volymeffekter (7,9 miljarder SEK) till följd av ökad vattenkrafts- och kärnkraftsproduktion
- Högre bränslekostnader och kostnader hänförbara till CO_2-utsläppsrätter (netto -1,8 miljarder SEK)
- Lägre kostnader för drift- och underhåll, försäljning och administration samt forskning och utveckling (netto 2,5 miljarder SEK)
- Högre kostnader på grund av idrifttagning av nya anläggningar, bland annat Boxberg R och Ormonde (-0,6 miljarder SEK)
- Förlorat resultatbidrag från avyttrade verksamheter i Belgien, Finland och Polen (-2,6 miljarder SEK)
- Övrigt (netto -2,9 miljarder SEK) vilket består av ett flertal poster: En ersättning 2011 inom den tyska produktionsverksamheten (-0,6 miljarder SEK), reparationskostnader för transmissionskabeln mellan vindkraftsparken Thanet och det engelska fastlandet (-0,4 miljarder SEK), minskat resultatbidrag från intresseföretaget GASAG (-0,4 miljarder SEK), högre kärnkraftskatt (-0,2 miljarder SEK) samt ett antal andra projektrelaterade poster, inom bland annat kärnkraftsäkerhet, IT och kundservice

Jämförelsestörande poster för 2012 uppgick netto till -1,6 miljarder SEK. Dessa består i huvudsak av en realisationsvinst för försäljning av Vattenfalls eldistributions- och värmeverksamhet i Finland (8,1 miljarder SEK), nedskrivning av goodwill och produktionstillgångar inom Business Unit Thermal Power (-8,6 miljarder SEK) samt omstruktureringskostnader (-0,8 miljarder SEK). Nedskrivning och reserveringar relaterade till det liberianska biomassaprojektet Buchanan Renewables Fuel uppgick till -0,5 miljarder SEK.

Jämförelsestörande poster för 2011 förklaras främst av nedskrivning av bokfört värde och ökade avsättningar för hantering av kärnbränsle och nedmontering av de tyska kärnkraftverken (-10,5 miljarder SEK), realisationsvinster för försäljningar under 2011 (4,8 miljarder SEK) samt orealiserade marknadsvärdeförändringar för energiderivat och varulager (-2,2 miljarder SEK).

Jämförelsestörande poster vilka påverkat rörelseresultatet

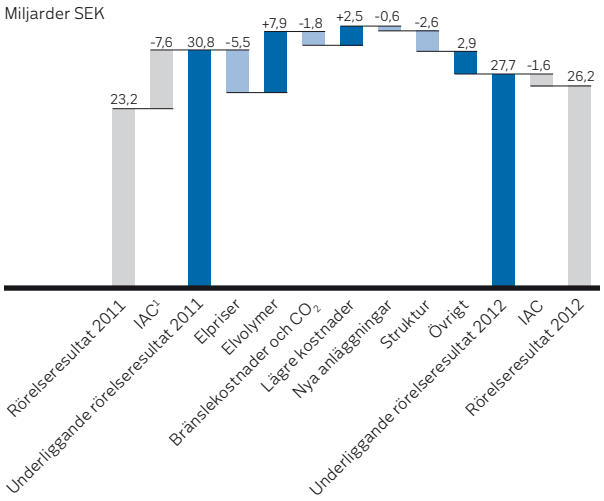
MSEK	2012	2011
Realisationsvinster	8 399	4 780
Realisationsförluster	-389	-58
Nedskrivningar	-8 648	-11 301
Återförda nedskrivningar	—	386
Orealiserade marknadsvärdeförändringar för energiderivat	729	-1 690
Orealiserade marknadsvärdeförändringar av varulager	-395	-541
Omstruktureringskostnader	-824	—
Andra jämförelsestörande poster	-444	840
Summa	**-1 572**	**-7 584**

Kostnader för CO_2-utsläppsrätter
Kostnaderna för CO_2-utsläppsrätter för eget bruk under 2012 uppgick till 4,0 miljarder SEK, jämfört med 4,7 miljarder SEK under 2011.

Finansiella poster
Finansiella poster uppgick till –7,9 miljarder SEK, en förbättring med 1,0 miljarder SEK jämfört med 2011. Förbättringen beror främst på en positiv förändring av marknadsvärdering av derivat och att finansiella poster under 2011 påverkades negativt av nedskrivningen av Vattenfalls aktieinnehav i energibolaget Enea S.A. (1,6 miljarder SEK). I andra kvartalet 2012 skrevs aktieinnehavet i Enea S.A. ned med ytterligare 0,3 miljarder SEK.

I finansiella poster för 2012 ingår även nedskrivning och reserveringar avseende det liberianska biomassaprojektet Buchanan Renewables Fuel (utöver de jämförelsestörande posterna som påverkade rörelseresultatet) med -0,8 miljarder SEK.

Förklaringsposter underliggande rörelseresultat 2012 jämfört med 2011

1) IAC = jämförelsestörande poster (items affecting comparability)

Skatter
Skattekostnaden för 2012 minskade med 2,8 miljarder SEK. Den minskade skattekostnaden förklaras främst av beslutet om sänkt bolagsskatt i Sverige från 26,3% till 22% från och med 1 januari 2013, vilket ledde till omvärdering av uppskjutna skatteskulder. Detta påverkade årets resultat positivt med 3,5 miljarder SEK.

Den effektiva skattesatsen för 2012 uppgick till 5,9% (27,1) som ett resultat av omvärderingen. Exklusive omvärderingen uppgick den effektiva skattesatsen till 25,3%.

Rapport över koncernens totalresultat

Belopp i MSEK, 1 januari-31 december	2012	2011
Årets resultat	**17 224**	**10 416**
Övrigt totalresultat:		
Kassaflödessäkringar:		
Förändringar av verkligt värde	7 025	-4 675
Upplöst mot resultaträkningen	-2 476	6 668
Överfört till anskaffningsvärdet på säkrad post	70	224
Skatt hänförlig till kassaflödessäkringar	-1 381	-638
Summa kassaflödessäkringar	**3 238**	**1 579**
Valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	4 035	960
Skatt hänförlig till valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	-1 049	-242
Summa valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	**2 986**	**718**
Omräkningsdifferenser	-7 242	-2 014
Omräknings- och valutakurseffekter netto, avyttrade företag	79	621
Omvärdering av finansiella tillgångar som kan säljas	30	-1 591
Överfört till resultaträkningen, finansiella tillgångar som kan säljas	—	1 591
Summa övrigt totalresultat, netto efter skatt	**-909**	**904**
Summa totalresultat för året	**16 315**	**11 320**
Summa totalresultat för året hänförbart till:		
Ägare till moderbolaget	16 231	12 008
Innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsintressen)	84	-688
Summa	**16 315**	**11 320**

Koncernens balansräkning

Belopp i MSEK	Not	31 december 2012	31 december 2011
Tillgångar	8		
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	9, 23	39 045	46 229
Materiella anläggningstillgångar	9, 24	279 284	279 445
Förvaltningsfastigheter	9, 25	489	539
Biologiska tillgångar		11	8
Andelar i intresseföretag och joint ventures	27	11 620	12 344
Andra aktier och andelar	28	2 980	3 235
Andelar i den svenska Kärnavfallsfonden	29	29 954	28 430
Derivattillgångar	30, 47	23 756	20 691
Skattefordran aktuell skatt, långfristig	19	807	990
Förutbetalda kostnader		168	188
Uppskjuten skattefordran	19	1 018	1 303
Andra långfristiga fordringar	31	5 249	5 732
Summa anläggningstillgångar		**394 381**	**399 134**
Omsättningstillgångar			
Varulager	32	19 463	18 564
Biologiska tillgångar		3	1
Immateriella omsättningstillgångar	33	6 083	5 627
Kundfordringar och andra fordringar	34	34 409	41 880
Lämnade förskott	35	5 396	6 368
Derivattillgångar	30, 47	12 498	9 408
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	36	7 806	6 450
Skattefordran aktuell skatt	19	1 830	1 853
Kortfristiga placeringar	37	28 450	17 417
Kassa, bank och liknande tillgångar	38	18 045	11 268
Tillgångar som innehas för försäljning	39	—	6 588
Summa omsättningstillgångar		**133 983**	**125 424**
Summa tillgångar		**528 364**	**524 558**

Belopp i MSEK	Not	31 december 2012	31 december 2011
Eget kapital och skulder			
Eget kapital hänförbart till ägare till moderbolaget			
Aktiekapital		6 585	6 585
Reserv för kassaflödessäkring		3 478	245
Andra reserver		-12 141	-8 203
Balanserade vinstmedel inkl årets resultat		148 506	133 361
Summa eget kapital hänförbart till ägare till moderbolaget		**146 428**	**131 988**
Eget kapital hänförbart till innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsintressen)		**8 790**	**6 943**
Summa eget kapital		**155 218**	**138 931**
Långfristiga skulder			
Hybridkapital	40	8 543	8 883
Andra räntebärande skulder	40	112 524	149 602
Avsättningar för pensioner	41	21 890	17 995
Andra räntebärande avsättningar	42	68 326	66 487
Derivatskulder	30, 47	15 193	12 590
Uppskjuten skatteskuld	19	34 681	35 406
Andra ej räntebärande skulder	43	7 534	8 238
Summa långfristiga skulder		**268 691**	**299 201**
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder och andra skulder	44	35 219	35 108
Erhållna förskott	45	2 138	1 142
Derivatskulder	30, 47	5 612	9 864
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	46	15 830	18 507
Skatteskuld aktuell skatt	19	854	844
Räntebärande skulder	40	39 194	11 865
Räntebärande avsättningar	42	5 608	7 237
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	39	—	1 859
Summa kortfristiga skulder		**104 455**	**86 426**
Summa eget kapital och skulder		**528 364**	**524 558**

Se vidare information om Säkerheter (Not 50), Eventualförpliktelser (Not 51) och Åtaganden enligt konsortialavtal (Not 52).

Kommentarer till Koncernens balansräkning

Anläggningstillgångar
Anläggningstillgångarna var i stort sett oförändrade jämfört med 31 december 2011.

Omsättingstillgångar
Omsättningstillgångarna ökade med 6,8%. Det förklaras främst av en ökning av posterna Kortfristiga placeringar samt Kassa, bank och liknande tillgångar på grund av erhållna likvider för de avyttrade verksamheterna i Belgien, Finland och Polen samt försäljning av minoritetsposter i Vattenfalls elnäts- och värmeverksamhet i Hamburg.

Finansiella tillgångar per 31 dec. 2012

Belopp i MSEK	
Kassa, bank och liknande tillgångar samt kortfristiga placeringar	46 495
Fordran hänförlig till den svenska pensionsstiftelsen	1 807
Bekräftade kreditfaciliteter (outnyttjade)	32 172

Vattenfalls mål är att likvida medel och/eller bekräftade kreditfaciliteter motsvarande lägst 10% av koncernens nettoomsättning, dock minst motsvarande kommande 90-dagars låneförfall, ska finnas tillgängligt. Per den 31 december 2012 uppgick tillgängliga likvida medel och/eller bekräftade kreditfaciliteter till 43% av nettoomsättningen.

Kort- och långfristiga skulder
Nettoskulden minskade med 29,2 miljarder SEK till 154 miljarder SEK jämfört med den 31 december 2011. Minskningen förklaras i huvudsak av erhållen likvid för försäljningar (22,8 miljarder SEK), valutakursdifferenser till följd av den starkare svenska kronan (4,6 miljarder SEK) samt erhållen gottgörelse till följd av den pågående avvecklingen av Vattenfalls svenska pensionsstiftelse (4,6 miljarder SEK av totalt cirka 7 miljarder SEK). Betald utdelning (4,5 miljarder SEK) ökade nettoskulden. Totala räntebärande skulder minskade med 10,1 miljarder SEK.

Nettoskuld per 31 dec. 2012

Belopp i MSEK	2012	2011
Hybridkapital	-8 543	-8 883
Obligationslån, företagscertifikat och skulder till kreditinstitut	-94 254	-102 234
Nuvärdet av skulder avseende förvärv av koncernföretag	-27 080	-30 472
Skulder till intresseföretag	-9 308	-10 521
Skulder till ägare med innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsägare)	-11 876	-10 240
Övriga skulder	-9 200	-8 000
Summa räntebärande skulder	**-160 261**	**-170 350**
Kassa, bank och liknande tillgångar	18 045	11 268
Kortfristiga placeringar	28 450	17 417
Fordran på Vattenfalls Pensionsstiftelse	1 807	—
Lån till ägare med innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsägare) i utländska koncernföretag	52	576
Nettoskuld	**-111 907**	**-141 089**

I sin bedömning av företags kreditvärdighet gör ratinginstitut och analytiker regelmässigt ett antal justeringar av olika poster i balansräkningen i syfte att ta fram en justerad brutto- respektive nettoskuld. Vattenfalls beräkning av justerad brutto- och nettoskuld finns i tabellen till höger.

Den justerade nettoskulden minskade med 22,1 miljarder SEK jämfört med den 31 december 2011.

Justerad bruttoskuld och nettoskuld per 31 dec. 2012

Belopp i MSEK	2012	2011
Summa räntebärande skulder	-160 261	-170 350
50% av Hybridkapital	4 272	4 442
Nuvärdet av pensionsförpliktelser	-30 192	-22 461
Avsättningar för gruv-, gas- och vindverksamhet och andra miljörelaterade avsättningar	-12 229	-12 542
Avsättningar för kärnkraft (netto)	-18 463	-18 470
Valutaderivat för säkring av lån i utländsk valuta	3 027	3 282
Mottagna margin calls	7 170	7 369
Skulder till ägare med innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsägare) på grund av konsortialavtal	10 495	9 771
Justerad bruttoskuld	**-196 181**	**-198 959**
Redovisad kassa, bank och liknande tillgångar samt kortfristiga placeringar	46 495	28 685
Fordran på Vattenfalls Pensionsstiftelse	1 807	—
Ej tillgänglig likviditet	-6 064[1]	-5 757
Justerad kassa, bank och liknande tillgångar samt kortfristiga placeringar	**42 238**	**22 928**
Justerad nettoskuld	**-153 943**	**-176 031**

1) Inkluderar Vattenfall GmbH:s andel av solidaritetsavtalet (”Solidarvereinbarung”) mellan de tyska kärnkraftsägarna (2 921 MSEK), betalda margin calls (1 258 MSEK) och övriga poster (1 885 MSEK).

Eget kapital
Koncernens egna kapital ökade med 16,3 miljarder SEK. Förändringen förklaras i huvudsak av årets resultat.

Koncernens kassaflödesanalys

Belopp i MSEK, 1 januari - 31 december	Not	2012	2011
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatter		18 301	14 298
Återläggning av avskrivningar och nedskrivningar[1]		28 624	33 040
Betald skatt		-3 545	-5 250
Realisationsvinster/förluster, netto		-8 031	-4 827
Övrigt, inkl ej kassaflödespåverkande poster	48	-930	995
Internt tillförda medel (FFO)		**34 419**	**38 256**
Förändringar i varulager		-1 657	-3 350
Förändringar i rörelsefordringar		-6 348	944
Förändringar i rörelseskulder		2 505	668
Övriga förändringar		-434	-3 050
Kassaflöde från förändringar av rörelsetillgångar och rörelseskulder		**-5 934**	**-4 788**
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**28 485**	**33 468**
Investeringsverksamheten			
Förvärv av koncernföretag	5	—	-257
Investeringar i intresseföretag och andra aktier och andelar	5	-345	-140
Andra investeringar i anläggningstillgångar	48	-29 236	-35 353
Summa investeringar		**-29 581**	**-35 750**
Försäljningar	48	22 836	16 280
Kassa, bank och liknande tillgångar i avyttrade företag		-145	-1 332
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-6 890**	**-20 802**
Kassaflöde före finansieringsverksamheten		**21 595**	**12 666**
Finansieringsverksamheten			
Förändringar i kortfristiga placeringar		-11 830	11 292
Förändringar i lån till ägare med innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsägare) i utländska koncernföretag		510	-287
Upptagna lån[2]	48	1 427	10 511
Amortering av skuld avseende förvärv av koncernföretag		-2 738	-13 538
Amortering av andra skulder		-5 265	-15 688
Försäljning av aktier i koncernföretag till ägare med innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsägare)		4 113	—
Betalning från Vattenfalls Pensionsstiftelse		2 800	—
Betald utdelning till ägare		-4 500	-6 701
Tillskott från ägare med innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsägare)		737	569
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**-14 746**	**-13 842**
Årets kassaflöde		**6 849**	**-1 176**

Belopp i MSEK, 1 januari - 31 december	Not	2012	2011
Kassa, bank och liknande tillgångar			
Kassa, bank och liknande tillgångar vid årets början		11 268	12 595
Årets kassaflöde		6 849	-1 176
Omräkningsdifferenser		-72	-151
Kassa, bank och liknande tillgångar vid årets slut		**18 045**	**11 268**
Tilläggsinformation			
Kassaflöde före finansieringsverksamheten		**21 595**	**12 666**
Finansieringsverksamheten			
Betald utdelning till ägare		-4 500	-6 701
Betalning från Vattenfalls Pensionsstiftelse		2 800	—
Försäljning av aktier i koncernföretag till ägare med innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsägare)		4 113	—
Tillskott från ägare med innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsägare)		737	569
Kassaflöde efter utdelning		**24 745**	**6 534**
Analys av förändring i nettoskuld			
Nettoskuld vid årets början		-141 089	-144 109
Kassaflöde efter utdelning		24 745	6 534
Förändringar till följd av värdering till verkligt värde		316	-2 210
Förändringar i räntebärande leasingskulder		-621	114
Förvärvade/avyttrade räntebärande skulder/kortfristiga placeringar		344	-459
Förändringar i skulder avseende förvärv av koncernföretag, diskonteringseffekter		-520	-549
Fordran på Vattenfalls Pensionsstiftelse		1 807	—
Räntebärande skuld avseende framtida utdelning		-984	—
Räntebärande skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning		-344	344
Omräkningsdifferenser på nettoskulden		4 439	-754
Nettoskuld vid årets slut		**-111 907**	**-141 089**
Fritt kassaflöde (Kassaflöde från den löpande verksamheten minus ersättningsinvesteringar)		12 619	17 637

1) Som nedskrivningar klassificeras här även andra avvecklingskostnader än nedskrivningar under 2011 avseende tyska kärnkraftverk. Summan av dessa nedskrivningar och andra avvecklingskostnader uppgick till 10 513 MSEK.

2) Kortfristig upplåning där löptiden är tre månader eller kortare nettoredovisas.

Kommentarer till Koncernens kassaflödesanalys

Internt tillförda medel (FFO)
Internt tillförda medel minskade med 3,8 miljarder SEK. Det förklaras i huvudsak av genomsnittligt lägre erhållna priser, högre kostnader för bränsle och CO_2-utsläppsrätter samt förlorat resultatbidrag från avyttrade verksamheter. Högre produktionsvolymer, lägre kostnader för drift och underhåll, försäljning och administration, och forskning och utveckling, samt lägre betald skatt hade en positiv påverkan.

Förändring av rörelsetillgångar och rörelseskulder (rörelsekapital)
Kassaflödet från förändringar i rörelsekapitalet uppgick till -5,9 miljarder SEK. Detta förklaras i huvudsak av ökade rörelsefodringar och rörelseskulder med netto 3,8 miljarder SEK, främst hänförbart till CO_2-utsläppsrätter samt ökat varulager med 1,7 miljarder SEK. Övriga poster påverkade rörelsekapitalet negativt med 0,4 miljarder SEK.

Kassaflöde från investeringsverksamheten
Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till -6,9 miljarder SEK. Totala investeringar under året uppgick till 29,6 miljarder SEK. Försäljningar under året gav upphov till ett kassaflöde om 22,8 miljarder SEK, främst till följd av försäljning av Vattenfalls distributions- och värmeverksamhet i Finland, samt likvid från försäljning av Vattenfalls värmeverksamhet i Polen och Vattenfalls verksamheter i Belgien, som avyttrades under 2011.

Investeringar

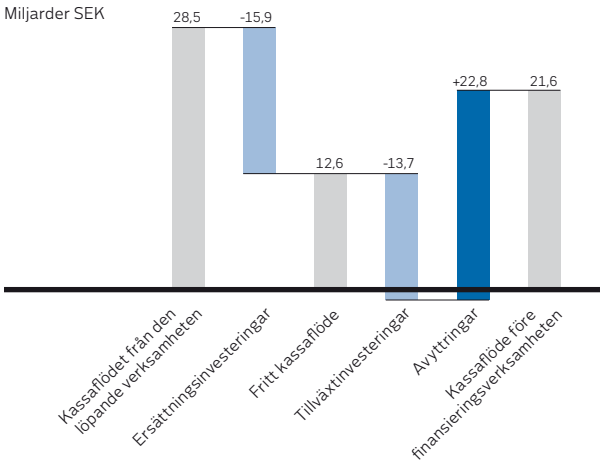
Belopp i MSEK	2012	2011
Underhålls-/ersättningsinvesteringar	15 866	15 831
Tillväxtinvesteringar	13 715	19 919
— varav aktier	345	396
Summa investeringar	**29 581**	**35 750**

Försäljningar

Belopp i MSEK	2012	2011
Försäljningar	22 836	16 280
— varav aktier	20 969	13 553

Kassaflöde från finansieringsverksamheten
Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgick till -14,7 miljarder SEK (-13,8). Kortfristiga placeringar minskade med 11,8 miljarder SEK. Återbetalning av lån uppgick till 5,3 miljarder SEK. Förvärv av ytterligare 3,04% av aktierna i dotterföretaget N.V. Nuon Energy uppgick till 2,6 miljarder SEK.

Förklaringsposter till förändringen i kassaflödet

Specifikation av investeringar

Belopp i MSEK	2012	2011	Förändring, %
Elproduktion			
Vattenkraft	1 245	1 157	7,6
Kärnkraft	3 011	4 800	-37,3
Kolkraft	4 511	5 982	-24,6
Gas	4 977	6 172	-19,4
Vindkraft	2 716	2 972	-8,6
Biobränsle, avfall	16	163	-90,0
Övrigt	1 170	1 927	-39,3
Summa Elproduktion	**17 646**	**23 173**	**-23,8**
Kraftvärme /Värme			
Fossilkraft	2 264	3 810	-40,6
Biobränsle, avfall	334	225	48,8
Övrigt	1 003	1 448	-30,7
Summa Kraftvärme/Värme	**3 601**	**5 483**	**-34,3**
Elnät			
Elnät	4 658	5 024	-7,3
Summa Elnät	**4 658**	**5 024**	**-7,3**
Förvärv av aktier	345	396	-12,9
Övrigt exkl förvärv av aktier	3 331	1 674	99,0
Summa	**29 581**	**35 750**	**-17,3**

Investeringarna i fossilbaserad elproduktion (kolkraft och gas) avser projekt i Tyskland och Nederländerna. Kostnaderna för återstående investeringar inom dett område uppgår till totalt 9 miljarder SEK, varav 6 miljarder SEK avser kolkraft.

Koncernens förändring i eget kapital

	Hänförbart till ägare till moderbolaget					Hänförbart till innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsintressen)	Summa eget kapital
Belopp i MSEK	Aktiekapital	Reserv för kassaflödessäkring	Andra reserver	Balanserade vinstmedel	Summa		
Ingående balans 2011	**6 585**	**-1 315**	**-7 568**	**129 002**	**126 704**	**6 917**	**133 621**
Utdelning till ägare	—	—	—	-6 500	**-6 500**	-201	**-6 701**
Koncernbidrag från ägare med innehav utan bestämmande inflytande (minoritetintressen), netto efter skatt	—	—	—	—	**—**	358	**358**
Ägarförändringar	—	—	—	-224	**-224**	557	**333**
Kassaflödessäkringar:							
Förändringar av verkligt värde	—	-4 689	—	—	**-4 689**	14	**-4 675**
Upplöst mot resultaträkningen	—	6 667	—	—	**6 667**	1	**6 668**
Överfört till anskaffningsvärdet på säkrad post	—	213	—	—	**213**	11	**224**
Skatt hänförlig till kassaflödessäkringar	—	-631	—	—	**-631**	-7	**-638**
Summa kassaflödessäkringar	**—**	**1 560**	**—**	**—**	**1 560**	**19**	**1 579**
Valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	—	—	960	—	**960**	—	**960**
Skatt hänförlig till valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	—	—	-242	—	**-242**	—	**-242**
Summa valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	**—**	**—**	**718**	**—**	**718**	**—**	**718**
Omräkningsdifferenser	—	—	-1 974	—	**-1 974**	-40	**-2 014**
Omräknings- och valutakurseffekter netto, avyttrade företag	—	—	621	—	**621**	—	**621**
Omvärdering av finansiella tillgångar som kan säljas	—	—	-1 591	—	**-1 591**	—	**-1 591**
Överfört till resultaträkningen, finansiella tillgångar som kan säljas	—	—	1 591	—	**1 591**	—	**1 591**
Summa övrigt totalresultat för året	**—**	**1 560**	**2 309**	**—**	**3 869**	**19**	**3 888**
Årets resultat	—	—	—	11 083	**11 083**	-667	**10 416**
Summa totalresultat för året	**—**	**1 560**	**-635**	**11 083**	**12 008**	**-688**	**11 320**
Utgående balans 2011	**6 585**	**245**	**-8 203**	**133 361**	**131 988**	**6 943**[1]	**138 931**

	Hänförbart till ägare till moderbolaget					Hänförbart till innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsintressen)	Summa eget kapital
Belopp i MSEK	Aktiekapital	Reserv för kassaflödes-säkring	Andra reserver	Balanserade vinstmedel	Summa		
Utdelning till ägare	—	—	—	-4 433	**-4 433**	-67	**-4 500**
Koncernbidrag från ägare med innehav utan bestämmande inflytande (minoritetintressen), netto efter skatt	—	—	—	—	**—**	532	**532**
Ägarförändring i koncernföretag vid försäljning av aktier till ägare med innehav utan bestämmande inflytande (minoritetintressen)	—	—	—	2 642	**2 642**	572	**3 214**
Andra ägarförändringar	—	—	—	—	**—**	726	**726**
Kassaflödessäkringar:							
Förändringar av verkligt värde	—	7 031	—	—	**7 031**	-6	**7 025**
Upplöst mot resultaträkningen	—	-2 478	—	—	**-2 478**	2	**-2 476**
Överfört till anskaffningsvärdet på säkrad post	—	58	—	—	**58**	12	**70**
Skatt hänförlig till kassaflödessäkringar	—	-1 378	—	—	**-1 378**	-3	**-1 381**
Summa kassaflödessäkringar	**—**	**3 233**	**—**	**—**	**3 233**	**5**	**3 238**
Valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	—	—	4 035	—	**4 035**	—	**4 035**
Skatt hänförlig till valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	—	—	-1 049	—	**-1 049**	—	**-1 049**
Summa valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	**—**	**—**	**2 986**	**—**	**2 986**	**—**	**2 986**
Omräkningsdifferenser	—	—	-7 033	—	**-7 033**	-209	**-7 242**
Omräknings- och valutakurseffekter netto, avyttrade företag	—	—	79	—	**79**	—	**79**
Omvärdering av finansiella tillgångar som kan säljas	—	—	30	—	**30**	—	**30**
Summa övrigt totalresultat för året	**—**	**3 233**	**-3 938**	**—**	**-705**	**-204**	**-909**
Årets resultat	—	—	—	16 936	**16 936**	288	**17 224**
Summa totalresultat för året	**—**	**3 233**	**-3 938**	**16 936**	**16 231**	**84**	**16 315**
Utgående balans 2012	**6 585**	**3 478**	**-12 141**	**148 506**	**146 428**	**8 790**[1]	**155 218**

1) Varav reserv för kassaflödessäkring -48 MSEK (-53).

Se även koncernens Not 49, Specifikationer till eget kapital.

Koncernens noter

Innehåll

Not		Sidan
1	Företagsinformation	60
2	Viktiga förändringar i de finansiella rapporterna jämfört med föregående år	60
3	Redovisningsprinciper	61
4	Viktiga uppskattningar och bedömningar vid upprättandet av de finansiella rapporterna	68
5	Förvärvad och avyttrad verksamhet	69
6	Valutakurser	70
7	Nettoomsättning	70
8	Rörelsesegment	70
9	Information om geografiska områden	72
10	Kostnader för sålda produkter	73
11	Övriga rörelseintäkter	73
12	Övriga rörelsekostnader	73
13	Avskrivningar	73
14	Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	73
15	Rörelsens kostnader fördelade på kostnadsslag	73
16	Finansiella intäkter	73
17	Finansiella kostnader	74
18	Ineffektivitet för säkringar	74
19	Skatter	74
20	Innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsintressen)	75
21	Leasing	75
22	Ersättning till revisorer	76
23	Immateriella anläggningstillgångar	76
24	Materiella anläggningstillgångar	78
25	Förvaltningsfastigheter	79
26	Aktier och andelar ägda av moderbolaget Vattenfall AB samt av andra koncernföretag	79
27	Andelar i intresseföretag och joint ventures	80
28	Andra aktier och andelar	82
29	Andelar i den svenska Kärnavfallsfonden	83
30	Derivattillgångar och derivatskulder	83
31	Andra långfristiga fordringar	83
32	Varulager	84
33	Immateriella omsättningstillgångar	84
34	Kundfordringar och andra fordringar	84
35	Lämnade förskott	85
36	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	85
37	Kortfristiga placeringar	85
38	Kassa, bank och liknande tillgångar	85
39	Tillgångar som innehas för försäljning	85
40	Räntebärande skulder samt tillhörande finansiella derivat	85
41	Avsättningar för pensioner	87
42	Andra räntebärande avsättningar	88
43	Andra ej räntebärande skulder (långfristiga)	89
44	Leverantörsskulder och andra skulder	89
45	Erhållna förskott	89
46	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	89
47	Finansiella instrument per kategori och tillhörande resultateffekter	90
48	Specifikationer till kassaflödesanalysen	92
49	Specifikationer till eget kapital	92
50	Säkerheter	93
51	Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser)	93
52	Åtaganden enligt konsortialavtal	94
53	Antal anställda och personalkostnader	94
54	Könsfördelning bland ledande befattningshavare	97
55	Upplysningar om närstående	97
56	Händelser efter balansdagen	97

Not 1 Företagsinformation

Bokslutskommuniké för Vattenfall AB för 2012 har godkänts för publicering enligt styrelsebeslut från 11 februari 2013. Årsredovisningen har godkänts enligt styrelsebeslut från 20 mars 2013. Moderbolaget Vattenfall AB är ett aktiebolag med säte i Sverige och med adressen 169 92 Stockholm. Koncernens balansräkning och resultaträkning ingående i årsredovisningen ska föreläggas på årsstämman 24 april 2013.

Koncernens huvudsakliga verksamhet beskrivs i koncernens Not 8, Rörelsesegment.

Not 2 Viktiga förändringar i de finansiella rapporterna jämfört med föregående år

Ny definition av Jämförelsestörande poster

Vattenfall har tidigare definierat Jämförelsestörande poster som: Realisationsvinster respektive realisationsförluster i aktier och andra anläggningstillgångar, nedskrivningar och återförda nedskrivningar av anläggningstillgångar samt andra poster av engångskaraktär. Denna definition har från och med första kvartalet 2012 utökats med tillägget: Dessutom ingår här orealiserade marknadsvärderingar av energiderivat som enligt IAS 39 inte kan säkringsredovisas samt orealiserade marknadsvärdeförändringar av varulager.

Vattenfall introducerade i tredje kvartalet 2011 resultatmåttet Underliggande rörelseresultat. Detta resultatmått definieras från och med första kvartalet 2012 som Rörelseresultat (EBIT) exklusive jämförelsestörande poster.

Jämförelsetal och nyckeltal innehållande Jämförelsestörande poster för tidigare perioder har omräknats enligt dessa nya definitioner.

Förändringar i segment

Den 1 november 2012 förändrades Vattenfalls organisation. Den nya organisationen fokuserar på högsta standard för drift och säkerhet inom kärnkraftsverksamheten genom bildandet av det nya Business Division Nuclear Power. För att tydliggöra strukturen och undvika onödiga överlappningar har projekt- och nybyggnadsverksamheten inom före detta Business Division Renewables respektive Business Division Asset Development slagits samman till Business Division Sustainable Energy Projects. Vattenfall har därmed två rörelsesegment, Generation samt Distribution and Sales. Jämförelsetal har omräknats. Se koncernens Not 8, Rörelsesegment.

Förändringar i geografiska områden

Information om geografiska områden har förändrats jämfört med vad som tidigare publicerats. Information lämnas från och med första kvartalet 2012 för huvudmarknaderna Sverige, Tyskland och Nederländerna. Härutöver redovisas verksamheter i andra länder som en total. Jämförelsetal har omräknats. Se koncernens Not 9, Information om geografiska områden.

Redovisning av derivat i balansräkningen

I balansräkningen har från och med första kvartalet 2012 en uppdelning gjorts av Derivattillgångar så att dessa på balansräkningens tillgångssida delats upp i omsättningstillgångar respektive anläggningstillgångar. Tidigare har sådana derivat enbart redovisats som omsättningstillgångar. På motsvarande sätt har Derivatskulder delats upp i kortfristiga skulder respektive långfristiga skulder, från att tidigare i sin helhet redovisats som kortfristiga skulder. Jämförelsetal har omräknats.

Nyckeltal baserade på sysselsatt kapital

Vattenfalls ägare, svenska staten, beslutade på en extra bolagsstämma den 28 november 2012 om nya ekonomiska mål för Vattenfall. Lönsamhetsmålet ”Avkastning på sysselsatt kapital” introducerades vilket är ett nytt nyckeltal som Vattenfall nu pre-

senterar och vilket har beräknats från och med kvartal 1 2011. Se sidan 117 för definition av sysselsatt kapital.

Nyckeltal baserade på nettotillgångar
Som ett resultat av det nya nyckeltalet "Avkastning på sysselsatt kapital" introducerats enligt ovan kommer Vattenfalls internt definierade nyckeltal "Avkastning på nettotillgångar" inte att beräknas från och med 2013.

Byte av tryggandeform för de svenska tjänstepensionerna
Vattenfall beslutade under senare delen av 2012 att återgå till att helt trygga de förmånsbestämda tjänstepensionerna i Sverige i balansräkningen under posten Avsatt till pensioner, det vill säga till den ordning som gällde innan Vattenfalls Pensionsstiftelse bildades 1999. Totalt kommer cirka 7 miljarder SEK successivt att utbetalas från stiftelsen till Vattenfall AB och dess svenska dotterföretag i takt med att dessa pensionsåtaganden återförs från stiftelsen till dessa företag. Under 2012 har gottgörelse från stiftelsen erhållits med 4 607 MSEK varav 2 800 MSEK likvidreglerats medan 1 807 MSEK redovisas som en fordran på pensionsstiftelsen per 31 december 2012. Ändringen av tryggandet påverkar inte Vattenfalls justerade nettoskuld. Ändringen påverkar inte heller företagets åtagande att betala framtida pensioner till anställda. Se även koncernens Not 41, Avsättningar för pensioner.

I samband med bytet av tryggandeform har Vattenfall AB till försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti ställt aktier i Vattenfall Eldistribution AB som säkerhet för de kreditförsäkringar som krävs för att trygga pensionerna. Se koncernens Not 50, Säkerheter.

Not 3 Redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag
Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningsuttalanden från IFRS Interpretations Committee (IFRIC) så som de har godkänts av EU-kommissionen för tillämpning inom EU.

Vidare har rekommendation RFR 1– *Kompletterande redovisningsregler för koncerner,* utgiven av Rådet för finansiell rapportering, tillämpats. RFR 1 specificerar de tillägg till IFRS upplysningskrav som krävs enligt den svenska årsredovisningslagen.

Värderingsgrunder
Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde eller upplupet anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder samt varulager avsedda för handel som värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av innehav i kategorierna finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen och samtliga derivat.

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta
Funktionell valuta är valutan i respektive ekonomisk miljö där de i koncernen ingående bolagen bedriver sina verksamheter.

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Detta innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor (SEK). Om inte annat anges är samtliga belopp avrundade till närmaste miljon svenska kronor (MSEK).

Uppskattningar och bedömningar
Upprättandet av de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen och styrelsen gör uppskattningar och bedömningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader.

Bedömningar gjorda av företagsledningen och styrelsen vid tillämpningen av IFRS som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna och gjorda uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i påföljande års finansiella rapporter beskrivs närmare i koncernens Not 4, Viktiga uppskattningar och bedömningar vid upprättande av de finansiella rapporterna.

Redovisningsprinciper
De nedan angivna redovisningsprinciperna för koncernen har, förutom vad som anges nedan under rubriken Nya IFRS och tolkningar som gäller 2012, tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter.

Nya IFRS och tolkningar som gäller 2012
Nedanstående nya och ändrade standarder och tolkningar godkända av EU gäller för räkenskapsåret 2012. Ändringar avseende IFRS 1 – *Första gången IFRS tillämpas* har utelämnats då dessa inte är relevanta för Vattenfall.

Ändringar i IFRS 7 – *Finansiella Instrument: Upplysningar.* Tillägget innebär att ytterligare kvantitativa och kvalitativa upplysningar ska lämnas vid borttagande av finansiella instrument ur balansräkningen. Om en överföring av tillgångar inte resulterar i borttagande i sin helhet ska detta upplysas om. På samma sätt, om företaget behåller ett engagemang i den borttagna tillgången ska företaget även upplysa om detta. För 2012 berörs inte Vattenfall av denna ändring.

Ändringar i IAS 12 – *Inkomstskatter avseende Uppskjuten skatt: Återvinning av underliggande tillgångar.* Uppskjuten skatt på fastigheter som värderas till sina verkliga värden ska beräknas baserat på fastigheternas försäljningsvärden om det inte finns indikationer på att fastigheten kommer att återvinnas på annat sätt. Vattenfall berörs inte av ändringen då fastigheter inte värderas till verkligt värde.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas
Av EU per 31 december 2012 godkända standarder, ändringar i standarder samt tolkningsuttalanden som gäller från och med räkenskapsåret 2013 och som inte har tillämpats i förtid:

Ändringar i IFRS 7 – *Finansiella Instrument: Upplysningar.* Tillägget innebär att ytterligare upplysningar ska lämnas om finansiella instrument som redovisats netto enligt reglerna i IAS 32 samt upplysningar om finansiella tillgångar och skulder som omfattas av master netting-avtal och liknande oavsett om dessa har kvittats eller inte. Vattenfall har identifierat vilka finansiella instrument som omfattas av de nya upplysningskraven. Rapportering kommmer att ske i kommande delårsrapportering.

IFRS 13 – *Värdering till verkligt värde.* Standarden innehåller enhetliga regler för beräkning av verkliga värden där andra standarder kräver redovisning till eller upplysningar om verkliga värden. Nya typer av upplysningar ska lämnas för att förtydliga vilka värderingsmodeller som tillämpas samt vilka data som används i dessa. Den nya standarden beräknas inte påverka Vattenfalls finansiella rapporter i någon väsentlig utsträckning men leda till utökade upplysningar.

Ändringar i IAS 1 – *Utformning av finansiella rapporter.* Förändringen innebär att presentationen av transaktioner som redovisas i Övrigt totalresultat förändras. Poster som ska återföras till resultaträkningen ska redovisas separat. Förslaget ändrar inte på det faktiska innehållet i Övrigt totalresultat utan enbart uppställningsformatet.

Ändringar i IAS 19 – *Ersättningar till anställda.* Betydande förändringar främst avseende redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner, där bland annat möjligheten att periodisera aktuariella vinster och förluster som en del av den så kallade korridorregeln inte kan tillämpas utan dessa ska löpande redovisas i Övrigt totalresultat. I resultaträkningen redovisas årets intjäning av förmånsbestämda pensioner, vinster och förluster som uppkommer vid reglering av en pensionsskuld samt finansiella poster avseende den förmånsbestämda planen.

Aktuariella vinster/förluster per 31 december 2012 för Vattenfallkoncernen redovisas i koncernens Not 41, Avsättningar för pensioner, där även effekterna på Vattenfalls finansiella rapporter från och med 2013 beskrivs.

IFRIC 20 – *Avrymningskostnader under ett dagbrotts produktionsfas.* Uttalandet behandlar hur kostnader för borttagning av ytlager till gruvdagbrott ska värderas och redovisas, initialt och löpande, under produktionsfasen. Vattenfalls tillämpar redan den värdering och redovisning som framgår av IFRIC 20.

Av EU per 31 december 2012 godkända standarder, ändringar i standarder samt tolkningsuttalanden som gäller från och med räkenskapsåret 2014 och som inte har tillämpats i förtid:

IFRS 10 – *Koncernredovisning.* Standarden innehåller enhetliga regler för vilka enheter som ska konsolideras och kommer att ersätta större delen av IAS 27 – *Koncernredovisning och separata*

finansiella rapporter och SIC 12 som behandlar så kallade Special Purpose Entities. Reglerna i IAS 27 om konsolidering och när koncernredovisningar ska upprättas har förts över oförändrade från IAS 27. Den nya standarden förväntas inte ha någon väsentlig påverkan på Vattenfalls finansiella rapporter.

IFRS 11 – *Samarbetsarrangemang.* Standarden behandlar redovisningen av så kallade samarbetsarrangemang (joint arrangements), det vill säga gemensamma arrangemang där två eller flera parter har ett gemensamt bestämmande inflytande och kommer att ersätta IAS 31 – *Andelar i joint ventures.* Vattenfall analyserar för närvarande effekterna vid tillämpning av den nya standarden. De samarbetsarrangemang som Vattenfall är part i är dock av begränsad omfattning.

IFRS 12 – *Upplysningar om andelar i andra företag.* Utökade upplysningskrav om dotterföretag, samarbetsarrangemang och intresseföretag har samlats i en standard. Upplysningarna behandlar effekter av innehaven på de finansiella rapporterna och risker som föreligger med de aktuella innehaven.

Ändrad och namnändrad IAS 27 – *Separata finansiella rapporter* där kraven avseende separata finansiella rapporter är oförändrade medan övriga delar av IAS 27 ersätts av IFRS 10.

Ändrad IAS 28 – *Innehav i intresseföretag och joint ventures* som anpassats till IFRS 10, IFRS 11 och IFRS 12.

Ändringar i IAS 32 – *Finansiella instrument: Klassificering* samt ändringar i IFRS 7 – *Finansiella instrument: Upplysningar* vilka klargör vissa av förutsättningarna för nettoredovisning av finansiella tillgångar och finansiella skulder i balansräkningen. Vattenfall analyserar för närvarande effekterna vid tillämpning av ändringarna.

Av IASB/IFRIC publicerade nya standarder, ändringar i standarder samt tolkningsuttalanden som per 31 december 2012 ännu inte godkänts av EU:

IFRS 9 – *Financial Instruments* är en ny standard som håller på att tas fram för att ersätta IAS 39 – *Finansiella instrument: Redovisning och värdering.* Den första delen i omarbetningen av standarden har publicerats och avser redovisning och värdering av finansiella tillgångar samt finansiella skulder. IFRS 9 anger att finansiella tillgångar ska klassificeras i två olika kategorier; värdering till verkligt värde eller värdering till upplupet anskaffningsvärde. Klassificering fastställs vid första redovisningstillfället utifrån egenskaper i tillgången och företagets affärsmodell. För finansiella skulder sker inga stora förändringar jämfört med IAS 39. Den största förändringen avser skulder redovisade till verkligt värde. För dessa gäller att den del av verkligt värdeförändringen som är hänförlig till den egna kreditrisken ska redovisas i Övrigt totalresultat istället för i resultaträkningen såvida detta inte orsakar inkonsekvens i redovisningen.

Standarden kommer att kompletteras med regler om nedskrivningar och säkringsredovisning. I dagsläget väntas standarden träda i kraft tidigast 1 januari 2015. I avvaktan på att alla delar av standarden blir färdiga har koncernen ännu inte utvärderat effekterna av den nya standarden.

"Förbättringar av IFRS-standarder" (utgivna maj 2012) avser att förenkla och förtydliga redovisningsstandarderna genom ändringar som påverkar presentation, redovisning, värdering samt ändringar i terminologi eller redaktionella ändringar. Ändringarna ska tillämpas för räkenskapsåret 2013 men förväntas inte ha någon väsentlig påverkan på Vattenfalls finansiella rapporter.

Investment Entities (Ändringar till IFRS 10, IFRS 12 och IAS 27). Innehåller ett undantag från kravet att konsolidera för företag som uppfyller definitionen av investmentföretag. Ändringarna ska tillämpas för räkenskapsåret 2014 men Vattenfall berörs inte av dessa.

Upplysningar om segment

Ett rörelsesegment är en del av koncernen som bedriver verksamhet från vilken det kan generera intäkter och ådra sig kostnader och för vilket det finns fristående finansiell information tillgänglig. Ett rörelsesegments resultat följs vidare upp av "företagets högste verkställande beslutsfattare", som i Vattenfall är koncernchefen, för att utvärdera resultatet samt för att kunna allokera resurser till rörelsesegmentet. Upplysningar om segment (se koncernens Not 8) lämnas enbart för koncernen.

Indelning i kortfristiga och långfristiga tillgångar och skulder

En tillgång klassificeras som en omsättningstillgång när den främst innehas för handelsändamål eller förväntas bli realiserad inom tolv månader efter balansdagen eller om den utgörs av kassa, bank och liknande tillgångar såvida den inte omfattas av restriktioner vad gäller att bytas eller användas för att reglera en skuld minst tolv månader efter balansdagen.

Alla andra tillgångar klassificeras som anläggningstillgångar.

En skuld klassificeras som en kortfristig skuld när den främst innehas för handelsändamål eller förväntas bli reglerad inom tolv månader efter balansdagen eller att koncernen inte har en ovillkorad rättighet att senarelägga skuldens reglering i minst tolv månader efter balansdagen.

Alla andra skulder klassificeras som långfristiga skulder.

Tillgångar som innehas för försäljning

Anläggningstillgångar (eller avyttringsgrupper) klassificeras som tillgångar som innehas för försäljning om dess redovisade värde kommer att återvinnas i huvudsak genom försäljning snarare än genom löpande användning. Tillgångarna värderas till det lägsta av redovisat värde och verkligt värde minus försäljningskostnader och är inte föremål för avskrivningar.

Tillgångar (och skulder) som innehas för försäljning klassificeras som en omsättningstillgång (kortfristig skuld) då försäljningstransaktionen förväntas bli reglerad inom tolv månader efter balansdagen.

Konsolideringsprinciper

Dotterföretag

Dotterföretag är alla de företag där moderbolaget Vattenfall AB har rätten att utforma finansiella och operativa strategier på ett sätt som vanligen följer med ett aktieinnehav uppgående till mer 50% av rösträtterna.

Förvärvade dotterföretag och andra förvärvade rörelser redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder och eventualförpliktelser. I köpeskillingen ingår även verkligt värde på alla tillgångar eller skulder som är en följd av en överenskommelse om villkorad köpeskilling.

Genom en förvärvsanalys (PPA, purchase price allocation) i anslutning till rörelseförvärvet fastställs anskaffningsvärdet för andelarna eller rörelsen samt det verkliga värdet av förvärvade identifierbara tillgångar, övertagna skulder och eventualförpliktelser. Uppskjuten skatt beaktas vid skillnad mellan redovisat belopp och skattemässigt värde på alla poster utom goodwill. Skillnaden mellan anskaffningsvärdet för dotterföretagsaktierna och det verkliga värdet av förvärvade tillgångar, övertagna skulder och eventualförpliktelser utgör goodwill. Om anskaffningsvärdet understiger verkligt värde för det förvärvade dotterföretagets tillgångar redovisas mellanskillnaden direkt i koncernens resultaträkning. Innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsintressen) i den förvärvade rörelsen kan valfritt för varje förvärv värderas antingen till verkligt värde eller till den proportionella andel av den förvärvade rörelsens nettotillgångar som innehas av innehavare utan bestämmande inflytande (minoritetsintressen).

Efterföljande villkorade betalningar klassificeras som skulder som därefter omvärderas via resultaträkningen.

Alla transaktionskostnader avseende förvärv kostnadsförs.

Dotterföretagets finansiella rapporter, vilka upprättas enligt koncernens redovisningsprinciper, tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten fram till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

Förvärv och avyttringar av andelsinnehav utan bestämmande inflytande (minoritetsandelar) i dotterföretag redovisas inom eget kapital.

När koncernen inte längre har ett bestämmande inflytande i ett dotterföretag, omvärderas varje kvarvarande innehav till verkligt värde och ändringen i redovisat värde redovisas i resultaträkningen. Det verkliga värdet används som det första redovisade värdet och utgör grund för den fortsatta redovisningen av det kvarvarande innehavet som intresseföretag, joint venture eller finansiell tillgång.

Avvecklad verksamhet redovisas skild från kvarvarande verksamhet om den avvecklade verksamheten uppgår till väsentliga belopp.

Intresseföretag
Intresseföretag är de företag för vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande, över den driftsmässiga och finansiella styrningen, vanligtvis genom andelsinnehav mellan 20% och 50% av röstetalet. Vid förvärv av ett intresseföretag görs en förvärvsanalys motsvarande den som görs vid rörelseförvärv. Identifierbara övervärden behandlas på motsvarande sätt som övervärden vid rörelseförvärv. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls redovisas andelar i intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt koncernmässig goodwill och andra eventuella ej avskrivna värden på koncernmässiga över- och undervärden och med avdrag för internvinster. Erhållna utdelningar från intresseföretaget minskar investeringens redovisade värde.

I koncernens resultaträkning redovisas Andelar i intresseföretags resultat netto efter skatt.

Kapitalandelsmetoden tillämpas från förvärvstidpunkten fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

Joint ventures
Joint ventures är redovisningsmässigt de verksamheter för vilka koncernen genom samarbetsavtal med en eller flera parter har ett gemensamt bestämmande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen. I koncernredovisningen konsolideras innehav i joint ventures enligt kapitalandelsmetoden.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering
Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter och kostnader samt vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen.

Vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag och joint ventures elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Förluster elimineras på samma sätt som vinster, men betraktas som en nedskrivningsindikation.

Utländsk valuta
Transaktioner i utländsk valuta
Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som gäller på transaktionsdagen. På balansdagen räknas monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta om till den funktionella valutan till den valutakurs som då gäller. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen. Rörelserelaterade valutakursvinster och valutakursförluster redovisas under Övriga rörelseintäkter respektive Övriga rörelsekostnader. Finansiella valutakursvinster och valutakursförluster redovisas som finansiella intäkter och kostnader.

Utländska verksamheters finansiella rapporter
Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive goodwill och andra koncernmässiga över- och undervärden, omräknas till svenska kronor till den valutakurs som råder på balansdagen. Intäkter och kostnader i utlandsverksamheter omräknas till svenska kronor med en genomsnittskurs. Omräkningsdifferenser som uppstår vid valutaomräkning av utlandsverksamheter redovisas i Övrigt totalresultat.

För Vattenfallkoncernen viktigare valutakurser använda i boksluten framgår av koncernens Not 6.

Intäktsredovisning
Nettoomsättningen omfattar försäljningsintäkter från kärnverksamheterna, det vill säga produktion, försäljning och distribution av el, försäljning och distribution av värme, försäljning av gas, energihandel samt andra intäkter såsom tjänste- och konsultuppdrag och anslutningsavgifter.

Försäljning av el, värme och gas
Försäljning av el, värme och gas och därtill hörande distribution redovisas som intäkter vid leveranstidpunkten exklusive mervärdesskatt och punktskatter.

Från och med 2006 har Vattenfall ersatt de koncerninterna fysiska eltransaktionerna mellan den nordiska elproduktionen och försäljningsverksamheten i Norden med transaktioner gentemot Nord Pool. De köp som försäljningsverksamheten gör från Nord Pool kvittas på koncernnivå mot produktionens försäljning till Nord Pool.

Förändring i verkligt värde för derivat, inklusive råvaruderivat, som inte kvalificerar för säkringsredovisning redovisas i bruttoresultatet om det inte avser derivatinstrument som används inom den finansiella verksamheten.

Andra intäkter
För tjänste- och konsultuppdrag tillämpas successiv vinstavräkning, det vill säga intäkter och kostnader redovisas i förhållande till färdigställandegraden. Färdigställandegraden fastställs efter förhållandet mellan nedlagda kostnader på balansdagen och beräknade totala kostnader.

I de fall förluster befaras reserveras dessa omgående.

Anslutningsavgifter för eldistribution samt värmedistribution redovisas som intäkt till den del som de inte avser att täcka framtida åtaganden.

Statliga bidrag
Bidrag redovisas till verkligt värde när det föreligger rimlig säkerhet att bidraget kommer att erhållas och att koncernen kommer att uppfylla de villkor som är förknippade med bidraget.

Bidrag knutna till en anläggningstillgång reducerar anläggningens redovisade anskaffningsvärde.

Bidrag som avser att täcka kostnader redovisas i resultaträkningen som Övrig rörelseintäkt.

Rörelsekostnader
Operationell leasing
Utgifter avseende operationella leasingavtal redovisas i resultaträkningen linjärt över leasingperioden. Operationell leasing definieras nedan under rubriken Materiella anläggningstillgångar/Leasing.

Finansiella intäkter och finansiella kostnader
Finansiella intäkter
Finansiella intäkter består av ränteintäkter på bankmedel, fordringar och räntebärande värdepapper, avkastning från Kärnavfallsfonden, utdelningsintäkter, valutakursdifferenser samt positiva värdeförändringar på finansiella placeringar och derivatinstrument som används inom den finansiella verksamheten.

Ränteintäkter justeras för transaktionskostnader och eventuella rabatter, premier och andra skillnader mellan det ursprungliga värdet av fordran och det belopp som erhålls vid förfall. Ränteintäkter redovisas i takt med att de intjänas. Beräkningen sker på basis av underliggande tillgångs avkastning enligt effektivräntemetoden.

Utdelningsintäkt redovisas när rätten att erhålla betalning fastställts.

Finansiella kostnader
Finansiella kostnader består av räntekostnader på lån, diskonteringseffekter och räntor hänförbara till avsättningar, valutakursdifferenser samt negativa värdeförändringar på finansiella placeringar och derivatinstrument som används inom den finansiella verksamheten. Med diskonteringseffekter avses här den periodiska förändringen av nuvärdet som återspeglar att utbetalningstidpunkten kommer närmare i tiden.

Emissionskostnader och liknande direkta transaktionskostnader för att uppta lån periodiseras över lånets löptid enligt effektivräntemetoden.

Lånekostnader direkt hänförbara till investeringsprojekt i anläggningstillgångar som tar betydande tid i anspråk att färdigställa redovisas ej som finansiell kostnad utan inräknas i anläggningstillgångens anskaffningsvärde under uppförandeperioden.

Leasingavgifter för finansiella leasingavtal fördelas mellan räntekostnad och amortering på den utestående skulden. Räntekostnaden fördelas över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden. Variabla avgifter kostnadsförs i de perioder de uppkommer.

Finansiella tillgångar och finansiella skulder
Allmänna principer
Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom avseende de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till

verkligt värde via resultaträkningen och samtliga derivat, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader.

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när Vattenfall blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när faktura har skickats. Skuld tas upp när motparten har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala, även om faktura ännu inte mottagits. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiseras, förfaller eller Vattenfall förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

Valutakursvinster och -förluster avseende rörelserelaterade fordringar och skulder i utländsk valuta redovisas i rörelseresultatet medan valutakursvinster och -förluster avseende andra fordringar och skulder i utländsk valuta redovisas i finansnettot.

För finansiella instrument som handlas på aktiva finansmarknader fastställs det verkliga värdet till den kurs som gäller när marknaden stänger på balansdagen. Denna princip gäller även för att fastställa verkligt värde för noterade finansiella instrument som handlas bilateralt (OTC-handel). För onoterade finansiella instrument fastställs verkligt värde genom diskontering av bedömda framtida kassaflöden. Diskontering sker med diskonteringsfaktorer beräknade utifrån avkastningskurvor i kassaflödenas respektive valuta. Avkastningskurvorna baseras på aktuella marknadsräntor, till exempel swappräntor, per balansdagen.

Finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar klassificeras i olika kategorier, beroende på avsikten med förvärvet av den finansiella tillgången. Klassificeringen bestäms vid ursprunglig anskaffningstidpunkt.

Likviddagsredovisning tillämpas för avistaköp och avistaförsäljningar av finansiella tillgångar.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

I denna kategori klassificeras tillgångar som innehas för handelsändamål vilket innebär att avsikten är att de ska avyttras på kort sikt. Som innehav för handel betraktas alltid derivatinstrument som inte innehas för säkringsändamål. Det verkliga värdet på valutaterminer beräknas genom en diskontering av skillnaden mellan den avtalade terminskursen och den terminskurs som kan tecknas på balansdagen för den återstående kontraktsperioden. Diskontering görs till riskfri ränta baserad på statsobligationer. Det verkliga värdet för ränteswappar baseras på en diskontering av beräknade framtida kassaflöden enligt kontraktets villkor och förfallodagar med utgångspunkt i marknadsräntan. Verkligt värde på optioner fastställs utifrån noterade kurser då sådana finns tillgängliga. Värdet på onoterade optioner beräknas enligt Black-Scholes modell utifrån underliggande marknadsdata.

Det verkliga värdet på råvarukontrakt beräknas genom en diskontering av skillnaden mellan den avtalade terminskursen och den terminskurs som kan tecknas på balansdagen för den återstående kontraktsperioden.

Till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen hänför Vattenfall även kortfristiga likvida placeringar med löptid understigande tre månader, då Vattenfall följer upp och utvärderar dessa baserat på verkliga värden. Kategorin inkluderar även kortfristiga placeringar, vars ursprungliga löptid överstiger tre månader. För noterade värdepapper bestäms det verkliga värdet med utgångspunkt från noterad köpkurs på balansdagen. För övriga kortfristiga placeringar beräknas det verkliga värdet genom en diskontering av beräknade framtida kassaflöden enligt kontraktets villkor och förfallodagar och med utgångspunkt i marknadsräntan för liknande instrument på balansdagen.

Tillgångarna omvärderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar med fasta betalningar eller betalningar som går att fastställa till belopp. Fordringarna uppkommer då bolaget tillhandahåller pengar, varor och tjänster direkt till kredittagaren utan avsikt att bedriva handel i fordringsrätterna. Även förvärvade fordringar innefattas. Värdering av lånefordringar och kundfordringar görs till upplupet anskaffningsvärde. Med upplupet anskaffningsvärde avses det värde till vilket en finansiell tillgång eller skuld värderas när den initialt bokas upp på balansräkningen, med avdrag för eventuella återbetalningar, och med tillägg eller avdrag för periodisering av eventuell skillnad mellan det initialt bokförda beloppet och återbetalningsbeloppet.

Kundfordringar redovisas till det belopp varmed de förväntas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar. Nedskrivning av kundfordringar redovisas i rörelsens kostnader. Kundfordringar har kort förväntad löptid, och värderas därför till nominellt belopp utan diskontering.

Verkligt värde för lånefordringar beräknas i upplysningssyfte genom att framtida kassaflöden har diskonterats med nu gällande ränta. För kundfordringar anses det redovisade värdet reflektera verkligt värde.

I kategorin Lånefordringar och kundfordringar ingår även Kassa och bank, det vill säga omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt Andelar i den svenska Kärnavfallsfonden.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning värderas löpande till verkligt värde med värdeförändring i Övrigt totalresultat. Vid den tidpunkt tillgångarna bokas bort från balansräkningen omförs tidigare redovisad ackumulerad vinst eller förlust i Övrigt totalresultat till resultaträkningen.

Noterade innehav värderas utifrån innehavens börskurs på balansdagen.

Aktier och andelar för vilka marknadsnoteringar inte förekommer, och där verkligt värde inte går att fastställa, värderas till ursprungligt anskaffningsvärde, med beaktande av ackumulerade nedskrivningar.

Finansiella skulder

Finansiella skulder klassificeras i olika kategorier, beroende på avsikten med förvärvet av den finansiella skulden. Klassificeringen bestäms vid ursprunglig anskaffningstidpunkt.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

I denna kategori klassificeras alltid derivatinstrument som inte innehas för säkringsändamål. Värdering av dessa finansiella skulder görs löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. För beskrivning av hur det verkligt värdet beräknas, se ovan under rubriken Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Andra finansiella skulder

I denna kategori redovisas räntebärande och ej räntebärande finansiella skulder som inte innehas för handelsändamål. Värdering av andra finansiella skulder görs till upplupet anskaffningsvärde.

Leverantörsskulder har kort förväntad löptid, och värderas därför till nominellt belopp utan diskontering.

Verkligt värde för Andra finansiella skulder beräknas i upplysningssyfte genom att framtida kassaflöden har diskonterats med nu gällande ränta för den återstående löptiden med undantag för leverantörsskulder där det redovisade värdet anses reflektera verkligt värde.

Skulder som ingår i ett säkringssamband redovisas enligt de principer som beskrivs nedan.

Derivatinstrument

Vattenfall använder olika typer av derivatinstrument (terminer, optioner och swappar) för att säkra olika finansiella risker, främst ränterisker, valutarisker och råvaruprisrisker.

Derivattillgångar redovisas som separat rubrik i balansräkningen under anläggningstillgångar respektive omsättningstillgångar, medan derivatiskulder redovisas som separat rubrik under långfristiga skulder respektive kortfristiga skulder.

Derivatinstrument redovisas till verkligt värde på balansdagen. Värdeförändringar redovisas på olika sätt beroende på om derivatinstrumentet klassificerats som säkringsinstrument eller inte. I de fall där säkringsredovisning ej tillämpas redovisas värdeförändringen i resultaträkningen i den period då den uppstår. Baserat på syftet med kontraktet redovisas värdeförändringen

antingen i rörelseresultatet eller som finansiell intäkt/kostnad. Effekter vid säkringsredovisning framgår nedan.

Inbäddade derivat
Inbäddade derivat är en del av ett annat kontrakt (värdkontraktet), vars villkor uppfyller definitionen för ett derivatinstrument. I de fall inbäddade derivat identifieras, och det inbäddade derivatet bedöms ha en riskprofil som inte är i nära överensstämmelse med riskprofilen i värdkontraktet, så separeras det inbäddade derivatet och redovisas som ett fristående derivatinstrument, i enlighet med vad som beskrivs under rubriken Derivatinstrument ovan.

Säkringsredovisning
Säkringsredovisning tillämpas för derivatinstrument som ingår i ett dokumenterat säkringssamband. För att säkringsredovisning ska kunna tillämpas krävs att det finns en entydig koppling mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten. Vidare krävs att säkringen effektivt skyddar den risk som är avsedd att säkras, att effektiviteten löpande kan visas vara tillräckligt hög genom effektivitetsmätning och att säkringsdokumentation har upprättats. Redovisningen av värdeförändringen beror på vilken typ av säkring som ingåtts.

Kassaflödessäkringar
Kassaflödessäkringar används huvudsakligen i följande fall: i) när råvaruterminer används för säkring av råvaruprisrisk i framtida inköp och försäljning, ii) när valutaterminer används för säkring av valutarisk i framtida inköp och försäljning i utländsk valuta, och iii) när ränteswappar används för att ersätta upplåning till rörlig ränta med fast ränta.

För derivatinstrument som utgör säkringsinstrument i en kassaflödessäkring gäller att den effektiva delen av värdeförändringen redovisas i Övrigt totalresultat, medan den ineffektiva delen redovisas direkt i resultaträkningen. Den del av värdeförändringen som redovisas i Övrigt totalresultat förs sedan över till resultaträkningen i den period då den säkrade posten påverkar resultaträkningen. I de fall där den säkrade posten avser en framtida transaktion, som senare aktiveras som en icke-finansiell tillgång eller skuld i balansräkningen (exempelvis vid säkring av framtida inköp av anläggningstillgångar i utländsk valuta) förs den del av värdeförändringen som redovisas i Övrigt totalresultat över till och inkluderas i anskaffningsvärdet för tillgången eller skulden.

Om förutsättningarna för säkringsredovisning inte längre är uppfyllda, förs de ackumulerade värdeförändringar som redovisats i Övrigt totalresultat över till resultaträkningen/balansräkningen i den senare period då den säkrade posten påverkar resultaträkningen/balansräkningen. Värdeförändringar från och med den dag då förutsättningarna för säkringsredovisning upphör redovisas direkt i resultaträkningen. Om den säkrade transaktionen inte längre förväntas inträffa överförs säkringsinstrumentets ackumulerade värdeförändringar omedelbart från Övrigt totalresultat till resultaträkningen.

Säkringar av verkligt värde
Vid säkring av verkligt värde tillämpas säkringsredovisning då säkringsåtgärden avser en post som normalt redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Säkringsredovisningen innebär i sådana fall att förändringar i den säkrade postens verkliga värde som är hänförliga till den säkrade risken redovisas i resultaträkningen när de uppstår. Den säkrade postens bokförda värde justeras med dessa förändringar.

Om en säkring inte längre uppfyller kriterierna för säkringsredovisning kommer justeringen av det redovisade värdet för en säkrad post för vilken effektivräntemetoden används, att periodiseras i resultaträkningen över den återstående löptiden.

Säkring av verkligt värde används primärt i de fall där ränteswappar använts för säkring av ränterisk i upplåning till fast ränta.

Säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter
För derivatinstrument och lån i utländsk valuta som utgör säkringsinstrument i en säkring av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter gäller att den effektiva delen av värdeförändringen redovisas i Övrigt totalresultat, medan den ineffektiva delen redovisas direkt i resultaträkningen. De värdeförändringar som redovisas i Övrigt totalresultat överförs till resultaträkningen vid den senare tidpunkt då den utländska verksamheten avyttras.

Säkring av nettoinvesteringar tillämpas i huvudsak då valutaterminer och lån i utländsk valuta använts för att säkra valutarisken i bolagets investeringar i utländska dotterföretag.

Immateriella anläggningstillgångar
Aktiverade utgifter för utveckling
Utgifter för utveckling, där forskningsresultat eller annan kunskap tillämpas för att åstadkomma nya eller förbättrade produkter eller processer, redovisas som en tillgång i balansräkningen från den tidpunkt då produkten eller processen bedöms komma att bli tekniskt och kommersiellt användbar och företaget har tillräckliga resurser att fullfölja utvecklingen och därefter använda eller sälja den immateriella tillgången. Det redovisade värdet inkluderar utgifter för material, direkta utgifter för löner och indirekta utgifter som direkt kan hänföras till tillgången. Övriga utgifter för utveckling redovisas i resultaträkningen som kostnad när de uppkommer. I balansräkningen redovisade utvecklingskostnader är upptagna till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Utgifter för forskning som syftar till att erhålla ny vetenskaplig eller teknisk kunskap redovisas som kostnad då de uppkommer.

Goodwill
Goodwill representerar skillnaden mellan anskaffningsvärdet för ett rörelseförvärv och det verkliga värdet vid förvärvstidpunkten av förvärvade tillgångar, övertagna skulder samt eventualförpliktelser. Skillnadsbeloppet är anskaffningsvärdet för goodwill.

Goodwill värderas till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella ackumulerade nedskrivningar. Goodwill är ej föremål för avskrivning utan testas minst årligen för nedskrivningsbehov. Goodwill som uppkommit vid förvärv av intresseföretag eller joint ventures inkluderas i det redovisade värdet för Andelar i intresseföretag och joint ventures.

Prospekterings- och utvärderingstillgångar
Prospekterings- och utvärderingstillgångar avser aktiverade utgifter för prospektering och utvärdering av gasreserver. Exempel på utgifter som kvalificerar för aktivering är prospekteringsrättigheter, geologiska och andra studier samt prospekteringsborrning som antingen avser förväntade eller möjliga reserver under utvärdering eller framtida lagringsplatser.

Utgifter som inte är möjliga att aktivera är sådana utgifter som företaget ådragit sig före förvärvet av prospekteringsrättigheterna och andra utgifter som inte kan relateras till en specifik prospekteringskälla.

Prospektering och utvärderingstillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella ackumulerade nedskrivningar. Prospektering och utvärderingstillgångar är ej föremål för avskrivningar.

Då en specifik prospekteringskälla betecknats som tekniskt möjlig och kommersiellt genomförbar och ett ledningsbeslut att utvinna prospekteringskällan har tagits, omklassificeras de aktiverade utgifterna till materiella anläggningstillgångar – pågående nyanläggningar. I det fall ledningsbeslut innebär att inte utvinna prospekteringskällan görs nedskrivning mot resultaträkningen av redan aktiverade utgifter.

Övriga immateriella anläggningstillgångar
Övriga immateriella anläggningstillgångar såsom koncessioner, patent, licenser, varumärken och liknande rättigheter samt hyresrätter, gruvrätter och liknande rätter som förvärvas av koncernen redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Avskrivningsprinciper
Avskrivningar för andra immateriella anläggningstillgångar än goodwill och prospekterings- och utvärderingstillgångar redovisas i resultaträkningen linjärt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod, såvida inte nyttjandeperioden är obegränsad. Bedömda nyttjandeperioder är oförändrade jämfört med föregående år och beskrivs i koncernens Not 23, Immateriella anläggningstillgångar. Bedömning av en tillgångs restvärde och nyttjandeperiod görs minst årligen.

Materiella anläggningstillgångar

Ägda tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma bolaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Som materiella anläggningstillgångar redovisas byggnader och mark, maskiner och andra tekniska anläggningar samt inventarier, verktyg och installationer. Dessa tillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar samt nedskrivningar.

I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförbara till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med företagsledningens avsikt med anskaffningen. Exempel på direkt hänförbara kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter och konsulttjänster. Lånekostnader direkt hänförbara till investeringsprojekt i anläggningstillgångar som tar betydande tid i anspråk att färdigställa inräknas i anläggningstillgångens anskaffningsvärde under uppförandeperioden.

Inom kärnkraftsverksamheten i Tyskland (nedskriven under 2011) och Sverige ingår i anskaffningsvärdet ett vid anskaffningstidpunkten beräknat nuvärde för uppskattad utgift för nedmontering och bortforsling av anläggningen samt återställande av den plats där anläggningen varit belägen. På motsvarande sätt ingår exempelvis för gruvverksamheten i Tyskland och för gasverksamheten i Nederländerna (avyttrad under 2011) i anskaffningsvärdet ett vid anskaffningstidpunkten beräknat nuvärde för uppskattad utgift för åtaganden om återställande.

Motsvarande nuvärdeberäknade uppskattade utgifter redovisas initialt som avsättning.

Se även nedan under rubriken Andra avsättningar än avsättningar för pensioner.

Leasing

Leasing klassificeras antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överförda till leasetagaren, om så ej är fallet är det fråga om operationell leasing.

Förhyrda tillgångar

Tillgångar som förhyrs enligt finansiella leasingavtal redovisas som tillgång i koncernens balansräkning. Förpliktelsen att betala framtida leasingavgifter redovisas som lång- respektive kortfristig skuld. De leasade tillgångarna avskrivs linjärt över den kortare av leasingperioden eller nyttjandeperioden medan leasingbetalningarna redovisas som ränta och amortering av skulderna.

Operationell leasing innebär att leasingavgifterna i normalfallet kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Uthyrda tillgångar

Tillgångar som hyrs ut enligt finansiella leasingavtal redovisas ej som materiella anläggningstillgångar då riskerna förenade med ägandet förts över på leasetagaren. Istället bokförs en finansiell fordran avseende de framtida minimileaseavgifterna.

Tillgångar som hyrs ut enligt operationella leasingavtal redovisas som materiella anläggningstillgångar som skrivs av.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter för materiella anläggningstillgångar läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet. Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utrangeras och kostnadsförs i samband med utbytet. Reparationer och underhåll kostnadsförs löpande.

Avskrivningsprinciper

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod med undantag för avskrivningar hänförbara till de tyska kärnkraftverken (nedskrivna under 2011) och till gasverksamheten i Nederländerna (avyttrad under 2011) (se nedan). Koncernen tillämpar komponentavskrivning vilket innebär att komponenternas bedömda nyttjandeperiod ligger till grund för den linjära avskrivningen. Bedömda nyttjandeperioder är oförändrade jämfört med föregående år för samtliga anläggningstillgångar. Bedömda nyttjandeperioder beskrivs i koncernens Not 24, Materiella anläggningstillgångar. Bedömning av en tillgångs restvärde och nyttjandeperiod görs årligen.

För de tyska kärnkraftverken har per 1 april 2008 avskrivningsmetoden ändrats från linjär metod till produktionsberoende metod, då denna bättre speglar den förväntade förbrukningen av de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgångarna.

Gasfält och plattformar avskrivs också enligt produktionsberoende metod. Utgångspunkten är den förväntade återstående produktionsmängden vilken bestäms årligen baserad på vedertagen praxis inom industrin. Nya upptäckter under pågående utvinning kan också medföra förändringar i förväntad återstående produktionsvolym. Avskrivningsbeloppet per producerad enhet justeras då för kommande perioder till ny förväntad återstående produktionsvolym.

Mark och fallrätter är ej föremål för avskrivning.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter eller värdestegring eller en kombination av dessa båda syften.

Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar samt nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt och en bedömning av en tillgångs restvärde och nyttjandeperiod görs årligen.

Biologiska tillgångar

Med biologiska tillgångar avses så kallad energiskog som Vattenfall odlar för att, efter skörd och därefter som redovisning som varulager, använda som bränsle i egna anläggningar.

Biologiska tillgångar redovisas i balansräkningen som omsättningstillgång eller anläggningstillgång och värderas till verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader.

Varulager

Kärnbränsle, fossila bränslen, utsläppsrätter samt material och reservdelar

Varulager (med undantag för varulager avsedda för handel) värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, efter avdrag för uppskattade kostnader för färdigställande och för att åstadkomma en försäljning.

Förbrukning av kärnbränsle beräknas som värdet av minskningen av energiinnehållet i bränslepatronerna och baserar sig på anskaffningskostnaden för varje enskild laddning.

Anskaffningsvärdet för varulager beräknas genom tillämpning av först in, först ut-metoden (FIFU) och inkluderar utgifter som uppkommit vid förvärvet av lagertillgångarna.

Varulager avsedda för handel värderas till verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader.

Värdet av den energi som finns lagrad i form av vatten i vattenkraftens regleringsmagasin redovisas inte som tillgång.

Immateriella omsättningstillgångar

Utsläppsrätter

Från 2005 gäller ett handelssystem, EU ETS (Emission Trading Scheme) inom EU som syftar till att minska utsläppen av växthusgasen koldioxid. Vissa berörda anläggningar har inom ramen för detta system, utan vederlag, eller till ett pris understigande verkligt värde, från respektive lands myndigheter erhållit så kallade utsläppsrätter, EUA (European Union Allowance). Utsläppsrätter köps och säljs på därför avsedd marknadsplats där anläggningar som har större behov av utsläppsrätter än beslutad vederlagsfri eller subventionerad tilldelning tvingas köpa sina återstående utsläppsrätter för att reglera sina åtaganden.

Under den första handelsperioden, 2005–2007, skedde

handeln enbart med EUA. Under den andra handelsperioden, 2008–2012, löper handeln parallellt med Kyoto-protokollets första åtagandeperiod och EU ETS öppnas upp mot internationell handel med så kallade CER (Certified Emission Reduction) och ERU (Emission Reduction Unit).

Inköpta utsläppsrätter avsedda för eget bruk redovisas som immateriella tillgångar under omsättningstillgångar till anskaffningskostnad med avdrag för ackumulerade nedskrivningar, medan utsläppsrätter som erhållits gratis från respektive lands myndighet tas upp till noll kronor. I samband med gjorda koldioxidutsläpp uppstår ett åtagande att leverera in utsläppsrätter (EUA, CER, ERU) till respektive lands myndighet. Endast i de fall då gratis erhållna utsläppsrätter inte täcker detta åtagande redovisas en kostnad och en skuld. Skulden värderas till det värde som den förväntas regleras med.

Certifikat

I syfte att främja användningen av förnyelsebara energikällor för elproduktion har bland andra Sverige och Storbritannien certifikatsystem. Anläggningar som berörs av dessa system erhåller, gratis från respektive lands myndighet, certifikat i takt med att certifikatberättigad el produceras.

Upparbetade certifikat, vilka erhålls gratis, redovisas som immateriella tillgångar under omsättningstillgångar till verkligt värde vid erhållandetidpunkten. Motsvarande värde redovisas som intäkt under Nettoomsättning. Inköpta certifikat avsedda för eget bruk redovisas till anskaffningskostnad med avdrag för ackumulerade nedskrivningar.

I samband med elförsäljning uppstår ett åtagande att leverera in certifikat till respektive lands myndighet. Detta åtagande redovisas som en kostnad och en skuld. Skulden värderas till det värde som den förväntas regleras med.

Nedskrivningar

Nedskrivning av icke finansiella tillgångar

Allmänna principer

Löpande under året bedöms om det föreligger en indikation på att en tillgång kan ha minskat i värde. Om någon sådan indikation finns beräknas tillgångens återvinningsvärde. För goodwill och andra immateriella tillgångar med obegränsad nyttjandeperiod samt för immateriella tillgångar som ännu inte är färdiga för användning beräknas återvinningsvärdet minst årligen eller så snart det föreligger en indikation på att en tillgång minskat i värde.

Om det inte går att fastställa väsentligen oberoende kassaflöden till en enskild tillgång ska vid prövning av nedskrivningsbehov tillgångarna grupperas till den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden (en så kallad kassagenererande enhet). En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

Nedskrivning av tillgångar hänförliga till en kassagenererande enhet fördelas i första hand till goodwill. Därefter görs en proportionell nedskrivning av övriga tillgångar som ingår i enheten.

Beräkning av återvinningsvärdet

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. För en tillgång som inte genererar kassaflöden oberoende av andra tillgångar beräknas återvinningsvärdet för den kassagenererande enhet till vilken tillgången hör.

Återföring av nedskrivningar

Nedskrivningar på goodwill återförs aldrig. Nedskrivningar på andra tillgångar återförs om det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En nedskrivning återförs endast till den utsträckning tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som tillgången skulle ha haft om någon nedskrivning inte hade gjorts.

Nedskrivning av finansiella tillgångar

Allmänna principer

Vid varje rapporttillfälle utvärderas om det finns objektiva bevis på att en finansiell tillgång är i behov av nedskrivning. Objektiva bevis utgörs dels av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet, dels av betydande eller utdragen minskning av det verkliga värdet för en investering i en finansiell placering klassificerad som en finansiell tillgång som kan säljas.

Vattenfall klassificerar kundfordringar som osäkra, när det efter utebliven eller väsentligt försenad betalning samt individuell bedömning av gäldenärens ekonomiska förhållanden, kan anses föreligga ett nedskrivningsbehov. Fordringarnas nedskrivningsbehov fastställs utifrån historiska erfarenheter av kundförluster på liknande fordringar. Kundfordringar med nedskrivningsbehov redovisas till nuvärdet av förväntade framtida kassaflöden. Vid fastställandet av eventuellt nedskrivningsbehov beaktas även förekomsten av eventuell kreditförsäkring samt andra former av säkerheter.

Noterade aktieinnehav som är klassificerade som en finansiell tillgång som kan säljas, anses ha ett nedskrivningsbehov och skrivs ned om det verkliga värdet understiger anskaffningsvärdet med ett betydande belopp, eller när värdenedgången varit utdragen i tid.

Återföring av nedskrivningar

Nedskrivningar av finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Nedskrivningar av noterade aktieinnehav som är klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas, som tidigare redovisats i resultaträkningen återförs inte via resultaträkningen utan i Övrigt totalresultat.

Ersättningar till anställda

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Avgiftsbestämda planer är planer för ersättningar efter avslutad anställning enligt vilka fastställda avgifter betalas till en separat juridisk enhet. Någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter finns ej i det fall den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till de anställda. Avgifter till avgiftsbestämda pensionsplaner redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den period de avser.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Förmånsbestämda planer är andra planer för ersättningar efter avslutad anställning än avgiftsbestämda planer. Koncernens förpliktelse avseende förmånsbestämda pensionsplaner beräknas separat för varje plan enligt den så kallade Projected Unit Credit Method genom en beräkning av den ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Bedömda framtida lönejusteringar beaktas. Nettoförpliktelsen utgörs av diskonterat nuvärde av summa intjänade framtida ersättningar reducerat med det verkliga värdet på eventuella förvaltningstillgångar. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på förstklassiga företagsobligationer med en löptider som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. När det inte finns en aktiv marknad för sådana företagsobligationer ska istället marknadsräntan på statsobligationer med en motsvarande löptid användas.

När ersättningarna i en plan förbättras, redovisas den andel av den ökade ersättningen som hänför sig till de anställdas tjänstgöring under tidigare perioder som en kostnad i resultaträkningen linjärt fördelad över den genomsnittliga perioden tills ersättningarna är helt intjänade. Om ersättningen är fullt ut intjänad redovisas en kostnad i resultaträkningen direkt.

För aktuariella vinster och förluster tillämpas den så kallade korridorregeln. Aktuariella vinster och förluster uppkommer som effekter av ändringar i aktuariella antaganden. Korridorregeln innebär att den del av nettobeloppet av de ackumulerade aktuariella vinsterna och förlusterna som överstiger 10% av det största av förpliktelsernas nuvärde och förvaltningstillgångarnas verkliga värde redovisas i resultatet, med början året efter det att de uppkommer, över den förväntade genomsnittliga återstående tjänstgöringstiden för de anställda som omfattas av planen.

När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till nettot av oredovisade

aktuariella förluster och oredovisade kostnader för tjänstgöring under tidigare perioder och nuvärdet av framtida återbetalningar från planen eller minskade framtida inbetalningar till planen.

Andra avsättningar än avsättningar för pensioner

En avsättning redovisas i balansräkningen när koncernen har en legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde. Diskonteringsräntan återspeglar inte sådana risker som beaktats i de uppskattade framtida kassaflödena.

Förändringar i diskonterade avsättningar som avser nedmontering, återställande eller liknande åtgärder, som vid anskaffningstidpunkten också har redovisats som materiella anläggningstillgångar redovisas som följer. Då förändringen beror på förändring i det uppskattade utflödet av resurser eller förändring av diskonteringsräntan, förändras anläggningstillgångens anskaffningsvärde med motsvarande belopp som avsättningen. Den periodiska förändringen av nuvärdet redovisas som finansiell kostnad. Se även ovan under rubriken Materiella anläggningstillgångar/Ägda tillgångar.

Avsättning sker även för förlustkontrakt, det vill säga där oundvikliga utgifter för att uppfylla förpliktelser överstiger de förväntade ekonomiska fördelarna av kontraktet.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då den underliggande transaktionen redovisas i Övrigt totalresultat varvid även tillhörande skatteeffekt redovisas i Övrigt totalresultat.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Häri inkluderas även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Följande temporära skillnader beaktas inte; för temporära skillnader som uppkommit vid första redovisningen av goodwill, samt temporära skillnader vid första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv och som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat. Vidare beaktas inte heller sådana temporära skillnader hänförliga till aktier eller andelar i dotterföretag eller intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Reservering görs inte för uppskjuten skatt hänförbar till ej utdelade vinstmedel i dotterföretag och intresseföretag när det inte är sannolikt att skillnaden kommer att återföras inom överskådlig framtid.

Not 4 Viktiga uppskattningar och bedömningar vid upprättandet av de finansiella rapporterna

Upprättandet av de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen och styrelsen gör uppskattningar och bedömningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och bedömningarna är baserade på historiska erfarenheter och andra faktorer som under rådande förhållanden anses vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och bedömningar används sedan för att fastställa de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Det slutliga utfallet kan komma att avvika från resultatet av dessa uppskattningar och bedömningar. Uppskattningarna och bedömningarna ses över regelbundet. Effekterna av ändringar i uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder. Viktiga uppskattningar och bedömningar beskrivs nedan.

Prövning av nedskrivningsbehov för immateriella och materiella anläggningstillgångar

Koncernen har betydande värden redovisade i balansräkningen avseende immateriella och materiella anläggningstillgångar. Dessa testas för nedskrivningsbehov i enlighet med de redovisningsprinciper som beskrivs i koncernens Not 3, Redovisningsprinciper. Återvinningsvärden för kassagenererande enheter har fastställts genom beräkning av nyttjandevärden eller verkligt värde minus försäljningskostnader. För dessa beräkningar måste vissa uppskattningar göras avseende framtida kassaflöden och andra adekvata antaganden avseende exempelvis avkastningskrav. Se vidare koncernens Not 23, Immateriella anläggningstillgångar.

Koncernen har för 2012 redovisat nedskrivningar inklusive återförda nedskrivningar uppgående till 8 647 MSEK (10 916). Dessa nedskrivningar beskrivs ytterligare i koncernens Not 14, Nedskrivningar och återförda nedskrivningar.

De beloppsmässigt största nedskrivningarna under 2012 är hänförbara till goodwill (3 469 MSEK) och produktionstillgångar (5 092 MSEK) inom affärsenheten Thermal Power, huvudsakligen i Nederländerna.

Avsättningar för pensioner

Värdet på pensionsåtaganden för förmånsbestämda pensionsplaner baseras på aktuariella beräkningar som utgår från antaganden om diskonteringsränta, förväntad avkastning på förvaltningstillgångar, framtida löneökningar, inflation och demografiska förhållanden. Varje förändring i dessa antaganden påverkar det beräknade värdet av pensionsförpliktelsen.

För avsättningar för pensioner i Sverige är diskonteringsräntan oförändrad, 3,5%, jämfört med föregående år. För Sverige har till och med 2009 den bedömningen gjorts att i avsaknad av en fungerande marknad för förstklassiga företagsobligationer istället statsobligationsräntan använts som diskonteringsränta. Från och med 2010 har bedömts att diskonteringsräntan bör baseras på bostadsobligationer med hög kreditbedömning vars marknad är stor och likvid.

I Tyskland, där diskonteringsräntan är baserad på förstklassiga företagsobligationer, är diskonteringsränta sänkt till 3,75% från 5,0% jämfört med föregående år.

För ytterligare information om avsättningar för pensioner hänvisas till koncernens Not 41, Avsättningar för pensioner.

Avsättningar för framtida utgifter för kärnkraft

Avsättningar för framtida utgifter för kärnkraft vilka avser framtida åtaganden för hantering av avveckling av Vattenfalls kärnkraftverk i Sverige och i Tyskland likväl som för hantering av kärnavfall baseras på långfristiga kassaflödesprognoser av framtida utgifter. Dessa långfristiga kassaflödesprognoser omfattar huvudsakligen tekniska planer, uppskattningar om utgifternas storlek och när i tiden dessa beräknas utfalla samt diskonteringsränta. I många fall ska dessa kassaflödesprognoser godkännas av involverade myndigheter.

För avsättningar för framtida utgifter för kärnkraft i Sverige har diskonteringsräntan sänkts till 4,0% från 4,25% till jämfört med föregående år. Motsvarande diskonteringsränta i Tyskland är oförändrad 4,75% (4,75) jämfört med föregående år.

För ytterligare information om avsättningar för framtida utgifter för kärnkraft hänvisas till koncernens Not 42, Andra räntebärande avsättningar.

Andra avsättningar än avsättningar för pensioner och avsättningar för framtida utgifter för kärnkraft

För andra typer av avsättningar, exempelvis avsättningar för framtida utgifter för gruv-, gas- och vindverksamhet samt andra miljörelaterade avsättningar samt för personalrelaterade avsätt-

ningar för annat än pensioner, avsättningar för skattemässiga och juridiska processer eller andra avsättningar används följande diskonteringsräntor: Sverige 3,75% (4,25), Tyskland 4,25-4,75% (4,5-4,75), Nederländerna 2,0% (2,5), Finland 3,5% (4,0), Danmark 4,0% (4,5) och Storbritannien 4,25% (5,0).

För ytterligare information om dessa avsättningar hänvisas till koncernens Not 42, Andra räntebärande avsättningar.

Inkomstskatter och uppskjutna skatter

Vattenfall redovisar i sin balansräkning uppskjutna skattefordringar och skulder vilka förväntas bli realiserade i framtida perioder. Vid beräkning av dessa uppskjutna skatter måste vissa antaganden och uppskattningar göras avseende framtida skattekonsekvenser som hänför sig till skillnaden mellan i balansräkningen redovisade tillgångar och skulder och motsvarande skattemässiga värden.

Uppskattningarna inkluderar även att framtida resultat för koncernens enheter kommer att överensstämma med tidigare redovisade resultat, att gällande skattelagar och skattesatser kommer att vara oförändrade i de länder där koncernen är verksam samt att gällande regler för utnyttjande av förlustavdrag inte kommer att ändras.

Under avsättningar redovisar koncernen även kommande utgifter som resultat av pågående skatterevisioner eller skattetvister. Utfallet av dessa kan komma att avvika från de bedömningar Vattenfall gjort.

För ytterligare information om skatter hänvisas till koncernens Not 19, Skatter.

Värdering av inbäddade derivat

I ett begränsat antal av Vattenfalls långfristiga elavtal finns specifika prissättningsklausuler. Exempelvis kan priset i ett elavtal ha kopplingar till prisutvecklingen på råvaror och indirekt även till valutakursförändringar, eftersom de aktuella råvarupriserna noteras i utländsk valuta. I sådana avtal innebär klausulerna att så kallade inbäddade derivat föreligger. Vid värderingen av dessa avtal innehållande inbäddade derivat måste företagsledningen göra vissa uppskattningar och bedömningar.

Exempelvis finns avtal som löper till och med 2019. Mot bakgrund av dessa avtals utformning i allmänhet och avtalens längd i synnerhet, samt det faktum att tillförlitliga marknadsnoteringar för till avtalen kopplade råvarors prisutveckling endast finns tillgängliga för en period motsvarande 27 månader framåt i tiden, måste en uppskattning göras av prisutvecklingen bortom denna 27 månadersperiod. Värdet av dessa inbäddade derivat för perioden bortom 27 månader har fram till och med första kvartalet 2011 åsatts värdet noll.

Vid en översyn under andra kvartalet 2011 av värderingen av dessa långfristiga elavtal har Vattenfall bedömt att användning av ett modellpris vid värdering av perioden bortom 27 månader, det vill säga den tidshorisont för vilket det inte finns marknadsnoteringar och fram till avtalets slutdatum, ger ett tillförlitligt värde. Effekten av översynen av värdet på dessa inbäddade derivat uppgick till +1 120 MSEK per 30 juni 2011 och påverkade i sin helhet Rörelseresultatet (EBIT) som ökad Nettoomsättning. Värdet på dessa derivat uppgick per 31 december 2012 till +430 MSEK (+785). Se även koncernens Not 47, Finansiella instrument per kategori och tillhörande resultateffekter.

Värdering av finansiella tillgångar som kan säljas

Vattenfall äger cirka 19% av aktierna i energibolaget Enea S.A. som är noterat på börsen i Warszawa, Polen.

Innehavet i Enea utgör ett finansiellt instrument i underkategorin ”Finansiell tillgång som kan säljas”. Sådana tillgångar ska marknadsvärderas med en redovisning av marknadsvärdeförändringar i Övrigt totalresultat, alternativt nedskrivas i resultaträkningen. Vattenfall redovisade initialt under 2011 sådan marknadsvärdeförändring av aktieinnehavet i Enea i Övrigt totalresultat men gjorde under sista kvartalet 2011 en nedskrivning i resultaträkningen med 1 591 MSEK då marknadsvärdeförändringen då ansetts vara både betydande och utrdagen i tid. Under 2012 har ytterligare 311 MSEK nedskrivits vilket liksom för 2011 redovisas som en Finansiell kostnad i resultaträkningen. Härutöver har under 2012 en marknadsvärdeförändring uppgående till, netto, +30 MSEK redovisats i Övrigt totalresultat avseende aktieinnehavet i Enea.

Tillgångar som innehas för försäljning

Enligt IFRS 5 – *Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter* ska ett företag klassificera tillgångar som att de innehas för försäljning om dess redovisade värde kommer att återvinnas i huvudsak genom försäljning, inte genom fortlöpande användning. Därvid måste ett antal kriterier vara uppfyllda. Tillgångarna måste vara tillgängliga för omedelbar försäljning i dess förevarande skick med normalt förekommande försäljningsvillkor. Vidare måste det vara mycket sannolikt att försäljning kommer att ske. Det sistnämnda innebär att det måste finnas en plan för försäljning som godkänts på behörig nivå i företaget, ett aktivt försäljningsarbete måste ha påbörjats och tillgången måste marknadsföras till ett pris som är rimligt i förhållande till dess aktuella verkliga värde. Dessutom måste en försäljning förväntas ske inom ett år från klassificeringstidpunkten.

Per 31 december 2012 bedömer Vattenfalls företagsledning att det inte finns några tillgångar som uppfyller kraven i IFRS 5 att redovisas som Tillgångar som innehas för försäljning.

Not 5 Förvärvad och avyttrad verksamhet

Inga förvärv av koncernföretag har gjorts under 2012. Under 2011 förvärvades det nederländska vindbolaget Zuidlob B.V. för 228 MSEK.

Under 2012 uppgår förvärv/investeringar i intresseföretag och andra aktier och andelar till 345 MSEK (140). Se koncernens Noter 27 och 28.

	Verkligt värde	
Förvärvade verksamheter	2012	2011
Immateriella anläggningstillgångar	—	308
Materiella anläggningstillgångar	—	268
Kundfordringar och andra fordringar	—	147
Avsättningar	—	-30
Uppskjuten skatteskuld	—	-80
Leverantörsskulder och andra skulder	—	-385
Summa nettotillgångar	**—**	**228**
Goodwill	—	29
Summa köpeskilling = Årets kassaflöde	**—**	**257**

Avyttringar under 2012

Försäljningen av Vattenfalls finska eldistribution- och värmeverksamhet slutfördes i januari 2012. Köpare var LNI Acquisition Oy (ett konsortium bestående av 3i Infrastructure plc, 3i Group plc, GS Infrastructure Partners och Ilmarinen Mutual Pension Insurance Company). Försäljningen resulterade i en realisationsvinst om 8,1 miljarder SEK. Vattenfall behåller sin verksamhet inom elförsäljning och vattenkraft i Finland.

Totalt erhölls under 2012 försäljningslikvid för avyttrade verksamheter på 20,9 miljarder SEK, varav 13,2 miljarder SEK för eldistributions- och värmeverksamheten i Finland, 5,8 miljarder SEK för värmeverksamheten i Polen och 1,9 miljarder SEK för Vattenfalls verksamhet i Belgien.

Realisationresultat för de två sistnämnda avyttringarna redovisades under 2011.

Avyttringar under 2011

Det nederländska bolaget Exploration and Production B.V. avyttrades. Försäljningslikviden uppgick till 281 MEUR. Härutöver avyttrades värme- och distributionsverksamheterna i Polen för en sammanlagd försäljningslikvid uppgående till 15 251 MSEK, samtlig verksamhet i Belgien för en försäljningslikvid uppgående till 214 MEUR samt intresseföretaget Energieversorgung Sachsen Ost AG (ENSO) för en försäljningslikvid uppgående till 147 MEUR. Vidare avyttrade Vattenfall sin andel på 25% i det tyska stenkolseldade kraftverket Rostock samt kraftvärmeverket i danska Helsingør. Även delar av den svenska teknikkonsultverksamheten avyttrades under 2011.

Avyttrade verksamheter	Redovisat värde 2012	2011
Immateriella anläggningstillgångar	—	2 093
Materiella anläggningstillgångar	—	14 172
Andelar i intresseföretag och joint ventures	16	—
Uppskjuten skattefordran	—	93
Andra anläggningstillgångar	—	68
Varulager	—	696
Immateriella omsättningstillgångar	—	294
Kundfordringar och andra fordringar	—	4 026
Derivattillgångar	—	468
Kortfristiga placeringar	—	2 181
Kassa, bank och liknande tillgångar	—	1 332
Tillgångar som innehas till försäljning	8 506	1 130
Låneskulder	—	-1 722
Avsättningar	—	-1 088
Uppskjuten skatteskuld	—	-2 140
Leverantörsskulder och andra skulder	—	-4 103
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	-3 527	—
Summa nettotillgångar	**4 995**	**17 500**
Avyttring av innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsintressen)	—	5
Summa försäljningslikvid	**13 215**	**21 211**
Varav likvid avseende avyttringar 2011 erhållen under 2012	7 658	7 658
Årets kassaflöde	**20 873**	**13 553**
Realisationsvinst/förlust redovisad i resultaträkningen	**8 090**	**3 706**
Försäljning av aktier i koncernföretag till ägare med innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsägare) vilket redovisas i finansieringsverksamheten i kassaflödesanalysen	4 113	—

Not 6 Valutakurser

För Vattenfallkoncernen viktigare valutakurser använda i boksluten:

		Medelkurs		Balansdagskurs	
	Valuta	2012	2011	31 dec. 2012	31 dec. 2011
Europa	EUR	8,7036	9,0215	8,5820	8,9400
Danmark	DKK	1,1692	1,2110	1,1503	1,2033
Norge	NOK	1,1627	1,1579	1,1679	1,1505
Polen	PLN	2,0797	2,1900	2,1065	2,0300
Storbritannien	GBP	10,6954	10,3810	10,5159	10,6800
USA	USD	6,7343	6,4922	6,5045	6,9200

Not 7 Nettoomsättning

	2012	2011
Omsättning inklusive punktskatter:		
-varor (elektricitet, värme, gas etc.)	174 683	190 071
-utförande av tjänsteuppdrag	7 069	8 310
Punktskatter	-14 439	-17 341
Nettoomsättning	**167 313**	**181 040**

Not 8 Rörelsesegment

Vattenfall övergick den 1 januari 2011 från en geografisk till en verksamhetsstyrd organisationsstruktur baserad på värdekedjan och som från den 1 november 2012 består av följande två rörelsesegment: Generation samt Distribution and Sales.

Ansvarsområden för rörelsesegmenten:

Segmentet Generation utgör Vattenfalls gränssnitt mot grossistmarknaden (wholesale market) och inkluderar utveckling och byggande av produktionstillgångar, produktion av el och värme samt försäljning av el på grossistmarknaden.

Företagsledningen anser att en samlad bedömning av verksamheten i nedanstående fyra divisioner krävs för att få en komplett bild av verksamhetens utveckling på koncernnivå. Tillsammans utgör de rörelsesegmentet Generation.

- Business Division Sustainable Energy Projects ansvarar för projektutveckling och genomförande av nya produktionsprojekt inom el, större modifieringsprojekt inom värmekraft och värme samt infrastruktur, kärnkraft och vattenkraft. Business Division Sustainable Energy Projects ansvarar även för koncernens forskning och utveckling samt koncernens tekniska konsultverksamhet, Engineering.
- Business Division Production ansvarar för Vattenfalls brunkolsbrytning och driften av Vattenfalls produktionstillgångar exklusive kärnkrafttillgångar. Business Division Production ansvarar för att driften sker så kostnadseffektivt som möjligt och ska garantera optimal produktionskapacitet och tillgänglighet. Divisionen driver även Vattenfalls kraftvärmeverk i Tyskland, Danmark och Nederländerna.
- Business Division Nuclear Power ansvarar för driften av Vattenfalls samtliga kärnkrafttillgångar.
- Business Division Asset Optimisation and Trading ansvarar för driftoptimering (dispatch) av alla Vattenfalls produktionstillgångar (det vill säga beslutar hur och när kraftverken ska producera el) samt prissäkrar produktionen i syfte att maximera resultatet inom definierade riskmandat. Divisionen bedriver även egen tradingverksamhet, så kallad proprietary trading under tilldelade risklimiter.

Segmentet Distribution and Sales utgör Vattenfalls gränssnitt mot slutkundsmarknaden, inklusive den reglerade (och i separata bolag organiserade) eldistributionsverksamheten.

- Business Division Distribution and Sales ansvarar för Vattenfalls elförsäljning och värmeverksamhet, eldistribution samt övrig verksamhet gentemot slutkund. Divisionen ansvarar för samtliga relationer med Vattenfalls slutkunder.

Rörelsesegmenten följs upp på Underliggande rörelseresultat, det vill säga Rörelseresultat (EBIT) justerat för jämförelsestörande poster (för definitioner se sidan 117) varför finansiella intäkter och kostnader likväl som skatter redovisas i sin helhet under rubriken Other enligt nedan. Samtliga segment tillämpar IFRS.

Leveranser av el, värme och gas mellan segment sker till marknadsmässiga priser. För tjänster mellan segment tillämpas till övervägande del självkostnadspris men i vissa fall tillämpas marknadsmässiga priser.

Koncernstaber (Staff functions) and Shared Service Centre

Ett antal koncernövergripande Staff Functions stödjer Vattenfalls operativa verksamheter och stödjer beslutsprocessen inom Executive Group Management (EGM) och hos CEO. Staff Functions styr relevanta verksamhetsprocesser för Vattenfall som helhet. Staff Functions leds och koordineras centralt med personal placerad på såväl koncernnivå som nära de operativa verksamheterna. Shared Service Centres är en viktig och integrerad del i Vattenfalls affärsverksamheter och fokuserar på transaktionsrelaterade processer. Shared Services leds med inriktning på effektivitet och utnyttjande av stordriftsfördelar. Shared Services tillhandahåller sådana tjänster och specialistfunktioner som det ur kostnadssynpunkt är fördelaktigt att hantera och utföra på ett samlat sätt. Staff Functions och Shared Service Centres rapporteras under rubriken Other.

Rörelsesegment

2012	Generation	Distribution and Sales	Other	Elimineringar	Summa
Extern nettoomsättning	61 159	123 495	245	-17 586[1]	**167 313**
Intern nettoomsättning	57 797	7 176	5 200	-70 173	**—**
Summa nettoomsättning	**118 956**[2]	**130 671**	**5 445**	**-87 759**	**167 313**
Underliggande rörelseresultat	20 484	7 855	-592	—	**27 747**
- vari ingår jämförelsestörande poster	-9 473	71	7 830	—	**-1 572**
Rörelseresultat (EBIT)	**11 011**[2]	**7 926**	**7 238**	**—**	**26 175**
Finansiella intäkter och kostnader	—	—	-7 874	—	**-7 874**
Resultat före skatter	**11 011**	**7 926**	**-636**	**—**	**18 301**
Skatter	—	—	-1 077	—	**-1 007**
Årets resultat	**11 011**	**7 926**	**-1 713**	**—**	**17 224**
Andelar i intresseföretags resultat	236	-100	—	—	**136**
Avskrivningar	13 522	5 584	559	—	**19 665**
Nedskrivningar som påverkat Rörelseresultat (EBIT)	8 644	—	4	—	**8 648**
Summa	**22 166**	**5 584**	**563**	**—**	**28 313**
Investeringar	22 117	6 674	3 132	-2 342	**29 581**
Tillgångar	463 328	153 226	282 819	-371 009[4]	**528 364**

2011	Generation	Distribution and Sales	Other	Elimineringar	Summa
Extern nettoomsättning	61 167	144 575	983	-25 685[1]	**181 040**
Intern nettoomsättning	63 673	10 724	6 320	-80 717	**—**
Summa nettoomsättning	**124 840**[2]	**155 299**	**7 303**	**-106 402**	**181 040**
Underliggande rörelseresultat	22 579	10 496	-2 282	—	**30 793**
- vari ingår jämförelsestörande poster	-11 537	627	3 326	—	**-7 584**
Rörelseresultat (EBIT)	**11 042**[2]	**11 123**	**1 044**	**—**	**23 209**
Finansiella intäkter och kostnader	—	—	-8 911	—	**-8 911**
Resultat före skatter	**11 042**	**11 123**	**-7 867**	**—**	**14 298**
Skatter	—	—	-3 882	—	**-3 882**
Årets resultat	**11 042**	**11 123**	**-11 749**	**—**	**10 416**

2011	Generation	Distribution and Sales	Other	Elimineringar	Summa
Andelar i intresseföretags resultat	-320	352	—	—	**32**
Avskrivningar	13 043	6 606	764	—	**20 413**
Nedskrivningar som påverkat Rörelseresultat (EBIT)	11 282[3]	—	20	—	**11 302**
Återförda nedskrivningar som påverkat Rörelseresultat (EBIT)	—	-386	—	—	**-386**
Summa	**24 325**	**6 220**	**784**	**—**	**31 329**
Investeringar	27 008	8 247	-881	1 376	**35 750**
Tillgångar	463 661	153 938	257 277	-350 318[4]	**524 558**

1) Avser Generations försäljning till den nordiska elbörsen Nord Pool. Vattenfalls försäljningsorganisation köper motsvarande el från Nord Pool.

2) Varav marknadsvärdeförändringar av finansiella instrument, varulager och inbäddade derivat som inte säkringsredovisas (förändringar av verkligt värde) i summa nettoomsättning 1 015 MSEK (-253) och i rörelseresultatet -675 MSEK (-1 067).

3) Som nedskrivningar klassificeras här även andra avvecklingskostnader än nedskrivningar under 2011 avseende tyska kärnkraftverk, 10 513 MSEK.

4) Avser huvudsakligen Finansverksamhetens likvida tillgångar samt finansiella fordringar på andra rörelsesegment.

Not 9 Information om geografiska områden

Geografiska områden

2012	Sverige	Tyskland	Nederländerna	Övrigt[1]	Elimineringar	Summa
Extern nettoomsättning	49 483	77 205	33 537	10 678	-3 590	**167 313**
Intern nettoomsättning	6 940	38 061	35 323	2 171	-82 495	**—**
Summa nettoomsättning	**56 423**	**115 266**	**68 860**	**12 849**	**-86 085**	**167 313**
Rörelseresultat (EBIT)	23 461	11 786	-9 999	927	—	**26 175**
- vari ingår jämförelsestörande poster	7 682	599	-9 997	144	—	**-1 572**
Underliggande rörelseresultat	**15 779**	**11 187**	**-2**	**783**	**—**	**27 747**
Immateriella och materiella anläggningstillgångar samt förvaltningsfastigheter	106 329	115 511	71 357	25 621	—	**318 818**

2011	Sverige	Tyskland	Nederländerna	Övrigt[1]	Elimineringar	Summa
Extern nettoomsättning	46 075	76 194	33 155	30 494	-4 878	**181 040**
Intern nettoomsättning	1 734	27 869	24 865	3 663	-58 131	**—**
Summa nettoomsättning	**47 809**	**104 063**	**58 020**	**34 157**	**-63 009**	**181 040**
Rörelseresultat (EBIT)	15 684	1 065	3 157	3 303	—	**23 209**
- vari ingår jämförelsestörande poster	1 915	-11 198	1 704	-5	—	**-7 584**
Underliggande rörelseresultat	**13 769**	**12 263**	**1 453**	**3 308**	**—**	**30 793**
Immateriella och materiella anläggningstillgångar samt förvaltningsfastigheter	101 702	116 861	79 028	28 622	—	**326 213**

1) Inkluderar i huvudsak Trading, Finansverksamhet och övriga koncernfunktioner. Även verksamheter i Storbritannien ingår här.

Vattenfall har varken för 2011 eller 2012 haft transaktioner med enstaka kund där intäkter uppgår till mer än 10% av koncernens nettoomsättning.

Not 10 Kostnader för sålda produkter

Direkta kostnader inkluderar produktionsskatter och avgifter med 6 238 MSEK (5 742) samt fastighetsskatter med 2 124 MSEK (2 298).

Not 11 Övriga rörelseintäkter

Övriga rörelseintäkter innefattar realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar, utsläppsrätter och certifikat, rörelserelaterade valutakursvinster 1 368 MSEK (1 019), hyresintäkter, statliga bidrag 374 MSEK (269) samt försäkringsersättningar.

Not 12 Övriga rörelsekostnader

Övriga rörelsekostnader innefattar huvudsakligen realisationsförluster vid försäljning av anläggningstillgångar, utsläppsrätter och certifikat, rörelserelaterade valutakursförluster 726 MSEK (653) samt avvecklings- respektive omstruktureringskostnader.

Not 13 Avskrivningar

Avskrivningar på immateriella anläggningstillgångar, materiella anläggningstillgångar och förvaltningsfastigheter fördelas i resultaträkningen enligt följande:

	2012	2011
Kostnader för sålda produkter	19 088	19 841
Försäljningskostnader	368	352
Administrationskostnader	181	201
Forsknings- och utvecklingskostnader	19	7
Övriga rörelsekostnader (förvaltningsfastigheter)	9	12
Summa	**19 665**	**20 413**

Avskrivningar på immateriella anläggningstillgångar ingår ovan i Kostnad för sålda produkter med 1 519 MSEK (1 591), Försäljningskostnader 73 MSEK (90) samt i Administrationskostnader med 69 MSEK (93).

Not 14 Nedskrivningar och återförda nedskrivningar

Nedskrivningar av immateriella anläggningstillgångar, materiella anläggningstillgångar och förvaltningsfastigheter fördelas i resultaträkningen enligt följande:

	2012	2011
Kostnader för sålda produkter	8 624	11 282[1]
Administrationskostnader	—	5
Forskning och utveckling	20	—
Övriga rörelsekostnader	4	15
Summa	**8 648**	**11 302**

1) Som nedskrivning klassificeras här även andra avvecklingskostnader än nedskrivningar under 2011 avseende tyska kärnkraftverk, sammanlagt 10 513 MSEK.

Återförda nedskrivningar av immateriella anläggningstillgångar, materiella anläggningstillgångar och förvaltningsfastigheter fördelas i resultaträkningen enligt följande:

	2012	2011
Kostnader för sålda produkter	—	386
Summa	**—**	**386**

Följande större nedskrivningar ingår ovan:

2012

Rörelsesegmentet Generation:
I rörelsesegmentet Generation uppgår nedskrivningarna till 8 644 MSEK. Vattenfall har efter sin årliga testning av nedskrivningsbehov skrivit ned bokfört värde på goodwill och produktionstillgångar inom den kassagenererande enheten (CGU) Thermal Power, huvudsakligen i Nederländerna, med sammanlagt 8 561 MSEK. Nedskrivningen görs på grund av kraftigt försämrade marginaler (”clean spark spreads”) samt ökade kostnader på grund av en tillkommande skatt på kolbaserad kraftproduktion i Nederländerna. Av de totala nedskrivningarna är 3 469 MSEK hänförliga till goodwill och 5 092 MSEK till stenkol- och gaskraftverk. För mer information om nedskrivningsprocessen hänvisas till koncernens Not 23, Immaterialla anläggningstillgångar.

2011

Rörelsesegmentet Generation:
Besluten under 2011 av den tyska regeringen och det tyska parlamentet att samtliga tyska kärnkraftverk ska tas ur drift senast 2022 innebar att kärnkraftverken Brunsbüttel och Krümmel, för vilka Vattenfall har driftsansvar och äger till 66,7% respektive 50%, inte får återstartas. Vattenfall tvingades med anledning därav skriva ned hela bokförda värdet på de två anläggningarna samt öka avsättningarna för nedmontering samt omhändertagande av kärnbränsle. Rörelseresultatet (EBIT) för det andra kvartalet 2011 belastades med 1 145 MEUR (10 240 MSEK). Omräknat till den valutakurs som gällde efter fyra kvartal 2011 uppgick motsvarande resultateffekt till 10 330 MSEK. Härutöver ökades under fjärde kvartalet 2011 avsättningar för nedmontering samt omhändertagande av kärnbränsle ökades med ytterligare 183 MSEK.

CCS-demonstrationsprojektet Jänschwalde i östra Tyskland skrevs ned med 257 MSEK. CCS-projektet i Buggenum, Nederländerna, skrevs ned med 387 MSEK varav 155 MSEK avsåg nedskrivning av goodwill.

Rörelsesegmentet Distribution and Sales:
Tidigare gjorda nedskrivningar av värmeproduktionsanläggningar har återförts med 379 MSEK.

Not 15 Rörelsens kostnader fördelade på kostnadsslag

	2012	2011
Personalkostnader	25 148	24 253
Avskrivningar	19 665	20 413
Nedskrivningar av anläggningstillgångar	8 647	11 302
Återförda nedskrivningar av anläggningstillgångar	—	-386
Rörelsens andra kostnader inkl insatsvaror	98 569	109 450
Summa	**152 029**	**165 032**

Not 16 Finansiella intäkter

	2012	2011
Utdelningar	82	101
Ränteintäkter hänförbara till placeringar mm	812	1 454
Avkastning från Kärnavfallsfonden	1 430	1 948
Valutakursdifferenser, netto	127	235
Netto värdeförändring vid omvärdering av derivat	164	—
Realisationsvinster vid försäljningar av aktier och andelar	21	105
Summa	**2 636**	**3 843**

Not 17 Finansiella kostnader

	2012	2011
Räntekostnader hänförbara till lån mm	6 044	6 176
Räntedel i pensionskostnad, netto efter avdrag för förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	1 012	1 043
Ränteeffekter hänförbara till avsättningar	3 124	2 966
Netto värdeförändring vid omvärdering av derivat	—	837
Netto värdeförändring vid omvärdering av andra finansiella tillgångar	19	21
Nedskrivningar av aktier och andelar	311	1 711
Summa	**10 510**	**12 754**

Not 18 Ineffektivitet för säkringar

	2012	2011
Ineffektivitet för säkringar av verkligt värde[1]	-728	-719
Ineffektivitet för kassaflödessäkringar	-137	77
Summa	**-865**	**-642**
1) Ineffektivitet för säkringar av verkligt värde fördelas enligt följande:		
Vinster(+)/förluster(-) på säkringsinstrument	359	2 210
Vinster(+)/förluster(-) på säkrade poster	-1 087	-2 929
Summa	**-728**	**-719**

Not 19 Skatter

Resultat före skatter uppgick till:

	2012	2011
Sverige	17 554	7 737
Övriga länder	747	6 561
Summa	**18 301**	**14 298**

Den redovisade skattekostnaden fördelas enligt följande:

	2012	2011
Aktuell skatt		
Periodens aktuella skatter:		
Sverige	14	2 234
Övriga länder	2 281	1 433
Justering av aktuella skatter hänförlig till tidigare perioder:		
Sverige	-448	-506
Övriga länder	491	-1 079
	2 338	**2 082**
Uppskjuten skatt		
Sverige	-665	1 695
Övriga länder	-596	105
	-1 261	**1 800**
Summa skatter	**1 077**	**3 882**

Skillnaden mellan nominell svensk skattesats och effektiv skattesats förklaras på följande sätt:

%	2012	2011
Svensk inkomstskattesats per 31 december	26,3	26,3
Skillnad i skattesats i utländsk verksamhet	2,8	-0,9
Justering av skatt hänförlig till tidigare perioder	-2,8	1,4
Omvärdering av tidigare ej värderade förlustavdrag och temporära skillnader	0,3	—
Årets underskottsavdrag som ej värderas	0,4	0,2
Realisationsvinster[1]	-11,0	-4,4
Kapitalandelar i intresseföretags resultat	-0,3	—
Ej avdragsgilla nedskrivningar[2]	6,3	3,4
Ändrade skattesatser exkl Sverige	1,7	-0,4
Ej avdragsgilla räntor	1,9	3,1
Övriga ej avdragsgilla kostnader	1,6	1,8
Ej skattepliktiga intäkter	-1,9	-3,4
Effektiv skattesats före ändring av skattesats i Sverige	**25,3**	**27,1**
Ändrad skattesats i Sverige	-19,4	—
Effektiv skattesats efter ändring av skattesats i Sverige	**5,9**	**27,1**

1) Inkluderar realisationsvinst vid försäljning av finska bolag.

2) Se koncernens Not 14, Nedskrivningar och återförda nedskrivningar.

Ackumulerade skattemässiga underskottsavdrag fördelar sig enligt följande:

	2012	2011
Sverige	713	66
Övriga länder	7 706	2 696
Summa	**8 419**	**2 762**

Underskottsavdragen förfaller enligt följande:

	2012
2013	83
2014-2017	58
2018 och senare	2 191
Ingen tidsbegränsning	6 087
Summa	**8 419**

I balansräkningen ej redovisade förlustavdrag motsvarar ett skattevärde om 147 MSEK (175).

Långfristig skattefordran för aktuell skatt har uppstått efter ändrad lagstiftning i Tyskland (december 2006) som medfört att under åren 2002-2005 innehållen skattekredit, från tidigare upphävda regler angående skatt på utdelning, nu kan återfås utan villkor om vidareutdelning. Den frisläppta skattekrediten kommer att utbetalas under åren 2009-2017. Den långfristiga delen representeras i balansräkningen av ett diskonterat värde.

Förändring av aktuell skatt i balansräkningen[1]	2012	2011
Ingående balans	-127	1 797
Omklassificering	—	1 283
Omräkningsdifferenser	-2	-14
Avyttrade företag inkl skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	—	-41
Ränte- och diskonteringseffekt på långfristiga skatteposter	-87	-354
Förändring via resultaträkningen	2 338	2 082
Skatteeffekt mot eget kapital	1 239	370
Betald skatt, netto	-3 545	-5 250
Förändring mot övriga fordringar	526	—
Utgående balans	**342**	**-127**

1) Inklusive skatteskulder ingående i avsättningar för skattemässiga processer.

Förändring av uppskjuten skatt i balansräkningen	Ingående balans 2012	Omräknings-differenser	Förvärvade företag	Avyttrade företag	Tillgångar som innehas för försäljning	Förändring via resultat-räkningen	Förändring via Övrigt total-resultat	Utgående balans 2012
Anläggningstillgångar	42 474	-710	—	—	—	-2 028	—	39 736
Omsättningstillgångar	3 541	-74	—	—	—	588	—	4 055
Avsättningar	-10 313	43	—	—	—	599	—	-9 671
Övriga långfristiga skulder	2 866	112	—	—	—	-194	—	2 784
Kortfristiga skulder	-4 071	38	—	—	—	1 032	—	-3 001
Kassaflödessäkringar	183	-4	—	—	—	—	1 381	1 560
Förlustavdrag	-577	35	—	—	—	-1 258	—	-1 800
Summa	**34 103**	**-560**	**—**	**—**	**—**	**-1 261**	**1 381**	**33 663**

Förändring av uppskjuten skatt i balansräkningen	Ingående balans 2011	Omräknings-differenser	Förvärvade företag	Avyttrade företag	Tillgångar som innehas för försäljning	Förändring via resultat-räkningen	Förändring via Övrigt total-resultat	Utgående balans 2011
Anläggningstillgångar	44 660	143	71	-2 496	-969	1 065	—	42 474
Omsättningstillgångar	2 426	-13	—	-50	—	1 178	—	3 541
Avsättningar	-10 496	18	—	136	—	29	—	-10 313
Övriga långfristiga skulder	3 421	5	—	—	—	-560	—	2 866
Kortfristiga skulder	-4 335	11	2	39	—	212	—	-4 071
Kassaflödessäkringar	-460	5	—	—	—	—	638	183
Förlustavdrag	-488	-2	—	37	—	-124	—	-577
Summa	**34 728**	**167**	**73**	**-2 334**	**-969**	**1 800**	**638**	**34 103**

Not 20 Innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsintressen)

	2012	2011
Andel i resultat före skatter	320	-578
Andel i skatter	-32	-89
Summa	**288**	**-667**

Not 21 Leasing

Leasingkostnader

Utrustning som koncernen hyr genom finansiell leasing och som redovisas som materiella anläggningstillgångar utgörs av:

	2012	2011
Maskiner/Inventarier		
Anskaffningsvärde	1 181	457
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	-549	-319
Planenligt restvärde	**632**	**138**

Framtida betalningsåtaganden per 31 december 2012 för leasingkontrakt och hyreskontrakt fördelar sig enligt följande:

	Finansiell leasing, nominellt	Finansiell leasing, nuvärde	Operationell leasing
2013	93	89	1 029
2014	81	75	913
2015	73	64	805
2016	62	51	374
2017	63	50	315
2018 och senare	608	431	413
Summa	**980**	**760**	**3 849**

Årets kostnader för leasing av tillgångar för koncernen uppgick till 1 108 MSEK (1 200).

Leasingintäkter

Vissa koncernföretag äger och driver energianläggningar åt kund. Intäkten från kund består av två delar, en fast del för täckande av kapitalkostnader och en rörlig del baserad på mängden levererad media.

Anläggningarna klassificeras enligt gängse principer, baserat på den fasta intäktsdelen för leasing.

Anskaffningsvärdet av tillgångar redovisade under Operationell leasing uppgick per 31 december 2012 till 2 858 MSEK (2 870). Ackumulerade avskrivningar uppgick till 1 460 MSEK (1 402) och ackumulerade nedskrivningar till 30 MSEK (30).

Framtida betalningar för denna typ av anläggningar fördelar sig enligt följande:

	Finansiell leasing	Operationell leasing
2013	—	352
2014	—	344
2015	—	336
2016	—	297
2017	—	235
2018 och senare	—	240
Summa	**—**	**1 804**

Not 22 Ersättning till revisorer

	2012	2011
Revisionsuppdraget		
Ernst & Young	39	52
PwC	1	20
Riksrevisionen	—	1
Summa	**40**	**73**
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget		
Ernst & Young	5	3
PwC	1	3
Summa	**6**	**6**

	2012	2011
Skatterådgivning		
Ernst & Young	4	3
PwC	—	2
Summa	**4**	**5**
Andra uppdrag		
Ernst & Young	4	5
PwC	2	9
Summa	**6**	**14**

Not 23 Immateriella anläggningstillgångar

	Pågående utvecklingsprojekt		Aktiverade utgifter för utveckling		Goodwill		Prospekterings- och utvärderings- tillgångar		Koncessioner och liknande rättigheter med begränsad livslängd		Hyresrätter, gruvrätter och liknande rätter med begränsad livslängd		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Anskaffningsvärden														
Ingående anskaffningsvärde	36	92	2 087	2 068	39 670	40 179	—	1 635	15 664	15 411	3 994	4 180	**61 451**	**63 565**
Förvärvade företag	—	—	—	—	—	29	—	—	—	308	—	—	**—**	**337**
Investeringar	18	51	39	28	—	—	—	—	224	362	2	18	**283**	**459**
Aktiverade förskottsbetalningar	—	—	—	—	—	—	—	—	2	13	—	—	**2**	**13**
Omföring från pågående utvecklings-projekt	-4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**—**	**—**
Försäljningar/Utrangeringar	—	-2	-84	20	-120	—	—	—	-9	-50	4	-6	**-209**	**-38**
Omklassificeringar	—	-105	23	117	-60	—	—	—	-564	84	—	-11	**-601**	**85**
Tillgångar som innehas för försäljning	—	—	—	-135	—	—	—	—	—	24	8	-166	**8**	**-277**
Avyttrade företag	—	—	—	—	—	-273	—	-1638	—	-414	—	—	**—**	**-2 325**
Omräkningsdifferens	—	—	-61	-11	-1 558	-265	—	3	-526	-74	-129	-21	**-2 274**	**-368**
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**50**	**36**	**2 008**	**2 087**	**37 932**	**39 670**	**—**	**—**	**14 791**	**15 664**	**3 879**	**3 994**	58 660	61 451
Ackumulerade avskrivningar enligt plan[1]														
Ingående avskrivningar	—	—	-1 500	-1 374	—	—	—	—	-5 280	-4 157	-2 054	-1 989	**-8 834**	**-7 520**
Årets avskrivningar	—	—	-128	-168	—	—	—	—	-1 373	-1 429	-160	-177	**-1 661**	**-1 774**
Försäljningar/Utrangeringar	—	—	-39	-20	—	—	—	—	10	41	-4	6	**-33**	**27**
Omklassificeringar	—	—	-1	-56	—	—	—	—	-68	34	-6	9	**-75**	**-13**
Tillgångar som innehas för försäljning	—	—	—	111	—	—	—	—	—	-20	—	85	**—**	**176**
Avyttrade bolag	—	—	—	—	—	—	—	—	—	215	—	—	**—**	**215**
Omräkningsdifferens	—	—	49	7	—	—	—	—	190	36	77	12	**316**	**55**
Utgående ackumulerade avskrivningar	**—**	**—**	**-1 619**	**-1 500**	**—**	**—**	**—**	**—**	**-6 521**	**-5 280**	**-2 147**	**-2 054**	-10 287	-8 834

	Pågående utvecklingsprojekt		Aktiverade utgifter för utveckling		Goodwill		Prospekterings- och utvärderings- tillgångar		Koncessioner och liknande rättigheter med begränsad livslängd		Hyresrätter, gruvrätter och liknande rätter med begränsad livslängd		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Nedskrivningar														
Ingående nedskrivningar	—	—	-236	-195	-5 372	-5 245	—	-18	-254	-283	-527	-527	**-6 389**	**-6 268**
Årets nedskrivningar	—	—	—	-9	-3 494	-155	—	—	-1	-4	—	—	**-3 495**	**-168**
Försäljningar/Utrangeringar	—	—	119	—	120	—	—	—	—	1	—	—	**239**	**1**
Omklassificeringar	—	—	2	-33	60	—	—	—	—	34	—	—	**62**	**1**
Avyttrade företag	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	**—**	**18**
Omräkningsdifferens	—	—	—	1	248	28	—	—	4	-2	1	—	**253**	**27**
Utgående nedskrivningar	**—**	**—**	**-115**	**-236**	**-8 438**	**-5 372**	**—**	**—**	**-251**	**-254**	**-526**	**-527**	**-9 330**	**-6 389**
Utgående planenligt restvärde	**50**	**36**	**274**	**351**	**29 494**	**34 298**	**—**	**—**	**8 019**	**10 130**	**1 206**	**1 413**	**39 043**	**46 228**
Förskott till leverantörer													**2**	**1**
Summa													**39 045**	**46 229**

1) Bedömda nyttjandeperioder är för Aktiverade utgifter för utveckling 3-4 år, för Koncessioner etc 3-30 år samt för Hyresrätter, gruvrätter etc 3-50 år.

Avtalsenliga åtaganden om förvärv av immateriella anläggningstillgångar uppgår per 31 december 2012 till 19 MSEK (16).

Goodwill är i huvudsak allokerad till rörelsesegmenten Generation, 17 040 MSEK (21 325) och Distribution and Sales, 12 380 MSEK (12 896).

Inom rörelsesegment Generation är goodwill huvudsakligen fördelat till de kassagenererande enheterna Trading, 16 543 MSEK (17 233) och Wind Generation, 497 MSEK (504). Den goodwill som fördelats till den kassagenererande enheten Thermal Power (2011: 3 563 MSEK) har skrivits ned under 2012.

Inom rörelsesegmentet Distribution and Sales är goodwill huvudsakligen fördelat till de kassagenererande enheterna Sales B2C, 11 491 MSEK (11 971) och Heat, 723 MSEK (754).

Nedskrivningsprövning har utförts genom beräkning av nyttjandevärde för koncernens Business Units, vilka utgör grunden för fastställande av kassagenererande enhet. De organisatoriska förändringarna inom Vattenfall under 2012 har inte ändrat strukturen på de minsta kassagenererande enheterna. Nedskrivningsprövningarna har gjorts under det tredje kvartalet 2012.

Goodwill är inte föremål för avskrivning utan testas årligen för nedskrivningsbehov. Under året har goodwill skrivits ned i den kassagenererande enheten Thermal Power med 3 494 MSEK inom rörelsesegmentet Generation. Nedskrivningen föregående år, 155 MSEK, var hänförlig till segmentet Generation.

Resultatutvecklingen för Vattenfalls rörelsesegment framgår av koncernens Not 8, Rörelsesegment.

Rörelsesegmentet Generation:

De huvudsakliga antagandena som företagsledningen använt vid beräkningarna av prognoser för framtida kassaflöde för rörelsesegment Generation är, för produktionsanläggningarna, baserade på prognoser för respektive tillgångs livslängd och i övrigt baserade på affärsplanen för de kommande fem åren varefter ett residualvärde, baserat på en tillväxtfaktor om 1,0% (1,5), beaktats. De beräknade intäkterna i dessa baseras på Vattenfalls långtidsprisprognos som är resultatet av en mycket stor mängd simuleringar. Vid värdering av produktionsanläggningar inom rörelsesegmentet Generation har hänsyn även tagits till ett så kallat flexibilitetsvärde. Flertalet produktionsanläggningar är flexibla såtillvida att de ger ägaren en möjlighet att anpassa produktionen till marknadsprissättningen. Om spotpriserna är låga kan en produktionsanläggning minska produktionen, eller till och med stängas ned, om produktionen skulle bli olönsam. Å andra sidan kan en produktionsanläggning startas upp eller öka produktionen om spotpriserna medför att produktionen blir lönsam. I optionsvärderingsteori resulterar denna asymmetri avseende extra lönsamhet i en tillkommande värdekomponent. Detta flexibilitetsvärde är framför allt avhängigt två faktorer; volatiliteten i energipriserna och den tekniska flexibiliteten i produktionsanläggningarna som påverkar besluten inom den dagliga produktionsoptimeringen. Den främsta drivkraften till det bedömda flexibilitetsvärdet för produktionstillgångarna inom rörelsesegmentet Generation är effekterna av produktionsoptimeringen, men beräkningen av flexibilitetsvärdet påverkas även av en mängd simuleringar av framtida priser för el, bränsle och CO_2. Vid beräkningen av dessa simuleringar tas hänsyn till den fundamentala marknadsdynamiken med påverkan av historisk volatilitet samt beräknad framtida volatilitet. Framtida kassaflöden har diskonterats till nyttjandevärde med diskonteringsfaktorn 5,10% (5,26) efter skatt. En förändring av diskonteringsfaktorn med +/– 0,5% skulle påverka det beräknade nyttjandevärdet för de kassagenererande enheter inom rörelsesegmentet Generation som innehar goodwill med cirka –/+ 13 miljarder SEK. En höjning av diskonteringsfaktorn med 0,5% skulle medföra ytterligare nedskrivningsbehov av anläggningstillgångarna inom den kassagenererande enheten Thermal Power med cirka 6,5 miljarder SEK. Den nedskrivning om 8 624 MSEK som redovisats inom rörelsesegmentet Generation är huvudsakligen hänförlig till den kassagenererande enheten Thermal Power med 8 651 MSEK, varav goodwill avser 3 469 MSEK och övriga tillgångar 5 092 MSEK.

Rörelsesegmentet Distribution and Sales:

De huvudsakliga antagandena som företagsledningen använt vid beräkningarna av progonoser för framtida kassaflöde avseende rörelsesegmentet Distribution and Sales är baserade på affärsplanen för de kommande fem åren samt residualvärde, baserat på en tillväxtfaktor om 1,0% (1,5) för Sales. Framtida kassaflöden har diskonterats till nyttjandevärde med diskonteringsfaktorn 5,10% (5,26) efter skatt för Sales. Vid årets prövning för nedskrivningsbehov överstiger det beräknade nyttjandevärdet redovisat värde varför ingen nedskrivning redovisats. En förändring av diskonteringsfaktorn med +/– 0,5% skulle påverka det beräknade nyttjandevärdet för de kassagenererande enheter inom rörelsesegmentet Distribution and Sales som innehar goodwill med cirka –/+ 11 miljarder SEK och skulle inte leda till att nedskrivningsbehov föreligger.

Not 24 Materiella anläggningstillgångar

	Byggnader och mark[1]		Maskiner och andra tekniska anläggningar		Inventarier, verktyg och installationer		Pågående nyanläggningar[2]		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Anskaffningsvärden										
Ingående anskaffningsvärde[3]	65 738	74 424	413 623	438 184	13 176	14 363	63 245	52 373	**555 782**	**579 344**
Förvärvade företag	—	—	—	765	—	—	—	—	**—**	**766**
Investeringar[4]	241	262	2 571	2 485	1 006	911	23 023	31 398	**26 841**	**35 056**
Aktiverade förskottsbetalningar	5	3	408	547	10	9	559	1 467	**982**	**2 026**
Aktiverade/Återförda framtida utgifter för återställande etc	200	46	2 077	844	—	—	—	—	**2 277**	**890**
Omföring från pågående nyanläggningar	717	1 464	20 816	17 133	255	363	-21 788	-18 960	**—**	**—**
Försäljningar/Utrangeringar	-486	-445	-8 119	-6 268	-713	-588	-461	-847	**-9 779**	**-8 148**
Andra omklassificeringar	77	-5 324	5 987	-5 986	-733	-557	-4 514	-593	**817**	**-12 460**
Tillgångar som innehas för försäljning	—	-179	—	-12 221	—	-259	—	-181	**—**	**-12 840**
Avyttrade företag	—	-4 099	—	-19 727	—	-986	-29	-1 055	**-29**	**-25 867**
Omräkningsdifferenser	-1 663	-414	-11 003	-2 133	-427	-81	-1 908	-357	**-15 001**	**-2 985**
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**64 829**	**65 738**	**426 360**	**413 623**	**12 574**	**13 176**	**58 127**	**63 245**	561 890	555 782
Ackumulerade avskrivningar enligt plan[5]										
Ingående avskrivningar	-28 690	-35 966	-229 657	-241 474	-9 149	-9 523	—	—	**-267 496**	**-286 963**
Förvärvade företag	—	—	—	-497	—	-1	—	—	**—**	**-498**
Årets avskrivningar	-1 390	-1 474	-15 619	-16 005	-986	-1 148	—	—	**-17 995**	**-18 627**
Försäljningar/Utrangeringar	191	327	3 919	4 928	426	551	—	—	**4 536**	**5 806**
Andra omklassificeringar	-7	6 103	-271	5 959	620	285	—	—	**342**	**12 347**
Tillgångar som innehas för försäljning	—	65	—	6 773	—	236	—	—	**—**	**7 074**
Avyttrade företag	—	2 033	—	9 271	—	397	—	—	**—**	**11 701**
Omräkningsdifferenser	877	222	6 708	1 388	300	54	—	—	**7 885**	**1 664**
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-29 019**	**-28 690**	**-234 920**	**-229 657**	**-8 789**	**-9 149**	**—**	**—**	-272 728	-267 496
Nedskrivningar										
Ingående nedskrivningar	-1 248	-1 245	-9 424	-7 703	-353	-223	-409	-301	**-11 434**	**-9 472**
Årets nedskrivningar	-186	-80	-687	-2 754	5	-147	-4 281	-116	**-5 149**	**-3 097**
Årets återförda nedskrivningar	—	2	—	382	—	—	—	2	**—**	**386**
Försäljningar/Utrangeringar	101	38	2 823	583	225	1	145	—	**3 294**	**622**
Tillgångar som innehas för försäljning	—	5	—	—	—	—	—	—	**—**	**5**
Andra omklassificeringar	-1	—	-741	28	12	13	695	—	**-35**	**41**
Avyttrade företag	—	24	—	-9	—	—	29	—	**29**	**15**
Omräkningsdifferenser	45	8	340	49	10	3	56	6	**451**	**66**
Utgående nedskrivningar	**-1 289**	**-1 248**	**-7 689**	**-9 424**	**-101**	**-353**	**-3 765**	**-409**	-12 844	-11 434
Utgående planenligt restvärde	**34 521**	**35 800**	**183 751**	**174 542**	**3 684**	**3 674**	**54 362**	**62 836**	276 318	276 852
Förskott till leverantörer									2 966	2 593
Summa									279 284	279 445

1) I anskaffningsvärden för byggnader och mark ingår anskaffningsvärde för mark och fallrätter uppgående till 14 112 MSEK (14 307), vilka inte är föremål för avskrivning.

2) Under året har ränta under byggnadstid aktiverats med 1 394 MSEK (953). Genomsnittlig ränta för år 2012 är 4,30% för lån i SEK och 4,17% för lån i EUR.

3) Erhållna statliga bidrag, ingående balans, uppgår till 5 266 MSEK (5 157). Ackumulerade aktiverade räntor ingår i anskaffningsvärdet för byggnader med 4 871 MSEK (3 477).

4) Under året erhållna statliga bidrag uppgår till 949 MSEK (170).

5) Bedömda nyttjandeperioder är för vattenkraftanläggningar 5-40 år, för värmekraftanläggningar 5-50 år, för vindkraftanläggningar 20-35 år, för eldistribution 5-35 år, för gruvverksamhet 5-20 år, för kontorsutrustning 5-10 år samt för kontors- och lagerfastigheter samt verkstäder 25-50 år.

Avtalsenliga åtaganden om förvärv av materiella tillgångar uppgår per 31 december 2012 till 18 657 MSEK (25 741).

Not 25 Förvaltningsfastigheter

	2012	2011
Anskaffningsvärden		
Ingående anskaffningsvärde	1 554	1 715
Investeringar	—	3
Försäljningar/Utrangeringar	-85	-153
Omklassificeringar	-1	—
Omräkningsdifferenser	-61	-11
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**1 407**	**1 554**
Ackumulerade avskrivningar enligt plan[1]		
Ingående avskrivningar	-441	-473
Årets avskrivningar	-9	-12
Försäljningar/Utrangeringar	38	41
Omräkningsdifferenser	18	3
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-394**	**-441**
Nedskrivningar		
Ingående nedskrivningar	-574	-616
Årets nedskrivningar	-4	-15
Försäljningar/Utrangeringar	31	52
Omklassificeringar	1	—
Omräkningsdifferenser	22	5
Utgående ackumulerade nedskrivningar	**-524**	**-574**
Utgående planenligt restvärde	**489**	**539**
Uppskattat verkligt värde	**595**	**669**

1) Bedömda nyttjandeperioder för förvaltningsfastigheter är 25-50 år.

Förvaltningsfastigheter omfattar 94 (105) fastigheter belägna i Berlin, Hamburg och i östra Tyskland. Det uppskattade marknadsvärdet har definierats som det belopp till vilket nämnda fastigheter skulle kunna överlåtas mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Värderingen har till största delen gjorts av Vattenfalls egna värderingsmän.

Hyresintäkter från externa kunder uppgick till 75 MSEK (91). Direkta kostnader för nämnda fastigheter uppgick till 159 MSEK (153) av vilka 58 MSEK (40) är relaterade till fastigheter vilka inte genererat hyresintäkter.

Avtalsenliga förpliktelser att köpa, uppföra eller exploatera en förvaltningsfastighet eller att utföra reparationer, underhåll eller förbättringar uppgår per 31 december 2012 till 268 MSEK (173).

Not 26 Aktier och andelar ägda av moderbolaget Vattenfall AB samt av andra koncernföretag

Aktier och andelar ägda av moderbolaget Vattenfall AB

	Organisationsnummer	Säte	Antal aktier 2012	Andel i % 2012	Redovisat värde 2012	Redovisat värde 2011
Sverige						
Borås Elhandel AB	556613-7765	Borås	1 000	100	100	100
Chlorout AB	556840-9253	Stockholm	500	100	—	—
Forsaströms Kraft AB	556010-0819	Åtvidaberg	400 000	100	48	48
Forsmarks Kraftgrupp AB	556174-8525	Östhammar	198 000	66	198	198
Försäkrings AB Vattenfall Insurance	516401-8391	Stockholm	200 000	100	200	200
Gotlands Energi AB	556008-2157	Gotland	112 500	75	13	13
Haparanda Värmeverk AB	556241-9209	Haparanda	200	50	1	1
Produktionsbalans PBA AB	556425-8134	Stockholm	4 800	100	5	5
Ringhals AB	556558-7036	Varberg	248 572	70	379	379
Svensk Kärnbränslehantering AB	556175-2014	Stockholm	360	36[1]	—	—
Vattenfall Biomass Liberia AB	556809-8809	Stockholm	5 000	100	—	314
Vattenfall Business Services Nordic AB	556439-0614	Stockholm	100	100	130	130
Vattenfall Elanläggningar AB	556257-5661	Sundsvall	1 000	100	1	1
Vattenfall Eldistribution AB	556417-0800	Stockholm	8 000	100	11	11
Vattenfall France Holding AB	556815-4214	Stockholm	30 500	100	11	11
Vattenfall Inlandskraft AB	556528-2562	Jokkmokk	3 000	100	4	4
Vattenfall Kalix Fjärrvärme AB	556012-9958	Kalix	1 880	94	—	—
Vattenfall Kundservice AB	556529-7065	Stockholm	100 000	100	31	31
Vattenfall Nuclear Fuel AB	556440-2609	Stockholm	100	100	96	96
Vattenfall PHEV Holding AB	556785-9383	Stockholm	100	100	—	—
Vattenfall Power Consultant AB	556383-5619	Stockholm	12 500	100	15	15
Vattenfall Power Management AB	556573-5940	Stockholm	6 570	100	12	12
Vattenfall Research & Development AB	556390-5891	Älvkarleby	14 000	100	17	17
Vattenfall Services Nordic AB	556242-0959	Luleå	26 000	100	19	19
Vattenfall Vattenkraft AB	556810-1520	Stockholm	1 000	100	1	1
Vattenfall Vindkraft AB	556731-0866	Stockholm	1 000	100	3 000	—
Vattenfall Vätter El AB	556528-3180	Motala	100	100	291	291
Västerbergslagens Energi AB	556565-6856	Ludvika	14 674	51	15	15
Övertorneå Värmeverk AB	556241-9191	Övertorneå	200	50	2	2
Danmark						
Vattenfall A/S	21 311 332	Köpenhamn	10 040 000	100	3 191	10 705
Vattenfall Energy Trading A/S	3181181	Köpenhamn	500	100	49	49
Finland						
Vattenfall Oy	—	—	—	—	—	1 483
Vattenfall Sähkömyynti Oy Sales B2B	1842073-2	Helsingfors	85	100	—	—
Vattenfall Vamy Holding Oy	2421075-8	Helsingfors	150	100	—	—
Tyskland						
Vattenfall GmbH	(HRB) 124048	Berlin	2	100	64 066	64 066

	Organisationsnummer	Säte	Antal aktier 2012	Andel i % 2012	Redovisat värde 2012	Redovisat värde 2011
Polen						
Vattenfall IT Services Poland Sp.z.o.o	0000402391	Gliwice	58 000	100	12	12
Vattenfall Energy Trading Sp.z.o.o.	0000233066	Warszawa	80 000	100	9	9
Vattenfall Poland Sp.z.o.o.	0000270893	Warszawa	10 000	100	5	5
Nederländerna						
Vattenfall Nederland B.V.	34116939	Hoofdorp	200	100	—	—
N.V. Nuon Energy	33292246	Amsterdam	87 548 782	67,04[2]	87 866	97 273
Övriga länder						
Aegir Wave Power Ltd, Skottland	SC367232	Edinburgh	19 129	66	7	7
Nautimus Ltd, Storbritannien	5532528	Grantham	1	100	4	4
Tonn Power Ltd, Irland	E0461126	Maynooth	51	51	—	—
Vattenfall Reinsurance S.A., Luxemburg	(B) 49528	Luxemburg	13 000	100	111	111
Summa					**159 920**	**175 638**

1) Koncernen äger ytterligare 20% via Forsmarks Kraftgrupp AB.

2) Resterande 32,96% av aktierna kommer att betalas vid två tillfällen: i juli 2013 och 2015.

Större aktieinnehav ägda av andra koncernföretag än moderbolaget Vattenfall AB

Vid beräkning av ägarandel har hänsyn tagits till minoritetsägande i respektive ägarbolag.

	Säte	Andel i % 2012
Sverige		
Barsebäck Kraft AB	Malmö	70
Vattenfall Dalälven AB	Stockholm	100
Vattenfall Göta Älv AB	Stockholm	100
Vattenfall Indalsälven AB	Bispgården	74
Vattenfall Lilla Luleälven AB	Stockholm	100
Vattenfall Nedre Luleälven AB	Stockholm	100
Vattenfall Skellefteälven AB	Stockholm	100
Vattenfall Småskalig Kraft AB	Stockholm	100
Vattenfall Stora Luleälven AB	Stockholm	100
Vattenfall Umeälven AB	Stockholm	100
Vattenfall Vindkraft Sverige AB	Stockholm	100
Vattenfall Ångermanälven AB	Stockholm	100
Danmark		
Vattenfall Vindkraft A/S	Esbjerg	100
Vattenfall Vindkraft Nørrekær Enge A/S	Esbjerg	96
Finland		
Pamilo Oy	Uimaharju	49
Vattenfall Sähköntuotanto Oy	Helsingfors	100

	Säte	Andel i % 2012
Tyskland		
DanTysk Offshore Wind GmbH	Hamburg	51
Fernheizwerk Neukölln AG	Berlin	81
Kernkraftwerk Brunsbüttel GmbH & Co. oHG	Hamburg	67
Kraftwerke Schwarze Pumpe GmbH	Spremberg	100
Müllverwertung Borsigstraße GmbH	Hamburg	86
MVR Müllverwertung Rugenberger Damm GmbH & Co. KG	Hamburg	55
Nuon Energie und Service GmbH	Heinsberg	100
Nuon Epe Gasspeicher GmbH	Heinsberg	100
Vattenfall Europe Business Services GmbH	Hamburg	100
Vattenfall Europe Distribution Berlin GmbH	Berlin	100
Vattenfall Stromnetz Hamburg GmbH	Hamburg	75
Vattenfall Europe Generation AG	Cottbus	100
Vattenfall Europe Kundenservice GmbH	Hamburg	100
Vattenfall Europe Mining AG	Cottbus	100
Vattenfall Europe Netzservice GmbH	Berlin	100
Vattenfall Europe New Energy GmbH	Hamburg	100
Vattenfall Europe Nuclear Energy GmbH	Hamburg	100
Vattenfall Europe Sales GmbH	Hamburg	100
Vattenfall Europe Technology Research GmbH	Cottbus	100
Vattenfall Europe Windkraft GmbH	Hamburg	100
Vattenfall Europe Wärme AG	Berlin	100
Vattenfall Wärme Hamburg	Hamburg	75
Nederländerna		
Emmtec Services B.V.	Emmen	100
Feenstra Verwarming B.V.	Lelystad	100
N.V. Nuon Duurzame energie	Arnhem	100
N.V. Nuon Energy	Amsterdam	100
N.V. Nuon Energy Sourcing	Amsterdam	100
N.V. Nuon Sales	Amsterdam	100
N.V. Nuon Sales Nederland	Amsterdam	100
N.V. Nuon Warmte	Amsterdam	100
Energy Related Services Nederland N.V.	Amsterdam	100
Nuon Epe Gas Service B.V.	Amsterdam	100
Nuon Isolatie B.V.	Veendam	100
Nuon Power Generation B.V.	Utrecht	100
Nuon Power Projects I B.V.	Amsterdam	100
Nuon Renewables NSW I B.V.	Amsterdam	100
Nuon Retail Installatie Service B.V.	Amsterdam	100
Nuon Storage B.V.	Amsterdam	100
Vattenfall Energy Trading Netherlands N.V.	Amsterdam	100
Zuidlob B.V.	Ede	100
Storbritannien		
Eclipse Energy UK Plc	Grantham	100
Kentish Flats Ltd	London	100
Nuon UK Ltd	Cornwall	100
Thanet Offshore Wind Ltd	London	100
Vattenfall Wind Power Ltd	Hexham	100

Not 27 Andelar i intresseföretag och joint ventures

	2012	2011
Ingående balans	12 344	12 949
Förvärvade företag	—	2
Nyemission och aktieägartillskott	231	101
Andra förändringar	-171	-118
Resultatandelar och utdelningar	-319	-512
Omräkningsdifferenser	-465	-78
Utgående balans	**11 620**	**12 344**

Aktier och andelar i intresseföretag ägda av moderbolaget Vattenfall AB eller av andra koncernföretag.

	Organisationsnummer	Säte	Andel i % 2012	Redovisat värde Koncernen 2012	Redovisat värde Koncernen 2011	Redovisat värde Moderbolaget 2012	Redovisat värde Moderbolaget 2011
Intresseföretag och joint ventures ägda av moderbolaget Vattenfall AB							
Sverige							
Preem Gas AB	556037-2970	Stockholm	30	9	15	6	6
Norge							
Northconnect KS	996625001	Kristiansand	23	6	5	12	7
Northconnect AS	995878550	Kristiansand	25	1	1	2	1
Intresseföretag och joint ventures ägda av andra koncernföretag än moderbolaget Vattenfall AB							
Sverige							
V[2] Plug-In Hybrid Vehicle Partnership HB	969741-9175	Göteborg	50	763	477	—	—
Danmark							
Ensted Havn I/S	29636223	Aabenraa	50	473	597	—	—
Storbritannien							
East Anglia Offshore Wind Ltd	06990367	Hexham	50	81	35	—	—
Tyskland							
DOTI Deutsche Offshore Testfeld und Infrastruktur GmbH & Co. KG	A 200395	Oldenburg	26	462	478	—	—
EHA Energie Handels Gesellschaft mbH & Co.KG	HRA 92729	Hamburg	50	67	70	—	—
GASAG Berliner Gaswerke AG	HRB 965	Berlin	32	3 075	3 543	—	—
Kernkraftwerk Brokdorf GmbH & Co. oHG	HRB 17623	Hamburg	20	1 873	1 822	—	—
Kernkraftwerk Krümmel GmbH & Co. oHG	HRB 15033	Hamburg	50	3 347	3 513	—	—
Kernkraftwerk Stade GmbH & Co. oHG	HRB 12163	Hamburg	33	668	716	—	—
Nederländerna							
B.V. NEA	09018339	Dodewaard	23	13	14	—	—
C.V. De Horn	34227063	Amsterdam	42	3	3	—	—
C.V. Groettocht	37085868	Amsterdam	50	6	6	—	—
C.V. Oudelandertocht	37085867	Amsterdam	50	12	15	—	—
C.V. Waardtocht	37085866	Amsterdam	50	7	7	—	—
C.V. Waterkaaptocht	37085865	Amsterdam	50	12	14	—	—
C.V. Windpoort	34122462	Heemskerk	40	10	14	—	—
NoordzeeWind C.V.	34195602	Oegstgeest	50	724	802	—	—
V.O.F. Windpark Oom Kees	09210903	Ede	13	1	1	—	—
Wagendorp C.V.	37073928	Middenmeer	25	-2	3	—	—
Westpoort Warmte B.V.	34121626	Amsterdam	50	5	-2	—	—
Windpark Willem-Annapolder B.V.	22049359	Ede	33	4	3	—	—
Övriga länder							
Buchanan Renewables Fuel Group Liberia B.V.	—	—		—	192	—	—
Summa				**11 620**	**12 344**	**20**	**14**

Koncernmässiga värden avseende av Vattenfall ägd andel av intäkter, resultat, tillgångar och skulder i intresseföretag:

	Intäkter 2012	Resultat 2012	Tillgångar 31 dec. 2012	Skulder 31 dec. 2012
Kernkraftwerk Krümmel GmbH & Co. oHG, Kernkraftwerk Stade GmbH & Co. oHG och Kernkraftwerk Brokdorf GmbH & Co. oHG	1 424	260	19 505	13 201
Övriga företag	6 272	-250	8 135	4 984
Summa	**7 696**	**10**	**27 640**	**18 185**

	Intäkter 2011	Resultat 2011	Tillgångar 31 dec. 2011	Skulder 31 dec. 2011
Kernkraftwerk Krümmel GmbH & Co. oHG, Kernkraftwerk Stade GmbH & Co. oHG och Kernkraftwerk Brokdorf GmbH & Co. oHG	5 380	-497	21 316	14 818
Övriga företag	6 267	173	10 034	6 217
Summa	**11 647**	**-324**	**31 350**	**21 035**

Koncernmässiga värden avseende av Vattenfall ägd andel av intäkter, resultat, tillgångar och skulder i joint ventures:

	Intäkter 2012	Kostnader 2012	Anläggnings-tillgångar 31 dec. 2012	Omsättnings-tillgångar 31 dec. 2012	Långfristiga skulder 31 dec. 2012	Kortfristiga skulder 31 dec. 2012
NoordzeeWind C.V.	218	92	753	80	111	1
V² Plug-In Hybrid Vehicle Partnership HB	—	17	765	4	18	6
Summa	**218**	**109**	**1 518**	**84**	**129**	**7**

	Intäkter 2011	Kostnader 2011	Anläggnings-tillgångar 31 dec. 2011	Omsättnings-tillgångar 31 dec. 2011	Långfristiga skulder 31 dec. 2011	Kortfristiga skulder 31 dec. 2011
NoordzeeWind C.V.	247	70	713	87	30	96
V² Plug-In Hybrid Vehicle Partnership HB	—	38	532	20	—	75
Summa	**247**	**108**	**1 245**	**107**	**30**	**171**

Not 28 Andra aktier och andelar

	2012	2011
Ingående balans	3 235	4 954
Investeringar	8	—
Nyemission och aktieägartillskott	42	36
Avyttrade företag	-16	-7
Tillgångar som innehas för försäljning	—	-35
Nedskrivningar[1]	-280	-1 711
Omräkningsdifferenser	-9	-2
Utgående balans	**2 980**	**3 235**

1) Avser huvudsakligen nedskrivning av aktieinnehavet i Enea S.A. Se vidare koncernens Not 4.

	Andel i %	Redovisat värde Koncernen		Redovisat värde Moderbolaget	
	2012	2012	2011	2012	2011
Aktier och andelar ägda av moderbolaget Vattenfall AB					
Enea S.A., Polen	19	2 730	3 011	3 011	3 011
Övriga företag		5	7	5	7
Aktier och andelar ägda av andra koncernföretag än moderbolaget Vattenfall AB					
Tyskland					
European Energy Exchange	2	13	14	—	—
GNS Gesellschaft für Nuklear-Service GmbH	6	22	22	—	—
Övriga företag		20	22	—	—
Nederländerna					
Cuculus GmbH	17	14	14	—	—
Electrisk Verzekeringsmaatschappij	21	22	23	—	—
Entellos AG	21	22	19	—	—
Topell Energy B.V.	12	21	—	—	—
Tri-O-Gen Group B.V.	19	25	24	—	—
Övriga företag		55	49	—	—
Övriga länder/företag					
ELINI (European Liability Insurance for the Nuclear Industry), Belgien	13[1]	29	29	—	—
Övriga företag		2	1	—	—
Summa		**2 980**	**3 235**	**3 016**	**3 018**

1) Röstandelen är 7 procent.

Not 29 Andelar i den svenska Kärnavfallsfonden

	2012	2011
Ingående balans	28 430	26 791
Inbetalningar	1 106	486
Utbetalningar	-1 012	-795
Avkastning	1 430	1 948
Utgående balans	**29 954**	**28 430**

Enligt svensk lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet har den som har tillstånd att i Sverige inneha eller driva en kärnteknisk anläggning skyldighet att på ett säkert sätt riva anläggningen, ta hand om använt bränsle och annat radioaktivt avfall samt att bedriva nödvändig forskning och utveckling. Tillståndsinnehavaren ska också svara för finansieringen av omhändertagandet etc.

Finansieringen av framtida utgifter för använt kärnbränsle med mera säkras för närvarande genom svensk lag. Reaktorägaren betalar en produktionsbaserad avgift. Avgiften betalas till Kärnavfallsfondens styrelse som förvaltar inbetalda medel. Reaktorägaren får ersättning ur Kärnavfallsfonden för sina utgifter i takt med att skyldigheterna enligt svensk lag fullgörs. Enligt uppgörelser mellan svenska staten, Vattenfall AB och E.ON Sverige AB ska fondmedel för Ringhals AB hanteras genom Vattenfall AB och medlen för Barsebäck Kraft AB genom E.ON Kärnkraft Sverige AB.

Marknadsvärdet på Vattenfallkoncernens andelar i Kärnavfallsfonden den 31 december 2012 var 30 736 MSEK (29 546).

Som framgår av koncernens Not 42 uppgår avsättningarna för framtida utgifter för återställning etc för den svenska kärnkraftsverksamheten till 35 947 MSEK (35 705).

Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser) hänförbara till den svenska Kärnavfallsfonden beskrivs i koncernens Not 51.

Not 30 Derivattillgångar och derivatskulder

	Långfristig del med förfall 1-5 år		Långfristig del med förfall >5 år		Summa långfristig del		Kortfristig del		Summa	
Derivattillgångar	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Finansiella kontrakt	4 411	5 482	12 309	9 631	**16 720**	**15 113**	2 575	2 459	**19 295**	**17 572**
Råvaru- och andra råvaru-relaterade kontrakt	6 717	5 060	319	518	**7 036**	**5 578**	9 923	6 949	**16 959**	**12 527**
Total	**11 128**	**10 542**	**12 628**	**10 149**	**23 756**	**20 691**	**12 498**	**9 408**	**36 254**	**30 099**
Derivatskulder	2012	2011	2012	2011	**2012**	**2011**	2012	2011	2012	2011
Finansiella kontrakt	1 951	1 209	9 542	6 697	**11 493**	**7 906**	1 320	2 191	**12 813**	**10 097**
Råvaru- och andra råvaru-relaterade kontrakt	3 669	4 684	31	—	**3 700**	**4 684**	4 292	7 673	**7 992**	**12 357**
Total	**5 620**	**5 893**	**9 573**	**6 697**	**15 193**	**12 590**	**5 612**	**9 864**	**20 805**	**22 454**

Not 31 Andra långfristiga fordringar

	Fordringar hos intresseföretag		Andra fordringar		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Ingående balans	335	382	5 397	4 387	**5 732**	**4 769**
Nytillkomna fordringar	3	12	163	658	**166**	**670**
Erhållna betalningar	1	-22	517	30	**518**	**8**
Nedskrivningar	-320	—	-3	-8	**-323**	**-8**
Avyttrade företag	—	—	—	-13	**—**	**-13**
Omklassificeringar	—	-37	-717	359	**-717**	**322**
Omräkningsdifferenser	-1	—	-126	-16	**-127**	**-16**
Utgående balans	**18**	**335**	**5 231**	**5 397**	**5 249**	**5 732**

Specifikation av långfristiga fordringar:

	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Långfristiga räntebärande fordringar	18	335	1 190	502	**1 208**	**837**
Långfristiga icke räntebärande fordringar	—	—	4 041	4 895	**4 041**	**4 895**
Summa	**18**	**335**	**5 231**	**5 397**	**5 249**	**5 732**

Not 32 Varulager

	2012	2011
Varulager avsedda för eget bruk		
Kärnbränsle	8 661	8 354
Material och reservdelar	3 477	3 246
Fossila bränslen	2 474	2 794
Övrigt	1 089	955
Summa	**15 701**	**15 349**
Varulager avsedda för handel		
Fossila bränslen	1 723	1 147
Utsläppsrätter/certifikat	2 039	2 068
Summa	**3 762**	**3 215**
Summa varulager	**19 463**	**18 564**

Varor i lager som redovisats som en kostnad under år 2012 uppgår till 30 619 MSEK (19 771). Nedskrivning av varulager avsedda för eget bruk uppgår till 217 MSEK (219). Återförda nedskrivningar uppgår till 6 MSEK (0).

Not 33 Immateriella omsättningstillgångar

Tillgångarna avser utsläppsrätter samt certifikat avsedda för eget bruk.

	Utsläppsrätter		Certifikat		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Ingående balans	5 284	7 307	343	1 023	**5 627**	**8 330**
Inköp	6 558	9 739	1 419	2 105	**7 977**	**11 844**
Erhållna utan vederlag	—	—	284	602	**284**	**602**
Sålda	-1 147	-5 710	-1 111	-1 676	**-2 258**	**-7 386**
Inlösta	-3 322	-4 942	-615	-1 366	**-3 937**	**-6 308**
Utrangeringar	-1 100	-1 069	-51	-48	**-1 151**	**-1 117**
Nedskrivningar	-238	—	—	—	**-238**	**—**
Avyttrade företag	—	-9	—	-284	**—**	**-293**
Omräkningsdifferenser	-221	-32	—	-13	**-221**	**-45**
Utgående balans	**5 814**	**5 284**	**269**	**343**	**6 083**	**5 627**

Not 34 Kundfordringar och andra fordringar

	2012	2011
Kundfordringar	25 525	25 900
Fordringar hos intresseföretag	22	64
Övriga fordringar	8 862	15 916
Summa	**34 409**	**41 880**

Åldersanalys
Kredittiden uppgår normalt till mellan 10 och 30 dagar.

	2012			2011		
	Fordringar brutto	Nedskrivna fordringar	Fordringar netto	Fordringar brutto	Nedskrivna fordringar	Fordringar netto
Kundfordringar						
Ej förfallna	21 493	26	**21 467**	23 075	30	**23 045**
Förfallna 1-30 dagar	1 379	30	**1 349**	1 467	25	**1 442**
Förfallna 31-90 dagar	442	24	**418**	713	29	**684**
Förfallna >90 dagar	3 168	877	**2 291**	1 594	865	**729**
Summa	**26 482**	**957**	**25 525**	**26 849**	**949**	**25 900**
Fordringar hos intresseföretag						
Ej förfallna	14	—	**14**	34	—	**34**
Förfallna 1-30 dagar	6	—	**6**	1	—	**1**
Förfallna 31-90 dagar	—	—	**—**	1	—	**1**
Förfallna >90 dagar	2	—	**2**	30	2	**28**
Summa	**22**	**—**	**22**	**66**	**2**	**64**
Övriga fordringar						
Ej förfallna	8 821	4	**8 817**	15 900	—	**15 900**
Förfallna 1-30 dagar	7	—	**7**	6	—	**6**
Förfallna 31-90 dagar	5	—	**5**	3	—	**3**
Förfallna >90 dagar	52	19	**33**	17	10	**7**
Summa	**8 885**	**23**	**8 862**	**15 926**	**10**	**15 916**

Nedskrivna fordringar enligt ovan:

	2012	2011
Ingående balans	961	1 646
Avsättning för nedskrivningar	495	504
Bortskrivningar	-343	-198
Återförda nedskrivningar	-108	-266
Omklassificeringar	9	15
Avyttrade bolag	—	-678
Omräkningsdifferenser	-34	-62
Utgående balans	**980**	**961**

Not 35 Lämnade förskott

	2012	2011
Betalda margin calls, energihandel	5 172	5 771
Andra betalade förskott	224	597
Summa	**5 396**	**6 368**

Margin call kallas den marginalsäkerhet som Vattenfall betalar motparten, det vill säga till till innehavaren av en derivatposition, för att täcka dennes kreditrisk, antingen via OTC eller via börs. I Vattenfalls verksamhet förekommer margin calls inom energihandel och inom finansverksamheten.

Betalda margin calls vid energihandel redovisas i balansräkningen som Lämnade förskott och redovisas därmed i kassaflödesanalysen som kassaflöden från förändringar av rörelsetillgångar medan betalda margin calls inom finansverksamheten redovisas i balansräkningen som Kortfristiga placeringar (koncernens Not 37) och redovisas därmed i kassaflödesanalysen såsom kassaflöden från finansieringsverksamheten.

Not 36 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2012	2011
Förutbetalda försäkringskostnader	173	44
Förutbetalda kostnader, övrigt	455	534
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter, el	3 769	2 621
Upplupna intäkter, övrigt	3 409	3 251
Summa	**7 806**	**6 450**

Not 37 Kortfristiga placeringar

	2012	2011
Räntebärande placeringar	27 192	16 036
Margin calls, finansverksamheten	1 258	1 381
Summa	**28 450**	**17 417**

Not 38 Kassa, bank och liknande tillgångar

	2012	2011
Kassa och bank	17 864	9 973
Likvida placeringar	181	1 295
Summa	**18 045**	**11 268**

Not 39 Tillgångar som innehas för försäljning

Avser för 2011 den under januari 2012 avyttrade finska eldistributions- och värmeverksamheten.

	2012	2011
Immateriella anläggningstillgångar	—	101
Materiella anläggningstillgångar	—	5 761
Andra anläggningstillgångar	—	47
Varulager	—	121
Kundfordringar och andra fordringar	—	196
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	—	362
Summa tillgångar	**—**	**6 588**
Andra räntebärande avsättningar	—	2
Uppskjuten skatteskuld	—	969
Räntebärande skulder	—	344
Leverantörsskulder och andra skulder	—	282
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	—	262
Summa skulder	**—**	**1 859**

Not 40 Räntebärande skulder samt tillhörande finansiella derivat

Räntebärande skulder innefattar Hybridkapital samt andra räntebärande skulder, huvudsakligen obligationslån och skulder avseende förvärv av koncernföretag.

Vattenfall emitterade i juni 2005 Hybridkapital vilket redovisas som räntebärande långfristig skuld. Dessa låneinstrument löper med evig löptid och är efterställda Vattenfalls övriga låneinstrument.

Någon återbetalningsskyldighet föreligger ej men avsikten är att lånet ska återbetalas under 2015. Räntan är fast för den första tioårsperioden och därefter rörlig. Räntebetalning är villkorad av bland annat Vattenfalls möjlighet att lämna utdelning till ägare samt att utfallet av nyckeltalet ”Gränsvärde för kassaflödesräntetäckningsgrad” (Interest Coverage Trigger Ratio) ska uppgå till minst 2,5.

För Hybridkapital gäller följande:

	2012	2011
Ingående balans	8 883	8 929
Periodisering av underkurs	15	15
Omräkningsdifferenser	-355	-61
Utgående balans	**8 543**	**8 883**

Nyckeltalet ”Gränsvärde för kassaflödesräntetäckningsgrad” (Interest Coverage Trigger Ratio) beräknas enligt följande:

	2012	2011
Internt tillförda medel	34 419	38 256
Betald ränta	3 798	4 871
Internt tillförda medel plus betald ränta (a)	**38 217**	**43 127**
Räntekostnader (b)	6 044	6 176
Gränsvärde för kassaflödesräntetäckningsgrad (a/b)	**6,32**	**6,98**

Redovisade värden för Hybridkapital och andra räntebärande skulder specificeras enligt nedan:

	Långfristig del med förfall 1-5 år		Långfristig del med förfall >5 år		Summa långfristig del		Kortfristig del		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Obligationslån	26 897	48 124	45 958	47 744	**72 855**	**95 868**	19 375	179	**92 230**	**96 047**
Företagscertifikat	—	—	—	—	**—**	**—**	—	1 582	**—**	**1 582**
Skulder till kreditinstitut	1 557	2 752	161	445	**1 718**	**3 197**	306	1 408	**2 024**	**4 605**
Skulder avseende förvärv av koncernföretag[1]	17 043	30 472	—	—	**17 043**	**30 472**	10 037	—	**27 080**	**30 472**
Skulder till ägare med innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsägare)	189	150	10 583	9 686	**10 772**	**9 836**	1 104	404	**11 876**	**10 240**
Skulder till intresseföretag	8 376	9 645	—	—	**8 376**	**9 645**	932	876	**9 308**	**10 521**
Övriga skulder	1 517	323	243	261	**1 760**	**584**	7 440[2]	7 416[2]	**9 200**	**8 000**
Summa räntebärande skulder exkl Hybridkapital	**55 579**	**91 466**	**56 945**	**58 136**	112 524	149 602	**39 194**	**11 865**	151 718	161 467
Hybridkapital	8 543	8 883	—	—	**8 543**	**8 883**	—	—	**8 543**	**8 883**
Summa räntebärande skulder	**64 122**	**100 349**	**56 945**	**58 136**	121 067	158 485	**39 194**	**11 865**	160 261	170 350
Derivat (swappar) hänförbara till ovanstående räntebärande skulder	2 854		2 066		**4 920**		950		**5 870**	

1) Skulden avseende förvärv av resterande 32,96% av aktierna i N.V. Nuon Energy, 27 080 MSEK, ska enligt avtal regleras vid två tillfällen: i juli 2013 och 2015.

2) Vari ingår margin calls inom finansverksamheten, 7 170 MSEK (7 369).

Vattenfall har emitterat nedanstående obligationslån. Tabellen visar de största emissionerna Vattenfall har gjort. Inga nya emissioner har tillkommit under 2011 eller 2012.

Typ	Emmiterad	Valuta	Nominellt belopp	Kupong %	Förfall
Euro Medium Term Note	2008	EUR	850	5,750	2013
Euro Medium Term Note	2009	EUR	500	4,125	2013
Euro Medium Term Note	2009	EUR	1 350	4,250	2014
Euro Medium Term Note	2009	EUR	1 100	5,250	2016
Euro Medium Term Note	2003	EUR	500	5,000	2018
Euro Medium Term Note	2008	EUR	650	6,750	2019
Euro Medium Term Note	2009	GBP	350	6,125	2019
Euro Medium Term Note	2009	EUR	1 100	6,250	2021
Euro Medium Term Note	2004	EUR	500	5,375	2024
Euro Medium Term Note	2009	GBP	1 000	6,875	2039

Odiskonterade framtida kassaflöden (inklusive räntebetalningar för ovanstående skulder samt leverantörsskulder och med beaktande av framtida kassaflöden för derivat) framgår av nedanstående tabell, det vill säga finansiella instrument med avtalade betalningar per den 31 december 2012. Rörliga ränteflöden med framtida räntesättningsdagar har beräknats med marknadens ränteläge vid årsskiftet. Samtliga framtida kassaflöden i utländsk valuta är omräknade till SEK med vid årsbokslutet gällande balansdagskurs.

	Långfristig del med förfall 1-5 år		Långfristig del med förfall >5 år		Summa långfristig del		Kortfristig del		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Räntebärande skulder	89 111	138 963	67 516	62 797	**156 627**	**201 760**	44 892	18 029	**201 519**	**219 789**
Derivat (swappar)	-3 914	-4 739	-8 821	-21 371	**-12 735**	**-26 110**	-1 859	-888	**-14 594**	**-26 998**
Leverantörsskulder och andra finansiella skulder	2 986	3 469	4 548	4 769	**7 534**	**8 238**	34 510	32 499	**42 044**	**40 737**
Summa	**88 183**	**137 693**	**63 242**	**46 195**	151 426	183 888	**77 543**	**49 640**	228 969	233 528

Not 41 Avsättningar för pensioner

Allmänt

Vattenfalls pensionsförpliktelser i koncernens svenska, tyska och nederländska bolag är till övervägande del förmånsbestämda pensionsåtaganden. Pensionsplanerna innehåller främst ålderspension, invaliditetsskydd och familjeskydd. Fondernas tillgångar, förvaltningstillgångarna, värderas till marknadsvärden. Dessutom finns pensionsplaner i dessa och övriga länder som är avgiftsbestämda.

Svenska pensionsplaner

De svenska pensionsplanerna är ett tillägg till landets socialförsäkringssystem vilka är resultatet av överenskommelser mellan arbetsgivar– och arbetstagarorganisationer. I stort sett alla anställda i Vattenfall i Sverige omfattas av en i huvudsak förmånsbestämd pensionsplan, ITP–Vattenfall. I pensionsplanen garanteras medarbetaren en pension som är en bestämd andel av dennes lön. Förmånerna tryggas i huvudsak genom avsättningar i balansräkningen men även till en mindre del i en Pensionsstiftelse vilken Vattenfall under senare delen av 2012 beslutat att avveckla. Se även koncernens Not 2, Viktiga förändringar i de finansiella rapporterna jämfört med föregående år.

Vissa av Vattenfalls åtaganden i ITP-planen t.ex familje- och sjukpension tryggas genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 3, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Liksom tidigare år har Vattenfall inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen enligt ITP som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 89 MSEK (84). Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av 2012 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 129% (113). Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden.

Tyska pensionsplaner

Planerna i Tyskland är baserade på kollektiva och affärsmässiga överenskommelser. Väsentliga förmånsbestämda planer finns för de anställda i Tyskland.

Dels finns två pensionsplaner vilka är tryggade genom Pensionskasse der Bewag, ett ömsesidigt försäkringsbolag. Åtaganden är tryggade genom medel från Vattenfall och från de anställda. Den ena planen har bedömts vara en avgiftsbestämd plan och redovisas som sådan då förmånen är avhängig inbetald premie och Pensionskassans ekonomiska situation. För anställda som påbörjade sin anställning före 1 januari 1984 finns ett tilläggsavtal som ger anställda som arbetar fram till pensioneringen upp till 80% av den pensionsberättigade lönen. Hälften av den lagstadgade pensionen och hela förmånen från Pensionskasse der Bewag, inklusive överskottet, krediteras det garanterade beloppet. Förpliktelserna för Vattenfall innehåller hela pensionsåtagandet. Förvaltningstillgångar hänförliga till anställda som påbörjande sin anställning före 1 januari 1984 redovisas som förvaltningstillgångar vilka marknadsvärderas.

Dessutom finns pensionsåtaganden för anställda i Hamburg som huvudsakligen består av bolagets åtaganden till personal anställd före 1 april 1991 och som varit anställda i minst 10 år. Summan av ålderspension, lagstadgad pension och pension från andra uppgår normalt till maximalt 65% av den pensionsgrundande lönen.

Nederländska pensionsplaner

I Nederländerna finns ett antal förmånsbestämda pensionsåtaganden samt avgiftsbestämda pensionsplaner vars premier betalas till pensionsfonder eller försäkringsbolag. De större pensionsplanerna har överförts till ABP pensionsfond samt till "Metaal en Techniek" pensionsfond. Dessa pensionsplaner kan beskrivas som planer som omfattar flera arbetsgivare.

De pensionsplaner som erbjuds av dessa pensionsfonder är förmånsbestämda pensionåtaganden. Emellertid, då Vattenfall inte har tillgång till erforderlig information och att Vattenfalls deltagande i en plan som omfattar flera arbetsgivare och som utsätter Vattenfall för försäkringsmässiga risker relaterade till nuvarande samt tidigare anställda hos företaget, redovisas båda dessa pensionsplaner som avgiftsbestämda planer. De pensionspremier som betalas under räkenskapsåret redovisas som pensionskostnad i resultaträkningen. I de fall det finns en överenskommelse enligt avtal om en pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare som avgör hur ett överskott ska fördelas till deltagarna eller hur ett underskott ska finansieras, samtidigt som pensionsplanen är redovisad som en avgiftsbestämd plan, redovisas en fordran eller skuld enligt avtal i balansräkningen. Uppkomna vinster eller förluster redovisas i resultaträkningen

Pensionerna för huvuddelen av arbetstagarna är överförda till ABP pensionsfond samt till 'Metaal en Techniek' pensionsfond. Dessa pensionsplaner innehåller inte tidigare nämnda överenskommelser enligt avtal. Resultatet härav är att ingen fordran eller skuld har redovisats i balansräkningen.

Förmånsbestämda pensionsplaner

	2012	2011
Nuvärde av ofonderade förpliktelser	25 750	20 040
Nuvärde av helt eller delvis fonderade förpliktelser	16 508	18 925
Nuvärde av förpliktelser	**42 258**	**38 965**
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	12 066	16 504
Nuvärde av nettoförpliktelser	**30 192**	**22 461**
Oredovisade aktuariella vinster(+)/förluster(-)på förpliktelser	-8 506	-4 527
Oredovisade aktuariella vinster(+)/förluster(-) på förvaltningstillgångar	204	61
Avsättningar för pensioner	**21 890**	**17 995**

Förändringar i förpliktelser

	2012	2011
Ingående balans	38 965	36 701
Utbetalda ersättningar	-2 029	-2 078
Kostnaden för tjänstgöring	606	620
Aktuariella vinster(-) eller förluster(+)	4 244	2 167
Räntekostnad innevarande år	1 717	1 761
Omräkningsdifferenser	-1 245	-206
Utgående balans	**42 258**	**38 965**

Förvaltningstillgångarnas förändringar

	2012	2011
Ingående balans	16 504	16 709
Utbetalda ersättningar	-4 916	-415
Förväntad avkastning	705	718
Skillnad mellan förväntad och verklig avkastning (aktuariell vinst(+) eller förlust(-))	158	-442
Omräkningsdifferenser	-385	-66
Utgående balans	**12 066**	**16 504**

Förvaltningstillgångarna består av följande

	2012	2011
Aktier och andelar	1 490	3 592
Räntebärande instrument	6 552	9 140
Fastigheter	666	650
Övrigt	3 358	3 122
Summa	**12 066**	**16 504**

Historisk information

	2012	2011	2010	2009	2008
Nuvärde av förpliktelser	42 258	38 965	36 701	38 617	39 275
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	12 066	16 504	16 709	17 420	17 436
Nuvärde av nettoförpliktelser	**30 192**	**22 461**	**19 992**	**21 197**	**21 839**
Erfarenhetsbaserade justeringar av förpliktelser	561	498	-105	711	2 126
Erfarenhetsbaserade justeringar av förvaltningstillgångar	158	-442	519	953	-1 057

Betalningar avseende förmånsbestämda planer under 2013 uppskattas till 1 618 MSEK.

Pensionskostnader

	2012	2011
Förmånsbaserade planer:		
Kostnad avseende tjänstgöring under innevarande år	563	524
Räntekostnad	1 717	1 761
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	-705	-718
Kostnad avseende tjänstgöring under tidigare år	37	56
Övrigt	95	-4
Summa kostnad för förmånsbestämda planer	**1 707**	**1 619**
Kostnad för avgiftsbestämda planer	621	615
Summa pensionskostnader	**2 328**	**2 234**

Pensionskostnader redovisas i följande rader i resultaträkningen:

	2012	2011
Kostnad för sålda produkter	1 167	967
Försäljningskostnader	59	36
Administrationskostnader	90	188
Finansiella kostnader	1 012	1 043
Summa pensionskostnader	**2 328**	**2 234**

Vid beräkningen av pensionsförpliktelserna har följande aktuariella antaganden använts (%):

	Sverige		Tyskland	
	2012	2011	2012	2011
Diskonteringsränta	3,5	3,5	3,75	5,0
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	3,5	5,25	3,75	3,0-5,0
Framtida årliga löneökningar	3,0	3,5	2,4-2,9	1,6-3,4
Framtida årliga pensionsökningar	2,0	2,0	1,0-2,0	1,0-3,4

Som framgår av koncernens Not 3, Redovisningsprinciper, under rubriken "Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas" gäller nya redovisningsregler från och med 2013 enligt IAS 19 — *Ersättningar till anställda,* vad avser avsättningar för pensioner. Den redovisade effekten på grund av borttagandet av den så kallade korridorregeln och andra effekter av ändrad IAS 19 beräknas få följande effekter för Vattenfallkoncernen:

	31 december 2012 så som rapporterats enligt IAS 19	31 december 2012 enligt ny lydelse av IAS 19 gällande från 2013	Förändring
Balansräkning:			
Avsättningar för pensioner	21 890	30 584	8 694
Personalrelaterade avsättningar för annat än pensioner	3 141	2 455	-686
Uppskjuten skatteskuld	34 681	32 594	-2 087
Upplupna kostnader[1]	15 830	15 438	-392
Eget kapital exkl. årets resultat	137 994	132 578	-5 416
Årets resultat	17 224	17 111	-113
Balansomslutning	528 364	528 364	—
Resultaträkning för 2012:			
Rörelseresultat (EBIT)	26 175	25 986	-189
Finansiella intäkter[2]	2 636	2 671	35
Skatter	-1 077	-1 036	41
Årets resultat	17 224	17 111	-113
Totalresultat för 2012:			
Aktuariella förluster avseende förmånsbestämda pensionsplaner	—	- 3 980	-3 980
Skatt hänförbar till aktuariella förluster avseende förmånsbestämda pensionsplaner	—	1 277	1 277
Årets resultat	17 224	17 111	-113
Summa totalresultat	16 315	13 499	-2 816

1) Förändring avser redovisning av så kallad särskild löneskatt.

2) Inkluderar förändrad ränta vid beräkning av avkastning på förvaltningstillgångar.

Not 42 Andra räntebärande avsättningar

	Långfristig del		Kortfristig del		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Avsättningar för framtida utgifter för kärnkraft	50 056	49 275	1 673	1 668	**51 729**	**50 943**
Avsättningar för framtida utgifter för gruv-, gas- och vindverksamhet samt andra miljörelaterade åtgärder/åtaganden	10 630	11 041	1 599	1 501	**12 229**	**12 542**
Personalrelaterade avsättningar för annat än pensioner	1 858	2 137	1 283	1 838	**3 141**	**3 975**
Avsättningar för skattemässiga och juridiska processer	3 056	1 767	692	2 061	**3 748**	**3 828**
Övriga avsättningar	2 726	2 267	361	169	**3 087**	**2 436**
Summa	**68 326**	**66 487**	**5 608**	**7 237**	73 934	73 724

Diskonteringsräntor som använts vid beräkningar av avsättningar beskrivs i koncernens Not 4, Viktiga uppskattningar och bedömningar vid upprättandet av de finansiella rapporterna.

Avsättningar för framtida utgifter för kärnkraft:
Vattenfalls kärnkraftproducenter i Sverige och Tyskland har ett legalt åtagande att vid produktionsslut, nedmontera och forsla bort kärnkraftanläggningen samt återställa den plats där kärnkraftanläggningen är belägen. Vidare inbegriper åtagandet omhändertagande och slutförvaring av i anläggningen använt radioaktivt bränsle och annat radioaktivt material. I avsättningarna inkluderas framtida utgifter för hantering av låg- och medelaktivt avfall.

För den svenska verksamheten förväntas med nuvarande antaganden samtliga avsättningar resultera i utbetalningar senare än år 2026.

Nuvarande planer för avveckling av den tyska kärnkraftverksamheten innebär att cirka 44% av avsättningarna kommer att resultera i kassaflöden relativt jämt fördelade över perioden 2013-2017, ytterligare cirka 41% över perioden 2018-2026, samt cirka 15% därefter.

Avsättningar för framtida utgifter för kärnkraft (förändringar under 2012)

	Sverige	Tyskland	Summa
Ingående balans	35 705	15 238	50 943
Periodens avsättningar	44	—	44
Ränteeffekter	1 271	705	1 976
Omvärderingar mot anläggningstillgångar	2 012	—	2 012
Ianspråktagna avsättningar	-1 178	-1 000	-2 178
Återförda avsättningar	—	-469	-469
Omräkningsdifferenser	—	-599	-599
Utgående balans	**37 854**[1]	**13 875**[2]	**51 729**

1) Härav hänför sig cirka 30% (29) till nedmontering med mera av kärnkraftanläggningarna och cirka 70% (71) till omhändertagande av radioaktivt bränsle.

2) Härav hänför sig cirka 68% (75) till nedmontering med mera av kärnkraftanläggningarna och cirka 32% (25) till omhändertagande av radioaktivt bränsle.

Avsättningar för framtida utgifter för gruv-, gas- och vindverksamhet samt andra miljörelaterade avsättningar:
Avsättningar görs för återställande av mark och andra förpliktelser förknippade med koncernens tillstånd att bedriva brunkolsbrytning i Tyskland, samt i Nederländerna för nedmontering och flyttning av tillgångar samt återställande på platser där koncernen bedriver gasverksamhet. Avsättningar görs även för återställande på platser där koncernen bedriver vindverksamhet samt för miljörelaterade åtgärder och åtaganden inom övrig av koncernen bedriven verksamhet.

Enligt nu gällande bedömningar kommer cirka 71% av avsättningarna att resultera i kassautflöden senare än år 2015. För år 2013 beräknas utbetalningar motsvarande 13% av avsättningarna medan utbetalningar över åren 2014 och 2015 uppskattas till 10% respektive 6% av avsättningarna.

Avsättningar för gruvverksamhet etc (förändringar under 2012)

Ingående balans	12 542
Periodens avsättningar	535
Ränteeffekter	489
Omvärderingar mot anläggningstillgångar	212
Ianspråktagna avsättningar	-840
Återförda avsättningar	-205
Omräkningsdifferenser	-504
Utgående balans	**12 229**

Personalrelaterade avsättningar för annat än pensioner:
Avsättningar görs för kommande utgifter relaterade till övertalighet i form av avgångsvederlag och andra utgifter för varslad personal.

Cirka 23% av de avsättningar som gjorts förväntas resultera i utbetalningar under 2013 och med cirka 48% under år 2014–2016 och resterande 19% därefter.

Personalrelaterade avsättningar för annat än pensioner (förändringar under 2012)

Ingående balans	3 975
Periodens avsättningar	1 726
Ränteeffekter	194
Omfört till kortfristiga skulder	-609
Ianspråktagna avsättningar	-1 057
Återförda avsättningar	-919
Omräkningsdifferenser	-169
Utgående balans	**3 141**

Avsättningar för skattemässiga och juridiska processer:
Avsättningar görs för eventuella framtida utgifter för skatter föranledda av pågående skatterevisioner samt för pågående legala tvister och processer. Häri ingår avsättningar relaterade till pågående legala processer avseende intrång för ledningsdragning på mark i östra Tyskland.

Cirka 35% av avsättningar för skattemässiga och juridiska processer förväntas resultera i utbetalningar under åren 2013-2014. Resterande avsättningar beräknas resultera i kassaflöden under åren 2015-2016 (62%) och 3% därefter.

Avsättningar för skattemässiga och juridiska processer (förändringar under 2012)

Ingående balans	3 828
Periodens avsättningar	414
Ränteeffekter	106
Ianspråktagna avsättningar	-197
Återförda avsättningar	-247
Omräkningsdifferenser	-156
Utgående balans	**3 748**

Övriga avsättningar:
I övriga avsättningar ingår bland annat avsättningar för förlustkontrakt, omstrukturering samt avsättningar för garantiåtaganden.

Cirka 70% av avsättningarna beräknas resultera i utbetalningar under år 2013-2014 och resterande cirka 27% som utbetalningar under år 2015-2033 samt 3% därefter.

Övriga avsättningar (förändringar under 2012)

Ingående balans	2 436
Periodens avsättningar	1 207
Ränteeffekter	38
Ianspråktagna avsättningar	-481
Återförda avsättningar	-44
Omräkningsdifferenser	-69
Utgående balans	**3 087**

Not 43 Andra ej räntebärande skulder (långfristiga)

Av den totala skulden på 7 534 MSEK (8 238) förfaller 4 548 MSEK (4 769) till betalning efter mer än fem år. Av den totala skulden avser 0 MSEK (14) upplupna kostnader, 5 078 MSEK (5 562) förutbetalda intäkter och 2 456 MSEK (2 662) övriga skulder.

Not 44 Leverantörsskulder och andra skulder

	2012	2011
Leverantörsskulder	22 541	21 051
Skulder till intresseföretag	4 050	4 162
Övriga skulder	8 628	9 895
Summa	**35 219**	**35 108**

Not 45 Erhållna förskott

	2012	2011
Erhållna margin calls, energihandel	1 929	776
Andra erhållna förskott	209	366
Summa	**2 138**	**1 142**

Margin call kallas den marginalsäkerhet som motparten betalat till Vattenfall såsom innehavare av derivatposition för att täcka Vattenfalls kreditrisk, antingen via OTC eller via börs. I Vattenfalls verksamhet förekommer margin calls inom energihandel och inom finansverksamheten.

Erhållna margin calls vid energihandel redovisas i balansräkningen som Erhållna förskott och redovisas därmed i kassaflödesanalysen som kassaflöden från förändringar av rörelseskulder medan erhållna margin calls inom finansverksamheten redovisas i balansräkningen som Kortfristiga räntebärande skulder (koncernens Not 40) och redovisas därmed i kassaflödesanalysen såsom kassaflöden från finansieringsverksamheten.

Not 46 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2012	2011
Upplupna personalrelaterade kostnader	3 331	3 792
Upplupna kostnader, utsläppsrätter	2 167	3 684
Upplupna kostnader, anslutningsavgifter	93	97
Upplupna kärnkraftrelaterade avgifter och skatter	202	34
Upplupna kostnadsräntor	3 685	3 868
Upplupna kostnader, övrigt	4 294	4 132
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader, el	1 758	2 634
Förutbetalda intäkter, övrigt	300	266
Summa	**15 830**	**18 507**

Not 47 Finansiella instrument per kategori och tillhörande resultateffekter

Risker som härrör från finansiella instrument beskrivs under rubriken Risker och riskhantering på sidorna 45-50 i denna Årsredovisning.

Finansiella instrument per kategori: Redovisat värde och verkligt värde

	2012		2011	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Derivattillgångar	23 179	23 179	15 591	15 591
Kortfristiga placeringar	27 192	27 192	16 036	16 036
Likvida placeringar (Not 38)	181	181	1 295	1 295
Summa	**50 552**	**50 552**	**32 922**	**32 922**
Derivattillgångar för säkringsändamål avseende:				
Säkringar av verkligt värde	5 463	5 463	4	4
Kassaflödessäkringar	7 612	7 612	14 504	14 504
Summa	**13 075**	**13 075**	**14 508**	**14 508**
Lånefordringar och kundfordringar				
Andelar i den svenska Kärnavfallsfonden	29 954	30 736	28 430	29 546
Andra långfristiga fordringar	5 249	5 249	5 732	5 732
Kundfordringar och andra fordringar	34 409	34 409	41 880	41 880
Lämnade förskott (Not 35)	5 172	5 172	5 771	5 771
Kortfristiga placeringar	1 258	1 201	1 381	1 381
Kassa och bank (Not 38)	17 864	17 864	9 973	9 973
Summa	**93 906**	**94 631**	**93 167**	**94 283**
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Andra aktier och andelar redovisade till verkligt värde	2 730	2 730	3 011	3 011
Andra aktier och andelar redovisade till anskaffningsvärde	250	250	224	224
Summa	**2 980**	**2 980**	**3 235**	**3 235**
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Derivatskulder	18 866	18 866	15 589	15 589
Summa	**18 866**	**18 866**	**15 589**	**15 589**
Derivatskulder för säkringsändamål avseende:				
Säkringar av verkligt värde	71	71	36	36
Kassaflödessäkringar	1 868	1 868	6 829	6 829
Summa	**1 939**	**1 939**	**6 865**	**6 865**
Andra finansiella skulder				
Hybridkapital	8 543	9 606	8 883	10 085
Andra långfristiga räntebärande skulder	112 524	118 509	149 602	168 340
Andra långfristiga ej räntebärande skulder	7 534	7 534	8 238	8 238
Kortfristiga räntebärande skulder	39 194	39 421	11 865	11 654
Leverantörsskulder och andra skulder	32 581	32 581	31 723	31 723
Erhållna förskott (Not 45)	1 929	1 929	776	776
Summa	**202 305**	**209 580**	**211 087**	**230 816**

För tillgångar och skulder med en återstående löptid understigande tre månader (exempelvis Likvida placeringar, Kundfordringar och andra fordringar och Leverantörsskulder och andra skulder) har verkligt värde ansetts vara lika med redovisat värde. För Andra aktier och andelar redovisade till anskaffningsvärde har i avsaknad av verkligt värde detta ansetts vara lika med redovisat värde.

Finansiella tillgångar och skulder som i balansräkningen är värderade till verkligt värde beskrivs nedan enligt den verkligt värde-hierarki (nivåer) som IFRS 7 definierar som:

Nivå 1: Noterade priser (ojusterade) på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder.

Nivå 2: Andra observerbara indata för tillgången eller skulden än noterade priser inkluderade i Nivå 1, antingen direkt (det vill säga som prisnoteringar) eller indirekt (det vill säga härledda från prisnoteringar). I Nivå 2 redovisas Vattenfall huvudsakligen råvaruderivat och ränteswappar.

Nivå 3: Indata för tillgången eller skulden som inte baseras på observerbara marknadsdata (det vill säga ej observerbara data).

Finansiella tillgångar och skulder som i balansräkningen är värderade till verkligt värde per 31 december 2012

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Derivattillgångar	—	34 125	2 129	**36 254**
Kortfristiga placeringar och likvida placeringar	12 980	14 393	—	**27 373**
Andra aktier och andelar	2 730	—	—	**2 730**
Summa tillgångar	**15 710**	**48 518**	**2 129**	**66 357**
Skulder				
Derivatskulder	—	18 539	2 266	**20 805**
Summa skulder	**—**	**18 539**	**2 266**	**20 805**

Finansiella tillgångar och skulder som i balansräkningen är värderade till verkligt värde per 31 december 2011

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Derivattillgångar	—	27 267	2 832	**30 099**
Kortfristiga placeringar och likvida placeringar	12 041	5 290	—	**17 331**
Andra aktier och andelar	3 011	—	—	**3 011**
Summa tillgångar	**15 052**	**32 557**	**2 832**	**50 441**
Skulder				
Derivatskulder	—	19 529	2 925	**22 454**
Summa skulder	**—**	**19 529**	**2 925**	**22 454**

Förändringar för finansiella instrument redovisade på nivå 3

	Finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultaträkningen			
	Derivattillgångar		Derivatskulder	
	2012	2011	2012	2011
Ingående balans	2 832	2 517	2 925	2 346
Värdeförändringar redovisade i Rörelseresultatet (EBIT)	-626	328	-549	600
Omräkningsdifferenser	-77	-13	-110	-21
Utgående balans	**2 129**	**2 832**	**2 266**	**2 925**
Summa värdeförändringar under perioden redovisade i Rörelseresultatet (EBIT), för tillgångar och skulder som innehas per 31 december	1 965	2 642	1 884	2 617

Känslighetsanalys för nivå 3 kontrakt

TGSA:

TGSA (Troll[1] Gas Sales Agreement) är ett stort gasleveranskontrakt (kolprisindexerat) som sträcker sig längre bort i tiden än den likvida handeln på gasmarknaden. Värderingen av kontraktet görs mot marknadspris där marknadspris finns att tillgå. För leveranser efter marknadshorisonten används modellpriser för relevanta råvaror. TGSA-kontraktet har säkrats med bilaterala terminskontrakt för underliggande produkter. Dessa kontrakt är också värderade mot marknadspriser samt modellpriser. Modellpriserna verifieras med tillförlitlig finansiell information från företaget Markit som är erkänt och används av många energibolag, vilket innebär en rättvis värdering av den del av TGSA-kontraktet som ej kan värderas mot marknadspriser.

Nettovärdet per 31 december 2012 har beräknats till -153 MSEK (-366). Priset på det i modellen använda kolprisindex (API#2) har stor påverkan på modellpriset. En förändring av detta prisindex med +/- 5% påverkar totala värdet med ungefär -/+ 16 MSEK (17).

CDM:

Clean Development Mechanism (CDM) är ett initiativ inom Kyoto-protokollet som innebär att CO_2-utsläppsreducerande projekt som bedrivs i utvecklingsländer genererar köp- och säljbara krediter som kallas CERs (Certified Emission Reductions). CERs kan användas av industriländer för att tillgodose kraven på en minskning av deras egna CO_2-utsläpp enligt Kyotoprotokollet. Värderingen av CERs tas från "The Risk Adjustment Factors (RAFs)" och faktorer kalkyleras genom att använda "The Point Carbon Valuation Tool" från företaget Point Carbon. Detta verktyg är utvecklat för att kvantifiera risken och beräkna verkligt värde på CDM-projekt eller kontrakt. Verktyget är baserat på Point Carbon's Valuation Methodology som utvecklats av flera erfarna marknadsaktörer. Värderingsmetoden är strikt empirisk och alla riskparametrar tas från Point Carbons databas för CDM-projekt, vilket innebär en rättvis värdering av kontrakten även om marknadspriser ej finns noterade.

Nettovärdet per 31 decenber 2012 har beräknats till -414 MSEK (-512). En förändring av modellpriset på CERs med +/- 5% skulle förändra totala värdet med ungefär +/- 5 MSEK (31).

Långfristiga elavtal:

Vattenfall har med kund långfristiga elavtal som sträcker sig till år 2019 innehållande inbäddade derivat där elpriset till kund är kopplat till prisutvecklingen på aluminium och valutakursförändringar för den norska kronan (NOK) i förhållande till US-dollar (USD). Tillförlitliga marknadsnoteringar för aluminium finns tillgängliga för en period motsvarande 27 månader framåt i tiden. Vattenfall har debömt att användning av ett modellpris ger tillförlitliga värden av perioden bortom 27 månader, det vill säga den tishorisont för vilket det inte finns marknadsnoteringar och fram till avtalens slutdatum.

Värdet per 31 december 2012 har beräknats till +430 MSEK (+785). Priset på aluminum är den faktor som har störst påverkan på modellpriset. En förändring av aluminiumpriset med +/- 5% skulle påverka det totala värdet med ungefär +/- 148 MSEK (175).

1) Troll är ett gasfält i Nordsjön väster om Norge.

Finansiella instrument: Resultateffekter per kategori
Nettovinst(+)/nettoförlust(-) samt ränteintäkter och räntekostnader för finansiella instrument redovisade i resultaträkningen:

	2012			2011		
	Nettovinst/ nettoförlust[1]	Ränteintäkter	Räntekostnader	Nettovinst/ nettoförlust[1]	Ränteintäkter	Räntekostnader
Derivattillgångar och derivatskulder	5 120	489	-124	-924	474	13
Finansiella tillgångar som kan säljas	-208	—	—	-1 505	—	—
Lånefordringar och kundfordringar	675	1 379	—	164	2 361	—
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	109	—	-5 571	-424	—	-6 003
Summa	**5 696**	**1 868**	**-5 695**	**-2 689**	**2 835**	**-5 990**

1) I nettovinst/nettoförlust inkluderas valutakursvinster/förluster.

Not 48 Specifikationer till kassaflödesanalysen

Övrigt, inkl ej kassaflödespåverkande poster

	2012	2011
Ej utdelad andel i intresseföretags resultat	388	179
Orealiserade kursvinster	-691	-199
Orealiserade kursförluster	-49	30
Orealiserade värdeförändringar relaterade till derivat	-400	814
Förändring av verkligt värde på varulager	394	541
Förändringar i räntefordringar	-506	-1 119
Förändringar i ränteskulder	2 263	1 594
Förändringar i Kärnavfallsfonden	-1 524	-1 639
Förändringar i avsättningar	-991	847
Övrigt	186	-53
Summa	**-930**	**995**

Betald ränta uppgick till 3 798 MSEK (4 871) och erhållen ränta till 426 MSEK (635).

Erhållen utdelning uppgick till 537 MSEK (420).

Andra investeringar i anläggningstillgångar

	2012	2011
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar inkl förskottsbetalningar	-285	-460
Investeringar i materiella anläggningstillgångar inkl förskottsbetalningar	-28 951	-34 890
Investeringar i förvaltningsfastigheter inkl förskottsbetalningar	—	-3
Summa	**-29 236**	**-35 353**

Försäljningar

	2012	2011
Försäljning av aktier och andelar	20 873	13 553
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	4	9
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	1 959	2 718
Summa	**22 836**	**16 280**

Not 49 Specifikationer till eget kapital

Aktiekapital:
Per 31 december 2012 omfattade det registrerade aktiekapitalet 131 700 000 aktier till kvotvärdet 50 SEK.

Reserv för kassaflödessäkring:
Reserven för kassaflödessäkring innehåller huvudsakligen orealiserade värdförändringar av råvaruderivat som används för prissäkring av framtida försäljning.

Andra reserver:
Andra reserver inkluderar huvudsakligen den så kallade Omräkningsreserven -12 141 MSEK (-8 203), vilken innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättat sina rapporter i annan valuta än den som koncernens rapporter presenteras i. Vidare består omräkningsreserven av valutakursdifferenser som uppstår vid omvärdering av skulder som upptagits som säkringsinstrument av nettoinvesteringar i utländska verksamheter. Andra reserver inkluderar även omvärderingar av finansiella instrument tillhörande kategorin "finansiella tillgångar som kan säljas", 30 MSEK (0).

Reserv för kassaflödessäkring beräknas påverka resultaträkningen respektive kassaflödet i nedan angivna perioder:

	2012		2011	
	Kassaflöde	Resultaträkning	Kassaflöde	Resultaträkning
Inom 1 år	4 499	3 678	709	305
Mellan 1-5 år	2 285	1 639	1 072	278
Mer än 5 år	—	—	53	53
	6 784	**5 317**	**1 834**	**636**
Övrigt	-219	-1	-111	-2
Summa	**6 565**	**5 316**	**1 723**	**634**

Belopp som tagits bort från reserv för kassaflödessäkring har redovisats i följande poster i resultaträkningen:

	2012	2011
Nettoomsättning	1 655	-4 481
Kostnad för sålda produkter	824	-2 191
Övriga rörelseintäkter	-3	—
Övriga rörelsekostnader	—	4
Summa	**2 476**	**-6 668**

Belopp som tagits bort från reserv för kassaflödessäkring har överförts till följande poster i balansräkningen:

	2012	2011
Materiella anläggningstillgångar	1	51
Varulager	69	146
Andra tillgångar	—	27
Summa	**70**	**224**

Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat:
I balanserade vinstmedel inklusive årets resultat ingår intjänade vinstmedel i moderbolaget och dess dotterföretag, intresseföretag och joint ventures.

Omräkningsexponering av eget kapital i andra valutor än SEK

	Eget kapital		Säkring efter skatt		Nettoexponering efter skatt		Genomsnittlig nettoexponering efter skatt	
Ursprungsvaluta	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
EUR	154 265	160 190	67 347	56 506	86 918	103 684	85 673	92 685
DKK	5 224	9 476	—	—	5 224	9 476	8 448	9 635
GBP	14 277	14 136	2 694	—	11 583	14 136	13 078	9 905
Andra valutor	3	3	—	—	3	3	100	9 823
Summa	**173 769**	**183 805**	**70 041**	**56 506**	**103 728**	**127 299**	**107 299**	**122 048**

Not 50 Säkerheter

	2012	2011
Aktier pantsatta till PRI Pensionsgaranti, såsom säkerhet för kreditförsäkring avseende pensionslöften inom Vattenfalls svenska verksamhet	6 576	—
Spärrade medel som säkerhet för garantier utställda av bank	38	79
På bank spärrade medel som säkerhet för handel på Nord Pool	58	—
Summa	**6 672**	**79**

För att fullgöra de krav på säkerheter som finns i derivatmarknaden har Vattenfall inom energihandeln och finansverksamheten ställt säkerheter till sina affärsmotparter för derivatpositionernas negativa marknadsvärden. Per 31 december 2012 utgör, för energihandeln, denna säkerhet 5 172 MSEK (5 771) och för finansverksamheten 1 258 MSEK (1 381). Beloppen är redovisade som tillgångar i balansräkningen under Lämnade förskott avseende energihandeln (koncernens Not 35) och under Kortfristiga placeringar avseende finansverksamheten (koncernens Not 37). Affärsmotparterna är skyldiga att återställa dessa säkerheter till Vattenfall i de fall de negativa marknadsvärderna minskar.

På liknande sätt har Vattenfalls affärsmotparter i energihandeln och finansverksamheten ställt säkerheter till Vattenfall. Mottagna säkerheter för energihandeln uppgick per 31 december 2012 till 1 929 MSEK (776) och för finansverksamheten till 7 170 MSEK (7 369). Beloppen är redovisade som skulder i balansräkningen under Erhållna förskott avseende energihandeln (koncernens Not 45) och under Räntebärande skulder (kortfristiga) för finansverksamheten (koncernens Not 40).

I samband med bytet av tryggandeform för de svenska tjänstepensionerna har Vattenfall AB till försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti ställt aktier i Vattenfall Eldistribution AB som säkerhet för de kreditförsäkringar som krävs för att trygga pensionerna.

Not 51 Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser)

	2012	2011
Borgensåtaganden	210	566
Övriga eventualförpliktelser	1 695	3 018
Summa	**1 905**	**3 584**

I en del älvar finns för flera kraftstationer gemensamma regleringsanläggningar. Ägarna till kraftstationerna har betalningsskyldigheter för sin del av regleringskostnaderna. Vattenfall har skyldighet att ersätta vissa ägare till fallrättigheter, i utbyggda älvar, genom överföring av kraft. Under 2012 uppgick leveranser av ersättningskraft till 0,99 TWh (0,90) motsvarande ett värde av cirka 274 MSEK (369).

Enligt svensk lag har Vattenfall strikt obegränsat ansvar för skador mot tredje man till följd av dammhaverier. Tillsammans med andra vattenkraftproducenter i Norden har Vattenfall en ansvarsförsäkring, vars ersättningsbelopp är begränsat till maximalt 8 685 MSEK för denna typ av skador.

Vattenfall har i sin svenska verksamhet under år 2003 och 2005 genomfört leasingtransaktioner på kraftanläggningar. Underlag för transaktionerna är så kallade sale- and leaseback-transaktioner där kraftanläggningarna sålts till Frankrikebaserade motparter och hyrs tillbaka på 15 år. Vattenfall har efter leasingavtalens upphörande rätt att köpa anläggningarna via köpoptioner. Nuvärdet av de framtida leasingbetalningarna inklusive optionsbeloppet har deponerats hos finansiella institutioner med hög kreditvärdighet för erläggande av betalningar enligt leasingavtalen. I de fall Vattenfall önskar förtidslösa leasingavtalen är detta förenat med kostnader som kommer att belasta Vattenfall. Per 31 december 2012 uppgick dessa kostnader till maximalt 59 MSEK (54). Denna summa är ej inkluderad i Övriga eventualförpliktelser ovan.

I Tyskland är kärnkraftverkens ansvar mot tredje man strikt och obegränsat. Enligt lag ska kärnkraftverk ha försäkring eller andra finansiella garantier upp till 2 500 MEUR. Den tyska atomförsäkringspoolen utfärdar en försäkring upp till 256 MEUR. Därefter svarar kärnkraftverken och deras tyska moderbolag (i Vattenfalls fall Vattenfall GmbH) för överskjutande belopp, i proportion till den respektive ägarandel moderbolagen har i kärnkraftverket. Först när dessa resurser är uttömda träder ett solidaritetsavtal (”Solidarvereinbarung”) mellan de tyska kärnkraftsägarna (Vattenfall GmbH, E.ON, RWE och EnBW) in upp till 2 500 MEUR. Eftersom ansvaret är obegränsat så är kärnkraftverken och deras tyska moderbolag ansvariga även för skador som överskrider detta belopp.

Atomansvaret i Sverige är strikt samt begränsat till 300 miljoner SDR (Special Drawing Rights) (kurs 10,014) motsvarande 3 004 MSEK (3 189), vilket betyder att de bolag som är ägare till kärnkraftverk endast är ansvariga för skada på omgivningen upp till detta belopp. Den obligatoriska atomansvarsförsäkringen för detta belopp utfärdas av den Nordiska Kärnförsäkringspoolen samt av det ömsesidiga bolaget ELINI (European Liability Insurance for the Nuclear Industry).

Kärnkraftföretagen ska enligt svensk lag (2006:647) om finansiella åtgärder för hantering av restprodukter från kärnteknisk verksamhet ställa säkerheter till staten (Kärnavfallsfonden) för att garantera att tillräckliga medel finns för betalningen av framtida kostnader för avfallshanteringen. Säkerheterna har formen av borgensförbindelser utställda av ägarna till kärnkraftföretagen. Regeringen har i beslut den 22 december 2011 fastställt de nya säkerhetsbelopp som ska gälla för åren 2012–2014. Moderbolaget Vattenfall AB har som säkerhet för dotterföretagen Forsmarks Kraftgrupp AB och Ringhals AB utställt garantier till ett sammanlagt värde av 12 025 MSEK (8 698). Två typer av garantier har ställts ut. Den ena garantin, Finansieringssäkerheten, 6 821 MSEK, avser att täcka det beslutade avgiftsbehovet för de avgifter som ännu inte betalats in inom den så kallade intjänandetiden (25 års drift). Den andra garantin, Kompletteringssäkerheten, 5 204 MSEK, avser framtida kostnadsökningar som beror på oplanerade händelser. Båda beloppen är erhållna ur en sannolikhetsbaserad riskanalys där det förra beloppet är satt så att det tillsammans med idag fonderade medel med 50% sannolikhet (medianvärdet) ska ge full kostnadstäckning. Det senare beloppet utgör i princip det tillägg som erfordras för att motsvarande sannolikhet ska uppgå till 90%. Se även koncernens Not 29 om Andelar i den svenska Kärnavfallsfonden samt koncernens Not 42 om Avsättningar.

Vattenfall AB tillsammans med dotterföretaget Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) och dess övriga delägare har 2009 tecknat ett långsiktigt samarbetsavtal med Östhammars och Oskarshamns kommuner. Avtalet omfattar perioden 2010 till

omkring 2025 och reglerar utvecklingsinsatser i anslutning till genomförandet av det svenska kärnavfallsprogrammet. Parterna ska genom utvecklingsinsatser till exempel inom utbildning, företagande och infrastruktur över tid generera mervärden motsvarande 1 500 MSEK till 2 000 MSEK. Parterna ska utifrån ägarandel finansiera utvecklingsinsatserna. För Vattenfallkoncernen uppgår ägarandelen till 56%. Insatsernas genomförande fördelar sig över två perioder: perioden innan alla erforderliga tillstånd erhållits (Period 1) och perioden under uppförande och drift av anläggningarna (Period 2). Vattenfall har för sin andel av Period 1 under 2012 redovisat 121 MSEK (156) som en avsättning.

En följdeffekt av koncernens löpande verksamhet är att koncernens bolag blir parter i rättsliga processer. Dessutom förekommer i koncernens verksamhet tvister vilka inte leder till rättsliga processer. Vattenfalls ledning gör löpande en bedömning av dessa rättsliga processer och tvister och redovisar avsättningar i de fall de bedömer att ett åtagande föreligger och att detta kan bedömas med rimlig grad av säkerhet. För rättsliga processer eller tvister där det för närvarande inte kan fastställas huruvida ett åtagande föreligger eller där det av övriga skäl inte är möjligt att med rimlig grad av säkerhet beräkna beloppet på en eventuell avsättning gör koncernledningen den sammantagna bedömningen att det inte föreligger en risk för betydande påverkan på koncernens finansiella resultat eller ställning. Som ett led i koncernens affärsverksamhet förekommer utöver angivna ansvarsförbindelser garantier för fullgörande av olika kontraktsenliga åtaganden.

Not 52 Åtaganden enligt konsortialavtal

Utbyggnad av produktionsanläggningar inom kraftindustrin sker ofta inom samägda företag. Varje ägare ges därvid genom konsortialavtal rätt till elkraft i proportion till sin ägarandel samtidigt som ägarna ikläder sig skyldighet att, oavsett kraftproduktion, svara för samtliga kostnader i företaget efter samma fördelning.

Vattenfalls samverkan i värmeföretag och andra företag innebär oftast ansvar för kostnadstäckning i proportion till ägarandel.

Not 53 Antal anställda och personalkostnader

	2012			2011		
Antal anställda den 31 december, heltidstjänster	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Sverige	6 633	2 297	**8 930**	6 455	2 158	**8 613**
Danmark	573	104	**677**	544	105	**649**
Finland	24	28	**52**	221	156	**377**
Tyskland	13 635	4 094	**17 729**	14 886	4 522	**19 408**
Polen	71	20	**91**	76	23	**99**
Nederländerna	3 872	1 245	**5 117**	4 163	1 254	**5 417**
Belgien	1	2	**3**	—	—	**—**
Storbritannien	101	60	**161**	60	41	**101**
Frankrike	12	10	**22**	3	5	**8**
Serbien	8	4	**12**	10	3	**13**
Summa	**24 930**	**7 864**	**32 794**	**26 418**	**8 267**	**34 685**

	2012			2011		
Medelantal anställda under året, heltidstjänster	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Sverige	6 543	2 246	**8 789**	6 591	2 188	**8 779**
Danmark	554	103	**657**	558	105	**663**
Finland	64	54	**118**	221	162	**383**
Tyskland	13 785	4 183	**17 968**	14 837	4 533	**19 370**
Polen	72	20	**92**	2 176	630	**2 806**
Nederländerna	4 012	1 257	**5 269**	4 191	1 266	**5 457**
Belgien	1	1	**2**	70	42	**112**
Storbritannien	81	51	**132**	54	34	**88**
Frankrike	10	9	**19**	3	3	**6**
Serbien	9	4	**13**	12	3	**15**
Summa	**25 131**	**7 928**	**33 059**	**28 713**	**8 966**	**37 679**

Personalkostnader	2012	2011
Löner och andra ersättningar	18 568	18 418
Sociala kostnader[1]	6 580	5 835
Summa	**25 148**	**24 253**

1) Pensionkostnader specificeras i koncernens Not 41.

Förmåner till Vattenfall AB:s styrelseledamöter och ledande befattningshavare i Vattenfallkoncernen

	2012			2011		
TSEK	Arvoden och grundlön 2012 inklusive semester-ersättning	Övriga ersättningar och förmåner 2012	Pensions- och avvecklings-kostnader 2012	Arvoden och grundlön 2011 inklusive semester-ersättning	Övriga ersättningar och förmåner 2011	Pensions- och avvecklings-kostnader 2011
Styrelse						
Lars G Nordström, Styrelsens ordförande	625	—	—	338	—	—
Christer Bådholm, Styrelsens vice ordförande fram till 25 april 2012	143	—	—	392	—	—
Eli Arnstad, Ledamot	335	—	—	310	—	—
Gunilla Berg, Ledamot fr.o.m. 25 april 2012	222	—	—	—	—	—
Håkan Buskhe, Ledamot fr.o.m. 25 april 2012	222	—	—	—	—	—
Håkan Erixon, Ledamot	355	—	—	219	—	—
Lone Fønss Schrøder, Ledamot fram till 25 april 2012	108	—	—	336	—	—
Jan-Åke Jonsson, Ledamot fr.o.m. 25 april 2012	222	—	—	—	—	—
Patrik Jönsson, Ledamot	—	—	—	—	—	—
Cecilia Vieweg, Ledamot	340	—	—	320	—	—
Arbetstagarrepresentanter	—	—	—	—	—	—
Tidigare styrelseledamöter[1]	—	—	—	509	—	—
Summa styrelse	**2 572**	**—**	**—**	**2 424**	**—**	**—**
Koncernledningen						
Øystein Løseth, VD, Koncernchef[2]	13 560	391	3 981	12 667	389	3 770
Ingrid Bonde, CFO och ställföreträdande koncernchef fr.o.m. 14 maj 2012	4 022	3	1 264	—	—	—
Peter Smink, tf CFO fram till 14 maj 2012 samt Chef Business Division Sustainable Energy Projects fr.o.m 1 november 2012	3 132	104	287	963	36	80
Tuomo Hatakka, vice VD, Chef Business Division Production[3]	10 738	12	2 393	9 927	34	2 481
Torbjörn Wahlborg, vice VD, Chef Business Division Distribution and Sales t.o.m. 31 oktober 2012 samt Chef Business Division Nuclear Power fr.o.m. 1 november 2012	6 654	63	1 939	5 664	67	1 677
Stefan Dohler, Chef Business Division Asset Optimisation and Trading fr.o.m 1 april 2012	4 452	65	989	—	—	—
Harald von Heyden, Chef Business Division Asset Optimisation and Trading t.o.m 31 mars 2012	2 963	8	686	4 415	82	1 355
Huib Morelisse, Chef Business Division Asset Development t.o.m. 31 oktober 2012	5 640	—	984	6 766	171	1 138
Anders Dahl, Chef Business Division Renewables t.o.m. 31 oktober 2012 samt Chef Business Division Distribution and Sales fr.o.m. 1 november 2012	3 826	57	1 138			
Olof Gertz, Chef koncernstab Human Resources fr.o.m. 1 mars 2012	3 461	67	1 051	—	—	—
Anne Gynnerstedt, General Counsel & Company Secretary/CEO Office fr.o.m 9 januari 2012	4 302	4	1 299	—	—	—
Kerstin Ahlfont, tf Chef koncernstab Human Resources t.o.m 29 februari 2012	381	8	63	1 439	33	359
Andreas Regnell, Chef koncernstab Strategy & Environment. Medlem i koncernledningen t.o.m. 9 maj 2012.	1 563	1	440	4 013	2	1 205
Elisabeth Ström, Chef koncernstab External Relations and Communications. Medlem i koncern-ledningen t.o.m. 9 maj 2012.	2 269	154	9 816	4 386	147	809
Tidigare medlemmar av koncernledningen[1]	—	—	—	5 611	154	22 028

1) Se Vattenfalls årsredovisning för 2011, sidorna 106-107.

2) Löneförhöjningen är den första sedan 2010.

3) Av total grundlön avser 479 TSEK 2011 års löneökning som utbetalats retroaktivt under 2012.

TSEK	Arvoden och grundlön 2012 inklusive semesterersättning	Övriga ersättningar och förmåner 2012	Pensions- och avvecklingskostnader 2012	Arvoden och grundlön 2011 inklusive semesterersättning	Övriga ersättningar och förmåner 2011	Pensions- och avvecklingskostnader 2011
	2012			2011		
Övriga ledande befattningshavare						
Stefan Dohler, Ekonomi-och finansdirektör Vattenfall Europe AG t.o.m 31 mars 2012	1 414	21	302	5 863	88	1 290
Hartmuth Zeiss, Chef Business Unit Mining & Generation, Vattenfall Europe Mining AG	4 955	179	1 016	4 961	181	513
Jan Homan, Chef Business Unit Thermal	4 474	200	801	4 567	149	350
Frank May, Chef Business Unit Heat, Vattenfall Europe Wärme AG	3 783	86	818	3 788	94	819
Peter Gango, Chef Business Unit Nuclear t.o.m. 31 december 2012	3 590	50	6 495	3 558	53	541
Gunnar Axheim, Chef Business Unit Hydro	3 020	3	982	2 916	4	5 962
Helmar Rendez, Chef Business Unit Distribution	4 209	562	1 263	4 194	128	687
Huib Morelisse, VD för N.V. Nuon Energy och landschef för Nederländerna fr.o.m. 1 november 2012	1 131	—	200	—	—	—
Summa koncernledning och övriga ledande befattningshavare	**93 539**	**2 038**	**38 207**	**88 500**	**1 869**	**45 878**
Summa styrelse, koncernledning och övriga ledande befattningshavare	**96 111**	**2 038**	**38 207**	**90 924**	**1 869**	**45 878**

Styrelsen

Årsstämman 2012 beslutade att arvode till styrelseledamöterna för tiden intill utgången av nästa årsstämma ska utgå med 580 TSEK till ordföranden, och med 280 TSEK till övriga av årsstämman valda ledamöter.

Vidare beslutades att för arbete i ersättningsutskottet, revisionsutskottet respektive säkerhets- och riskutskottet ska arvode utgå med 60 TSEK till utskottets ordförande och 45 TSEK till ledamöter.

De styrelsearvoden som beslutades av årsstämman 2012 är oförändrade jämfört med de arvoden som årsstämman beslutade 2011. Arvodena för utskottsarbete är oförändrade jämfört med arvoden som beslutades vid en extra bolagsstämma den 14 juni 2011.

Styrelse- och utskottsledamöter som är anställda i Vattenfall eller i regeringskansliet uppbär inget arvode.

Arvoden för varje enskild ledamot framgår av ovanstående tabell. Respektive ledamots utskottsuppdrag beskrivs i bolagsstyrningsrapporten på sidorna 32–39.

Koncernchefen

Øystein Løseth, född 1958, är sedan 12 april 2010 anställd som koncernchef och VD för Vattenfall AB. Løseth har i anställningen som koncernchef och VD för Vattenfall AB under 2012 uppburit en lön på 13 560 TSEK. Vidare har han haft övriga förmåner så som bilförmån, bostadsförmån samt fria hemresor till ett belopp av 391 TSEK. Løseth har inte någon rörlig lönedel som koncernchef och VD för Vattenfall AB.

För pension gäller en avgiftsbestämd lösning. Premien har för 2012 uppgått till 3 981 TSEK vilket motsvarar 30% av 2012 års lön.

Løseths anställning gäller för viss tid fram till och med 31 mars 2015. Dessförinnan gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. Om uppsägning görs av Vattenfall har Løseth, efter uppsägningstiden, rätt till högst 18 månaders avgångsvederlag, dock längst för tiden fram till 31 mars 2015. Storleken på avgångsvederlaget ska beräknas med utgångspunkt från den fasta lön som gäller vid tiden för uppsägningen. Vid ny anställning eller inkomst från annan verksamhet ska avgångsvederlaget reduceras med belopp motsvarande ny inkomst eller annan förmån under den aktuella perioden. Avgångsvederlag utbetalas månadsvis.

Övriga koncernledningsmedlemmar

Löner och andra ersättningar

För övriga medlemmar av koncernledningen, sammanlagt 13 personer (11), har summan av löner och andra ersättningar avseende 2012, inklusive värdet av bilförmåner och övriga förmåner, uppgått till 53 949 TSEK. För övriga av Vattenfall definierade ledande befattningshavare, som inte ingår i koncernledningen, sammanlagt 8 personer (7), har summan av löner och andra ersättningar avseende 2012, inklusive värdet av bilförmåner och övriga förmåner uppgått till 27 677 TSEK.

För personer som under året gått från att vara ledande befattningshavare till att även bli medlem av koncernledningen (eller vice versa) har summan av lön och övriga ersättningar fördelats proportionellt mellan dessa två typer av ledande befattningshavare.

Pensionsförmåner

Harald von Heyden, Olof Gertz, Ingrid Bonde, Anne Gynnerstedt, Anders Dahl, Andreas Regnell, Elisabeth Ström, Torbjörn Wahlborg, Peter Gango, Tuomo Hatakka, Stefan Dohler, Frank May och Hartmuth Zeiss har alla avgiftsbestämda pensionslösningar.

Huib Morelisse, Jan Homan samt Peter Smink har en nederländsk kollektivavtalslösning. Samtliga pensioner för dessa befattningshavare överensstämmer med regeringens riktlinjer.

Villkor vid uppsägning från bolagets sida

Enligt regeringens riktlinjer ska uppsägningstiden, vid uppsägning från företagets sida av ledande befattningshavare inte överstiga sex månader och därefter utgår ett avgångsvederlag motsvarande högst arton månadslöner. Vid ny anställning eller inkomst från annan förvärvsverksamhet ska avgångsvederlaget reduceras med belopp motsvarande ny inkomst eller annan förmån under den aktuella perioden.

Avgångsvederlaget utbetalas månadsvis.

Samtliga ledande befattningshavare har villkor vid uppsägning som överensstämmer med regeringens riktlinjer.

Incitamentsprogram

Koncernledningen och övriga ledande befattningshavare har inte någon rörlig lön.

Nya ledande befattningshavare

Vattenfall har beslutat att från och med 1 januari 2013, per definition, utöka kretsen Ledande befattningshavare till att omfatta även cheferna för de svenska kärnkraftverken Ringhals respektive Forsmark.

Not 54 Könsfördelning bland ledande befattningshavare

	Kvinnor, %		Män, %	
	2012	2011	2012	2011
Könsfördelning bland styrelseledamöter	29	22	71	78
Könsfördelning bland övriga ledande befattningshavare	22	25	78	75

Not 55 Upplysningar om närstående

Vattenfall AB ägs till 100% av svenska staten. Vattenfallkoncernens produkter och tjänster erbjuds staten, statliga myndigheter och statliga bolag i konkurrens med andra leverantörer och på normala kommersiella villkor. På motsvarande sätt köper Vattenfall AB och dess koncernföretag produkter och tjänster från statliga myndigheter och bolag till marknadsmässiga priser och i övrigt på normala kommersiella villkor. Sammanlagt svarar varken staten, deras myndigheter eller bolag för en väsentlig andel av Vattenfallkoncernens nettoomsättning, inköp eller resultat.

Upplysningar om transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning i företaget framgår av koncernens Not 53, Medelantal anställda och personalkostnader.

Upplysningar om transaktioner med större intresseföretag under 2012 samt tillhörande fordringar och skulder per 31 december 2012 beskrivs nedan.

V² Plug-In Hybrid Vehicle Partnership HB

Företagets verksamhet är att utveckla och sälja en teknologi avseende hybridelektrisk drift av personbilar. Vattenfall har ett åtagande att ytterligare tillskjuta 25 MSEK (90) till företaget.

Ensted Havn I/S

Djuphavshamn som Vattenfall använder som lager för kol. Vattenfalls rörelseintäkter från företaget uppgick till 0 MSEK (1) medan inköp från företaget uppgick till 0 MSEK (78).

Kernkraftwerk Brokdorf GmbH & Co. oHG

Kärnkraftverk från vilket Vattenfall köper elektricitet. Inköpen uppgick till 894 MSEK (940). Rörelseintäkter från företaget uppgick till 1 MSEK (1). Vattenfalls räntekostnader till företaget uppgick till 6 MSEK (5). Rörelseskulder samt låneskulder uppgick till 92 MSEK (104) respektive 542 MSEK (450).

Kernkraftwerk Krümmel GmbH & Co. oHG

Kärnkraftverk under avveckling. Vattenfalls kostnader till företaget uppgick till 535 MSEK (4 425). Rörelseintäkter från företaget uppgick till 454 MSEK (449). Vattenfalls räntekostnader till företaget uppgick till 93 MSEK (99). Rörelsefordringar på företaget uppgick till 5 MSEK (23). Rörelseskulder samt låneskulder uppgick till 3 879 MSEK (3 836) respektive 8 720 MSEK (10 003).

Kernkraftwerk Stade GmbH & Co. oHG

Kärnkraftverk under avveckling. Vattenfalls intäkter från företaget uppgick till 0 MSEK (0) medan kostnaderna till företaget uppgick till 118 MSEK (278). Vattenfalls räntekostnader till företaget uppgick till 2 MSEK (1) . Rörelseskulder samt låneskulder uppgick till 61 MSEK (211) respektive 47 MSEK (67).

GASAG Berliner Gaswerke AG

Företaget säljer, distribuerar och lagrar gas i Berlinområdet. Vattenfall hade rörelseintäkter uppgående till 87 MSEK (106) från företaget samt inköp uppgående till 7 MSEK (179). Rörelsefordringar uppgick till 5 MSEK (3). Vattenfalls del av ansvarsförbindelser i företaget uppgick till 145 MSEK (165).

EHA Energie Handels Gesellschaft mbH & Co. KG

Köper och säljer elektricitet och gas. Företaget tillhandahåller även administrations- och konsulttjänster. Vattenfalls rörelseintäkter från företaget uppgick till 605 MSEK (678) medan inköp från företaget uppgick till 87 MSEK (70). Rörelsefordringar uppgick till 2 MSEK (4).

DOTI Deutsche Offshore Testfeldt und Infrastructure GmbH KG

Företaget projekterar och driver en offshore testanläggning för vindkraft. Vattenfalls rörelseintäkter från företaget uppgick till 1 MSEK (1). Inköpen från företaget uppgick till 35 MSEK (0). Rörelseskulder uppgick till 9 MSEK (0).

Not 56 Händelser efter balansdagen

Den 1 mars 2013 meddelade Vattenfall i ett pressmeddelande att företaget undersöker möjligheterna att avyttra sin andel av kraftvärmeverket Lippendorf i Tyskland. Inget beslut har dock fattats och Tyskland fortsätter att vara en huvudmarknad för Vattenfall.

Den 6 mars 2013 meddelade Vattenfall i ett pressmeddelande att cirka 2 500 anställda kan komma att lämna Vattenfall när företaget ska sänka kostnaderna med 3 miljarder SEK 2013 och ytterliggare 1,5 miljarder SEK 2014.

Moderbolaget

Moderbolaget Vattenfall AB

Kort sammanfattning av 2012

Omsättningen uppgick till 38 250 MSEK (31 655).

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatter uppgick till 6 762 MSEK (17 389).

Vattenfall AB:s rörelseresultat är cirka 5 000 MSEK lägre än föregående år. Resultatet har påverkats av att Vattenfall AB inte erhållit några utdelningar från sina tyska dotterföretag under 2012. I resultatet ingår nedskrivning av aktieinnehavet i N.V. Nuon Energy med 9 407 MSEK. Vidare har nedskrivningar gjorts i Vattenfall A/S med 4 000 MSEK samt Vattenfall Biomass Liberia AB med 1 496 MSEK. Vattenfall AB har under året avyttrat sin finska eldistributions- och värmeverksamhet vilket resulterat i en realisationsvinst om 10 051 MSEK. Under 2012 återbetalades en del av skulden till Nuons aktieägare, 2 631 MSEK (300 MEUR), vilket resulterade i en realiserad valutakursvinst i moderbolaget om 590 MSEK.

Vattenfall har beslutat att återgå till att helt trygga de förmånsbestämda tjänstepensionerna i Sverige i balansräkningen under posten ”Avsatt till pensioner”, det vill säga till den ordning som gällde innan Vattenfalls Pensionsstiftelse bildades 1999. Ändringen innebär att medel successivt kommer att överföras från pensionsstiftelsen till Vattenfall AB och dess dotterföretag.

Under 2012 har Vattenfall AB gjort en partiell ändring av pensionstryggandet så att 2 500 MSEK satts av på kontot ”Avsatt till pensioner”. Gottgörelse för detta har erhållits från pensionsstiftelsen under december månad med 2 800 MSEK, varav 300 MSEK avser gottgörelse för pensionskostnader under 2011. Ändringen av tryggandet påverkar inte Vattenfall AB:s åtagande att betala framtida pensioner till anställda. I samband med bytet av tryggandeform har Vattenfall AB till försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti ställt aktier i Vattenfall Eldistribution AB som säkerhet för den kreditförsäkring som krävs för att trygga pensionerna.

Till följd av riksdagsbeslutet i december 2012 att sänka bolagsskatten i Sverige från 26,3% till 22% omvärderades Vattenfall AB:s uppskjutna skatteskulder. Detta ledde till en positiv resultatpåverkan med 156 MSEK.

Balansomslutningen uppgick till 314 473 MSEK (323 251).

Investeringar under perioden uppgick till 4 966 MSEK (755).

Under året har en nyemission genomförts i dotterföretaget Vattenfall Vindkraft AB om 3 000 MSEK. Vidare har ett kapitaltillskott om 1 450 MSEK återbetalts från den finska verksamheten. I december erhölls från Vattenfall A/S en återbetalning av tidigare lämnat kapitaltillskott med 3 514 MSEK vilket reducerat det bokförda värdet på aktierna.

I maj 2012 lämnades en aktieutdelning till svenska staten om 4 433 MSEK.

Kassa, bank och liknande tillgångar samt Kortfristiga placeringar uppgick till 37 193 MSEK (19 104).

Moderbolagets resultaträkning

Belopp i MSEK, 1 januari-31 december	Not	2012	2011
Nettoomsättning	4, 5	38 250	31 655
Kostnader för sålda produkter	6	-24 126	-19 037
Bruttoresultat		**14 124**	**12 618**
Försäljningskostnader		-810	-739
Administrationskostnader		-2 244	-2 445
Forsknings- och utvecklingskostnader		-341	-354
Övriga rörelseintäkter	7	1 243	157
Övriga rörelsekostnader	8	-990	-3 293
Rörelseresultat	9, 10, 18, 19	**10 982**	**5 944**
Resultat från andelar i dotterföretag	11	-4 041	13 935
Resultat från andelar i intresseföretag	12	1	1
Resultat från andra aktier och andelar	13	66	-1 523
Andra finansiella intäkter	14	5 496	6 037
Andra finansiella kostnader	15	-5 742	-7 005
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter		**6 762**	**17 389**
Bokslutsdispositioner	16	-7 680	2 312
Resultat före skatter		**-918**	**19 701**
Skatter	17	-1 122	-2 847
Årets resultat		**-2 040**	**16 854**

Moderbolagets rapport över totalresultat

Belopp i MSEK, 1 januari-31 december	2012	2011
Årets resultat	-2 040	16 854
Summa övrigt totalresultat	—	—
Summa totalresultat för året	**-2 040**	**16 854**

Moderbolagets balansräkning

Belopp i MSEK	Not	31 december 2012	31 december 2011
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	20	262	206
Materiella anläggningstillgångar	21	4 339	4 086
Aktier och andelar	22	162 956	178 670
Andra långfristiga fordringar	23	79 859	72 495
Summa anläggningstillgångar		**247 416**	**255 457**
Omsättningstillgångar			
Varulager	24	453	360
Immateriella omsättningstillgångar	25	249	334
Kortfristiga fordringar	26	29 160	47 431
Skattefordran aktuell skatt	17	2	565
Kortfristiga placeringar	27	24 535	12 839
Kassa, bank och liknande tillgångar	28	12 658	6 265
Summa omsättningstillgångar		**67 057**	**67 794**
Summa tillgångar		**314 473**	**323 251**

Moderbolagets balansräkning forts.

Belopp i MSEK	Not	31 december 2012	31 december 2011
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital (131 700 000 aktier till ett kvotvärde av 50 kr)		6 585	6 585
Reservfond		1 286	1 286
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		75 236	62 789
Årets resultat		-2 040	16 854
Summa eget kapital		**81 067**	**87 514**
Obeskattade reserver	16	**15 185**	**10 355**
Avsättningar	29	**2 832**	**191**
Långfristiga skulder			
Hybridkapital	30	8 543	8 883
Andra räntebärande skulder	30	97 716	134 970
Uppskjuten skatteskuld	17	799	932
Andra ej räntebärande skulder	31	6 541	5 864
Summa långfristiga skulder		**113 599**	**150 649**
Kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder	30	72 410	50 204
Andra ej räntebärande skulder	32	29 380	24 338
Summa kortfristiga skulder		**101 790**	**74 542**
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		**314 473**	**323 251**
Säkerheter	34	102	79
Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser)	35	41 787	42 043
Åtaganden enligt konsortialavtal	36		

Moderbolagets kassaflödesanalys

Belopp i MSEK, 1 januari-31 december	Not	2012	2011
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatter		-918	19 701
Återläggning av avskrivningar och nedskrivningar		15 369	2 473
Betald skatt		-692	-3 457
Realisationsvinster/förluster, netto		-10 051	-1 102
Övrigt, inkl ej kassaflödespåverkande poster	40	7 018	- 4 823
Internt tillförda medel (FFO)		**10 726**	**12 792**
Förändringar i varulager		-93	-92
Förändringar i rörelsefordringar		5 627	-10 229
Förändringar i rörelseskulder		-4 103	-3 104
Kassaflöde från förändringar av rörelsetillgångar och rörelseskulder		1 431	-13 425
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**12 157**	**- 633**
Investeringsverksamheten			
Investeringar i dotterföretag		-4 183	-215
Investeringar i intresseföretag och andra aktier och andelar		-6	-38
Andra investeringar i anläggningstillgångar		-777	-502
Summa investeringar		**-4 966**	**-755**
Återbetalda kapitaltillskott		4 964	—
Försäljningar		19 001	9 412
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**18 999**	**8 657**
Kassaflöde före finansieringsverksamheten		**31 156**	**8 024**
Finansieringsverksamheten			
Förändringar i kortfristiga placeringar		-11 696	14 035
Upptagna lån		1 520	7 992
Amortering av skuld avseende förvärv av dotterföretag		-2 631	-13 538
Amortering av andra skulder		-11 895	-12 805
Betald utdelning till ägare		-4 433	-6 500
Betalning från Vattenfalls Pensionsstiftelse		2 500	—
Erhållna/lämnade koncernbidrag		1 872	1 709
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**-24 763**	**-9 107**
Årets kassaflöde		**6 393**	**-1 083**
Kassa, bank och liknande tillgångar			
Kassa, bank och liknande tillgångar vid årets början		6 265	7 348
Årets kassaflöde		6 393	-1 083
Kassa, bank och liknande tillgångar vid årets slut		**12 658**	**6 265**

Moderbolagets noter

Moderbolagets förändring i eget kapital

Belopp i MSEK	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital	Summa
Ingående balans 2011	6 585	1 286	69 289	**77 160**
Utdelning till aktieägare	—	—	-6 500	**-6 500**
Årets resultat	—	—	16 854	**16 854**
Summa övrigt totalresultat	—	—	—	**—**
Utgående balans 2011	**6 585**	**1 286**	**79 643**	**87 514**
Utdelning till aktieägare	—	—	-4 433	**-4 433**
Årets resultat	—	—	-2 040	**-2 040**
Koncernbidrag	—	—	26	**26**
Summa övrigt totalresultat	—	—	—	**—**
Utgående balans 2012	**6 585**	**1 286**	**73 196**	**81 067**

Per den 31 december 2012 omfattade det registrerade aktiekapitalet 131 700 000 aktier till kvotvärdet 50 SEK.

Innehåll

Not		Sidan
1	Företagsinformation	102
2	Redovisningsprinciper	102
3	Valutakurser	102
4	Nettoomsättning	102
5	Försäljning och inköp inom koncernen	102
6	Kostnader för sålda produkter	102
7	Övriga rörelseintäkter	102
8	Övriga rörelsekostnader	102
9	Avskrivningar	102
10	Nedskrivningar	103
11	Resultat från andelar i dotterföretag	103
12	Resultat från andelar i intresseföretag	103
13	Resultat från andra aktier och andelar	103
14	Andra finansiella intäkter	103
15	Andra finansiella kostnader	103
16	Bokslutsdispositioner och obeskattade reserver	103
17	Skatter	103
18	Leasing	104
19	Ersättningar till revisorer	104
20	Immateriella anläggningstillgångar	104
21	Materiella anläggningstillgångar	105
22	Aktier och andelar	105
23	Andra långfristiga fordringar	106
24	Varulager	106
25	Immateriella omsättningstillgångar	106
26	Kortfristiga fordringar	106
27	Kortfristiga placeringar	107
28	Kassa, bank och liknande tillgångar	107
29	Avsättningar	107
30	Andra räntebärande skulder samt tillhörande finansiella derivat	107
31	Andra ej räntebärande skulder (långfristiga)	108
32	Andra ej räntebärande skulder (kortfristiga)	108
33	Finansiella instrument: Redovisat värde och verkligt värde	108
34	Säkerheter	109
35	Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser)	109
36	Åtaganden enligt konsortialavtal	110
37	Medelantal anställda och personalkostnader	110
38	Könsfördelning bland ledande befattningshavare	110
39	Upplysningar om närstående	110
40	Specifikation till kassaflödesanalysen	110
41	Händelser efter balansdagen	110

Not 1 Företagsinformation

Årsredovisningen för Vattenfall AB för 2012 har godkänts enligt styrelsebeslut från 20 mars 2013. Vattenfall AB som är moderbolag i Vattenfallkoncernen är ett aktiebolag med säte i Stockholm och med adressen 169 92 Stockholm. Moderbolagets balansräkning och resultaträkning ingående i årsredovisningen ska föreläggas på årsstämman 24 april 2013.

Not 2 Redovisningsprinciper

Allmänt

Moderbolaget Vattenfall AB:s räkenskaper har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och rekommendation RFR 2 — *Redovisning för juridiska personer,* utgiven av Rådet för finansiell rapportering. RFR 2 innebär att Vattenfall AB ska tillämpa samtliga standarder och uttalanden utgivna av IASB och IFRIC så som de godkänts av EU-kommissionen för tillämpning inom EU. Detta ska göras så långt möjligt är inom ramen för Årsredovisningslagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Vattenfall AB tillämpar undantagsregeln avseende IAS 39 enligt RFR 2 vilket innebär att finansiella instrument värderas till anskaffningsvärde.

Redovisningsprinciper och beräkningsmetoder är oförändrade från dem som tillämpats i årsredovisningen för 2011, förutom att koncernbidrag i resultaträkningen redovisas som bokslutsdisposition i enlighet med alternativregeln i RFR 2 som Vattenfall valt att förtidstillämpa. Jämförelsetalen för 2011 har omräknats.

Nya och ändrade redovisningsregler som träder ikraft 2013 förväntas inte att ha någon väsentlig påverkan på Vattenfall AB:s finansiella rapporter.

Tillämpade redovisningsprinciper framgår av tillämpliga delar av koncernens Not 3, Redovisningsprinciper, med nedanstående tillägg för moderbolaget Vattenfall AB.

Avskrivningar

Avskrivningar beräknas i enlighet med koncernredovisningen på anskaffningsvärde med linjär fördelning efter anläggningarnas bedömda nyttjandeperiod. Därutöver görs i moderbolaget avskrivningar utöver plan (skillnaden mellan avskrivningar enligt plan och motsvarande skattemässiga avskrivningar) som redovisas som bokslutsdisposition respektive obeskattad reserv.

Avsättningar för pensioner

Pensionsåtaganden avseende pensioner i moderbolaget är beräknade enligt sedvanliga svenska försäkringstekniska grunder och redovisas enligt Tryggandelagen. Den i balansräkningen upptagna avsättningen motsvarar dessa pensionsåtaganden nettoredovisade mot förvaltningstillgångar i Vattenfalls Pensionsstiftelse.

Utländsk valuta

Moderbolaget tillämpar säkringsredovisning vad gäller tillgångar i utländsk valuta som är effektivt skyddade av lån i utländsk valuta i enlighet med BFN R7 – *Värdering av fordringar och skulder i utländsk valuta.* Förändringar i valutakurser redovisas således inte för lån som upptagits för att finansiera förvärv av utländska dotterföretag, intresseföretag och joint ventures. Icke-monetära tillgångar som anskaffats i utländsk valuta redovisas till valutakursen vid anskaffningstillfället. De lån som upptogs i samband med förvärvet av N.V. Nuon Energy är, liksom i koncernredovisningen, säkringsredovisade från och med förvärvstillfället 1 juli 2009.

Övriga tillgångar och skulder i utländsk valuta redovisas till balansdagens kurs.

Skatter

Skattelagstiftningen i Sverige ger företag möjlighet att skjuta upp skattebetalning genom avsättning till obeskattade reserver. I moderbolaget redovisas obeskattade reserver som en särskild post i balansräkningen i vilken uppskjuten skatt ingår. I moderbolagets resultaträkning redovisas avsättningar till, respektive upplösningar av, obeskattade reserver under rubriken bokslutsdispositioner.

Den redovisade skattekostnaden i moderbolaget Vattenfall AB utgörs av skatten på resultatet efter bokslutsdispositioner.

Not 3 Valutakurser

Se koncernens Not 6.

Not 4 Nettoomsättning

	2012	2011
Omsättning inkl punktskatter:		
-varor (elektricitet, värme etc)	40 134	33 771
-utförande av tjänsteuppdrag	1 013	865
Punktskatter	-2 897	-2 981
Nettoomsättning	**38 250**	**31 655**

Nettoomsättning per geografiskt område

	2012	2011
Norden	34 418	31 189
Tyskland och Polen	3 770	304
Övriga	62	162
Summa	**38 250**	**31 655**

Nettoomsättning för produkter och tjänster

	2012	2011
Elproduktion	11 939	6 491
Trading	4 781	1 342
Energiförsäljning	18 214	20 676
Värme	2 394	2 241
Övrigt	922	905
Summa	**38 250**	**31 655**

Not 5 Försäljning och inköp inom koncernen

Av moderbolagets totala försäljningsintäkter och inköpskostnader avser 23% (13) av försäljningen och 55% (38) av inköpen affärer med dotterföretag.

Not 6 Kostnader för sålda produkter

Direkta kostnader inkluderar produktionsskatter och avgifter med 70 MSEK (82) samt fastighetsskatter med 5 MSEK (1).

Not 7 Övriga rörelseintäkter

Övriga rörelseintäkter innefattar huvudsakligen internt fakturerade tjänster, försäkringsersättningar, hyresintäkter samt rörelserelaterade valutakursvinster.

Not 8 Övriga rörelsekostnader

Övriga rörelsekostnader innefattar huvudsakligen internt fakturerade tjänster, rörelserelaterade valutakursförluster samt avskrivningar.

För 2011 redovisade Vattenfall AB en realisationsförlust uppgående till 3 239 MSEK då samtliga vattenkrafttillgångar såldes till helägda nybildade dotterföretag. Försäljningarna skedde till skattemässiga restvärden.

Not 9 Avskrivningar

Avskrivningar på immateriella anläggningstillgångar och materiella anläggningstillgångar fördelas i resultaträkningen enligt följande:

	2012	2011
Övriga rörelsekostnader	465	366
Administrationskostnader	1	1
Summa	**466**	**367**

Avskrivningar på immateriella anläggningstillgångar ingår ovan i Övriga rörelsekostnader med 81 MSEK (63) samt i Administrationskostnader 0 MSEK (1).

Not 10 Nedskrivningar

Inga nedskrivningar har gjorts under 2011 och 2012 på immateriella anläggningstillgångar och materiella anläggningstillgångar.

Not 11 Resultat från andelar i dotterföretag

	2012	2011
Utdelningar	768	10 088
Nedskrivningar[1]	-14 903	-514
Realisationsresultat vid försäljningar[2]	10 094	4 361
Summa	**-4 041**	**13 935**

1) Se Not 22, Aktier och andelar.

2) Se vidare under rubriken Kort sammanfattning av 2012 på sidan 98.

Not 12 Resultat från andelar i intresseföretag

	2012	2011
Utdelningar	1	1
Summa	**1**	**1**

Not 13 Resultat från andra aktier och andelar

	2012	2011
Utdelningar	67	68
Nedskrivning av aktier i Enea. S.A.	—	-1 591
Realisationsresultat vid försäljningar	-1	—
Summa	**66**	**-1 523**

Not 14 Andra finansiella intäkter

	2012	2011
Ränteintäkter från dotterföretag	3 399	3 091
Andra ränteintäkter	313	236
Valutakursdifferenser, netto	1 784	2 710
Summa	**5 496**	**6 037**

Not 15 Andra finansiella kostnader

	2012	2011
Räntekostnader till dotterföretag	251	211
Andra räntekostnader	5 491	6 794
Summa	**5 742**	**7 005**

Not 16 Bokslutsdispositioner och obeskattade reserver

Bokslutsdispositioner

	2012	2011
Lämnade koncernbidrag	-4 711	-2 862
Erhållna koncernbidrag	1 861	1 921
Avsättning och upplösning av obeskattade reserver, netto	-4 830	3 253
Summa	**-7 680**	**2 312**

Obeskattade reserver

	Ingående balans	Avsättning/ Upplösning(–)	Utgående balans
Avskrivningar utöver plan	-3 219	5 658	2 439
Periodiseringsfond Tax-07	2 307	-2 307	—
Periodiseringsfond Tax-08	1 522	—	1 522
Periodiseringsfond Tax-09	—	—	—
Periodiseringsfond Tax-10	2 992	—	2 992
Periodiseringsfond Tax-11	4 153	—	4 153
Periodiseringsfond Tax-12	2 600	—	2 600
Periodiseringsfond Tax-13	—	1 479	1 479
Summa	**10 355**	**4 830**	**15 185**

Not 17 Skatter

Den redovisade skattekostnaden fördelas enligt följande:

	2012	2011
Aktuell skatt	1 255	1 498
Uppskjuten skatt	-133	1 349
Summa	**1 122**	**2 847**

Årets kostnad för aktuell skatt hänförlig till tidigare års resultat uppgår till 87 MSEK (-862). Skatteeffekten av schablonränta på periodiseringsfonder uppgår till 42 MSEK (68).

Skillnaden mellan nominell svensk skattesats och effektiv skattesats förklaras på följande sätt:

%	2012	2011
Svensk inkomstskattesats per 31 december	26,3	26,3
Justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder	-9,5	-4,4
Justering av uppskjuten skatt hänförlig till tidigare år	7,2	5,0
Realisationsvinster, skattefria[1]	289,0	-4,3
Ej skattepliktiga intäkter	25,8	-13,6
Nedskrivningar, ej avdragsgilla[2]	-426,2	2,7
Ej avdragsgilla räntor	-48,9	2,2
Övriga ej avdragsgilla kostnader	-2,8	0,5
Effektiv skattesats före ändring av skattesats i Sverige	**-139,1**	**14,4**
Ändrad skattesats i Sverige	17,0	—
Effektiv skattesats efter ändring av skattesats i Sverige	**-122,1**	**14,4**

1) Avser realisationsvinst (skattefri) vid försäljning av finska bolag.

2) Avser huvudsakligen nedskrivning, icke avdragsgill, av aktier i N.V. Nuon Energy, Vattenfall A/S och Vattenfall Biomass Liberia AB.

	Ingående balans		Förändring via resultaträkningen		Utgående balans	
Förändring av uppskjuten skatt i balansräkningen	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Anläggningstillgångar	-2	-303	—	301	-2	-2
Omsättningstillgångar	-171	-643	233	472	62	-171
Avsättningar	-35	-34	-17	-1	-52	-35
Övriga långfristiga skulder	792	215	-213	577	579	792
Kortfristiga skulder	348	348	-136	—	212	348
Summa	**932**	**-417**	**-133**	**1 349**	**799**	**932**

Not 18 Leasing

Leasingkostnader

Framtida betalningsåtaganden per 31 december 2012 för leasingkontrakt och hyreskontrakt fördelar sig enligt följande:

	Finansiell leasing	Operationell leasing
2013	—	23
2014	—	23
2015	—	24
2016	—	6
2017	—	3
2018 och senare	—	—
Summa	**—**	**79**

Årets kostnader för leasing av tillgångar för moderbolaget uppgick till 22 MSEK (19).

Leasingintäkter

Vattenfall AB äger och driver energianläggningar åt kund. Intäkten från kund består av två delar, en fast del för täckande av kapitalkostnader och en rörlig del baserad på mängden levererad media.

Anläggningarna klassificeras enligt gängse principer, baserat på den fasta intäktsdelen för leasing.

Anskaffningsvärdet av tillgångar redovisade under Operationell leasing uppgick per 31 december 2012 till 563 MSEK (662). Ackumulerade avskrivningar uppgick till 238 MSEK (251) och ackumulerade nedskrivningar till 30 MSEK (30).

Framtida betalningar för denna typ av anläggningar fördelar sig enligt följande:

	Finansiell leasing	Operationell leasing
2013	—	1
2014	—	1
2015	—	1
2016	—	1
2017	—	1
2018 och senare	—	2
Summa	**—**	**7**

Not 19 Ersättning till revisorer

	2012	2011
Revisionsuppdraget		
Ernst & Young	7	18
Summa	**7**	**18**
Skatterådgivning		
Ernst & Young	1	—
Summa	**1**	**—**

Not 20 Immateriella anläggningstillgångar

	Aktiverade utgifter för utveckling		Goodwill		Koncessioner och liknande rättigheter		Hyresrätter och liknande rättigheter		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Anskaffningsvärden										
Ingående anskaffningsvärde	301	301	13	13	699	585	95	112	**1 108**	**1 011**
Investeringar	—	—	—	—	137	140	—	-6	**137**	**134**
Försäljningar/Utrangeringar	—	—	—	—	—	-26	—	-11	**—**	**-37**
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**301**	**301**	**13**	**13**	**836**	**699**	**95**	**95**	1 245	1 108
Ackumulerade avskrivningar enligt plan										
Ingående avskrivningar	-185	-185	-13	-13	-561	-498	-27	-33	**-786**	**-729**
Årets avskrivningar	—	—	—	—	-81	-64	—	—	**-81**	**-64**
Försäljningar/Utrangeringar	—	—	—	—	—	1	—	6	**—**	**7**
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-185**	**-185**	**-13**	**-13**	**-642**	**-561**	**-27**	**-27**	-867	-786
Nedskrivningar										
Ingående nedskrivningar	-116	-116	—	—	—	—	—	—	**-116**	**-116**
Utgående nedskrivningar	**-116**	**-116**	**—**	**—**	**—**	**—**	**—**	**—**	-116	-116
Bokfört värde	**—**	**—**	**—**	**—**	**194**	**138**	**68**	**68**	262	206

Inga avtalsenliga åtaganden om förvärv av immateriella tillgångar föreligger per 31 december 2012.

Not 21 Materiella anläggningstillgångar

	Byggnader och mark		Maskiner och andra tekniska anläggningar		Inventarier, verktyg och installationer		Pågående nyanläggningar		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Anskaffningsvärden										
Ingående anskaffningsvärde	1 255	18 238	7 163	17 739	51	91	377	2 243	**8 846**	**38 311**
Investeringar	—	—	—	4	303	3	337	336	**640**	**343**
Erhållna bidrag	—	—	—	—	—	—	—	25	**—**	**25**
Omföring från pågående nyanläggningar	14	323	316	599	—	—	-330	-922	**—**	**—**
Försäljningar/Utrangeringar	-41	-17 306	-144	-11 179	-20	-43	—	-1 305	**-205**	**-29 833**
Omklassificeringar	42	—	-42	—	—	—	—	—	**—**	**—**
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**1 270**	**1 255**	**7 293**	**7 163**	**334**	**51**	**384**	**377**	9 281	8 846
Ackumulerade avskrivningar enligt plan										
Ingående avskrivningar	-638	-6 795	-4 071	-9 307	-42	-62	—	—	**-4 751**	**-16 164**
Årets avskrivningar	-30	-31	-280	-269	-75	-3	—	—	**-385**	**-303**
Försäljningar/Utrangeringar	29	6 188	144	5 505	18	23	—	—	**191**	**11 716**
Omklassificeringar	-41	—	41	—	—	—	—	—	**—**	**—**
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-680**	**-638**	**-4 166**	**-4 071**	**-99**	**-42**	**—**	**—**	-4 945	-4 751
Nedskrivningar										
Ingående nedskrivningar	-1	-1	-8	-8	—	—	—	—	**-9**	**-9**
Försäljningar/Utrangeringar	12	—	—	—	—	—	—	—	**12**	**—**
Utgående nedskrivningar	**11**	**-1**	**-8**	**-8**	**—**	**—**	**—**	**—**	3	-9
Utgående planenligt restvärde	**601**	**616**	**3 119**	**3 084**	**235**	**9**	**384**	**377**	4 339	4 086
Ackumulerade avskrivningar utöver plan	—	—	—	—	—	—	—	—	**—**	**—**
Bokfört värde	**601**	**616**	**3 119**	**3 084**	**235**	**9**	**384**	**377**	4 339	4 086

Inga avtalsenliga åtaganden om förvärv av materiella tillgångar föreligger per 31 december 2012.

Not 22 Aktier och andelar

	Andelar i dotterföretag		Andelar i intresseföretag		Andra aktier och andelar		Summa aktier och andelar	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Ingående balans	175 638	189 449	14	6	3 018	4 609	**178 670**	**194 064**
Investeringar/köp	—	27	—	8	—	3	**—**	**38**
Lämnade aktieägartillskott	4 183	215	6	—	—	—	**4 189**	**215**
Återbetalda kapitaltillskott[1]	-4 964	—	—	—	—	—	**-4 964**	**—**
Försäljningar	-34	-13 109	—	—	-2	-3	**-36**	**-13 112**
Justering av köpeskilling	—	-430	—	—	—	—	**—**	**-430**
Nedskrivningar[2]	-14 903	-514	—	—	—	-1 591	**-14 903**	**-2 105**
Utgående balans	**159 920**	**175 638**	**20**	**14**	**3 016**	**3 018**	162 956	178 670

1) Avser återbetalda kapitaltillskott från dotterföretag i Finland och Danmark.

2) Avser nedskrivningar (ej skattemässigt avdragsgilla) av aktier i N.V Nuon Energy, Vattenfall A/S samt Vattenfall Biomass Liberia AB

För en specifikation över moderbolagets aktier och andelar i dotterföretag, intresseföretag och andra aktier och andelar se koncernens Noter 26-28

Not 23 Andra långfristiga fordringar

	Fordringar hos dotterföretag		Fordringar hos intresseföretag		Andra fordringar		Summa andra långfristiga fordringar	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Ingående balans	72 157	55 508	7	7	331	384	**72 495**	**55 899**
Nytillkomna fordringar	84 541	27 680	1	—	637	—	**85 179**	**27 680**
Erhållna betalningar	-78 969	-11 031	—	—	-331	-53	**-79 300**	**-11 084**
Valutakurseffekter	-49	—	—	—	—	—	**-49**	—
Omklassificering mellan långfristiga och kortfristiga fordringar	1 534	—	—	—	—	—	**1 534**	—
Utgående balans	**79 214**	**72 157**	**8**	**7**	**637**	**331**	**79 859**	**72 495**

Not 24 Varulager

	2012	2011
Biobränslen	89	63
Fossila bränslen	322	255
Material och reservdelar	42	42
Summa	**453**	**360**

Varor i lager som redovisats som en kostnad under år 2012 uppgår till MSEK 917 (829). Inga nedskrivningar eller återföring av nedskrivningar har gjorts under året.

Not 25 Immateriella omsättningstillgångar

Tillgångarna avser utsläppsrätter samt certifikat. Se koncernens Not 3, Redovisningsprinciper.

	Utsläppsrätter		Certifikat		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Ingående balans	30	49	304	611	**334**	**660**
Inköp	47	137	1 369	1 434	**1 416**	**1 571**
Erhållna utan vederlag	—	—	151	179	**151**	**179**
Sålda	-23	-91	-980	-1 168	**-1 003**	**-1 259**
Inlösta	-34	-65	-615	-752	**-649**	**-817**
Utgående balans	**20**	**30**	**229**	**304**	**249**	**334**

Not 26 Kortfristiga fordringar

	2012	2011
Lämnade förskott	10	—
Kundfordringar	2 168	1 998
Fordringar hos dotterföretag	20 287	30 951
Övriga fordringar	1 556	7 251
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	5 139	7 231
Summa	**29 160**	**47 431**

Åldersanalys för Kortfristiga fordringar
Kredittiden uppgår normalt till 30 dagar.

	2012			2011		
	Fordringar brutto	Nedskrivna fordringar	Fordringar netto	Fordringar brutto	Nedskrivna fordringar	Fordringar netto
Kundfordringar						
Ej förfallna	1 989	—	1 989	1 776	—	1 776
Förfallna 1-30 dagar	129	—	129	86	—	86
Förfallna 31-90 dagar	10	—	10	13	—	13
Förfallna >90 dagar	40	—	40	123	—	123
Summa	**2 168**	**—**	**2 168**	**1 998**	**—**	**1 998**
Fordringar hos dotterföretag						
Ej förfallna	20 287	—	20 287	30 951	—	30 951
Summa	**20 287**	**—**	**20 287**	**30 951**	**—**	**30 951**
Övriga fordringar						
Ej förfallna	1 556	—	1 556	7 188	—	7 188
Förfallna >90 dagar	—	—	—	63	—	63
Summa	**1 556**	**—**	**1 556**	**7 251**	**—**	**7 251**

Not 27 Kortfristiga placeringar

	2012	2011
Räntebärande placeringar[1]	23 277	11 458
Margin calls, finansverksamheten	1 258	1 381
Summa	**24 535**	**12 839**

1) Ökningen avser främst placeringar av likvida medel inkomna i samband med avyttringar av den finska och polska verksamheten.

Not 28 Kassa, bank och liknande tillgångar

	2012	2011
Kassa och bank	12 615	5 641
Likvida placeringar	43	624
Summa	**12 658**	**6 265**

Not 29 Avsättningar

	2012	2011
Avsatt till pensioner	2 500	—
Personalrelaterade avsättningar för annat än pensioner	58	61
Miljörelaterade avsättningar	114	124
Övriga avsättningar	160	6
Summa	**2 832**	**191**

	2012	2011
Pensionsåtaganden[1, 2]	3 545	3 196
Avgår: Förvaltningstillgångar, bokfört värde	-1 045	-3 196
Summa avsättningar vid årets slut	**2 500**	**—**
1) Därav av PRI registrerade uppgifter	2 622	2 225
2) Därav kreditförsäkrat via FPG/PRI	3 161	2 793

Moderbolagets pensionsåtagande omfattas i sin helhet av Tryggandelagen.

	2012	2011
Verkligt värde på förvaltningstillgångar vid årets början	3 606	3 723
Avkastning på förvaltningstillgångar	247	-117
Gottgörelse från Vattenfalls pensionsstiftelse	-300	—
Partiell ändring av tryggandet av pensionsåtagandet	-2 500	—
Övertagen del av Vattenfall Business Services Nordic AB:s pensionsskuld	311	—
Verkligt värde på förvaltningstillgångar vid årets slut[1]	**1 364**	**3 606**

Förvaltningstillgångar fördelas på:

	2012	2011
Aktier och andelar	—	1 089
Räntebärande instrument	—	1 111
Övrigt	1 364	1 406
Summa	**1 364**	**3 606**

1) Se vidare under rubriken Kort sammanfattning av 2012 på sidan 98.

Not 30 Andra Räntebärande skulder samt tillhörande finansiella derivat

	Långfristig del med förfall 1-5 år		Långfristig del med förfall >5 år		Summa långfristig del		Kortfristig del		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Obligationslån	29 235	51 322	45 313	46 188	**74 548**	**97 510**	21 690	180	**96 238**	**97 690**
Företagscertifikat	—	—	—	—	**—**	**—**	—	1 581	**—**	**1 581**
Skulder till kreditinstitut	1 002	864	137	250	**1 139**	**1 114**	107	701	**1 246**	**1 815**
Skuld avseende förvärv av N.V. Nuon Energy[1]	21 327	36 148	—	—	**21 327**	**36 148**	12 562	—	**33 889**	**36 148**
Skuld avseende förvärv av Vattenfall Biomass Liberia AB	—	118	—	—	**—**	**118**	—	—	**—**	**118**
Skulder till dotterföretag	272	80	430	—	**702**	**80**	30 871	40 373	**31 573**	**40 453**
Övriga skulder (margin calls inom finansverksamheten)	—	—	—	—	**—**	**—**	7 180	7 369	**7 180**	**7 369**
Summa räntebärande skulder exkl Hybridkapital	**51 836**	**88 532**	**45 880**	**46 438**	**97 716**	**134 970**	**72 410**	**50 204**	**170 126**	**185 174**
Hybridkapital[2]	8 543	8 883	—	—	**8 543**	**8 883**	—	—	**8 543**	**8 883**
Summa räntebärande skulder	**60 379**	**97 415**	**45 880**	**46 438**	**106 259**	**143 853**	**72 410**	**50 204**	**178 669**	**194 057**
Odiskonterade framtida kassaflöden inklusive räntebetalningar och derivat för ovanstående skulder exklusive skulder till dotterföretag uppgår till[3]:										
Räntebärande skulder	67 081	110 600	67 162	69 482	**134 243**	**180 082**	41 852	49 070	**176 095**	**229 152**
Derivat (swappar)	-3 914	-4 739	-8 821	-21 371	**-12 735**	**-26 110**	-1 859	-888	**-14 594**	**-26 998**
Leverantörsskulder och andra finansiella skulder	3 378	3 624	—	—	**3 378**	**3 624**	29 380	24 337	**32 758**	**27 961**
Summa	**66 545**	**109 485**	**58 341**	**48 111**	**124 886**	**157 596**	**69 373**	**72 519**	**194 259**	**230 115**

1) Skulden avseende förvärv av resterande 32,96% av aktierna i N.V. Nuon Energy ska enligt avtal regleras vid två tillfällen: i juli 2013 och 2015.

2) Se koncernens Not 40,

3) Rörliga ränteflöden med framtida räntesättningsdagar har beräknats med marknadens ränteläge vid årsskiftet. Samtliga kassaflöden i utländsk valuta är omräknade till SEK med vid årsbokslutet gällande balansdagskurs.

Not 31 Andra ej räntebärande skulder (långfristiga)

	2012	2011
Skulder till dotterföretag	6 477	5 431
Övriga skulder	64	433
Summa	**6 541**	**5 864**

Skulder till dotterföretag avser i huvudsak långfristig skuld till Forsmarks Kraftgrupp AB för kraftavgifter. För denna skuld ska enligt överenskommelse mellan delägarna ränta inte utgå på skuldbeloppet. Av övriga skulder förfaller 30 MSEK (218) till betalning efter mer än fem år.

Not 32 Andra ej räntebärande skulder (kortfristiga)

	2012	2011
Erhållna förskott	—	44
Leverantörsskulder	626	566
Skulder till dotterföretag	24 252	19 134
Övriga skulder	840	783
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	3 662	3 811
Summa	**29 380**	**24 338**

Specifikation av upplupna kostnader och förutbetalda intäkter:

	2012	2011
Upplupna personalrelaterade kostnader	278	231
Upplupna räntor	2 288	2 487
Upplupna kostnader, övrigt	347	335
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader, el	738	752
Förutbetalda intäkter, övrigt	11	6
Summa	**3 662**	**3 811**

Not 33 Finansiella instrument: Redovisat värde och verkligt värde

Kategorierna för tillgångar och skuder i moderbolagets Not 33 följer kategorierna i koncernens Not 47, Finansiella instrument per kategori och till hörande resultateffekter. Moderbolaget redovisar dock samtliga finansiella instrument med utgångspunkt i anskaffningsvärde enligt Årsredovisningslagen, det vill säga kategorierna avgör inte hur instrumenten värderas eller redovisas. För upplysningar om hur verkligt värde har beräknats se beskrivningar i koncernens Not 3, Redovisningsprinciper. Kolumnen verkligt värde i moderbolagets Not 33 är endast medtagen i upplysningssyfte.

	2012		2011	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Derivattillgångar[1]	—	20 332	—	18 511
Kortfristiga placeringar	24 535	24 539	12 839	12 998
Likvida placeringar	43	43	624	624
Summa	**24 578**	**44 914**	**13 463**	**32 133**
Lånefordringar och kundfordringar				
Andra långfristiga fordringar	79 859	79 859	72 495	72 495
Kundfordringar och andra fordringar	29 150	29 150	47 431	47 431
Förskott till leverantör	10	10	—	—
Kasa och bank	12 615	12 615	5 641	5 641
Summa	**121 634**	**121 634**	**125 567**	**125 567**

	2012		2011	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Andra aktier och andelar redovisat till anskaffningsvärde[1]	3 036	2 756	3 032	3 032
Summa	**3 036**	**2 756**	**3 032**	**3 032**
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Derivatskulder[2]	—	12 545	—	11 019
Summa	**—**	**12 545**	**—**	**11 019**
Andra finansiella skulder				
Hybridkapital	8 543	9 606	8 883	10 085
Andra långfristiga räntebärande skulder	97 716	96 993	134 970	146 190
Andra långfristiga ej räntebärande skulder	6 541	6 541	5 864	5 864
Kortfristiga räntebärande skulder	72 410	67 879	50 204	49 958
Leverantörsskulder och andra skulder	29 380	29 380	24 294	24 294
Förskott från kunder	—	—	44	44
Summa	**214 590**	**210 399**	**224 259**	**236 435**

För tillgångar och skulder med en återstående löptid understigande tre månader (exempelvis Likvida placeringar, Kundfordringar och andra fordringar och Leverantörsskulder och andra skulder) har verkligt värde ansetts vara lika med redovisat värde.

1) Nedskrivningsbehov av Andra aktier och andelar redovisat till anskaffningsvärde föreligger inte eftersom värdenedgången ej är att betrakta som bestående.

2) Redovisat värde av derivat ingår i hänförliga poster, det vill säga i de säkrade posterna alternativt i interimposterna, med ett nettovärde om 4 528 MSEK (3 960).

Not 34 Säkerheter

	2012	2011
På bank spärrade medel som säkerhet för handel på Nord Pool	58	—
Aktier pantsatta till PRI Pensionsgaranti, såsom säkerhet för kreditförsäkring avseende pensionslöften inom Vattenfalls svenska verksamhet	6	—
Spärrade medel som säkerhet för garantier utställda av bank	38	79
Summa	**102**	**79**

För att fullgöra de krav på säkerheter som finns i derivatmarknaden har Vattenfall inom finansverksamheten ställt säkerheter till sina affärsmotparter för derivatpositionens negativa marknadsvärden. Per 31 december 2012 utgör denna säkerhet 1 258 MSEK (1 381). Affärsmotparterna är skyldiga att återställa dessa säkerheter till Vattenfall i de fall det negativa marknadsvärdet minskar. Beloppet är redovisat som tillgång i balansräkningen under Kortfristiga placeringar. Se även moderbolagets Not 27. På liknande sätt har Vattenfalls affärsmotparter inom finansverksamheten ställt säkerheter till Vattenfall. Mottagna säkerheter för energihandel uppgick per 31 december 2012 till 10 MSEK (0) och för finansverksamheten till 7 170 MSEK (7 369). Beloppet är redovisat som skuld i balansräkningen under Räntebärande skulder (kortfristiga). Se även moderbolagets Not 30.

I samband med bytet av tryggandeform för de svenska tjänstepensionerna har Vattenfall AB till försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti ställt aktier i Vattenfall Eldistribution AB som säkerhet för de kreditförsäkringar som krävts för att trygga pensionerna.

Not 35 Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser)

	2012	2011
Borgensåtagande		
varav för lån upptagna av:		
dotterföretag, intresseföretag och övriga	7 725	9 962
Kärnavfallsfonden i Sverige	12 025	8 698
Kontraktsgarantier ställda på uppdrag av dotterföretag	8 943	12 754
Garantier ställda som säkerheter för dotterföretagen inom Vattenfall Energy Tradings energihandel	5 472	5 851
Övriga eventualförpliktelser	7 622	4 778
Summa	**41 787**	**42 043**

Av moderbolaget tecknade eventualförpliktelser, som avser dotterföretag, uppgick till 40 633 MSEK (41 054) vilka är inkluderade i de redovisade eventualförpliktelserna.

Vattenfall AB tillsammans med dotterföretaget Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) och dess övriga delägare tecknade 2009 ett långsiktigt samarbetsavtal med Östhammars och Oskarshamns kommuner. Avtalet omfattar perioden 2010 till omkring 2025 och reglerar utvecklingsinsatser i anslutning till genomförandet av det svenska kärnavfallsprogrammet. Parterna ska genom utvecklingsinsatser till exempel inom utbildning, företagande och infrastruktur över tid generera mervärden motsvarande 1 500 MSEK till 2 000 MSEK. Parterna ska utifrån ägarandel finansiera utvecklingsinsatserna. För Vattenfallkoncernen uppgår ägarandelen till 56%. Insatsernas genomförande fördelar sig över två perioder: perioden innan alla erforderliga tillstånd erhållits (Period 1) och perioden under uppförande och drift av anläggningarna (Period 2). Vattenfall har för sin andel av Period 1 under 2012 redovisat 121 MSEK (156) som en avsättning.

Vattenfall AB har som säkerhet för dotterföretaget Vattenfall Energy Trading GmbH:s energihandel utställt garantier till ett totalt värde av 21 098 MSEK (19 844). Per 31 december 2012 var dessa garantier ianspråktagna med cirka 5 422 MSEK (5 643) vilket är inkluderat i de redovisade eventualförpliktelserna.

Atomansvaret i Sverige är strikt samt begränsat till 300 miljoner SDR (Special Drawing Rights)(kurs 10,014) motsvarande cirka 3 004 MSEK (3 189), vilket betyder att de bolag som är ägare till kärnkraftverk endast är ansvarig för skada på omgivningen upp till detta belopp. Den obligatoriska atomansvarsförsäkringen för detta belopp utfärdas av den Nordiska Kärnförsäkringspoolen samt av det ömsesidiga bolaget ELINI (European Liability Insurance for the Nuclear Industry).

Kärnkraftföretagen ska enligt lag (2006:647) om finansiella åtgärder för hantering av restprodukter från kärnteknisk verksamhet ställa säkerheter till staten (Kärnavfallsfonden) för att garantera att tillräckliga medel finns för betalningen av de framtida kostnaderna för avfallshanteringen. Säkerheterna har formen av borgensförbindelser utställda av ägarna till kärnkraftföretagen. Regeringen har i beslut den 22 december 2011 fastställt de nya säkerhetsbelopp som ska gälla för åren 2012–2014. Vattenfall AB har som säkerhet för dotterföretagen Forsmarks Kraftgrupp AB och Ringhals AB utställt garantier till ett sammanlagt värde av 12 025 MSEK (8 698). Beloppen är inkluderade i de redovisade eventualförpliktelserna. Två typer av garantier har ställts ut. Den ena garantin avser att täcka det beslutade avgiftsbehovet för de avgifter som ännu inte betalats in inom den så kallade intjänandetiden (25 års drift), Finansieringssäkerheten, 6 821 MSEK. Den andra garantin avser framtida kostnadsökningar som beror på oplanerade händelser, Kompletteringssäkerheten, 5 204 MSEK. Båda beloppen är erhållna ur en sannolikhetsbaserad riskanalys där det förra beloppet är satt så att det tillsammans med idag fonderade medel med 50% sannolikhet (medianvärdet) ska ge full kostnadstäckning. Det senare beloppet utgör i princip det tillägg som erfordras för att motsvarande sannolikhet ska uppgå till 90%.

Den 17 september 2012 fusionerades Vattenfalls tyska dotterföretag Vattenfall Europe AG in i dess moderbolag Vattenfall Deutschland GmbH som samtidigt namnändrades till Vattenfall GmbH. Vattenfall GmbH ägs till 100% av Vattenfall AB. Som ett resultat av fusionen upphörde kontrollavtalet (Beherrschungsvertrag) från 2008 mellan Vattenfall Europe AG och Vattenfall AB att gälla.

Not 36 Åtaganden enligt konsortialavtal

Se koncernens Not 52.

Not 37 Medelantal anställda och personalkostnader

	2012			2011		
Medelantal anställda	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Sverige	883	466	**1 349**	719	340	**1 059**

Personalkostnader	2012	2011
Löner och andra ersättningar	**987**	**800**
Sociala kostnader	**779**	**464**
(varav pensionskostnader)[1]	**(285)**	**(201)**
Summa	1 766	1 264

1) Av pensionskostnader avser 7 MSEK (7) ledande befattningshavare, det vill säga nuvarande och tidigare verkställande direktörer och vice verkställande direktörer. Bolagets utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 3 MSEK (3).

Ingen av styrelsens ledamöter erhåller pensionsförmån med anledning av styrelseuppdraget.

	2012			2011		
Löner och andra ersättningar	Ledande befattnings-havare[1]	Övriga anställda	Summa	Ledande befattnings-havare[1]	Övriga anställda	Summa
Sverige	22	965	**987**	18	782	**800**

1) Med ledande befattningshavare avses styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt verkställande direktörer och vice verkställande direktörer. Dessutom ingår tidigare styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt tidigare verkställande direktörer och vice verkställande direktörer samt övriga ledande befattningshavare som ingår i koncernledningen.

I summa löner och andra ersättningar till styrelseledamöter och verkställande direktörer ingår tantiem med 0 MSEK (0).
För förmåner till ledande befattningshavare inom Vattenfall AB. Se koncernens Not 53.

Not 38 Könsfördelning bland ledande befattningshavare

	Kvinnor, %		Män, %	
	2012	2011	2012	2011
Könsfördelning bland styrelseledamöter	29	31	71	69
Könsfördelning bland övriga ledande befattningshavare	22	20	78	80

Not 39 Upplysningar om närstående

Se koncernens Not 55.

Not 40 Specifikation till kassaflödesanalysen

Övrigt, inkl ej kassaflödespåverkande poster

	2012	2011
Orealiserade kursvinster/förluster	-2 055	-3 096
Förändringar i räntefordringar	-475	-721
Förändringar i ränteskulder	1 329	1 310
Koncernbidrag	2 850	941
Förändringar i avsättningar	141	-4
Förändringar i bokslutsdispositioner	4 830	-3 253
Övrigt	398	—
Summa	**7 018**	**-4 823**

Not 41 Händelser efter balansdagen

Se koncernens Not 56.

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Vattenfall AB, org.nr 556036-2138

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Vattenfall AB för år 2012 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 32–39. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 4, 7–8 samt 19–110.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat och kassaflöden enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 32–39. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Vattenfall AB för år 2012.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen samt att bolagsstyrningsrapporten på sidorna 32–39 är upprättad i enlighet med ”Statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande”.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Därutöver har vi läst bolagsstyrningsrapporten och baserat på denna läsning och vår kunskap om bolaget och koncernen anser vi att vi har tillräcklig grund för våra uttalanden. Detta innebär att vår genomgång av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats, och dess, enligt ägarpolicyn, obligatoriska information är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Stockholm den 20 mars 2013

Ernst & Young AB
Hamish Mabon
Auktoriserad revisor

Kombinerad bestyrkanderapport

Revisors rapport över kombinerad granskning av Vattenfall AB:s Årsredovisning, inklusive Hållbarhetsredovisning 2012

Till läsarna av Vattenfall AB:s Årsredovisning, inklusive Hållbarhetsredovisning 2012

Inledning

Vi har har fått i uppdrag av styrelsen i Vattenfall AB (Vattenfall) att översiktligt granska innehållet i Vattenfall AB:s Hållbarhetsredovisning för år 2012. Hållbarhetsredovisningen består av information inkluderad i Årsredovisningen och den separata "Hållbarhetsredovisning resultatrapport". Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för det löpande arbetet inom miljö, arbetsmiljö, kvalitet, socialt ansvar och hållbar utveckling samt för att upprätta och presentera hållbarhetsredovisningen i enlighet med tillämpliga kriterier. Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning.

Granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört uppdraget i enlighet med RevR 6 *Bestyrkande av hållbarhetsredovisning* utgiven av FAR. En revision syftar till att uppnå en rimlig säkerhet, för att försäkra oss om att informationen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för kvantitativ och kvalitativ information i hållbarhetsredovisningen. En översiktlig granskning är i huvudsak begränsad till förfrågningar hos bolagets personal med ansvar för hållbarhetsfrågor och analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. Den uttalade slutsatsen grundad på vår översiktliga granskning har därför inte den säkerhet som vår uttalade slutsats grundad på vår revision har. Eftersom detta är ett kombinerat uppdrag lämnar vi våra slutsatser avseende revision och översiktlig granskning i separata avsnitt.

Vårt uppdrag omfattar granskning av följande områden och syftar antingen till ett bestyrkande med rimlig säkerhet (nedan benämnt revision) eller begränsad säkerhet (nedan benämnt översiktlig granskning):

Vår revision har omfattat följande information:

- Processen för insamling, sammanställning, validering och aggregering av 2012 års data från Business Divisions Production, Distribution and Sales och Nuclear Power för:
  - CO_2-utsläpp från rapporterande enheter
  - Arbetsmiljö och säkerhet inklusive antal olyckor, LTIF och dödsfall

Vår översiktliga granskning inkluderade vidare följande information:

- Processen för insamling, sammanställning, validering och aggregering av 2012 års data för
  - Könsfördelning och åldersfördelning hos beslutsfattande grupper
  - Vattenfalls påverkan på biologisk mångfald
  - Förnybar energis roll i Vattenfalls övergång till ett nytt energisystem
  - Implementering och uppföljning av Uppförandekoden för leverantörer och etiska klausuler
- Systemen, strukturerna, processerna och kontrollerna (exempelvis kvalitetskontroller och valideringar) för Hälsa, Säkerhet och Miljö (inklusive status av OHSAS 18001 och ISO 14001)
- Metodiken och rapporterings/valideringsprocessen som Vattenfall har satt samman på gruppnivå:
  - Förberedelserna för Hållbarhetsredovisningen som beskrivs i avsnittet "Om redovisningen" i Resultatrapporten.
  - Huruvida informationen som presenteras i Hållbarhetsredovisningen är upprättad i enlighet med Global Reporting Initiative Reporting Guidelines (GRI applikationsnivå B+).

Vår översiktliga granskning har omfattat granskningsåtgärder för att säkerställa att informationen i Vattenfalls Hållbarhetsredovisning, i allt väsentligt, representerar på ett tillförlitligt och tillfredsställande sätt de policyer, aktiviteter, händelser och prestation avseende hållbarhet under 2012. Vårt bestyrkande omfattar inte de antaganden som använts eller huruvida det är möjligt för företaget att uppnå framtidsinriktad information, såsom mål, förväntningar och ambitioner.

Redovisningens omfattning, inklusive eventuella inneboende begränsningar som kan påverka informationens tillförlitlighet, beskrivs i avsnittet "Redovisningens profil, omfattning och avgränsningar" i Resultatrapporten

De kriterier som vår granskning baseras på är de delar av *Sustainability Reporting Guidelines G3*, utgiven av The Global Reporting Initiative (GRI), som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt de redovisnings- och beräkningsprinciper som Vattenfall särskilt tagit fram och angivit. Dessa framgår av sidan 5 i Resultatrapporten. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av Hållbarhetsredovisningen.

Genomförda granskningsåtgärder vid vår översiktliga granskning

Vår översiktliga granskning har, utifrån en bedömning av väsentlighet och risk, bland annat omfattat följande:

a. uppdatering av vår kunskap och förståelse för Vattenfall AB:s organisation och verksamhet,
b bedömning av kriteriernas lämplighet och tillämpning avseende intressenternas informationsbehov,
c. bedömning av resultatet av företagets intressentdialog,
d. intervjuer med ansvariga chefer på utvalda enheter i syfte att bedöma om den kvalitativa och kvantitativa informationen i hållbarhetsredovisningen är fullständig, riktig och tillräcklig,
e. tagit del av interna och externa dokument för att bedöma om den rapporterade informationen är fullständig, riktig och tillräcklig,
f. utvärdering av de system och processer som använts för att inhämta, hantera och validera hållbarhetsinformation,
g. utvärdering av den modell som använts för att beräkna koldioxidutsläpp,
h. analytisk granskning av rapporterad information,
i. avstämning av finansiell information mot företagets årsredovisning för år 2012,
j. bedömning av företagets uttalade tillämpningsnivå avseende GRI:s riktlinjer,
k. övervägande av helhetsintrycket av hållbarhetsredovisningen, samt dess format, därvid övervägande av informationens inbördes överensstämmelse med tillämpade kriterier.

Genomförda granskningsåtgärder vid vår revision

Vår revision har omfattat följande granskningsåtgärder:

a. identifierat inneboende riskerna avseende informationens tillförlitlighet samt utvärderat huruvida dessa risker omfattas av Vattenfalls interna kontroller
b. granskning av design och funktion av relevanta interna kontroller hos de system och processer som används för att inhämta, hantera och validera information
c. genomförande av tester på verifieringskedjan från källdatan till informationen i Vattenfalls Hållbarhetsredovisning 2012
d. genomförande av detaljtester för att utvärdera källdokumentationens tillförlitlighet

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för våra slutsatser nedan.

Slutsatser

Vår slutsats baserad på vår översiktliga granskning

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att informationen i hållbarhetsredovisningen som omfattas av vår översiktliga granskning inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan angivna kriterierna.

Vår slutsats baserad på vår revision

Grundat på vår revision anser vi att den information i hållbarhetsredovisningen som omfattas av vårt uppdrag, i allt väsentligt har upprättats i enlighet med de ovan angivna kriterierna.

Stockholm den 20 mars 2013
Ernst & Young AB

Hamish Mabon
Auktoriserad revisor

Dr. Sam Vaseghi

Kvartalsöversikt

	2011				2012			
Belopp i MSEK	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4
Resultaträkningsposter								
Nettoomsättning	51 868	40 443	38 276	50 453	48 994	36 703	33 679	47 937
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)	16 932	12 566	9 593	15 447	23 826	9 730	10 564	10 368
Rörelseresultat (EBIT)	11 842	-3 239	4 447	10 159	18 956	4 775	-2 735	5 179
Underliggande rörelseresultat	12 294	5 382	5 774	7 343	11 675	4 818	4 517	6 737
Finansiella intäkter	792	802	930	1 319	837	173	872	754
Finansiella kostnader	-2 685	-2 392	-3 730	-3 947	-3 291	-3 377	-1 707	-2 135
Resultat före skatter	9 949	-4 829	1 647	7 531	16 502	1 571	-3 570	3 798
Periodens resultat	7 203	-3 235	1 345	5 103	13 855	877	-3 951	6 443
- varav hänförbart till ägare till moderbolaget	7 117	-2 742	1 106	5 602	13 723	899	-4 192	6 506
- varav hänförbart till innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsintressen)	86	-493	239	-499	132	-22	241	-63
Kassaflödesposter								
Internt tillförda medel (FFO)	12 156	6 125	9 855	10 120	12 717	3 947	6 172	11 583
Fritt kassaflöde	5 063	8 410	6 434	-2 270	2 041	4 543	7 928	-1 893
Balansräkningsposter								
Kassa, bank och liknande tillgångar samt kortfristiga placeringar	39 556	39 197	31 346	28 685	45 710	42 314	46 966	46 495
Eget kapital	140 948	132 493	133 223	138 931	153 877	150 944	143 056	155 218
- varav hänförbart till ägare till moderbolaget	133 754	125 715	126 032	131 988	146 769	143 470	135 139	146 428
- varav hänförbart till innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsintressen)	7 194	6 778	7 191	6 943	7 108	7 474	7 917	8 790
Räntebärande skulder	178 330	181 893	175 755	170 350	166 545	165 739	161 297	160 261
Nettoskuld	138 282	142 153	143 808	141 089	120 597	123 207	114 143	111 907
Justerad nettoskuld	169 682	179 896	180 271	176 031	155 389	156 498	144 387	153 943
Avsättningar	84 799	93 357	93 873	91 719	92 041	90 419	88 340	95 824
Icke räntebärande skulder	130 671	115 447	121 637	123 558	114 040	106 531	106 843	117 061
Genomsnittligt sysselsatt kapital	329 962	325 285	315 428	317 799	319 236	318 561	303 896	311 594
Nettotillgångar, vägt medelvärde	288 502	284 639	283 848	283 957	282 657	280 674	276 985	272 260
Balansomslutning	534 748	523 190	524 488	524 558	526 503	513 633	499 536	528 364

	2011				2012			
Belopp i MSEK	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4
Nyckeltalen presenteras i procent (%) eller gånger (ggr)								
Rörelsemarginal, %	22,8	-8,0	11,6	20,1	38,7	13,0	-8,1	10,8
Rörelsemarginal, %[1]	23,7	13,3	15,1	14,6	23,8	13,1	13,4	14,1
Nettomarginal, %	19,2	-11,9	4,3	14,9	33,7	4,3	-10,6	7,9
Nettomarginal, %[1]	20,1	9,0	7,7	12,6	20,5	5,3	10,8	11,1
Avkastning på eget kapital, %[2]	12,6	6,6	6,3	8,6	13,4	15,7	11,7	12,1
Avkastning på sysselsatt kapital, %[2]	9,6	6,0	5,7	7,3	9,7	12,3	10,3	8,4
Avkastning på sysselsatt kapital, %[1,2]	9,7	8,8	10,3	9,7	9,6	9,5	9,3	8,9
Avkastning på nettotillgångar, %[2]	9,9	5,7	5,3	7,1	9,6	12,5	10,0	8,5
Avkastning på nettotillgångar, %[1,2]	10,0	9,0	10,4	9,8	9,5	9,4	9,0	9,0
Räntetäckningsgrad, ggr[2]	4,7	3,0	2,9	2,6	3,2	3,6	3,7	3,7
Räntetäckningsgrad, ggr[1,2]	4,8	4,3	5,1	3,3	3,1	2,8	3,4	3,9
Kassaflödesräntetäckningsgrad, ggr[2]	7,0	6,2	6,9	4,9	4,8	4,3	4,7	5,7
Kassaflödesräntetäckningsgrad, netto, ggr[2]	9,0	8,1	8,6	5,8	5,7	4,9	5,7	6,6
Kassaflödesräntetäckningsgrad efter ersättningsinvesteringar, ggr[2]	6,1	5,0	5,1	3,0	2,6	2,1	2,5	3,0
Internt tillförda medel (FFO)/räntebärande skulder, %[2]	23,8	20,3	22,6	22,5	23,3	22,1	20,4	21,5
Internt tillförda medel (FFO)/nettoskuld, %[2]	30,7	26,0	27,7	27,1	32,2	29,7	28,9	30,8
Internt tillförda medel (FFO)/justeradnettoskuld, %[2]	25,0	20,5	22,1	21,7	25,0	23,4	22,8	22,4
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)/finansnetto, ggr	11,8	10,4	3,3	6,7	12,9	4,2	20,2	6,9
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)/finansnetto, ggr[1]	12,2	17,5	3,7	5,4	9,0	4,2	34,0	7,9
Soliditet, %	26,2	25,3	25,4	26,5	29,2	29,4	28,6	29,4
Skuldsättningsgrad, %	126,5	137,3	131,9	122,6	108,2	109,8	112,8	103,2
Skuldsättningsgrad, netto, %	98,1	107,3	107,9	101,6	78,4	81,6	79,8	72,1
Räntebärande skulder/räntebärande skulder plus eget kapital, %	55,9	57,9	56,9	55,1	52,0	52,3	53,0	50,8
Nettoskuld/nettoskuld plus eget kapital, %	49,5	51,8	51,9	50,4	43,9	44,9	44,4	41,9
Nettoskuld/Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA), ggr	2,4	2,6	2,6	2,6	2,0	2,1	1,9	2,1
Justerad nettoskuld/Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA), ggr	3,0	3,2	3,3	3,2	2,5	2,7	2,4	2,8
Övriga uppgifter								
Investeringar	6 199	7 854	9 122	12 575	5 772	6 200	7 611	9 998
Elproduktion, TWh	49,8	37,7	35,5	43,7	48,4	41,1	39,7	49,7
Medelantal anställda	37 768	37 524	37 540	34 685	33 104	33 104	33 071	32 794

1) Baserat på Underliggande rörelsresultat, det vill säga Rörelseresultatet exkl jämförelsestörande poster.
2) Rullande 12-månadersvärden.

Kommentar
Resultatet för Vattenfall varierar kraftigt under året. Den största delen av årsresultatet upparbetas normalt under det första och fjärde kvartalet när efterfrågan på el och värme är som störst.

Flerårsöversikt

	Swedish GAAP		IFRS								
Belopp i MSEK	2003	2004	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Resultaträkningsposter											
Nettoomsättning	111 935	111 016	111 016	123 794	135 802	143 639	164 549	205 407	213 572	181 040	167 313
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)	24 450	31 347	33 161	43 175	43 938	45 821	45 960	51 777	60 706	54 538	54 488
Rörelseresultat (EBIT)	14 868	19 501	17 887	28 363	27 821	28 583	29 895	27 938	29 853	23 209	26 175
Underliggande rörelsresultat	14 605	18 682	20 102	25 377	27 448	28 497	30 220	31 294	36 838	30 793	27 747
Finansiella intäkter	2 267	1 772	2 969	3 810	3 839	2 276	3 412	2 814	2 514	3 843	2 636
Finansiella kostnader	-5 203	-4 020	-6 297	-6 013	-6 135	-6 926	-9 809	-13 018	-10 944	-12 754	-10 510
Resultat före skatter	11 932	17 253	14 559	26 160	25 525	23 933	23 498	17 734	21 423	14 298	18 301
Årets resultat	9 529	12 348	9 604	20 518	19 858	20 686	17 763	13 448	13 185	10 416	17 224
- varav hänförbart till ägare till moderbolaget	9 123	11 776	8 944	19 235	18 729	19 769	17 095	12 896	12 997	11 083	16 936
- varav hänförbart till innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsintressen)	406	572	660	1 283	1 129	917	668	552	188	-667	288
Kassaflödesposter											
Internt tillförda medel (FFO)	18 804	24 159	24 302	31 386	35 673	34 049	30 735	36 700	40 108	38 256	34 419
Fritt kassaflöde	11 606	15 684	15 684	14 341	23 178	19 650	18 963	27 566	23 846	17 637	12 619
Balansräkningsposter											
Kassa, bank och liknande tillgångar samt kortfristiga placeringar	14 647	13 616	13 616	14 074	22 168	22 659	40 236	56 940	43 873	28 685	46 495
Eget kapital	64 328	73 947	85 551	90 909	107 674	124 132	140 886	142 404	133 621	138 931	155 218
- varav hänförbart till ägare till moderbolaget	54 949	64 759	75 437	80 565	96 589	111 709	129 861	135 620	126 704	131 988	146 428
- varav hänförbart till innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsintressen)	9 379	9 188	10 114	10 344	11 085	12 423	11 025	6 784	6 917	6 943	8 790
Räntebärande skulder	85 631	73 013	73 013	78 663	71 575	67 189	107 347	213 494	188 277	170 350	160 261
Nettoskuld	66 890	55 411	55 411	64 343	49 407	43 740	66 000	154 987	144 109	141 089	111 907
Justerad nettoskuld	—	—	—	—	—	—	—	—	—	176 031	153 943
Avsättningar	—	—	61 941	65 123	66 094	73 985	89 799	91 100	87 822	91 719	95 824
Icke räntebärande skulder	115 006	109 955	64 700	90 373	77 823	72 930	107 795	155 129	131 712	123 558	117 061
Genomsnittligt sysselsatt kapital	—	—	—	—	—	—	—	—	—	317 799	311 594
Nettotillgångar, vägt medelvärde	124 229	123 423	134 125	143 001	151 155	157 252	179 114	245 016	293 298	283 957	272 260
Balansomslutning	264 965	256 915	285 205	325 068	323 166	338 236	445 827	602 127	541 432	524 558	528 364

	Swedish GAAP		IFRS								
Belopp i MSEK	2003	2004	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Nyckeltalen presenteras i procent (%) eller gånger (ggr)											
Rörelsemarginal, %	13,3	17,6	16,1	22,9	20,5	19,9	18,2	13,6	14,0	12,8	15,6
Rörelsemarginal, %[1]	13,0	16,8	18,1	20,5	20,2	19,8	18,4	15,2	17,2	17,0	16,6
Nettomarginal, %	10,7	15,5	13,1	21,1	18,8	16,7	14,3	8,6	10,0	7,9	10,9
Nettomarginal, %[1]	10,4	14,8	15,1	18,7	18,5	16,6	14,5	10,2	13,3	12,9	12,5
Avkastning på eget kapital, %	19,2	21,4	12,2	23,2	19,1	17,6	13,6	9,5	10,0	8,6	12,1
Avkastning på sysselsatt kapital, %	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,3	8,4
Avkastning på sysselsatt kapital, %[1]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9,7	8,9
Avkastning på nettotillgångar, %	12,0	15,8	12,2	18,4	17,1	16,6	15,1	10,0	9,1	7,1	8,5
Avkastning på nettotillgångar, %[1]	11,8	15,1	13,9	16,3	16,8	16,6	15,3	11,4	11,4	9,8	9,0
Räntetäckningsgrad, ggr	3,3	5,3	4,4	7,6	7,2	6,7	4,5	3,1	4,1	2,6	3,7
Räntetäckningsgrad, ggr[1]	3,2	5,1	5,0	6,9	7,1	6,7	4,6	3,4	5,0	3,3	3,9
Kassaflödesräntetäckningsgrad, ggr	4,6	7,0	6,6	8,9	9,7	8,6	5,4	4,8	6,2	4,9	5,7
Kassaflödesräntetäckningsgrad, netto, ggr	7,4	11,7	8,9	15,1	15,9	12,2	7,1	5,6	7,5	5,8	6,6
Kassaflödesräntetäckningsgrad efter ersättningsinvesteringar, ggr	3,2	4,9	5,5	5,5	7,9	6,4	4,1	4,3	4,6	3,0	3,0
Internt tillförda medel (FFO)/räntebärande skulder, %	22,0	33,1	30,0	39,9	49,8	50,7	28,6	17,2	21,3	22,5	21,5
Internt tillförda medel (FFO)/nettoskuld, %	28,1	43,6	43,9	48,8	72,2	77,8	46,6	23,7	27,8	27,1	30,8
Internt tillförda medel (FFO)/justeradnettoskuld, %	—	—	—	—	—	—	—	17,9	23,1	21,7	22,4
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)/finansnetto, ggr	8,3	13,9	10,8	19,3	18,4	15,1	9,1	6,5	9,8	6,9	8,8
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)/finansnetto, ggr[1]	8,2	13,6	11,5	18,0	18,2	15,0	9,2	6,9	11,0	7,9	9,1
Soliditet, %	24,4	28,8	30,0	28,0	33,3	36,7	31,6	23,7	24,7	26,5	29,4
Skuldsättningsgrad, %	133,0	98,7	85,3	86,5	66,5	54,1	76,2	149,9	140,9	122,6	103,2
Skuldsättningsgrad, netto, %	104,0	74,9	64,8	70,8	45,9	35,2	46,8	108,8	107,8	101,6	72,1
Räntebärande skulder/räntebärande skulder plus eget kapital, %	57,1	49,7	46,0	46,4	39,9	35,1	43,2	60,0	58,5	55,1	50,8
Nettoskuld/nettoskuld plus eget kapital, %	51,0	42,8	39,3	41,4	31,5	26,1	31,9	52,1	51,9	50,4	41,9
Nettoskuld/Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA), ggr	2,7	1,8	1,7	1,5	1,1	1,0	1,4	3,0	2,4	2,6	2,1
Justerad nettoskuld/Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA), ggr	—	—	—	—	—	—	—	4,0	2,9	3,2	2,8
Övriga uppgifter											
Utdelning till ägare till moderbolaget	2 400	5 600	5 600	5 800	7 500	8 000	6 900	5 240	6 500	4 433	6 774[2]
Investeringar	11 356	12 601	12 731	24 497	17 220	18 964	42 296	102 989	41 794	35 750	29 581
Elproduktion, TWh	155,8	167,1	167,1	169,1	165,4	167,6	162,1	158,9	172,4	166,7	178,9
Medelantal anställda	35 296	33 017	33 017	32 231	32 308	32 396	32 801	36 593	38 459	37 679	33 059

1) Baserat på Underliggande rörelsresultat, det vill säga Rörelseresultatet exkl jämförelsestörande poster.

2) Föreslagen utdelning.

Definitioner och beräkningar av nyckeltal

Värden avser koncernen 2012. Belopp i MSEK där inte annat anges.

EBIT = Earnings Before Interest and Tax (Rörelseresultat).

EBITDA = Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortisation. (Rörelseresultat före räntor, skatter, avskrivningar och nedskrivningar). Som Amortisation (nedskrivningar) klassificeras här även andra avvecklingskostnader än nedskrivningar under 2011 avseende tyska kärnkraftverk.

Jämförelsestörande poster = Realisationsvinster respektive realisationsförluster i aktier och andra anläggningstillgångar, nedskrivningar och återförda nedskrivningar av anläggningstillgångar samt andra poster av engångskaraktär. Dessutom ingår här orealiserade marknadsvärderingar av energiderivat som enligt IAS 39 inte kan säkringsredovisas samt orealiserade marknadsvärdeförändringar av varulager.

Underliggande rörelseresultat = Rörelseresultatet (EBIT) exklusive jämförelsestörande poster.

FFO = Funds From Operations (Internt tillförda medel).

Fritt kassaflöde = Kassaflöde från den löpande verksamheten minus ersättningsinvesteringar.

Hybridkapital = Finansieringsinstrument med evig löptid efterställda Vattenfalls övriga låneinstrument. Redovisas som räntebärande långfristig skuld.

Sysselsatt kapital = Balansomslutning minus finansiella tillgångar och icke räntebärande skulder

Nettotillgångar = Balansomslutning minus ej räntebärande skulder, avsättningar, räntebärande fordringar, medel i Kärnavfallsfonden, kassa, bank och liknande tillgångar, kortfristiga placeringar.

Nettoskuld = Räntebärande skulder minus lån till ägare med innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsägare) i utländska dotterföretag, kassa, bank och liknande tillgångar, kortfristiga placeringar.

Justerad nettoskuld = Se beräkning sidan 55.

Nyckeltalen presenteras i procent (%) eller gånger (ggr).

Nyckeltal beräknade på helårsvärden 2012:

Rörelsemarginal, % $= 100 \times \frac{\text{Rörelseresultat (EBIT)}}{\text{Nettoomsättning}} = \frac{26\,175}{167\,313} =$ 15,6

Rörelsemarginal exkl jämförelsestörande poster, % $= 100 \times \frac{\text{Underliggande rörelseresultat}}{\text{Nettoomsättning}} = \frac{27\,747}{167\,313} =$ 16,6

Nettomarginal, % $= 100 \times \frac{\text{Resultat före skatter}}{\text{Nettoomsättning}} = \frac{18\,301}{167\,313} =$ 10,9

Nettomarginal exkl jämförelsestörande poster, % $= 100 \times \frac{\text{Resultat före skatter exkl jämförelsestörande poster}}{\text{Nettoomsättning}} = \frac{20\,963}{167\,313} =$ 12,5

Avkastning på eget kapital, %	= 100 x	Periodens resultat hänförbart till ägare till moderbolaget	16 936	=	12,1
		Medelvärde av periodens eget kapital hänförbart till ägare till moderbolaget exkl Reserv för kassaflödessäkring	140 318		
Avkastning på sysselsatt kapital, %	= 100 x	Rörelseresultat (EBIT)	26 175	=	8,4
		Genomsnittligt sysselsatt kapital	311 594		
Avkastning på sysselsatt kapital exkl jämförelsestörande poster, %	= 100 x	Underliggande rörelseresultat	27 747	=	8,9
		Genomsnittligt sysselsatt kapital	311 594		
Avkastning på nettotillgångar, %	= 100 x	Rörelseresultat (EBIT) + diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar	23 051	=	8,5
		Vägt medelvärde av periodens nettotillgångar	272 260		
Avkastning på nettotillgångar exkl jämförelsestörande poster, %	= 100 x	Underliggande rörelseresultat + diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar	24 623	=	9,0
		Vägt medelvärde av periodens nettotillgångar	272 260		
Räntetäckningsgrad, ggr	=	Rörelseresultat (EBIT) + finansiella intäkter exkl diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar och avkastning från Kärnavfallsfonden	27 381	=	3,7
		Finansiella kostnader exkl diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar	7 386		
Räntetäckningsgrad exkl jämförelsestörande poster, ggr	=	Underliggande rörelseresultat + finansiella intäkter exkl diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar och avkastning från Kärnavfallsfonden	28 953	=	3,9
		Finansiella kostnader exkl diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar	7 386		
Kassaflödesräntetäckningsgrad, ggr	=	Internt tillförda medel (FFO) + finansiella kostnader exkl diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar	41 805	=	5,7
		Finansiella kostnader exkl diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar	7 386		
Kassaflödesräntetäckningsgrad, netto, ggr	=	Internt tillförda medel (FFO) + finansiella poster exkl diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar och avkastning från Kärnavfallsfonden	40 599	=	6,6
		Finansiella poster exkl diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar och avkastning från Kärnavfallsfonden	6 180		
Kassaflödesräntetäckningsgrad efter ersättningsinvesteringar, ggr	=	Kassaflöde från den löpande verksamheten minus ersättningsinvesteringar + finansiella kostnader exkl diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar och räntedel i pensionskostnad	18 993	=	3,0
		Finansiella kostnader exkl diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar och räntedel i pensionskostnad	6 374		
Internt tillförda medel (FFO)/ räntebärande skulder, %	= 100 x	Internt tillförda medel (FFO)	34 419	=	21,5
		Räntebärande skulder	160 261		
Internt tillförda medel (FFO)/nettoskuld, %	= 100 x	Internt tillförda medel (FFO)	34 419	=	30,8
		Nettoskuld	111 907		
Internt tillförda medel (FFO)/ justerad nettoskuld, %	= 100 x	Internt tillförda medel (FFO)	34 419	=	22,4
		Justerad nettoskuld	153 943		
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)/finansnetto, ggr	=	Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)	54 488	=	8,8
		Finansiella poster exkl diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar och avkastning från Kärnavfallsfonden	6 180		
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA) exkl jämförelsestörande poster/finansnetto, ggr	=	Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA) exkl jämförelsestörande poster	56 060	=	9,1
		Finansiella poster exkl diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar och avkastning från Kärnavfallsfonden	6 180		

Nyckeltal beräknade på balansräkningen per 31 december 2012:

Soliditet, % = 100 x Eget kapital / Balansomslutning = 155 218 / 528 364 = 29,4

Skuldsättningsgrad, % = 100 x Räntebärande skulder / Eget kapital = 160 261 / 155 218 = 103,2

Skuldsättningsgrad, netto, % = 100 x Nettoskuld / Eget kapital = 111 907 / 155 218 = 72,1

Räntebärande skulder/ räntebärande skulder plus eget kapital, % = 100 x Räntebärande skulder / Räntebärande skulder + eget kapital = 160 261 / 315 479 = 50,8

Nettoskuld/nettoskuld plus eget kapital, % = 100 x Nettoskuld / Nettoskuld + eget kapital = 111 907 / 267 125 = 41,9

Nettoskuld/rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA), ggr = Nettoskuld / Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA) = 111 907 / 54 488 = 2,1

Justerad nettoskuld/ rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA), ggr = Justerad nettoskuld / Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA) = 153 943 / 54 488 = 2,8

Fakta om Vattenfalls marknader

	Sverige		Finland		Danmark		Tyskland		Polen		Nederländerna		Belgien		Storbritannien		Total	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011[1]
Installerad effekt el, MW																		
Vattenkraft[2]	8 194	8 215	126	126	—	—	2 880	2 880	—	—	24	24	—	—	—	—	11 224	11 245
Kärnkraft	6 852	6 815	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 852	6 815
Fossilkraft	1 212	1 212	—	—	1 309	1 333	11 444	11 006	—	878	3 357	3 680	—	—	—	—	17 322	18 109
varav gas	—	—	—	—	—	—	1 729	1 777	—	—	2 474	2 797	—	—	—	—	4 203	4 574
varav brunkol	—	—	—	—	—	—	7 766	7 123	—	—	—	—	—	—	—	—	7 766	7 123
varav stenkol	—	—	—	—	1 309	1 333	1 318	1 318	—	878	883	883	—	—	—	—	3 510	4 412
varav olja	1 212	1 212	—	—	—	—	631	788	—	—	—	—	—	—	—	—	1 843	2 000
Vindkraft	241	245	—	—	411	415	12	13	—	30	311	276	—	5	612	581	1 587	1 565
Biobränsle, avfall	189	185	—	65	128	104	124	123	—	—	2	2	—	—	—	—	443	479
Summa el	**16 688**	**16 672**	**126**	**191**	**1 848**	**1 852**	**14 460**	**14 022**	**—**	**908**	**3 694**	**3 982**	**—**	**5**	**612**	**581**	**37 428**	**38 213**
Installerad effekt värme, MW	**2 313**	**2 255**	**—**	**965**	**1 646**	**1 632**	**10 148**	**10 034**	**—**	**4 707**	**2 472**	**2 987**	**—**	**—**	**—**	**—**	**16 579**	**22 580**
Producerad el, TWh																		
Vattenkraft[2]	38,7	31,5	0,6	0,3	—	—	2,8	2,6	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—	42,2	34,5
Kärnkraft	48,9	42,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48,9	42,5
Fossilkraft	0,2	—	—	—	4,1	4,9	64,5	63,3	—	3,7	12,9	13,1	—	—	—	—	81,7[3]	85,0
varav gas	—	—	—	—	—	—	3,5	3,7	—	—	8,0	8,8	—	—	—	—	11,5	12,5
varav brunkol	—	—	—	—	—	—	55,3	53,5	—	—	—	—	—	—	—	—	55,3	53,5
varav stenkol	—	—	—	—	4,0	4,9	5,3	6,1	—	3,7	4,9	4,3	—	—	—	—	14,2	19,0
varav olja	0,2	—	—	—	0,1	—	0,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,7	—
Vindkraft	0,7	0,8	—	—	1,0	1,0	—	—	—	0,1	0,2	0,2	—	—	1,7	1,3	3,6	3,4
Biobränsle, avfall	0,3	0,4	—	0,2	0,6	0,2	1,5	0,4	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—	2,5[3]	1,3
Summa el	**88,8**	**75,2**	**0,6**	**0,5**	**5,7**	**6,1**	**68,8**	**66,3**	**—**	**3,8**	**13,3**	**13,5**	**—**	**—**	**1,7**	**1,3**	**178,9**	**166,7**
Värmeförsäljning, TWh																		
Fossilkraft	0,5	0,2	—	0,6	4,9	4,1	14,8	14,4	—	10,3	4,3	3,9	—	—	—	—	24,5	33,5
varav gas	—	—	—	0,6	—	0,5	4,8	5,0	—	—	4,2	3,9	—	—	—	—	9,0	10,0
varav brunkol	—	—	—	—	—	—	5,0	4,0	—	—	—	—	—	—	—	—	5,0	4,0
varav stenkol	—	0,1	—	—	4,8	3,6	4,5	5,4	—	10,3	—	—	—	—	—	—	9,3	19,4
varav olja	0,5	0,1	—	—	0,1	—	0,5	—	—	—	0,1	—	—	—	—	—	1,2	0,1
Biobränsle, avfall	3,6	3,7	—	0,9	0,9	1,7	1,3	0,8	—	0,4	—	—	—	—	—	—	5,8	7,5
Summa värme	**4,1**	**3,9**	**—**	**1,5**	**5,8**	**5,8**	**16,1**	**15,2**	**—**	**10,7**	**4,3**	**3,9**	**—**	**—**	**—**	**—**	**30,3**	**41,0**
Gasförsäljning, TWh	—	—	—	0,2	—	—	1,3	1,0	—	—	51,1	49,4	—	3,2	—	—	52,4	53,8

	Sverige		Finland		Danmark		Tyskland		Polen		Nederländerna		Belgien		Storbritannien		Total	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011[1]
Elförsäljning, TWh	81,4	67,2	9,9	9,9	8,1	8,0	76,2	82,4	—	7,9	26,6	22,5	—	4,7	0,1	0,4	**202,3**	**203,0**
Antal privatkunder, el	947 000	964 000	362 000	354 000	—	—	2 788 000	2 756 000	—	1 012 000	2 147 000	2 267 000	—	342 000	—	—	**6 244 000**	**7 695 000**
Volym el, TWh privatkunder	8,7	8,4	2,8	2,6	—	—	8,5	8,8	—	2,8	9,5	9,9	—	1,5	—	—	**29,5**	**34,0**
Volym el, TWh återförsäljare	3,8	5,1	1,1	1,4	1,6	1,3	15,5	20,2	—	0,7	—	—	—	—	—	—	**22,0**	**28,7**
Volym el, TWh företag	34,6[4]	33,7[4]	5,4	5,6	—	—	23,3[5]	19,9[5]	—	4,1	8,0	8,4	—	3,1	—	—	**71,3**	**74,8**
Antal nätkunder	927 000	922 000	—	393 000	—	—	3 401 000	3 240 000	—	1 133 000	—	—	—	—	—	—	**4 328 000**	**5 694 000**
Antal gaskunder	—	—	—	400	—	—	75 200	11 700	—	—	1 854 700	1 943 100	—	204 800	—	—	**1 929 900**	**2 160 000**
Elnät																		
Transiterad volym, TWh[6]	73,4	71,1	—	6,1	—	—	26,5	27,0	—	14,6	—	—	—	—	—	—	**99,9**	**118,8**
Distributionsnät, km	179 000	176 000	—	75 000	—	—	136 000	137 000	—	71 000	—	—	—	—	—	—	**315 000**	**459 000**
Antal anställda, personår																		
Länder	8 931	8 613	52	377	677	649	17 729	19 408	91	99	5 117	5 417	3	—	161	101	**32 760**	**34 664**
Koncernen totalt[7]																	**32 794**	**34 685**
CO_2-utsläpp per land, miljoner ton	0,4	0,4	—	0,2	4,0	4,4	70,7	67,8	—	5,8	8,4	8,1	—	—	—	—	**83,5**	**86,7**
Erhållna CO_2-utsläppsrätter (miljoner ton CO_2/år, handelsperiod 2008–2012	—	—	0,2	0,2	2,7	2,7	44,1	44,1	—	6,1	7,9	7,9	—	—	—	—	**54,9**	**61,0**

1) Vissa värden för 2011 är korrigerade jämfört med tidigare publicerad information.

2) I Tyskland i huvudsak pumpkraft.

3) Korrigerade värden jämfört med tidigare publicerad information (bokslutskommunikén 2012).

4) 5,0 TWh (5,5) till norska företagskunder.

5) 10,7 TWh (6,7) till franska företagskunder.

6) Exklusive produktionstransitering.

7) Antal anställda i övriga länder uppgår till 34 (21).

8) Pro rata värden för Polen på sidan 122 inkluderar Vattenfalls andel i det polska energibolaget Enea S.A. Värdena för 2011 är korrigerade jämfört med tidigare publicerad information.

Pro rata – Produktionsdata motsvarande Vattenfalls ägarandel i respektive anläggning

	Sverige		Finland		Danmark		Tyskland		Polen[8]		Nederländerna		Belgien		Storbritannien		Total	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011[1]
Installerad effekt el, MW																		
Vattenkraft[2]	7 800	7 803	126	126	—	—	2 880	2 880	11	11	24	24	—	—	—	—	**10 841**	**10 844**
Kärnkraft	4 687	4 661	—	—	—	—	282	282	—	—	—	—	—	—	—	—	**4 969**	**4 943**
Fossilkraft	1 212	1 212	—	—	1 309	1 333	11 362	11 006	542	1 419	3 480	3 680	—	—	—	—	**17 905**	**18 650**
varav gas	—	—	—	—	—	—	1 696	1 777	—	—	2 597	2 797	—	—	—	—	**4 293**	**4 574**
varav brunkol	—	—	—	—	—	—	7 766	7 123	—	—	—	—	—	—	—	—	**7 766**	**7 123**
varav stenkol	—	—	—	—	1 309	1 333	1 269	1 318	542	1 419	883	883	—	—	—	—	**4 003**	**4 953**
varav olja	1 212	1 212	—	—	—	—	631	788	—	—	—	—	—	—	—	—	**1 843**	**2 000**
Vindkraft	241	245	—	—	345	351	28	28	10	31	234	230	—	5	612	581	**1 470**	**1 471**
Biobränsle, avfall	189	185	—	65	128	104	101	100	32	32	2	2	—	—	—	—	**452**	**488**
Summa el	**14 129**	**14 106**	**126**	**191**	**1 782**	**1 788**	**14 653**	**14 296**	**595**	**1 493**	**3 740**	**3 936**	**—**	**5**	**612**	**581**	**35 637**	**36 396**
Installerad effekt värme, MW	**2 183**	**2 118**	**—**	**961**	**1 646**	**1 632**	**9 685**	**9 946**	**94**	**4 794**	**3 020**	**2 987**	**—**	**—**	**—**	**—**	**16 628**	**22 438**
Producerad el, TWh																		
Vattenkraft[2]	36,5	29,5	0,6	0,4	—	—	2,8	2,6	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—	**40,0**	**32,6**
Kärnkraft	33,4	28,9	—	—	—	—	2,0	2,1	—	—	—	—	—	—	—	—	**35,4**	**31,0**
Fossilkraft	—	—	—	—	4,1	4,4	62,5	62,8	2,2	5,7	12,6	13,2	—	—	—	—	**81,4**	**86,1**
varav gas	—	—	—	—	—	—	3,4	3,8	—	—	7,7	8,8	—	—	—	—	**11,1**	**12,6**
varav brunkol	—	—	—	—	—	—	53,6	53,4	—	—	—	—	—	—	—	—	**53,6**	**53,4**
varav stenkol	—	—	—	—	4,0	4,4	5,1	5,6	2,2	5,7	4,9	4,4	—	—	—	—	**16,2**	**20,1**
varav olja	—	—	—	—	0,1	—	0,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**0,5**	**—**
Vindkraft	0,7	0,8	—	—	1,0	0,8	0,1	0,1	—	0,1	0,5	0,5	—	—	1,7	1,3	**4,0**	**3,6**
Biobränsle, avfall	0,3	0,4	—	0,2	0,7	0,7	1,4	1,1	0,1	0,2	0,1	0,1	—	—	—	—	**2,6**	**2,7**
Summa el	**70,9**	**59,6**	**0,6**	**0,6**	**5,8**	**5,9**	**68,8**	**68,7**	**2,3**	**6,0**	**13,3**	**13,9**	**—**	**—**	**1,7**	**1,3**	**163,4**	**156,0**
Värmeförsäljning, TWh																		
Fossilkraft	0,4	0,2	—	0,7	4,2	4,1	17,1	14,3	0,2	10,4	3,8	4,4	—	—	—	—	**25,7**	**34,1**
varav gas	—	—	—	0,6	—	0,5	5,6	4,9	—	—	3,7	4,4	—	—	—	—	**9,3**	**10,4**
varav brunkol	—	—	—	—	—	—	5,9	4,1	—	—	—	—	—	—	—	—	**5,9**	**4,1**
varav stenkol	—	0,1	—	—	4,1	3,6	5,1	5,3	0,2	10,4	—	—	—	—	—	—	**9,4**	**19,4**
varav olja	0,4	0,1	—	0,1	0,1	—	0,5	—	—	—	0,1	—	—	—	—	—	**1,1**	**0,2**
Biobränsle, avfall	3,3	3,6	—	0,9	0,8	1,7	1,1	0,6	—	0,4	—	—	—	—	—	—	**5,2**	**7,2**
Summa värme	**3,7**	**3,8**	**—**	**1,6**	**5,0**	**5,8**	**18,2**	**14,9**	**0,2**	**10,8**	**3,8**	**4,4**	**—**	**—**	**—**	**—**	**30,9**	**41,3**
CO_2-utsläpp per land, miljoner ton	**0,4**	**0,4**	**—**	**0,2**	**4,0**	**4,4**	**70,2**	**67,7**	**2,0**	**7,8**	**8,4**	**8,1**	**—**	**—**	**—**	**—**	**85,0**	**88,6**

Fotnoter: För förklaringar, se sidan 121.

Innehållsförteckning enligt GRI

Vattenfalls hållbarhetsredovisning har tagits fram i enlighet med GRI:s (Global Reporting Initiative) G3-riktlinjer för att få mätbara resultat och kunna presentera information som är öppen, tydlig och möjlig att använda vid internationell jämförelse. Vattenfall har använt GRI:s riktlinjer sedan 2003 och har sedan 2011 valt att rapportera enligt GRI:s nivå B, istället för som tidigare A, vilket innebär att bolaget därmed begränsar antalet redovisade indikatorer för att istället öka fokus på det som är relevant och väsentligt, se www.globalreporting.org.

Nedan finns en innehållsförteckning med de indikatorer som specificeras av GRI:s riktlinjer och som rapporteras av Vattenfall. I innehållsförteckningen anges indikatorernas namn och GRI-nummer och det finns även hänvisningar till de sidor där relevant information kan hittas. Dessutom anges vilka av FN-initiativet Global Compacts principer som är relevanta för varje indikator. Information om status, avgränsningar och utelämnanden lämnas i texten för varje indikator.

Innehållsförteckning enligt GRI

Sidreferens

RR Resultatrapport enligt GRI
ÅR Årsredovisning inklusive hållbarhetsredovisning 2012
OI Omslagets insida

Indikator		Sida	Relaterade FN Global Compact-principer[1]
Profil			
Strategi och analys			
1.1	Koncernchefens kommentar	ÅR 5-6	
1.2	Hållbarhetsvision, inklusive påverkan, risker och möjligheter	ÅR 6-7	
Organisationsprofil			
2.1	Organisationens namn	ÅR 33	
2.2	De viktigaste varumärkena, produkterna och/eller tjänsterna	ÅR 3	
2.3	Organisationsstruktur	ÅR 3	
2.4	Lokalisering av organisationens huvudkontor	ÅR 33	
2.5	Länder där organisationen har verksamhet	ÅR 3	
2.6	Ägarstruktur och företagsform	ÅR 3	
2.7	Marknader som organisationen är verksam på	ÅR 3	
2.8	Den redovisande organisationens storlek	ÅR 3	
2.9	Väsentliga förändringar under redovisningsperioden	ÅR 7-8	
2.10	Mottagna utmärkelser	RR 5	
EU1	Installerad effekt	ÅR 120	
EU2	Energiproduktion, netto	ÅR 120	
EU3	Antal kunder	ÅR 121	
EU4	Längd på transmissions- och distributionsledningar, utifrån spänning	ÅR 121	
EU5	Tilldelning av utsläppsrätter för koldioxid	ÅR 121	
Redovisningsprofil, omfattning och avgränsning			
3.1	Redovisningsperiod	RR 5	
3.2	Datum för senaste redovisningen	RR 5	
3.3	Redovisningscykel	RR 5	
3.4	Kontaktperson för frågor	OI	
3.5	Processer för definition av innehållet i redovisningen	RR 5	
3.6	Redovisningens avgränsning	RR 5	
3.7	Begränsningar för redovisningens omfattning eller avgränsning	RR 5	
3.8	Underlag för redovisning	RR 5	
3.9	Mätmetoder, beräkningar och uppskattningar	RR 5	
3.10	Förklaring av effekten av förändringar	RR 5	
3.11	Väsentliga förändringar av omfattning och avgränsning	RR 5	
3.12	Innehållsförteckning enligt GRI	ÅR 123 RR 3-4	
3.13	Bestyrkande	ÅR 112	
Styrning av hållbarhetsarbetet			
4.1	Ledningsstruktur	RR 6	
4.2	Högsta styrande organ	RR 6	
4.3	Antal styrelseledamöter som är oberoende och/eller inte ingår i företagsledningen	ÅR 35	
4.4	Rekommendationer till högsta styrande organ	ÅR 32	
4.5	Ersättning till ledamöter i högsta styrande organ	ÅR 35	
4.6	Rutiner och processer inom styrelsen för att säkerställa att inga intressekonflikter uppstår	RR 6	
4.7	Rutiner och processer för att bestämma vilka kvalifikationer som styrelseledamöter bör besitta	ÅR 34	
4.8	Hållbarhetsprinciper och status för införande	RR 6	
4.9	Rutiner och processer i styrelsen för att uppnå en hållbar verksamhet	RR 6	
4.10	Processer för att utvärdera styrelsens prestationer	ÅR 34	
4.11	Försiktighetsprincipen	RR 6	
4.12	Hållbarhetsinitiativ och -principer som bolaget anslutit sig till eller stödjer	RR 6	
4.13	Viktiga medlemskap i intresseföreningar och organisationer	RR 6	
4.14	Intressentgrupper	RR 7	
4.15	Identifiering av intressenter	RR 7	
4.16	Tillvägagångssätt vid kommunikation med intressenter	RR 7	
4.17	Ämnen och frågor som har kommit upp vid kommunikation med intressenter	RR 7	
Miljö			
	Organisation och styrning	RR 8	
	Indikatorer		
EN1	Materialanvändning	RR 9	8
EN2	Materialanvändning i form av avfall	RR 9	8–9
EN3	Direkt energianvändning	RR 9	8–9
EN4	Indirekt energianvändning	RR 9	8
EN5	Energieffektivitetsförbättringar	RR 9	8–9
EN6	Energieffektiva produkter och produkter baserade på förnybar energi	RR 9	8–9
EN7	Initiativ för att minska indirekt energianvändning	RR 9	8–9
EN8	Användning av vatten	RR 10	8
EN9	Vattenkällor	RR 10	8
EN11	Mark med värdefull biologisk mångfald	RR 10	8
EU13	Biologisk mångfald i ersättningsmiljöer	RR 10	8
EN12	Påverkan på den biologiska mångfalden	RR 10	8
EN13	Skyddade eller restaurerade miljöer	RR 10	8
EN14	Hantering av påverkan på den biologiska mångfalden	RR 10	8
EN16	Direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser	RR 12	8
EN17	Andra relevanta indirekta utsläpp av växthusgaser	RR 12	8
EN18	Initiativ för att minska utsläppen av växthusgaser	RR 12	7–9

Indikator		Sida	Relaterade FN Global Compact-principer[1]
EN20	Utsläpp till luft	RR 13	8
EN21	Utsläpp av vatten	RR 10	8
EN22	Avfall och mineralrestprodukter	RR 14	8
EN23	Spill och kontaminering	RR 14	8
EN25	Biologisk mångfald i vattenmiljöer	RR 10	8
EN28	Böter och incidenter	RR 14	
Samhälle			
	Organisation och styrning		
EU14	Trygga tillgången på kompetent arbetskraft	RR 15	
EU15	Medarbetare som har rätt att gå i pension	RR 16	
EU16	Entreprenörers hälsa och säkerhet	RR 16	
	Indikatorer		
LA1	Personalstyrka	RR 15	
LA2	Personalomsättning	RR 16	6
EU17	Arbete av entreprenörer	RR 15	
EU18	Hälso- och säkerhetsutbildning för entreprenörer	RR 16	
LA4	Andel av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal	RR 16	1, 3
LA5	Förändringar i verksamheten	RR 16	3
LA6	Arbetsmiljö- och säkerhetskommittéer	RR 17	1
LA7	Skador, frånvaro och dödsolyckor	RR 17	1
LA8	Stöd för att förebygga och hantera allvarliga sjukdomar	RR 17	1
LA9	Fackliga överenskommelser om arbetsmiljö	RR 17	1
LA10	Utbildning	RR 18	
LA11	Vidareutbildning och livslångt lärande	RR 18	
LA12	Uppföljning av prestationer och karriärutveckling	RR 18	
LA13	Sammansättning av beslutsfattande grupper	RR 19	1, 6
Mänskliga rättigheter			
	Organisation och styrning	RR 20	
	Indikatorer		
HR1	Granskning av investeringar med avseende på efterlevnad av mänskliga rättigheter	RR 20	
HR2	Granskning av leverantörer med avseende på efterlevnad av mänskliga rättigheter	RR 20	1–6
HR3	Utbildning i mänskliga rättigheter	RR 21	1–6
HR4	Diskriminering	RR 21	1–2, 6
HR5	Föreningsfrihet och kollektivavtal	RR 21	1–3
HR6	Barnarbete	RR 21	1–2, 5
HR7	Tvångsarbete	RR 21	1–2, 4

Indikator		Sida	Relaterade FN Global Compact-principer[1]
Samhällspåverkan			
	Organisation och styrning	RR 22	
EU19	Intressenters deltagande i beslutsprocesser	RR 22	
EU20	Hantera påverkan av flytt	RR 22	
EU21	Krisledning och beredskapsplanering	RR 24	
	Indikatorer		
SO1	Verksamhetens påverkan och flytt av samhällen	RR 21	
EU22	Bedömning av verksamhetens påverkan	RR 22	
SO2	Korruptionsrisk	RR 23	10
SO3	Policybeslut, rutiner och utbildning för att motverka korruption	RR 23	10
SO4	Åtgärder mot korruption	RR 23	10
SO5	Politiska ställningstaganden och lobbying	RR 23	1–10
SO6	Bidrag till politiska partier, politiker och liknande	RR 23	10
SO7	Rättsliga åtgärder mot konkurrensbegränsande verksamhet	RR 24	
SO8	Sanktioner	RR 24	
Produktansvar			
	Organisation och styrning	RR 25	
	Indikatorer		
EU25	Antal skador och dödsfall hos allmänheten	RR 25	
PR1	Påverkan på hälsa och säkerhet	RR 25	
PR3	Information om produkter och tjänster	RR 25	8
PR5	Kundnöjdhet	RR 26	
PR6	Ansvarstagande marknadskommunikation	RR 26	
PR7	Fall då regler och koder för marknadskommunikation inte efterlevts	RR 26	
PR8	Kundintegritet och kunddata	RR 26	1
PR9	Lagar och regler för produkter och tjänster	RR 26	
Ekonomi			
	Organisation och styrning	RR 27	
EU6	Arbete för att säkerställa tillgänglighet och tillförlitlighet	RR 29	
EU8	Forsknings- och utvecklingsaktiviteter	RR 29	
EU9	Avsättningar för stängning av kärnkraftverk	RR 29	
	Indikatorer		
EC1	Skapat och levererat ekonomiskt värde	RR 28	
EC2	Klimatförändringarnas inverkan på det finansiella resultatet	RR 28	7
EC3	Ersättningar till anställda	RR 28	
EC4	Statligt stöd	RR 29	

Indikator		Sida	Relaterade FN Global Compact-principer[1]
EC6	Inköp från lokala leverantörer	RR 29	
EC7	Lokalanställning	RR 29	6
EC8	Investeringar och tjänster till allmänhetens nytta	RR 29	

Indikator	
Vattenfall redovisar inte följande indikatorer	
EN19	Utsläpp av ozonnedbrytande ämnen *– Inte aktuellt, ozonnedbrytande ämnen används i mycket begränsad omfattning.*
EN26	Åtgärder för att minska miljöpåverkan från produkter *– Inte aktuellt på grund av produkternas natur.*
EN27	Procent av sålda produkter och deras förpackningar som återinsamlas *– Inte aktuellt på grund av produkternas natur.*
LA14	Lönefördelning mellan män och kvinnor *– Data finns inte tillgängliga.*
Branschspecifika tilläggsindikatorer	
EU7	Hantering av efterfrågan – *Inte aktuellt. Vattenfall arbetar på en avreglerad marknad.*
EU10	Planerad effekt (MW) i förhållande till beräknat elbehov *– Inte relevant. Vattenfall arbetar på en avreglerad marknad.*
EU11	Genomsnittlig produktionseffektivitet efter energislag *– Data finns inte tillgängliga på koncernnivå.*
EU12	Transmissions- och distributionsförluster *– Data finns inte tillgängliga på kooncernnivå*
EU23	Program för ökad tillgång till el *– Inte aktuellt på Vattenfalls marknader.*
EU24	Tillhandahållande av information *– Data finns inte tillgängliga på koncernnivå*
EU26	Procent av befolkningen som inte har tillgång till el *– Inte aktuellt på Vattenfalls marknader.*
EU27	Antal hushåll som kopplats bort på grund av utebliven betalning – *Data finns inte tillgängliga på koncernnivå*
EU28	Strömavbrott, frekvens *– Data finns inte tillgängliga på koncernnivå*
EU29	Strömavbrott, längd – *Data finns inte tillgängliga på koncernnivå*
EU30	Genomsnittlig tillgänglighet hos kraftverk *– Data finns inte tillgängliga. Data anses vara konfidentiella.*

1) FN-initiativet Global Compact ska uppmuntra företag över hela världen att använda hållbara affärsrutiner. Global Compact har tio principer inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och antikorruption. Vattenfall efterlever Global Compact sen 2002 och undertecknade i juli 2008. För närmare information om principerna, se kapitlet Ordlista i resultatrapporten.

Vattenfall AB (publ)
169 92 Stockholm
Org. nr. 556036-2138

T 08 739 50 00

www.vattenfall.com
www.vattenfall.se